

فهرست مطالب

۷	بخش اول: رشته های شغلی پزشک .....
۱۰	عنوان رشته شغلی: پزشک عمومی .....
۱۴	عنوان رشته شغلی: پزشک متخصص .....
۱۸	بخش دوم) رشته های شغلی پرستار .....
۱۸	عنوان رشته شغلی: پرستار .....
۲۴	عنوان رشته شغلی: بهیار .....
۲۷	عنوان رشته شغلی: کمک پرستار .....
۳۱	عنوان رشته شغلی: کارشناس اتاق عمل .....
۳۵	عنوان رشته شغلی: کاردان اتاق عمل .....
۳۸	عنوان رشته شغلی: کارشناس هوشبری .....
۴۱	عنوان رشته شغلی: کاردان هوشبری .....
۴۴	عنوان رشته شغلی: کارشناس گردش خون برون پیکری .....
۴۸	بخش سوم) رشته های شغلی فوریت های پزشکی .....
۴۸	عنوان رشته شغلی: کارشناس بالینی فوریت های پزشکی .....
۵۲	عنوان رشته شغلی: کاردان بالینی فوریت های پزشکی .....
۵۵	عنوان رشته شغلی: تکنسین بالینی فوریت های پزشکی .....
۵۸	عنوان رشته شغلی: کارآزمای سلامت در حوادث و بلایا .....

- عنوان رشته شغلی: کارآزمای اورژانس پزشکی و هدایت عملیات بحران ۶۱
- عنوان رشته شغلی: کارآزمای هماهنگی اورژانس ۱۱۵ ..... ۶۵
- عنوان رشته شغلی: کارشناس ارتباطات و عملیات ۶۸
- عنوان رشته شغلی: پزشک اورژانس پیش بیمارستانی ۷۲
- عنوان رشته شغلی: کارشناس تریاژ تلفنی فوریت های پزشکی ۷۵
- بخش چهارم) رشته های شغلی بهداشت فردی و عمومی ۷۸**
- عنوان رشته شغلی: ماما ۷۸
- عنوان رشته شغلی: کارشناس بهداشت خانواده ۸۲
- عنوان رشته شغلی: کاردان بهداشت خانواده ۸۷
- عنوان رشته شغلی: مربی بهداشت مدارس ۹۰
- عنوان رشته شغلی: بهورز ۹۴
- عنوان رشته شغلی: مربی خدمات بهداشتی ۹۸
- بخش پنجم) رشته های شغلی سلامت دهان و دندان ۱۰۱**
- عنوان رشته شغلی: دندان پزشک ۱۰۱
- عنوان رشته شغلی: کارشناس پروتز دندانی ۱۰۵
- عنوان رشته شغلی: کاردان پروتز دندانی ۱۰۷
- عنوان رشته شغلی: کاردان بهداشت دهان ۱۰۹
- بخش ششم) رشته های شغلی سلامت محیط و حرفه ای ۱۱۱**

- عنوان رشته شغلی: کارشناس بهداشت محیط ۱۱۱
- عنوان رشته شغلی: کاردان بهداشت محیط ۱۱۷
- عنوان رشته شغلی: کارشناس بهداشت حرفه‌ای ۱۲۱
- عنوان رشته شغلی: کاردان بهداشت حرفه‌ای ۱۲۵
- بخش هفتم) رشته‌های شغلی سلامت اجتماعی و روانی ۱۲۸**
- عنوان رشته شغلی: کارشناس سلامت روان ۱۲۸
- عنوان رشته شغلی: کارشناس پیشگیری، درمان و کاهش آسیب اعتیاد ۱۳۳
- عنوان رشته شغلی: کارشناس سلامت اجتماعی ۱۳۷
- عنوان رشته شغلی: مددکار بهداشتی و درمانی ۱۴۰
- بخش هشتم) رشته‌های شغلی مدیریت و کنترل بیماری‌ها ۱۴۴**
- عنوان رشته شغلی: کارشناس پیشگیری و مبارزه با بیماری‌ها ۱۴۴
- عنوان رشته شغلی: کاردان پیشگیری و مبارزه با بیماری‌ها ۱۴۹
- عنوان رشته شغلی: کارشناس حشره‌شناسی و مبارزه با ناقلین ۱۵۲
- بخش نهم) رشته‌های شغلی آزمایشگاه سلامت ۱۵۵**
- عنوان رشته شغلی: کارشناس آزمایشگاه تشخیص طبی ۱۵۵
- عنوان رشته شغلی: کاردان آزمایشگاه تشخیص طبی ۱۶۱
- عنوان رشته شغلی: کارشناس آزمایشگاه غذا، دارو و بهداشتی ۱۶۶
- عنوان رشته شغلی: کاردان آزمایشگاه غذا، دارو و بهداشتی ۱۷۰

۱۷۲	.....	عنوان رشته شغلی: کارشناس آزمایشگاه واکسن و سرم
۱۷۷	.....	عنوان رشته شغلی: کاردان آزمایشگاه واکسن و سرم
۱۸۰	.....	عنوان رشته شغلی: کارآزمای آزمایشگاه تحقیقات سلامت
۱۸۳	.....	بخش دهم) رشته های شغلی دارو ، غذا و تغذیه
۱۸۳	.....	عنوان رشته شغلی: داروساز
۱۸۹	.....	عنوان رشته شغلی: دارو یار
۱۸۸	.....	عنوان رشته شغلی: کارشناس تغذیه
۱۹۵	.....	عنوان رشته شغلی: کارشناس فرآورده های آرایشی و بهداشتی
۱۹۹	.....	عنوان رشته شغلی: کارشناس مواد خوراکی و آشامیدنی
۲۰۴	.....	بخش یازدهم) رشته های شغلی تجهیزات پزشکی
۲۰۴	.....	عنوان رشته شغلی: کارشناس تجهیزات پزشکی
۲۰۷	.....	بخش دوازدهم) رشته های شغلی توان بخشی و طب فیزیکی
۲۰۷	.....	عنوان رشته شغلی: کارشناس بینایی سنجی
۲۱۰	.....	عنوان رشته شغلی: کارشناس شنوایی سنجی
۲۱۳	.....	عنوان رشته شغلی: کارشناس اعضای مصنوعی
۲۱۵	.....	عنوان رشته شغلی: کارشناس توان بخشی فیزیکی
۲۱۸	.....	عنوان رشته شغلی: کارآزمای سلامت سالمندی
۲۲۱	.....	بخش سیزدهم) رشته های شغلی پر تودرمانی و پزشکی هسته ای

۲۲۱	..... عنوان رشته شغلی: کارشناس پرتوشناسی (رادیلوژی)
۲۲۵	..... عنوان رشته شغلی: کاردان پرتوشناسی
۲۲۸	..... عنوان رشته شغلی: کارشناس پرتودرمانی
۲۳۱	..... عنوان رشته شغلی: کاردان پرتودرمانی
۲۳۳	..... عنوان رشته شغلی: کارشناس پزشکی هسته‌ای
۲۳۶	..... عنوان رشته شغلی: کاردان پزشکی هسته‌ای
۲۳۹	بخش چهاردهم) رشته‌های شغلی اجرایی سلامت
۲۳۹	..... عنوان رشته شغلی: کارشناس امور اجرایی سلامت
۲۴۴	..... عنوان رشته شغلی: کارآزمای مدیریت سلامت
۲۴۹	..... عنوان رشته شغلی: بازرس سلامت
۲۵۲	..... عنوان رشته شغلی: کارآزمای امور بین‌المللی سلامت
۲۵۶	..... عنوان رشته شغلی: کارشناس تعالی سازمانی سلامت
۲۶۰	بخش پانزدهم) رشته‌های شغلی دامپزشکی
۲۶۰	..... عنوان رشته شغلی: دامپزشک
۲۶۴	..... عنوان رشته شغلی: کاردان دامپزشکی
۲۶۷	..... عنوان رشته شغلی: کارشناس بهداشت دام و فرآورده‌های دامی
۲۷۱	..... عنوان رشته شغلی: کارشناس پیشگیری و مبارزه با بیماری‌های دامی
۲۷۴	بخش شانزدهم) رشته‌های شغلی انتقال خون

- عنوان رشته شغلی: کاردان انتقال خون ۲۷۴
- عنوان رشته شغلی: کارشناس انتقال خون ۲۷۸
- بخش هفدهم (رشته های شغلی پزشکی قانونی ۲۸۱**
- عنوان رشته شغلی: کارآزمای کالبدشناسی ۲۸۱
- عنوان رشته شغلی: کارشناس آزمایشگاه پزشکی قانونی ۲۸۴
- عنوان رشته شغلی: کاردان پزشکی قانونی ۲۸۹
- عنوان رشته شغلی: تکنسین پزشکی قانونی ۲۹۱
- عنوان رشته شغلی: مامور سالن تشریح ۲۹۳
- بخش هجدهم (رشته های شغلی پژوهش در سلامت ۲۹۵**
- عنوان رشته شغلی: پژوهشگر سلامت ۲۹۵
- عنوان رشته شغلی: کارآزمای سلامت و رسانه ۲۹۹
- عنوان رشته شغلی: کارآزمای اقتصاد سلامت ۳۰۳
- عنوان رشته شغلی: کارآزمای کارآفرینی سلامت ۳۰۶
- بخش نوزدهم (رشته های شغلی ارزشیابی اسناد و مدارک پزشکی ۳۱۰**
- عنوان رشته شغلی: کارشناس فناوری اطلاعات سلامت ۳۱۰
- عنوان رشته شغلی: کاردان فناوری اطلاعات سلامت ۳۱۵

اصلاح شرایط احراز شغل مربی بهداشت مدارس

از تاریخ ۹۹/۳/۳ به بند الف شرایط احراز افزوده گردید.

اصلاح شرایط احراز شغل کارشناس فرآورده های آرایشی و بهداشتی

از تاریخ ۹۹/۳/۳ به بند الف شرایط احراز افزوده گردید.

اصلاح شرایط احراز شغل کارشناس، کاردان بالینی فوریت های پزشکی

از تاریخ ۹۹/۲/۷ به بند الف و بند ب شرایط احراز افزوده گردید.

اصلاح شرایط احراز شغل کارشناس بهداشت خانواده

از تاریخ ۹۸/۱۲/۱ مدرک تحصیلی دکتری سیاستگذاری سلامت به شرایط احراز شغل کارشناس بهداشت خانواده افزوده گردیده است.

نکته بسیار مهم و حائز اهمیت در خصوص بند شرایط احراز

کلیه مشاغلی که در شرایط احراز آنها، مشروط به مدارک بند قبل اشاره گردیده است، این شرط به تمامی مدارک تحصیلی درج شده در آن بند، مربوط می گردد.

توضیحات شرایط احراز شغل کارشناس آزمایشگاه واکسن و سروم

از تاریخ ۹۸/۱۱/۱۴ به بند الف شرایط احراز افزوده گردید.

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد یا دکتری در مهندسی شیمی، مهندسی شیمی (با گرایش های بیوتکنولوژی، زیست پزشکی، داروسازی)

اصلاح شرایط احراز شغل بهورز

از تاریخ ۹۸/۹/۲۰ به بند "ج" و بند "د" شرایط احراز افزوده گردید.

اصلاح شرایط احراز شغل کارازمای سلامت و رسانه

از تاریخ ۹۸/۸/۱ بند ب به شرایط احراز افزوده گردید.

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد یا دکتری در یکی از رشته های بالینی و پایه گروه علوم پزشکی

اصلاحیه در شرایط احراز شغل کارشناس تغذیه

از تاریخ ۹۸/۷/۷ مدرک تحصیلی کارشناسی علوم و صنایع غذایی (گرایش کنترل کیفیت) از شرایط احراز شغل کارشناس تغذیه حذف گردید.

اصلاحیه شرایط احراز شغل مددکار بهداشتی درمانی

از تاریخ ۹۸/۶/۲۰ شرایط احراز شغل مددکار بهداشتی درمانی به شرح ذیل اصلاح می گردد.

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی پیوسته در رشته های تحصیلی مددکاری اجتماعی، خدمات اجتماعی؛

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد در یکی از رشته های روانشناسی عمومی، روانشناسی بالینی، مددکاری اجتماعی، رفاه اجتماعی، آسیب شناسی اجتماعی، مطالعات خانواده مشروط به دارا بودن مدرک کارشناسی در یکی از رشته های تحصیلی ذکر شده در بند الف.

ج: دارا بودن مدرک تحصیلی دکتری تخصصی (Phd) در یکی از رشته های روانشناسی عمومی، روانشناسی بالینی، مددکاری اجتماعی، برنامه ریزی رفاه اجتماعی، آسیب شناسی

اجتماعی، مطالعات زنان و خانواده مشروط به دارا بودن مدرک کارشناسی و کارشناسی ارشد دریکی از رشته‌های تحصیلی ذکرشده در بند الف و ب.

اصلاحیه شرایط احراز شغل کارآزمای مدیریت سلامت

از تاریخ ۹۸/۶/۶ به کارگیری دانش آموختگان رشته تحصیلی دکترای اقتصاد و مدیریت دارو، در شغل کارآزمای مدیریت سلامت، بلامانع است.

توضیحات شرایط احراز شغل کارشناس تجهیزات پزشکی

از تاریخ ۹۸/۴/۲ مدارک تحصیلی کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترا در رشته تحصیلی مهندسی پزشکی کلیه گرایش‌ها لحاظ شده است. در اعمال مدارک تحصیلی کارشناسی ارشد یا دکترای تخصصی مهندسی پزشکی، مشروط به دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی مهندسی پزشکی می باشد.

بخش اول: رشته‌های شغلی پزشکی

عنوان رشته شغلی: پزشک عمومی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، در سطح پزشکی عمومی، با استفاده از روش‌های علمی و به‌کارگیری ابزارهای تشخیصی به انجام اقدامات پیشگیری و تشخیص بیماری، درمان و باز توانی بیماران به‌صورت سرپایی و بستری در اورژانس یا بخش‌های بیمارستانی و مراکز بهداشتی درمانی می‌پردازند. مشارکت در اقدامات اپیدمیولوژیک مقابله با همه‌گیری‌ها و شرکت در طرح‌های تحقیقاتی موردنیاز و ارائه آموزش‌های لازم جهت حفظ تندرستی افراد و جامعه یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با درمان بیماران از مصادیق این رشته شغلی می‌باشد.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- ویزیت سرپایی بیماران اورژانسی و غیر اورژانسی بستری در بخش در تمام ساعات برحسب نیاز (در صورت عدم وجود دستیار).
- ویزیت بیماران سرپایی مراجعه‌کننده و ارجاع به بخش‌ها و متخصصان مربوطه.
- انجام کشیک‌های موظفی به‌صورت مقیم.
- تکمیل برگه‌های مربوطه به معاینه بیماران و مشاوره پزشکی (مانند برگه‌های شرح حال، خلاصه پرونده، رضایت‌نامه و...)
- عضویت فعال در تیم احیای قلبی و تنفسی (CPR) بیمارستان.
- معاینه، تشخیص و درمان بیماران در سطح پزشکی عمومی.

- درخواست آزمایش و سایر اقدامات تشخیصی در صورت لزوم.
- پیگیری، ارجاع و مراقبت بیماران و بررسی‌های اپیدمیولوژیکی بیمار و اطرفیان آن در خصوص بیماری‌های قابل کنترل و مراقبت.
- انجام اقدامات فوری برای ارجاع و اعزام بیماران به مراکز مجهزتر.
- مشاوره با پزشکان دیگر در صورت لزوم.
- مراقبت در اجرای دستورات دارویی و بهداشتی داده‌شده و راهنمایی بیماران.
- انجام معاینات دوره‌ای دانش‌آموزان، زنان، مادران باردار، کودکان، سالمندان و متصدیان اماکن و مراکز تهیه و توزیع مواد غذایی.
- اقدامات پیشگیرانه در برابر بیماری‌ها از طریق واکسیناسیون.
- پیگیری از گسترش بیماری‌ها از طریق بررسی‌های اپیدمیولوژیکی.
- مشارکت در مدیریت بحران و شناسایی و کنترل اپیدمی‌ها و طغیان بیماری‌ها.
- برآورد و پیگیری برای تأمین به‌موقع نیازهای واحدهای اورژانس مستقل و وابسته جهت پاسخگویی مناسب به نیازهای جمعیت تحت پوشش.
- رعایت احتیاط و اصول استاندارد به‌منظور پیشگیری از ابتلا به بیماری‌های منتقله از راه خون، ترشحات، تنفس و تماس و نظارت بر رعایت آن در محل ارائه خدمات
- بررسی بیماری‌های بومی و اپیدمی‌های منطقه و پیگیری از گسترش بیماری‌های شایع منطقه.
- بازدید از اماکن عمومی و فضای محیطی منطقه، خانه‌های بهداشت، مدارس و سایر امورات مرتبط در حیطه اختیارات تعیین‌شده.
- اطمینان از کنترل و مراقبت وضعیت دارو، تجهیزات و لوازم فنی واداری واحد.
- راهنمایی بهداشتی و تغذیه‌ای مربوط به زنان باردار و مادران و کودکان.
- همکاری برای مجزا کردن مبتلایان به امراض همه‌گیر در بیمارستان‌ها به‌منظور جلوگیری از شیوع بیماری‌های مسری.
- نظارت بر عملکرد و آموزش‌های لازم در مورد کارکنان فنی، بهداشتی یا درمانی.

- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی و مهارتی و برنامه‌های آموزشی و مطالعاتی، جهت ارتقاء دانش و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری آن‌ها در انجام وظایف.
- تهیه و تنظیم برنامه‌های تحقیقاتی و شرکت در بررسی‌ها و پژوهش‌های بهداشتی و درمانی و همکاری با مؤسسات بهداشتی باهدف بالا بردن سطح بهداشت عمومی.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه سلامت در شغل مربوطه.
- تهیه مقالات علمی و انتشار آن‌ها در مجلات مختلف پزشکی و علمی و یا معرفی آن‌ها در سمینارها و کنفرانس‌های مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی دکتری حرفه‌ای در رشته پزشکی عمومی.

۲- مهارت:

- مهارت انجام معاینه فیزیکی شامل مشاهده، گوش دادن و لمس کردن
- مهارت توجه به علائم و نشانه‌های بیماری‌ها و انجام تست‌های فیزیکی
- مهارت نسخه‌نویسی
- مهارت انتخاب بهترین رویکرد تشخیصی درمانی و اجرای آن
- مهارت انجام تزریق، واکسیناسیون و سایر مراقبت‌های اختصاصی
- مهارت تجویز مناسب‌ترین آزمایش‌ها با توجه به شرایط و وضعیت بیمار
- مهارت تفسیر و تحلیل داده‌های آزمایش‌های تشخیصی
- مهارت جمع‌آوری، ثبت و نگهداری اطلاعات (شامل سابقه پزشکی، گزارش‌ها، نتایج آزمایش‌ها)

- مهارت برقراری ارتباط با بیمار و انجام معاینه و پایش وضعیت وی
- مهارت اعمال هماهنگی بین ارائه‌کنندگان خدمات پزشکی
- مهارت استفاده و نگهداری از لوازم، دستگاه‌ها و تجهیزات پزشکی (شامل ماسک اکسیژن، افتالموسکوپ، اتوسکوپ، ماسک احیا و ...) واداری
- مهارت برنامه‌ریزی برای تشکیل تیم سلامت و اجرای برنامه‌های سلامت.

۳- دوره‌های آموزشی:

- طب و قانون
- اصول و روش تحقیق
- احیای قلبی و تنفسی پیشرفته
- اخلاق پزشکی
- رعایت اصول استاندارد و ایمنی مبتنی بر روش انتقال (قطره‌ای، تماسی و هوارد) به‌منظور پیشگیری از آلودگی کارکنان، بیماران، مراجعین و محیط
- آموزش بیمار
- حقوق بیماران
- مفاهیم ایمنی بیمار
- مدیریت خطر (واکنشی و پیشگیرانه).

عنوان رشته شغلی: پزشک متخصص

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، در سطح تخصصی یا فوق تخصصی پزشکی در حیطه‌های پیشگیری، تشخیصی، درمانی، باز توانی، آموزشی، پژوهشی و اجتماعی در بیمارستان‌ها و درمانگاه‌ها به درمان بیماران می‌پردازند یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با درمان تخصصی بیماری‌ها را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- معاینه، تشخیص، درمان، مراقبت و توان‌بخشی بیماران مربوط به رشته تخصصی.
- حضور به‌موقع بر بالین بیمار و ویزیت وی در ساعات اداری، کشیک یا آنکالی و پیگیری دستورات تشخیصی، درمانی و پیشگیرانه و اطمینان از انجام صحیح آن‌ها.
- ارائه خدمات پزشکی تخصصی در سطح دوم یا سوم و فوق تخصصی در سطح سوم نظام ارجاع در مؤسسات دولتی، عمومی، خیریه یا خصوصی.
- حضور فعال در بیمارستان‌ها و نظارت بر حسن انجام دستورات پزشکی صادر شده و هدایت تیم درمان.
- تعیین نوع و دستور انجام تست‌ها و آزمایش‌های تشخیصی در صورت نیاز.
- تعیین روش‌های درمانی مناسب برحسب وضعیت بیمار و تجویز نوع و میزان داروهای موردنیاز.
- پیگیری مداوم تشخیص و درمان بیماران و مراقبت از انجام دستورات داده‌شده در بخش‌ها توسط پرستاران و پزشکان عمومی.

- مراقبت در اجرای دستورات دارویی و بهداشتی داده شده و راهنمایی بیماران و همراهان آن‌ها.
- ویزیت بیماران سرپایی مراجعه کننده به درمانگاه و اورژانس بیمارستان و ارجاع به بخش‌های تخصصی مربوطه.
- انجام کشیک‌های موظفی به صورت مقیم بر اساس ضوابط و دستورالعمل‌ها.
- تکمیل برگه‌های مربوطه به پرونده پزشکی بیماران و مشاوره پزشکی (مانند برگه‌های شرح حال، خلاصه پرونده، رضایت‌نامه و...).
- عضویت در کمیته‌ها و گروه‌های تخصصی بیمارستان و مراکز درمانی.
- اعزام و راهنمایی بیماران اورژانسی به مراکز تخصصی و فوق تخصصی.
- مشاوره با پزشکان دیگر برای تشخیص، درمان، مراقبت و باز توانی بیماران در صورت لزوم.
- آموزش، هدایت و راهبری علمی مراحل مختلف تشخیص، درمان، مراقبت و باز توانی بیماران در همه سطوح.
- مشارکت در تدوین راهنماهای تشخیصی، درمانی، مراقبتی و باز توانی در حوزه تخصصی ذی ربط.
- مشارکت در مدیریت بحران و فوریت‌های پزشکی در حیطه تخصصی و پیشگیری و کاهش آسیب‌های آن.
- شناسایی اپیدمی‌های واگیر و غیر واگیر در حیطه تخصصی و مشارکت در کنترل آن‌ها و برنامه‌ریزی جهت از بین بردن آن‌ها.
- بررسی بیماری‌های بومی و اپیدمی‌های منطقه و پیشگیری از گسترش بیماری‌های شایع منطقه.
- رعایت احتیاط و اصول استاندارد به منظور پیشگیری از ابتلا به بیماری‌های منتقله از راه خون، ترشحات، تنفس و تماس و نظارت بر رعایت آن در محل ارائه خدمات.

- نظارت، کنترل و مراقبت از وضعیت بخش از نظر رعایت استانداردهای الزامی و پیگیری اقدامات لازم.
- شرکت در امر تحقیقات بهداشتی و درمانی و همکاری با سایر مؤسسات بهداشتی.
- نظارت و آموزش‌های لازم در مورد کارکنان فنی، بهداشتی یا درمانی.
- شرکت در برنامه‌های آموزشی و مطالعاتی و گردآوری و ارائه آخرین تحقیقات پزشکی در حیطه تخصصی مربوطه.
- مستندسازی اقدامات انجام‌شده در قالب فایل، فیلم، عکس و گزارش‌های علمی به‌صورت چند تخصصی و گزارش آن‌ها در مجلات علمی.
- شرکت در برنامه‌های آموزشی در رشته تخصصی مربوطه، برحسب شرح وظایف و یا در صورت نیاز
- راهنمایی و آموزش بیمار و خانواده ایشان و ارائه اطلاعات لازم در خصوص سیر بیماری و راه‌های پیشگیری و درمان آن.
- شرکت فعال در دوره‌های آموزشی کارآموزی و مهارتی در جهت ارتقاء دانش و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری آن‌ها در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن دانشنامه تخصصی در یکی از رشته‌های تحصیلی تخصص بالینی پزشکی.

۲- مهارت:

- مهارت معاینه سیستمی بیمار و ارجاع آن
- مهارت کاربرد و تفسیر داده‌های حاصل از آزمایش‌ها و تصویربرداری
- مهارت انجام اقدامات پیشگیری‌کننده از پیشرفت بیماری و عوارض آن
- مهارت تفسیر مفاهیم پزشکی برای بیماران
- مهارت انجام مشاوره و انتقال درخواست و بیان دقیق اقدامات لازم.

۳- دوره‌های آموزشی:

- طب و قانون (قوانین پزشکی، نظام پزشکی، پزشکی قانونی)
- تخلفات پزشکی و تعهدات پزشکان در قبال بیمار)
- اصول و روش تحقیق، احیای قلبی و تنفسی پیشرفته.

بخش دوم) رشته‌های شغلی پرستار

عنوان رشته شغلی: پرستار

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، طرح و برنامه‌ریزی مراقبت از بیماران را بر اساس فرآیندهای مراقبت‌های پرستاری در واحدها و بخش‌های مختلف بهداشتی و درمانی، برقراری ارتباط با بیماران و همراهان آن‌ها به منظور درک نیازهایشان و کمک به رفع مشکلات بهداشتی و درمانی آن‌ها با همکاری سایر اعضای گروه پزشکی، رساندن و بکار بردن دارو، لوازم، ابزار، مواد و فرآورده‌های تشخیصی و درمانی بر اساس راهنماها و دستورالعمل‌ها و توجه به واکنش‌های حاصله از کاربرد آن‌ها، سرپرستی و ارزیابی فعالیت‌های انجام‌شده توسط گروه پرستاری و شناسایی و بررسی مشکلات خدمات پرستاری و کمک در حل آن‌ها در سطوح مختلف سازمانی، و سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با پرستاری را عهده‌دار می‌باشند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- برقراری ارتباط صمیمی و خوشامدگویی به بیمار
- شناسایی و پذیرش مددجو و بیمار
- معرفی خود و درمواقع لزوم همکاران به مددجو/ بیمار
- بررسی وضعیت سلامت بیمار/ مددجو (شرح حال و معاینه فیزیکی) و ثبت در پرونده کاغذی/ الکترونیکی.
- تعیین و ثبت مشکلات و نیازهای بیمار/ مددجو مبتنی بر تشخیص‌های پرستاری.

- آشنایی بیمار با محیط و انتظارات وی و آموزش وی در جهت ارتقا سطح سلامت (خود مراقبتی).
- انجام اقدام‌های اولیه مراقبتی (تهیه نوار قلبی، کنترل علائم حیاتی، رگ گیری، آزمایش‌های و...).
- اجرای دقیق دستورات دارویی تجویز شده و ثبت دقیق و صحیح آن.
- تعیین واکنش بیمار به دارو (تداخلات دارویی و تداخل دارو با غذا)
- ثبت صحیح گزارش‌های پرستاری (ذکر اولویت‌ها، پیگیری‌ها، ذکر ساعت برچسب نوع هدف و اجرا، مشاوره‌ها، سونوگرافی و...).
- بررسی وضعیت بیمار کاندیدای عمل جراحی (رضایت آگاهانه، آموزش قبل و بعد از عمل) به‌منظور پیشگیری از عوارض.
- ثبت دقیق و صحیح وقایع اتفاقی در مورد بیمار (سقوط از تخت، زدوخورد و...) و گزارش آن و اقدامات انجام‌یافته به مافوق.
- احترام و رعایت حقوق بیماران.
- کنترل دستگاه الکتروشوک، وسایل و تجهیزات احیای قلبی- ریوی و شوک قلبی و آشنایی کامل با تجهیزات بخش قلب.
- تحویل گرفتن بیماران (کلیه بیماران بستری در بخش) و تجهیزات بخش در تمامی شیفت‌ها.
- رعایت اصول احتیاطات همه‌جانبه استاندارد به‌منظور پیشگیری از ابتلاء به بیماری‌های منتقله از راه خون، ترشحات، تنفس و تماسی.
- هماهنگی با تیم درمان در انجام فرآیندهای تشخیصی، درمانی و توان‌بخشی.
- پیش‌بینی نیازهای واحد مربوطه از نظر امکانات، تجهیزات موجود و لوازم مصرفی و پیگیری جهت تأمین آن.
- ایجاد هماهنگی و ارتباطات لازم با سایر بخش‌های بیمارستان جهت انجام وظایف.

- تشکیل پرونده بهداشتی و تنظیم برنامه معاینات دوره‌ای و واکسیناسیون برای کارکنان بیمارستان و ارائه گزارش از موارد مثبت.
- ارزیابی وسایل و تجهیزات لازم برای عفونت‌های خطرناک و ارائه راهکاری مناسب با همکاری پزشک متخصص عفونی به کمیته کنترل عفونت بیمارستان.
- انجام مراقبت برای جلوگیری از بروز زخم بستر و پانسمان زخم‌ها (بازدید زخم، شستشو، بررسی درد، گزارش نیاز به واکسیناسیون و جراحی در صورت لزوم).
- بررسی و ارزیابی عروق وریدی محیطی برای دسترسی به آن در شرایط نسبتاً ثابت، با کمترین تحرک و کمترین خطر عفونت و مراقبت مؤثر از آن برای پیشگیری از عوارض مرتبط با محل رگ گیری و انجام آموزش‌های ضروری به بیمار و همراهان ایشان و تعویض به موقع آن.
- برنامه‌ریزی برای استقرار تیم پرستاری رگ گیری.
- آرام‌سازی محیط فیزیکی، کنترل دما و نور، سروصدای محیط و سایر عوامل محیطی و تأمین شرایط استراحت به آرامش بیمار.
- مراقبت و کنترل کاتترهای شریانی، وریدهای مرکزی و شنت‌ها و گزارش هرگونه اختلال در کارکرد و عوارض ناشی از آن‌ها.
- ارائه مراقبت‌های لازم از بیمار پس از انجام اقدامات تشخیصی و درمانی تهاجمی شامل کنترل وضعیت همودینامیک، سطح هوشیاری و سایر مراقبت‌های مرتبط با اقدامات انجام شده.
- انجام کار با تجهیزات مراقبت‌های ویژه در مراحل مختلف درمان بیمار بستری در بخش مراقبت‌های ویژه.
- کنترل وضعیت تغذیه بیمار و انجام اقدامات پرستاری لازم در موارد تغذیه از طریق لوله‌های گوارشی و تغذیه کامل وریدی.
- آموزش بیمار در نحوه استفاده از وسایل مصنوعی، پروتزها و کمکی.
- آموزش ضمن ترخیص (اولین ویزیت، پی گیری دستورات پزشک و روند درمان).

- مدیریت خطر بیماران با ارائه مراقبت‌های لازم بر اساس نیاز بیمار و شناسایی بیماران در معرض خطر به‌منظور پیشگیری از وقایع ناخواسته (سقوط بیمار، ترومبوز و ترومبوآمبولی وریدی یا ریوی، و زخم فشاری).
- همکاری با کمیته مرگ‌ومیر و بیمارستانی و انجام تحلیل علل ریشه‌ای.
- بررسی بهداشت محیط و برنامه‌ریزی رعایت آن.
- تشکیل پرونده ارتقا فردی جهت کارکنان و تعیین دوره‌های آموزشی موردنیاز.
- شرکت در ویزیت بیماران و انجام امور مربوطه در صورت نیاز.
- مراقبت و نظارت در توزیع غذای بیماران.
- همراهی در آموزش دانشجویان پرستاری با مربی مربوطه.
- ارزیابی دانشجویان پرستاری و بخش‌های بالینی، ارائه نتیجه به حوزه‌های مرتبط و مشارکت و همکاری در برنامه‌ریزی آموزش نظری، عملی و بالینی دانشجویان.
- آموزش دستورات عمل‌ها و مطالب علمی در خصوص راه‌های کنترل عفونت در بیمارستان به گروه پرستاری.
- برنامه‌ریزی در جهت اجرای استانداردهای مراقبتی.
- برنامه‌ریزی جهت ارتقاء کیفیت خدمات ارائه‌شده توسط کادر تحت سرپرستی.
- شرکت در کمیته‌های مربوطه جهت تدوین استانداردهای مورد عمل در حوزه خدمات پرستاری و تنظیم ضوابط و دستورات عمل‌های پرستاری.
- سرپرستی و هماهنگی در تقسیم فعالیت‌های پرستاری با توجه به تجربیات و معلومات هر یک از اعضا گروه پرستاری، آموزش، مشاوره و راهنمایی.
- تأمین و ایجاد شرایط مناسب و اقدام در زمان بروز فوریت‌های تأمین نیروی انسانی، تجهیزات، امکانات و ....
- بازدید مستمر از واحدهای مرتبط به‌منظور حصول اطمینان از حسن ارائه خدمات، ثبت و ارائه گزارش به مافوق.

- همکاری با تیم کنترل عفونت بیمارستانی برای تشخیص، تحقیق، کنترل و ارزیابی عفونت‌های بیمارستانی.
- تهیه و تنظیم گزارش‌های کمی و کیفی از وضعیت موجود گیرندگان خدمت، ارائه‌کنندگان خدمت و عملکرد واحدهای ذی‌ربط.
- مشارکت در توزیع پرستاران بر اساس توانایی‌ها، نیازها و شیفت‌های واحدها.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

- الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی پرستاری
- ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد در گرایش‌های رشته تحصیلی پرستاری **مشروط** به دارا بودن کارشناسی رشته تحصیلی پرستاری
- ج: دارا بودن مدرک تحصیلی دکتری تخصصی (Phd) در گرایش‌های رشته تحصیلی پرستاری **مشروط** به دارا بودن کارشناسی پرستاری و کارشناسی ارشد در یکی از رشته‌های تحصیلی ذکر شده در بند ب.

۲- مهارت:

- مهارت ارتباطی و رفتاری با بیمار
- مهارت معاینات فیزیکی

- مهارت پایش همودینامیک
- مهارت انجام محاسبات دارویی
- مهارت تحلیل نتایج آزمایش گازهای خونی و سایر آزمایش‌های خونی معمول
- مهارت تحلیل مسائل روز پرستاری
- مهارت تصمیم‌گیری در شرایط بحرانی
- مهارت‌های مراقبتی و توان‌بخشی
- مهارت برنامه‌ریزی مراقبت از بیماران
- مهارت آموزش نکات بهداشتی و مراقبتی به بیماران و خانواده‌های آن‌ها
- مهارت انجام پژوهش
- مهارت مشاوره دادن
- مهارت برنامه‌ریزی برای کارکنان پرستاری
- مهارت تحلیل اطلاعات،
- مهارت برآورد هزینه‌ها
- مهارت اعمال نظارت و ارزیابی فعالیت‌ها

۳- دوره‌های آموزشی:

- آگاهی از قوانین و مقررات پرستاری،
- احیای قلبی و ریوی پیشرفته،
- مدیریت فرآیند مراقبت از بیمار،
- آشنایی با اهداف و برنامه‌های استراتژیک بیمارستان.

عنوان رشته شغلی: بهیار

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، به ارائه مراقبت‌های ابتدایی به بیماران تحت هدایت پرستاران، ارائه مراقبت‌های شخصی مانند استحمام، آراستن و پوشاندن لباس به سالمندان، معلولان یا افرادی که دوران نقاهت خود را پشت سر می‌گذارند، می‌پردازند و اجرای وظایفی مانند حرکت دادن بیماران یا تعویض ملحفه و... را نیز بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- هماهنگی با تیم درمان در انجام فرایندهای تشخیصی، درمانی و توان‌بخشی.
- کنترل علائم حیاتی، میزان جذب و دفع مایعات، گرفتن نمونه‌های آزمایشگاهی نظیر مدفوع، ادرار، خلط و ثبت در پرونده.
- پذیرش، انتقال و ترخیص بیماران و حمایت روانی - جسمانی آنان.
- انجام روندهای عملی بالینی (پروسیجر) مانند تعویض زخم‌بندی، گرفتن نوار قلبی و تزریقات (عضلانی، زیرپوستی، داخل پوستی و...).
- اجرای واکسیناسیون بر اساس برنامه‌ریزی و ضوابط مربوطه.
- تأمین نیازهای بهداشتی اولیه بیمار شامل تأمین بهداشت پوست، مو و دهان و دندان.
- کمک در تأمین نیازهای تغذیه‌ای شامل کمک به غذا خوردن به بیماران.
- تأمین نیازهای دفعی بیمار شامل استفاده از لوله، لگن، انما، تعویض، کیسه کلتومی و....
- آماده نمودن تخت (با بیمار و بدون بیمار) و برانکارد.

- کمک به خروج بیمار از تخت و راه رفتن وی.
- انجام آمادگی‌های قبل و پس از عمل و در موارد لزوم انجام معاینات پزشکی.
- آماده کردن وسایل جهت استریلیزاسیون.
- رعایت اصول احتیاطات همه‌جانبه استاندارد به‌منظور پیشگیری از ابتلا به بیماری‌های منتقله از راه خون، ترشحات، تنفس و تماسی.
- مراقبت از اجساد طبق موازین شرع و استانداردها.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کاردانی در یکی از رشته‌های فوریت‌های پزشکی، پرستاری، مامائی.

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی دیپلم بهیاری.

۲- مهارت:

- مهارت تحلیل کردن مسائل مبتنی بر اطلاعات پایه و به‌روز پرستاری،
- مهارت تصمیم‌گیری در شرایط بحرانی،
- مهارت استفاده از گرماسنج‌های پزشکی،
- مهارت استحمام و نظافت بیمار،
- مهارت استفاده از کمپرس‌های سرد و گرم درمانی،

- مهارت کنترل علائم حیاتی،
- مهارت گرفتن نمونه‌های آزمایشگاهی.

۳- دوره‌های آموزشی:

- کنترل علائم حیاتی و مراقبت‌های پرستاری،
- تزریقات ایمن و مراقبت‌های پرستاری از محل تزریق،
- کنترل عفونت، و رعایت اصول احتیاطات همه‌جانبه و ایمنی بیمار،
- اصول برقراری ارتباط و آموزش بیمار،
- موازین ایزولاسیون،
- مدیریت خطر،
- ایمنی دارویی و خون و فرآورده‌های خونی،
- اصول گندزدایی، ضدعفونی، چرخه استریلیزاسیون و کنترل کیفی آن.

عنوان رشته شغلی: کمک پرستار

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، فعالیت‌هایی شامل اجرای دستورات بهداشتی و درمانی پرستاران، ماماها و بهیاران نظیر انجام خدمات تغذیه‌ای، نظافت و استحمام، رفع احتیاجات ضروری، کمک به بیماران و معلولین در نشست و برخاست و راه رفتن و نیز تعلیم و آموزش‌های اولیه جهت معلولین (ایزوله، تربیت‌پذیر و آموزش‌پذیر) بر اساس دستورات پزشکان معالج را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- تأمین نیازهای بهداشتی اولیه بیماران و معلولین برحسب صلاحدید سرپرست مربوطه شامل: حمام دادن یا کمک در حمام کردن، دهان شویه، امور نظافتی مانند شستن دست و صورت، کوتاه کردن ناخن‌ها، تعویض البسه، مرتب کردن بیمار، ماساژ، تغییر وضعیت، اصلاح.
- آماده کردن وسایل لازم جهت انجام امور مراقبتی توسط پرستار (وسایل پانسمان و...)، جمع‌آوری آن‌ها پس از اتمام کار، شست و شوی وسایل و انتقال به مرکز سترون‌سازی (استریلیزاسیون).
- مراقبت و رسیدگی به وضع جسمانی و حالات روحی و گزارش رفتار معلولین و گزارش بیماری آنان به مسئولین مربوط در صورت مشاهده علائم بیماری.
- کمک در خوردن غذا به بیمار.
- دادن لگن ولوله به بیماران بنا به نیاز و شست‌وشو و ضدعفونی آن‌ها با رعایت اصول بهداشتی.

- کمک به بیمار در حرکت و نقل و انتقال (راه رفتن، انتقال به برانکاردر و صندلی چرخ‌دار و...).
- آماده کردن تخت‌ها (با بیمار یا بدون بیمار) و برانکاردر.
- آماده کردن بیمار برای معاینه پزشک.
- مراقبت در حفظ نظم و نظافت بخش و پاکیزگی و شست و شوی کلیه لوازم بخش.
- تخلیه ترشحات، کلیه کیسه‌ها و ظرف‌های نیاز به تخلیه و همچنین نظافت و ضدعفونی آن‌ها مانند کیسه‌های ادراری - شیشه‌های مکش (ساکشن) و....
- کمک در امر توان بخشی بیمار یا معلول (کمک در بکار بردن چوب زیر بغل و...).
- جمع‌آوری و کنترل نمونه‌های آزمایشگاهی تحت نظارت پرستار مربوطه.
- نظارت و مراقبت در خوابانیدن و بیدار کردن معلولین.
- آموزش نحوه پوشش و تعویض لباس به معلولین تربیت‌پذیر و آموزش پذیر و شناساندن انواع مختلف لباس و موارد استفاده هر یک از آن‌ها.
- تعویض ملحفه، روبالشی و روتختی بیماران و معلولین و تحویل آن‌ها به رختشوی‌خانه.
- ارائه آموزش‌های لازم به معلولین در زمینه جویدن و بلعیدن غذا.
- مراقبت از اجساد طبق موازین شرع و استانداردها.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی دیپلم بهیاری

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی دیپلم به همراه گواهینامه کمک پرستاری (مورد تأیید معاونت پرستاری).

۲- مهارت:

- مهارت ارتباطی و رفتاری با بیمار،
- مهارت تصمیم‌گیری در شرایط بحرانی،
- مهارت‌های دستی،
- مهارت استفاده از انواع فشارسنج (عقربه‌ای یا جیوه‌ای)،
- مهارت استحمام بیمار،
- مهارت کار با اندام‌های مصنوعی،
- مهارت آموزش دادن به بیماران،
- مهارت گزارش دهی بیماری.

۳- دوره‌های آموزشی:

- کمک‌های اولیه،
- استریلیزاسیون وسایل و تجهیزات بیمارستانی،
- تغذیه بیماران،
- رعایت اصول احتیاطات همه‌جانبه و ایمنی بیمار،

- آموزش بیمار،
- مدیریت خطر،
- موازین پیشگیری و کنترل عفونت
- کنترل کیفیت.

نسخه الکترونیکی ویدئویش ۹۸/۲/۱۵

عنوان رشته شغلی: کارشناس اتاق عمل

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، فعالیت‌هایی شامل ارائه کمک‌های لازم فنی در اتاق عمل به جراحان، آماده نمودن وسایل جراحی و استریل جهت استفاده و اداره اتاق‌های عمل یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با اتاق عمل را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- کنترل پرونده بیمار قبل از جراحی برای اطمینان از کامل بودن مدارک پزشکی موردنیاز مانند اجازه عمل، آمادگی عمل، داروهای قبل از عمل، عدم داشتن وسایل مصنوعی و زیورآلات و...).
- اطمینان از سالم بودن و کارایی دستگاه‌ها و تجهیزات موردنیاز جهت عمل جراحی قبل از شروع (شامل ساکشن، دستگاه الکتروکوتر، چراغ و...) و گزارش هرگونه نقص، خطا و خرابی به مسئولین ذی‌ربط.
- کنترل اتاق عمل از نظر نور کافی، سیستم برق‌رسانی، درجه حرارت، رطوبت، پاکیزگی، ایمنی و....
- اطلاع از وجود لوازم و امکانات موردنیاز جراحی و آماده نمودن اتاق عمل با لوازم و وسایل جراحی.
- کنترل و اطمینان از استریل بودن لوازم و بسته‌های وسایل.
- کنترل بیمار از نظر آمادگی جسمی و روانی جهت عمل جراحی و ارائه آموزش‌های لازم.

- هدایت بیمار به تخت عمل، قرار دادن بیمار بر روی تخت و تنظیم تخت جراحی و چراغ‌ها بر حسب نوع و ناحیه عمل.
- قرار دادن کلیه دستگاه‌ها و تجهیزات در اطراف تخت جراحی بر طبق قابلیت دسترسی و نیاز.
- حضور در تمام طول عمل و اشراف بر محیط و اتفاقات و وضعیت بیمار، کمک به جراحان و پرستار اسکراب در پوشیدن گان و دستکش و....
- باز نمودن پوشش‌های اولیه بسته‌های استریل و نخ‌ها و سایر وسایل و در اختیار گذاردن آن‌ها.
- شمارش و ثبت نخ، گاز، لانگ گاز، درن و... قبل از اتمام به همراه تیم جراحی و جمع‌آوری آن‌ها پس از استفاده.
- تکمیل کلیه گزارش‌های و موارد ثبتی از ابتدا تا اتمام عمل جراحی.
- کمک در جابجایی و انتقال بیمار به ریکاوری و ارائه گزارش شفاهی و کتبی در مورد وضعیت ناحیه جراحی.
- پوشاندن میزها با پوشش استریل و قرار دادن وسایل و لوازم به شکل استریل بر روی آن‌ها (شامل وسایل جراحی، نخ، درن، گاز،...).
- کمک در شستن نهایی پوست بیمار (پرپ) و پوشاندن بیمار با پوشش‌های استریل (درپ).
- گزارش کلیه اقدامات انجام‌شده و وسایل متصله به بیمار به مسئول ریکاوری.
- جمع‌آوری و شست و شوی وسایل و انتقال آن‌ها به مرکز استریلیزاسیون.
- مطالعه و تحقیق در مورد پیشرفت‌های علمی و تکنولوژیک در زمینه اتاق عمل و کسب دانش روزانه.
- شرکت در انجام عملیات احیاء در اتاق عمل.
- نظارت و کنترل بر فعالیت کارکنان‌های اتاق عمل.
- حصول اطمینان از کارکرد صحیح و دقیق ابزار و تجهیزات اتاق عمل.

- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی تکنولوژی اتاق عمل

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد تکنولوژی اتاق عمل ، تکنولوژی گردش خون، پرستاری مراقبت‌های ویژه، پرستاری مراقبت‌های ویژه نوزادان **مشروط** به دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی تکنولوژی اتاق عمل.

۲- مهارت:

- مهارت برقراری ارتباط با بیمار،
- مهارت ارزیابی بیمار،
- مهارت بررسی و کنترل تجهیزات اتاق عمل (قبل از انجام عمل)،
- مهارت انجام احیای قلبی/ ریوی،
- مهارت در رعایت اصول ایمنی بیمار و کنترل عفونت (بهداشت دست، استریلیزاسیون و شستشوی تجهیزات و...)،
- مهارت آماده‌سازی اتاق عمل با فنون استریلیزاسیون و غیرعفونی‌سازی،
- مهارت در اولویت‌بندی مسائل در شرایط اورژانس و استرس‌زا،
- مهارت در مدیریت بحران،

- مهارت کاستن سطح اضطراب بیمار قبل از جراحی،
- مهارت پیشگیری از عوارض ناشی از دریافت بیهوشی،
- مهارت استفاده از اصول صحیح وضعیت دادن به بیمار،
- مهارت استفاده از فنون مناسب در هموستاز.

۳- دوره‌های آموزشی:

- کنترل عفونت،
- استریلیزاسیون وسایل و تجهیزات اتاق عمل،
- احیای قلبی و ریوی پیشرفته.

عنوان رشته شغلی: کاردان اتاق عمل

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، فعالیت‌هایی شامل ارائه کمک‌های لازم فنی در اتاق عمل به جراحان، آماده نمودن وسایل جراحی و استریل جهت استفاده در اتاق عمل را بر عهده دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- کنترل پرونده بیمار قبل از جراحی برای اطمینان از کامل بودن مدارک پزشکی موردنیاز (مانند اجازه عمل و آمادگی‌های عمل، داروهای قبل از عمل، عدم داشتن وسایل مصنوعی و زیورآلات و...).
- اطمینان از سلامت و کارایی دستگاه‌ها و تجهیزات موردنیاز عمل جراحی قبل از شروع (شامل ساکشن، دستگاه الکتروکوتر، چراغ و...) و گزارش هر نوع نقص، خطا و خرابی به مسئولین ذی‌ربط.
- کنترل اتاق عمل از نظر نور کافی، سیستم برق‌رسانی، درجه حرارت، رطوبت، پاکیزگی، ایمنی و....
- اطلاع از وجود لوازم و امکانات موردنیاز جراحی و آماده نمودن اتاق عمل با لوازم و وسایل جراحی.
- کنترل و اطمینان از استریل بودن لوازم و بسته‌های وسایل.
- کنترل بیمار از نظر آمادگی جسمی و روانی جهت عمل جراحی و ارائه آموزش‌های لازم.
- هدایت بیمار به تخت عمل، قرار دادن بیمار بر روی تخت و تنظیم تخت جراحی و چراغ‌ها برحسب نوع و ناحیه عمل.

- قرار دادن کلیه دستگاه‌ها و تجهیزات در اطراف تخت جراحی بر طبق قابلیت دسترسی و نیاز.
- حضور در تمام طول عمل و اشراف بر محیط و اتفاقات و وضعیت بیمار، کمک به جراحان و پرستار اسکراب در پوشیدن گان و دستکش و....
- بازنمودن پوشش‌های اولیه بسته‌های استریل و نخ‌ها و سایر وسایل و در اختیار گذاردن آن‌ها.
- شمارش و ثبت نخ، گاز، لانگ گاز، درن و... قبل از اتمام به همراه تیم جراحی و جمع‌آوری آن‌ها پس از استفاده.
- تکمیل کلیه گزارش‌های و موارد ثبتی از ابتدا تا اتمام عمل جراحی.
- کمک در جابجایی و انتقال بیمار به ریکاوری و ارائه گزارش شفاهی و کتبی در مورد وضعیت ناحیه جراحی.
- پوشاندن میزها با پوشش استریل و قرار دادن وسایل و لوازم به شکل استریل بر روی آن‌ها (شامل وسایل جراحی، نخ، درن، گاز،...).
- کمک در شستن پوست بیمار (پرپ) و پوشاندن بیمار با پوشش استریل (درپ).
- گزارش کلیه اقدامات انجام‌شده و وسایل متصله به بیمار به مسئول ریکاوری.
- جمع‌آوری و شست و شوی وسایل و انتقال آن‌ها به مراکز استریلیزاسیون.
- شرکت در انجام عملیات احیاء در اتاق عمل.
- مراقبت از اجساد طبق موازین شرع و استانداردها.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کاردانی اتاق عمل.

۲- مهارت:

- مهارت برقراری ارتباط با بیمار،
- مهارت ارزیابی بیمار،
- مهارت بررسی و کنترل تجهیزات اتاق عمل (قبل از انجام عمل)،
- مهارت انجام احیای قلبی/ریوی،
- مهارت در رعایت اصول ایمنی بیمار،
- مهارت در رعایت اصول کنترل عفونت (بهداشت دست، استریلیزاسیون و شستشوی تجهیزات و...)،
- مهارت آماده‌سازی اتاق عمل با فنون استریلیزاسیون و غیرعفونی‌سازی،
- مهارت در اولویت‌بندی مسائل در شرایط اورژانس و پراسترس،
- مهارت استفاده از اصول صحیح وضعیت دادن به بیمار، مهارت استفاده از تکنیک‌های مناسب در هموستاز.

۳- دوره‌های آموزشی:

- کنترل عفونت،
- استریلیزاسیون وسایل و تجهیزات اتاق عمل،
- احیای قلبی و ریوی پیشرفته.

عنوان رشته شغلی: کارشناس هوشبری

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، با شناخت کامل دستگاه و فرآیندهای تخصصی بیهوشی به دادن بیهوشی به بیماران تا ریسک سه، زیر نظر متخصص بیهوشی و سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با هوشبری می‌پردازند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- بررسی، اصلاح و ارتقاء فرآیندهای انجام کار مربوط به بیهوشی.
- همکاری در تعیین وضعیت بیمار در حین عمل و کنترل علائم حیاتی و سطح هوشیاری.
- ارزیابی وضعیت بالینی و آزمایش‌های بیمار قبل از عمل.
- همکاری‌های لازم با گروه آموزشی بیهوشی در زمینه‌های آموزشی و تحقیقاتی.
- انجام مشاوره و تصمیم‌گیری (با هماهنگی متخصص) و با لحاظ رضایت بیمار در مورد نوع بیهوشی (عمومی یا ناحیه‌ای) با توجه به وضعیت بالینی بیمار و نتایج آزمایش‌های پاراکلینیکی.
- تزریق داروهای قبل از بیهوشی بر اساس تجویز پزشک متخصص از نظر نوع و مقدار دارو و روش استفاده از آن.
- دادن بیهوشی به بیماران تا ریسک ۳ و شرکت در مراحل مختلف آن از جمله القای بیهوشی و نگهداری و اتمام آن زیر نظر متخصص بیهوشی.
- تحت نظر داشتن بیمار در طول عمل و انتقال بیمار به ریکاوری تا هوشیاری کامل و ترخیص.

- بررسی بیمار از نظر نیاز به دستگاه تنفس مصنوعی با بررسی گازهای خون شریانی.
- رگ گیری شریانی، کارگذاری لوله تراشه و احیای قلبی ریوی در بخش های ویژه - اورژانس و....
- اجرای روندهای عملی بالینی (پروسیجر) متداول بیدردی (مانند بیدردی بعد از عمل - حین زایمان و...).
- شرکت فعال در دوره های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی های شغلی و به کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

- الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی در رشته هوشبری.
- ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد پرستاری مراقبت های ویژه، پرستاری مراقبت های ویژه نوزادان، تکنولوژی گردش خون **مشروط** به دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی هوشبری.

۲- مهارت:

- مهارت ارزیابی بیمار،
- مهارت تصمیم گیری و برنامه ریزی در شرایط بحرانی،
- مهارت در احیای قلبی - ریوی (CPR)،
- مهارت در رعایت اصول کنترل عفونت و ایمنی بیمار،

- مهارت در کنترل گردش خون و هموستاز،
- مهارت استفاده از اصول صحیح وضعیت بیمار در هنگام عمل،
- مهارت آموزش به بیمار و خانواده وی،
- مهارت مراقبت و پایش مداوم علائم حیاتی بیمار در مراحل مختلف بیهوشی.
- مهارت مانیتورینگ تجهیزات کنترلی،
- مهارت ارزیابی هوشیاری و پایش علائم حیاتی بیمار،
- مهارت استفاده از ریاضی (جهت تعیین دوز دارویی)،
- مهارت به‌کارگیری تجهیزات، وسایل و داروهای بیهوشی در جراحی‌ها،

۳- دوره‌های آموزشی:

- آشنایی با قوانین و مقررات اتاق عمل،
- ایمنی بیمار،
- کنترل عفونت،
- احیای قلبی و ریوی پیشرفته.

عنوان رشته شغلی: کاردان هوشبری

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، با شناخت کامل دستگاه‌های بیهوشی و مونیتورهای مختلف مورد استفاده در اتاق عمل و واحد مراقبت‌های ویژه و دستگاه‌های تنفس مصنوعی، تنظیم و به‌کارگیری دستگاه‌های اندازه‌گیری گازهای خون و سایر وسایل آزمایشگاهی مربوط به رشته بیهوشی، به بی‌هوش ساختن بیمار تحت نظر متخصص بیهوشی و ارائه مراقبت‌های قلبی-تنفسی از بیمار بی‌هوش می‌پردازند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- همکاری در انجام اقدامات اولیه احیاء تا رسیدن تیم احیاء.
- حصول اطمینان از سالم بودن و کارایی دستگاه‌ها و تجهیزات بیهوشی مورد نیاز قبل از شروع هر شیفت کاری (شامل دستگاه‌های بیهوشی، ساکشن، مانیتور، پالس اکسی متر و...) و گزارش هرگونه نقض یا خرابی به مسئولین ذی‌ربط.
- اطلاع از وجود داروهای مورد نیاز و امکانات بیهوشی موجود و گزارش موارد ناکافی و یا کمبودها.
- آشنایی با روش‌های استریلیزاسیون و ضدعفونی، کاربرد و رعایت آن در تمام مراحل عمل.
- آماده نمودن کلیه دستگاه‌ها و لوازم مورد نیاز بیهوشی طبق لیست عمل جراحی.
- کنترل پرونده بیمار قبل از جراحی برای اطمینان از کامل بودن مدارک پزشکی مورد نیاز (مانند اجازه عمل، آزمایش‌های ضروری، نوار قلب، مشاوره پزشکی، آماده بودن خون و...).

- انجام اقدامات و تدابیر بعد از بیهوشی بیمار.
- انتقال بیمار به ریکاوری و گزارش مکتوب آخرین وضعیت بیمار.
- شستشو و ضدعفونی و آماده نمودن کلیه وسایل مربوط به بیهوشی.
- کمک به متخصص بیهوشی در تمام مراحل قبل، حین و بعد از عمل.
- دقت و توجه در بروز علائم خطر و آمادگی جهت اقدام ضروری و آگاه نمودن متخصص بیهوشی در صورت مشاهده اشکال در بیمار و دستگاه‌ها.
- آماده نمودن بیمار بر روی تخت اتاق عمل و مراقبت در حین عمل جراحی و پس از آن تا بهوش آمدن بیمار و تحویل به بخش.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقا معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: مدرک تحصیلی کاردانی در رشته هوشبری.

۲- مهارت:

- مهارت ارزیابی بیمار،
- مهارت برنامه‌ریزی،
- مهارت تصمیم‌گیری در شرایط بحرانی،
- مراقبت از هوشیاری و پایش علائم حیاتی بیمار در مراحل مختلف بیهوشی،
- مهارت در احیای قلبی / ریوی (CPR)،

- مهارت آموزش به بیمار و خانواده وی،
- مهارت مانیتورینگ تجهیزات کنترلی،
- مهارت استفاده از ریاضی (جهت تعیین دوز دارویی)،
- مهارت به کارگیری تجهیزات و وسایل و داروهای بیهوشی در جراحی‌ها،
- مهارت مراقبت از بیماران در مراحل مختلف بیهوشی.

۳- دوره‌های آموزشی:

- آشنایی با قوانین و مقررات اتاق عمل،
- ایمنی بیمار،
- کنترل عفونت،
- احیای قلبی و ریوی پایه.

عنوان رشته شغلی: کارشناس گردش خون برون پیکری

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها براساس علم تکنولوژی گردش خون به حمایت از بیماران قلبی (مادرزادی، دریچه‌ای، عروقی و پیوند) و غیر قلبی (سرطان، بیماری‌های ریوی، تروما، حوادث، سوختگی و مسمومیت‌ها) در تمام گروه‌های سنی، با استفاده از تجهیزات فوق پیشرفته حفظ حیات مانند CPB، CELL SAVER و CRRT می‌پردازند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- بررسی کامل پرونده بیمار و تعامل با جراح و بیهوشی در مورد نوع و شیوه عمل.
- اقدام به ثبت گزارش پرفیوژن، وقایع و حوادث.
- انجام محاسبات موردنیاز نظیر میزان سطح بدن، ایندکس قلبی، میزان جریان خون، هماتوکریت و GFR بر اساس پروتکل.
- تعیین نوع کانون، اکسیژناتور و فیلترها برای محاسبات.
- اطمینان یافتن از عملکرد درست تمامی قسمت‌های دستگاه CPB، هیتر کولر و VAVD.
- آماده‌سازی، پرایم و هواگیری اکسیژناتور، فیلترها و ست لوله‌ها متناسب با نوع عمل و وضعیت بیمار و طبق پروتکل.
- فعال‌سازی سیستم‌های ایمنی دستگاه پمپ شامل: بابل دیتکتور، پروپ‌های درجه حرارت، لول دیتکتور، اوکلودر
- اتصال و کنترل لاین و سنسور فشارها

- استفاده از سیستم فوق پیشرفته پایش آنالاین و اکسیمتری مغزی در جهت حفظ ایمنی بیشتر بیمار، طبق پروتکل.
- شروع CPB پس از هوشیاری و آمادگی کامل بیمار و با هماهنگی تیم درمان.
- مدیریت دمای بدن بیمار بر اساس نوع عمل جراحی (نورموترمی، هیپوترمی خفیف، متوسط و عمیق).
- آماده‌سازی دستگاه CEEL SAVER در صورت نیاز، طبق پروتکل.
- پایش و اصلاح همودینامیک و پارامترهای حیاتی پرفیوژن مانند: مسیرهای فشار (شریانی، وریدی، کاردیوپلژی و اکسیژناتور)، میزان جریان گاز، فلوی خون و درجه حرارت (بیمار، مسیر وریدی - شریانی و مسیرهای ورودی و خروجی آب) بیمار در مراحل مختلف عمل.
- استفاده از هموفیلتر با روش‌های خاص (Z-BUF، PBUF، MUF، DUF) با توجه به هماتوکریت، دیورز، مشکلات کلیوی بیمار، الکترولیت‌ها و لاکتات، جهت کنترل سیستم التهابی.
- مبادرت به اصلاح وضعیت بیمار بر اساس نتایج تست‌های آزمایشگاهی در حین بای پس (گازهای خونی، الکترولیت‌ها و...)، با هماهنگی تیم درمان.
- گرم کردن بیمار، طبق پروتکل، جهت محافظت از میوکارد با هماهنگی جراح.
- مشارکت با تیم پیوند اعضا در جهت حمایت از میوکارد به هنگام جداسازی قلب اهدایی.
- استفاده از تجهیزات مدرن و با فناوری بالا در بیماران ویژه غیرقلبی مانند: شیمی درمانی، احیا عضو قطع شده، غرق شدگی، سرمازدگی و CRRT
- حضور بر بالین بیمار به صورت STAND BY جهت اعمال جراحی مرتبط مانند: OFF PUMP، جراحی عروق بزرگ، پریکارد افیوژن.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد تکنولوژی گردش خون
مشروط به دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی پرستاری، اتاق عمل،
هوشبری.

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی پرستاری، اتاق عمل، هوشبری با
طی دوره دوساله آموزش علمی و عملی در مراکز درمانی معتبر و اخذ
گواهینامه پرفیوژن مورد تأیید انجمن تکنولوژی گردش خون برون پیکری
ایران (IRANSECT) و انجمن جراحان قلب ایران

۲- تجربه:

- برای احراز پست تکنولوژی گردش خون در بیماران اطفال، دو سال تجربه
به عنوان پرفیوژنیست لازم می باشد.
- برای احراز پست تکنولوژی گردش خون در اکسیژناسیون غشایی برون پیکری
(ECMO)، سه سال تجربه به عنوان پرفیوژنیست لازم می باشد.
- برای احراز پست تکنولوژی گردش خون در درمان بیماران سرطانی و خاص
سه سال تجربه به عنوان پرفیوژنیست لازم می باشد.
- برای احراز پست تکنولوژی گردش خون در تصفیه خون (CRRT) دو سال
تجربه به عنوان پرفیوژنیست لازم می باشد.

۳- مهارت:

- مهارت ارتباطی و رفتاری با تیم درمان،
- مهارت انتخاب، آماده‌سازی و به‌کارگیری تجهیزات پیشرفته مرتبط،
- مهارت پایش همودینامیک،
- مهارت انجام محاسبات دارویی و دیگر پارامترهای موردنیاز،
- مهارت تحلیل نتایج آزمایش گازهای خونی و سایر آزمایش‌های خونی مرتبط،
- مهارت تحلیل مسائل مبتنی بر اطلاعات به‌روز تکنولوژی گردش خون،
- مهارت تصمیم‌گیری در شرایط بحرانی (حوادث) و اورژانس
- مهارت شناسایی و کنترل عوامل ایجادکننده حوادث در حین CPB (ایمنی)،
- مهارت انجام پژوهش و تحلیل اطلاعات،
- مهارت نظارت فنی بر دستگاه‌ها و حفظ و نگهداری آن‌ها،
- مهارت تفسیر ECG و آریتمی‌ها.

۴- دوره‌های آموزشی:

- کنترل عفونت،
- احیای قلبی و ریوی پیشرفته،
- آموزش دستگاه‌ها و تجهیزات به‌روز شده و پیشرفته،
- آموزش روش‌های خاص درمانی جدید،
- آموزش و بازآموزی دوره‌های اطفال، IABP، ECMO، VADS، CELL، CRRT، SAVER
- پایش همودینامیک، آب و الکترولیت، هموویژولانس، تفسیر ECG و ABG.

بخش سوم) رشته‌های شغلی فوریت‌های پزشکی

عنوان رشته شغلی: کارشناس بالینی فوریت‌های پزشکی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، به انجام وظایف امداد سریع، ارائه خدمات درمانی اولیه پزشکی پیش بیمارستانی و کمک‌رسانی به مصدومین، بیماران و مجروحین اورژانسی و انتقال آنان به مراکز درمانی باهدف کاهش مرگ‌ومیر، نقص عضو و آسیب در کمترین زمان ممکن و همچنین سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با فوریت‌های پزشکی می‌پردازند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- معاینه بیماران و مصدومین در صورت امکان و بنا به دستور پزشک مربوطه.
- انجام کمک‌های اولیه پزشکی در مورد بیماران و مجروحان و گزارش وضع اولیه به پزشک مربوطه.
- کنترل علائم حیاتی بیمار از قبیل فشارخون، نبض، تنفس و غیره و گزارش به پزشک مربوطه.
- پوشاندن و بانداز زخم‌ها.
- آتل‌بندی اندام‌های آسیب‌دیده.
- گرفتن IVLINE (رگ باز) و تزریق داخل وریدی.
- گرفتن EKG (نوار قلب) و مخابره آن از طریق امکانات مخابراتی.

- انجام مانیتورینگ قلبی و اقدامات ABCD (اقدامات ضروری اولیه درمان شامل دارو، جریان خون، مجاری تنفسی، راه هوایی)
- انجام عملیات CPR (احیاء قلبی، تنفسی) درخصوص بیماران اورژانس.
- کنترل کامل جامبک دارویی و CPR یا کیت احیاء طبق چک لیست.
- انجام انتوباسیون (لوله تراشه) با کسب مجوز از پزشک مربوطه.
- تزریق و یا تجویز داروهای موجود در ترالی اورژانس پس از کسب مجوز از پزشک.
- برقرار ساختن ارتباط با مراکز اصلی اورژانس و پزشک مربوطه به وسیله دستگاه بی سیم و پرهیز از هرگونه درمان بدون هماهنگی با پزشک مرکز.
- اجرای کامل دستورات دارویی و غیر دارویی صادره از پزشک مرکز (در کدهای فاقد پزشک)
- حضور مداوم و مؤثر بر بالین بیماران در کابین عقب آمبولانس (در زمان حمل بیمار)
- تحویل دقیق بیمار به مرکز درمانی و اخذ امضاء و مهر ارجاع از بیمارستان
- تکمیل فرم مأموریت با دقت کامل و ثبت اطلاعات مورد نیاز
- رعایت تمامی اصول آموزش دیده مربوط به چگونگی حمل بیمار و مدیریت بیماران تا رسیدن به مرکز درمانی

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی در یکی از رشته‌های فوریت‌های پزشکی، پرستاری، هوشبری و همچنین داشتن گواهینامه رانندگی.

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد دریکی از رشته‌های فوریت‌های پزشکی، پرستاری، هوشبری **مشروط** به دارا بودن مدرک کارشناسی دریکی از رشته‌های تحصیلی ذکرشده در بند الف و همچنین داشتن گواهینامه رانندگی.

اصلاحیه (۹۹/۲/۷) بند الف و ب شرایط احراز:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی دریکی از رشته‌های فوریت‌های پزشکی، پرستاری، هوشبری و اتاق عمل و همچنین داشتن گواهینامه رانندگی.

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد در رشته پرستاری کلیه گرایش ها، مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی **مشروط** به کارشناسی فوریت های پزشکی، پرستاری، هوشبری و اتاق عمل و همچنین داشتن گواهینامه رانندگی.

۲- مهارت:

- مهارت ارزیابی سریع وضعیت بیمار
- مهارت برنامه‌ریزی
- مهارت به‌کارگیری صحیح تجهیزات موجود در آمبولانس
- مهارت احیای قلبی، ریوی پیشرفته.
- مهارت ارزیابی صحنه
- مهارت ارزیابی بیمار
- محدودسازی و انتقال

- مدیریت بیمار ترومایی
- مدیریت راه هوایی
- رگ گیری وریدی
- تفسیر پایه الکتروکاردیوگرافی
- مهارت رانندگی با آمبولانس

۳- دوره‌های آموزشی:

- آموزش بدو خدمت اورژانس پیش بیمارستانی امدادگر
- مراقبت‌های اولیه پیش بیمارستانی در بیماران ترومایی
- اخلاق حرفه‌ای در فوریت‌های پزشکی.
- آموزش بدو ورود عمومی و تخصصی
- اتوماسیون عملیاتی اورژانس پیش بیمارستانی
- گواهینامه رانندگی با آمبولانس

عنوان رشته شغلی: کاردان بالینی فوریت‌های پزشکی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، به انجام وظایف امداد سریع، ارائه خدمات درمانی اولیه پیش بیمارستانی و کمک‌رسانی به مصدومین، بیماران و مجروحین اورژانسی و انتقال آنان به مراکز درمانی باهدف کاهش مرگ‌ومیر، نقص عضو و آسیب در کمترین زمان ممکن می‌پردازند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- معاینه بیماران و مصدومین در صورت امکان و بنا به دستور پزشک مربوطه.
- انجام کمک‌های اولیه پزشکی در مورد بیماران و مجروحان و گزارش وضع اولیه به پزشک مربوطه.
- کنترل علائم حیاتی بیمار از قبیل فشارخون، نبض، تنفس و غیره و گزارش به پزشک مربوطه.
- پوشاندن و بانداز زخم‌ها.
- آتل‌بندی اندام‌های آسیب‌دیده.
- گرفتن IVLINE (رگ باز) و تزریق داخل وریدی.
- گرفتن EKG (نوار قلب) و مخابره آن از طریق امکانات مخابراتی.
- انجام مانیتورینگ قلبی و اقدامات ABCD (اقدامات ضروری اولیه درمان شامل دارو، جریان خون، مجاری تنفسی، راه هوایی).
- انجام عملیات CPR (احیاء قلبی، تنفسی) درخصوص بیماران اورژانسی.
- کنترل کامل جامبک دارویی و CPR یا کیت احیاء طبق چک‌لیست.
- انجام انتوباسیون (لوله تراشه) با کسب مجوز از پزشک مربوطه.

- تزریق و یا تجویز داروهای موجود در توالی اورژانس پس از کسب مجوز از پزشک.
- برقرار ساختن ارتباط با مراکز اصلی اورژانس و پزشک مربوطه به وسیله دستگاه بی سیم و پرهیز از هرگونه درمان بدون هماهنگی با پزشک مرکز.
- اجرای کامل دستورات دارویی و غیر دارویی صادره از پزشک مرکز (در کدهای فاقد پزشک).
- حضور مداوم و مؤثر بر بالین بیماران در کابین عقب آمبولانس (در زمان حمل بیمار).
- تحویل دقیق بیمار به مرکز درمانی و اخذ امضاء و مهر ارجاع از بیمارستان.
- تکمیل فرم مأموریت با دقت کامل و ثبت اطلاعات مورد نیاز.
- رعایت تمامی اصول آموزش دیده مربوط به چگونگی حمل بیمار و مدیریت بیماران تا رسیدن به مرکز درمانی.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کاردانی در یکی از رشته های فوریت های پزشکی، پرستاری، هوشبری و همچنین داشتن گواهینامه رانندگی.

اصلاحیه (۹۹/۲/۷) بند الف شرایط احراز:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کاردانی در یکی از رشته های فوریت های پزشکی، پرستاری، هوشبری و اتاق عمل و همچنین داشتن گواهینامه رانندگی.

۲- مهارت:

- مهارت ارزیابی سریع وضعیت بیمار
- مهارت برنامه‌ریزی
- مهارت به‌کارگیری صحیح تجهیزات موجود در آمبولانس
- مهارت احیای قلبی، ریوی پیشرفته.
- مهارت ارزیابی صحنه
- مهارت ارزیابی بیمار
- محدودسازی و انتقال
- مدیریت بیمار ترومایی
- مدیریت راه هوایی
- رگ‌گیری وریدی
- مهارت رانندگی با آمبولانس

۳- دوره‌های آموزشی:

- آموزش بدو خدمت اورژانس پیش بیمارستانی امدادگر
- مراقبت‌های اولیه پیش بیمارستانی در بیماران ترومایی
- اخلاق حرفه‌ای در فوریت‌های پزشکی.
- آموزش بدو ورود عمومی و تخصصی
- اتوماسیون عملیاتی اورژانس پیش بیمارستانی
- گواهینامه رانندگی با آمبولانس

عنوان رشته شغلی: تکنسین بالینی فوریت‌های پزشکی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، به انجام وظایف امداد سریع، ارائه خدمات درمانی اولیه پیش بیمارستانی و کمک‌رسانی به مصدومین، بیماران و مجروحین اورژانسی و انتقال آنان به مراکز درمانی باهدف کاهش مرگ‌ومیر، نقص عضو و آسیب در کمترین زمان ممکن می‌پردازند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- معاینه بیماران و مصدومین در صورت امکان و بنا به دستور پزشک مربوطه.
- انجام کمک‌های اولیه پزشکی در مورد بیماران و مجروحان و گزارش وضع اولیه به پزشک مربوطه.
- کنترل علائم حیاتی بیمار از قبیل فشارخون، نبض، تنفس و غیره و گزارش به پزشک مربوطه.
- پوشاندن و بانداز زخم‌ها.
- آتل‌بندی اندام‌های آسیب‌دیده.
- گرفتن IVLINE (رگ باز) و تزریق داخل وریدی.
- گرفتن EKG (نوار قلب) و مخابره آن از طریق امکانات مخابراتی.
- انجام مانیتورینگ قلبی و اقدامات ABCD (اقدامات ضروری اولیه درمان شامل دارو، جریان خون، مجاری تنفسی، راه هوایی).
- انجام عملیات CPR (احیاء قلبی، تنفسی) درخصوص بیماران اورژانسی.
- کنترل کامل جامبک دارویی و CPR یا کیت احیاء طبق چک‌لیست.
- انجام انتوباسیون (لوله تراشه) با کسب مجوز از پزشک مربوطه.

- تزریق و یا تجویز داروهای موجود در توالی اورژانس پس از کسب مجوز از پزشک.
- برقرار ساختن ارتباط با مراکز اصلی اورژانس و پزشک مربوطه به وسیله دستگاه بی سیم و پرهیز از هرگونه درمان بدون هماهنگی با پزشک مرکز.
- اجرای کامل دستورات دارویی و غیر دارویی صادره از پزشک مرکز (در کدهای فاقد پزشک).
- حضور مداوم و مؤثر بر بالین بیماران در کابین عقب آمبولانس (در زمان حمل بیمار).
- تحویل دقیق بیمار به مرکز درمانی و اخذ امضاء و مهر ارجاع از بیمارستان.
- تکمیل فرم مأموریت با دقت کامل و ثبت اطلاعات موردنیاز.
- رعایت تمامی اصول آموزش دیده مربوط به چگونگی حمل بیمار و مدیریت بیماران تا رسیدن به مرکز درمانی.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

- الف: دارا بودن مدرک تحصیلی دیپلم بهیاری.
- ب: دارا بودن مدرک تحصیلی دیپلم کامل متوسطه به شرط اخذ گواهینامه حرفه‌ای تکنسین فوریت‌های پزشکی از مراکز مورد تأیید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

۲- مهارت:

- مهارت ارزیابی سریع وضعیت بیمار
- مهارت برنامه‌ریزی

- مهارت به کارگیری صحیح تجهیزات موجود در آمبولانس
- مهارت احیای قلبی، ریوی پیشرفته
- مهارت ارزیابی صحنه
- مهارت ارزیابی بیمار
- مهارت محدودسازی و انتقال
- مهارت رانندگی با آمبولانس

۳- دوره‌های آموزشی:

- آموزش بدو خدمت اورژانس پیش بیمارستانی امدادگر
- مراقبت‌های اولیه پیش بیمارستانی در بیماران ترومایی
- اخلاق حرفه‌ای در فوریت‌های پزشکی
- آموزش بدو ورود عمومی و تخصصی
- اتوماسیون عملیاتی اورژانس پیش بیمارستانی
- گواهینامه رانندگی با آمبولانس

عنوان رشته شغلی: کار آزمای سلامت در حوادث و بلایا

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، برنامه‌ریزی جهت افزایش آگاهی و ارتقای آمادگی و کاهش آسیب‌پذیری عمومی در حوادث و بلایای طبیعی و انسان‌ساخت، جلب توجه و افزایش آگاهی مدیران و تصمیم‌گیران و افزایش تاب‌آوری در حوزه‌هایی که به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم با حوزه سلامت ارتباط دارند و سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی درون‌بخشی و برون‌بخشی را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- ارزیابی آسیب‌پذیری و آمادگی تسهیلات و منابع نظام شبکه قبل از وقوع بلایا
- اجرای اقدامات کاهش آسیب‌پذیری و ارتقای آمادگی تسهیلات و منابع نظام شبکه قبل از وقوع بلایا
- جلب مشارکت عمومی برای اجرای برنامه‌های سلامت محور کاهش خطر بلایا قبل از وقوع بلایا
- آگاه‌سازی عمومی درباره راهکارهای ارزیابی و کاهش خطر بلایا قبل از وقوع بلایا
- تدوین برنامه پاسخ هماهنگ و مؤثر با مشارکت سایر بخش‌ها قبل از وقوع بلایا
- ذخیره‌سازی لوازم و ملزومات ارایه خدمت در فاز پاسخ قبل از وقوع بلایا
- اجرای برنامه‌های آموزش تخصصی برای مدیران و کارکنان نظام شبکه قبل از وقوع بلایا
- اجرای تمرین‌های آمادگی بلایا در تسهیلات نظام شبکه و جامعه قبل از وقوع بلایا
- ارزیابی سریع آسیب‌ها و نیازهای تسهیلات نظام شبکه و جامعه در زمان وقوع بلایا
- ارزیابی مستمر نیازهای سلامتی جمعیت آسیب‌دیده در زمان وقوع بلایا

- ارائه مراقبت‌های سلامتی هماهنگ، به موقع و مؤثر در زمان وقوع بلایا
- پیش و ارزشیابی اثربخشی ارایه مراقبت‌های سلامتی در زمان وقوع بلایا
- تدوین برنامه بازیابی تسهیلات نظام شبکه با رویکرد توسعه پایدار پس از وقوع بلایا
- بازیابی تسهیلات و برنامه‌های آسیب‌دیده نظام شبکه پس از وقوع بلایا
- مشارکت در تدوین و اجرای بازیابی روانی-اجتماعی جامعه پس از وقوع بلایا
- پیش و ارزشیابی اقدامات فاز بازیابی بلایا پس از وقوع بلایا

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد یا دکتری تخصصی (Phd) در رشته‌های سلامت در بلایا و فوریت‌ها و پدافند غیرعامل

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد یا دکتری تخصصی (Phd) در رشته‌های اپیدمیولوژی، پرستاری، آموزش بهداشت، بهداشت محیط، بهداشت حرفه‌ای، مدیریت سلامت ایمنی و محیط‌زیست (HSE)، مدیریت بحران، مدیریت سوانح طبیعی، مخاطرات محیطی (گرایش طبیعی و انسان‌ساخت)، مدیریت خدمات بهداشتی درمانی، روانشناسی بالینی، روانشناسی سلامت **مشروط** به طی دوره‌های MPH مدیریت خطر بلایا و یا DHMR (دوره مدیریت و کاهش خطر بلایا) و یا دوره‌های کوتاه مدت صلاحیت حرفه‌ای سلامت حداکثر تا ۳ سال پس از احراز

ج: دارا بودن مدرک دکترای حرفه‌ای پزشکی عمومی **مشروط** به طی دوره‌های MPH مدیریت خطر بلایا و یا DHMR (دوره مدیریت و کاهش خطر بلایا) و یا دوره‌های کوتاه مدت صلاحیت حرفه‌ای سلامت حداکثر تا ۳ سال پس از احراز

۲- تجربه:

- حداقل ۳ سال تجربه مرتبط با شغل

۳- مهارت:

- مهارت طراحی، اجرا و مدیریت برنامه‌های سلامت در بلایا و فوریت‌ها و کاهش آسیب
- مهارت برنامه‌ریزی، حل مشکلات و رهبری در مدیریت و کاهش خطر بلایا
- مهارت آموزش در زمینه مدیریت و کاهش خطر بلایا
- مهارت تحقیق و پژوهش
- مهارت پاسخ‌دهی و بازیابی در بلایا و فوریت‌ها.

۴- دوره‌های آموزشی:

- مدیریت حوادث و بلایا (بررسی، گزارش دهی، تجزیه و تحلیل)
- مهندسی ایمنی و هزینه‌یابی حوادث
- کاربرد آمار و اطلاعات در تحلیل تصمیم‌گیری‌ها.

عنوان رشته شغلی: کار آزمای اورژانس پزشکی و هدایت عملیات بحران

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، به برنامه‌ریزی جهت پاسخ‌دهی سریع در حوادث و سوانح مرتبط با مراکز فوریت‌های پزشکی، عملیاتی نمودن برنامه هشدار سریع و تدوین آئین‌نامه‌های مرتبط با آن، تعامل و هماهنگی با سایر مراکز امداد رسانی کشور، نظارت، ارزیابی و پایش توانمندی‌های اتاق کنترل عملیات، گزارش‌گیری و گزارش‌دهی عملیات بحران و ایجاد آمادگی برای حوادث می‌پردازند یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با حوادث و هدایت عملیات بحران را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، هماهنگی و ارزیابی خدمات فوریت‌های پزشکی در حوادث غیر مترقبه.
- برنامه‌ریزی جهت عملیاتی نمودن پاسخ سریع به حوادث و سوانح.
- تهیه برنامه عملیاتی هشدار سریع و تدوین آئین‌نامه‌های مرتبط با آن.
- نظارت، پایش و تعامل با سایر مراکز امداد رسانی کشور به منظور اجرای برنامه‌های مشترک.
- فراهم نمودن زمینه‌های ارتباطات مؤثر برون‌سازمانی در سطح ملی برای ایجاد هماهنگی‌های عملیاتی در مواجهه با بحران‌ها
- ایجاد هماهنگی جهت اجرایی شدن بسته‌های خدمتی دریافت شده از کارگروه بهداشت و درمان حوادث غیر مترقبه.

- نظارت، ارزیابی و پایش توانمندی‌های مراکز EOC در دانشگاه‌های علوم پزشکی در مواجهه با حوادث غیر مترقبه.
- برنامه‌ریزی عملیاتی برگزاری مانورها و عملیات مشترک درون‌سازمانی و برون‌سازمانی.
- نیازسنجی، طراحی و نظارت بر استقرار EOC در مراکز مدیریت حوادث و فوریت‌های پزشکی.
- جمع‌آوری آمار به صورت شبانه‌روزی و تحلیل و پایش عملکرد EOC مراکز مدیریت حوادث و سایر سازمان‌های امدادی در خصوص حوادث و فوریت‌های پزشکی.
- پیگیری دریافت گزارش‌های حوادث ویژه شامل حوادث ترافیکی سنگین، انفجار، سیل، زلزله و... از EOC مراکز مدیریت حوادث فوریت‌های پزشکی و سایر مراجع ذی‌ربط به صورت روزانه و آنی.
- اطلاع‌رسانی به مراکز فوریت‌های پزشکی و سایر مراکز امدادی و درخواست آماده‌باش در زمان وقوع حوادث و بلایا.
- تهیه گزارش‌های تخصصی جهت ارائه به مراجع ذیصلاح.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد پرستاری اورژانس.

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترای حرفه ای پزشکی عمومی

ج: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترای تخصصی طب اورژانس

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی دکتری تخصصی (Phd) در یکی از رشته‌های تحصیلی پرستاری، سلامت در بلایا و فوریت‌ها.

۲- تجربه:

- حداقل ۵ سال تجربه مرتبط با شغل.

۳- مهارت:

- مهارت آموزش دادن در زمینه مدیریت و کاهش خطر بلایا
- مهارت برنامه‌ریزی، مهارت حل مشکلات و رهبری در مدیریت و کاهش خطر بلایا، مهارت تحقیق و پژوهش
- مهارت طراحی و مدیریت برنامه‌های سلامت در بلایا و فوریت‌ها
- مهارت مدیریت کاهش آسیب
- مهارت پاسخ‌دهی و بازسازی در بلایا و فوریت‌ها.

۴- دوره‌های آموزشی:

- اصول برنامه‌ریزی
- مدیریت بحران و خطر
- کاربرد آمار و اطلاعات در تحلیل تصمیم‌گیری‌ها، مدیریت حوادث (بررسی، گزارش دهی، تجزیه و تحلیل)

- اصول و مبانی کنترل و نظارت
- اصول گزارش نویسی.

نسخه الکترونیکی ویدئویش ۹۸/۲/۱۵

عنوان رشته شغلی: کار آزمای هماهنگی اورژانس ۱۱۵

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، فعالیت‌های هماهنگی، نظارت و ارزیابی وضعیت و بهینه‌سازی شاخص‌های عملکرد و فرآیندهای اورژانس پیش بیمارستانی در تعامل با اورژانس بیمارستانی یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با اورژانس ۱۱۵ را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- تدوین سیاست‌ها، ضوابط، شاخص‌ها و استانداردهای ملی نیروی انسانی، منابع فیزیکی، داروها و برنامه‌های عملیات اورژانس پیش بیمارستانی.
- برنامه‌ریزی و نظارت بر نحوه انجام خدمات فوریت‌های پزشکی تا رفع مخاطرات فوری بیماران و مصدومین در حوزه پیش بیمارستانی و بیمارستانی.
- نظارت بر عملکرد و نحوه تعامل اورژانس پیش بیمارستانی با بیمارستانی.
- همکاری در تدوین طرح‌های پوشش فراگیر نظام خدمات فوریت‌های پزشکی.
- بررسی و برنامه‌ریزی در جهت افزایش پوشش امدادی نقاط حادثه‌خیز و تلاش برای کاهش تعداد این نقاط با همکاری سایر سازمان‌های ذی‌ربط.
- جمع‌آوری اطلاعات به صورت مستمر جهت بهینه نمودن فعالیت اورژانس‌های پیش بیمارستانی با بیمارستانی.
- بررسی موقعیت استقرار پایگاه‌ها در سراسر کشور و تطبیق آن با پوشش فراگیر.
- جمع‌آوری اطلاعات در خصوص وسایل نقلیه هوایی، دریایی و زمینی و تجهیزات تخصصی به منظور تهیه و تنظیم شناسنامه اورژانس‌های پیش بیمارستانی

- تهیه طرح‌های مشترک امدادهای ویژه و ایجاد هماهنگی‌های لازم با سایر سازمان‌های ذی‌ربط.
- تدوین خط‌مشی امداد و نجات و انتقال مصدومین تا قبل از پذیرش در بیمارستان.
- تعیین اولویت‌های پشتیبانی و تجهیزات پزشکی و نظارت بر توزیع آن در اورژانس پیش بیمارستانی.
- مشارکت در ارائه الگوهای مناسب در خصوص تأمین، توزیع آمبولانس، تجهیزات و سایر اقلام موردنیاز واحد فوریت‌های پزشکی و نظارت بر چگونگی خدمات پس از فروش آن‌ها با همکاری واحدهای ذی‌ربط.
- تحلیل و پردازش داده‌ها و ارائه راهکارهای علمی و اجرایی جهت بهینه نمودن امور مربوط به مدیریت اورژانس‌های پیش بیمارستانی.
- بررسی آماری در سطح منطقه‌ای ملی و مقایسه آن با وضعیت بین‌المللی.
- بررسی مستمر سطح رضایتمندی ذینفعان ارائه خدمات اورژانس.
- تدوین و اجرای ارزیابی عملکرد کارکنان و مدیران مراکز مدیریت حوادث و فوریت‌های پزشکی و اورژانس‌های پیش بیمارستانی.
- مشارکت در تهیه و تدوین برنامه‌ها و مطالب آموزشی و کمک‌آموزشی پرسنل عملیاتی و غیر عملیاتی واحدهای فوریت‌های پزشکی به منظور افزایش سطح علمی شاغلین و ارتقاء کمی و کیفی ارائه خدمات.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف : دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد دریکی از رشته‌های پرستاری اورژانس، پرستاری مراقبت‌های ویژه.

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترای حرفه‌ای پزشک عمومی یا دکتری تخصصی (Phd) دریکی از گرایش‌های رشته پرستاری.

۲- تجربه:

- حداقل ۲ سال تجربه مرتبط با شغل.

۳- مهارت:

- مهارت کار با نرم‌افزارهای تحلیل داده
- مهارت گردآوری و تحلیل داده‌ها
- مهارت برنامه‌ریزی
- مهارت هدایت فعالیت‌ها جهت انجام تغییرات
- مهارت تحلیل مالی و برآورد هزینه‌ها.

۴- دوره‌های آموزشی:

- کاربرد آمار و اطلاعات در تحلیل، تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی راهبردی
- اصول و مبانی نظارت و کنترل
- اصول و مبانی سازماندهی.

عنوان رشته شغلی: کارشناس ارتباطات و عملیات

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، در مراکز ارتباطات و فرماندهی عملیات، اموری نظیر دریافت تماس‌های مردمی، اعزام انواع وسایل نقلیه امدادی به محل حادثه یا بیمار و هدایت عملیات فوریت‌های پزشکی در شرایط متعارف و غیرمتعارف یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با ارتباطات و عملیات فوریت‌های پزشکی را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- تهیه گزارش جامع سالیانه از وضعیت عمومی پایگاه‌ها (وضعیت بنا و ساختمانی، وضعیت وسایل رفاهی پایگاه‌ها و...).
- برآورد نیروی انسانی موردنیاز.
- تنظیم برنامه شیفت کارکنان مرکز ارتباطات و فرماندهی عملیات.
- نظارت و ارزیابی عملکرد کارکنان اداره ارتباطات و فرماندهی عملیات.
- آموزش نیروهای جدید با تجهیزات، شرح وظایف و مسئولیت‌های اداره ارتباطات و فرماندهی عملیات.
- نظارت بر نحوه پاسخگویی پزشکان مشاور و راهنما، اپراتورهای ۱۱۵ و بیسیم.
- پیگیری و رسیدگی به کلیه موارد گزارش‌های و شکایات مردمی از کارکنان.
- نظارت بر استخراج آمارهای مورد لزوم.
- پیگیری و رفع مشکلات موجود در زمینه رفاهی و عملیاتی اداره ارتباطات نظارت بر عملکرد مسئولین پایگاه‌ها و پایش آن‌ها.
- تعیین مسئولین پایگاه‌ها براساس ارزیابی عملکرد.

- نظارت بر آموزش و آشنا کردن نیروهای جدید با منطقه ماموریت، تجهیزات، شرح وظایف و مسئولیت‌های اورژانس و کارکنان.
- نظارت بر تشکیل جلسات کوتاه علمی در منطقه.
- نظارت دقیق بر نحوه تکمیل دفاتر پایگاه‌ها.
- پیگیری و رسیدگی به گزارش‌های و شکایات مرکز از کارکنان پایگاه‌ها و بالعکس.
- نظارت بر فرآیند تکمیل دفتر ثبت گزارش‌های روزانه پایگاه‌ها.
- آنالیز دقیق اطلاعات مورد لزوم حتی بازگشت کدهای منطقه از ماموریت و کنترل برگ ماموریت‌های مناطق.
- نظارت بر نحوه تکمیل فرم‌های ماموریت مناطق.
- کنترل و نظارت آمارهای اعلام‌شده از سوی پایگاه‌ها به تفکیک موارد وقوع (لغو ماموریت کد ۱۹-۱۰، انتقال قبل از رسیدن کد ۳۲-۱۰، درمان سرپایی و عدم نیاز به انتقال بیمار به مرکز درمانی کد ۲۹-۱۰).
- اعلام آمارهای اعزام به تصادف و ثبت نتیجه آن به تفکیک کد و تکنسین و شیفت.
- آنالیز موارد احیای قلبی - ریوی (CPR) موفق به تفکیک کد و تکنسین و شیفت.
- کنترل و نظارت بر داروها و تجهیزات مصرفی پایگاه‌ها و ثبت موارد جایگزین.
- نظارت بر تعداد ماموریت‌های انجام‌شده توسط آمبولانس‌های منطقه در خارج از محدوده منطقه عملیاتی با ذکر علت.
- ثبت و انجام اقدامات لازم جهت تعمیر خرابی آمبولانس‌ها کد (۷-۱۰) به همراه علت و نتیجه به تفکیک تکنسین، شیفت و پایگاه.
- کنترل کیلومترهای طی شده و تناسب آن با ماموریت‌های انجام‌شده مناطق.
- نظارت بر وضعیت فنی آمبولانس‌ها اعم از آلام، چراغ گردان، راهنما، چراغ‌های جلو و داخل کابین، آمپر بنزین و هماهنگی با اداره مربوطه جهت رفع نقایص.
- اعلام موارد تصادف آمبولانس‌ها به مرکز.
- دریافت اقلام دارویی و غیر دارویی از اداره مربوطه و توزیع آن در پایگاه‌ها.

- پیگیری فرآیند تعمیر و فعالیت مجدد آمبولانس‌ها.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

- الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی در یکی از رشته‌های پرستاری، فوریت‌های پزشکی.
- ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد در یکی از رشته‌های پرستاری اورژانس، پرستاری مراقبت‌های ویژه
- ج: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترای حرفه‌ای پزشک عمومی یا دکتری تخصصی (Phd) در یکی از گرایش‌های رشته پرستاری.

۲- تجربه:

- حداقل ۵ سال تجربه مرتبط با شغل.

۳- مهارت:

- مهارت ارزیابی کمک‌های اولیه پزشکی
- مهارت ارزیابی اولیه و سریع بیماری

- مهارت به کارگیری صحیح تجهیزات موجود در آمبولانس
- مهارت انجام اقدامات پایه (گرفتن مسیر وریدی مناسب، تجویز اکسیژن، مهارت باز نگه داشتن راه هوایی، مهارت انجام پایش قلبی و مهارت تجویز داروهای موجود در آمبولانس).

۴- دوره های آموزشی:

- مبانی ارتباطات اورژانس
- اصول و مبانی کنترل و نظارت
- اصول گزارش نویسی،
- کاربرد آمار و اطلاعات در تحلیل تصمیم گیری ها.

عنوان رشته شغلی: پزشک اورژانس پیش بیمارستانی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، فعالیت‌هایی شامل ارائه مشاوره به اپراتور تلفن ۱۱۵ فوریت‌های پزشکی و اپراتور بی‌سیم، اخذ شرح حال بیماران و مصدومین، انجام خدمات درمانی و تشخیصی اولیه، انجام عملیات احیا قلبی و ریوی و ارائه دستورات پزشکی به تکنسین فوریت‌های پزشکی یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با درمان بیماران اورژانسی را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- اخذ شرح حال بیماران و مصدومین و ارائه طریق به تکنسین‌ها.
- راهنمایی تکنسین‌ها جهت انجام معاینات بیماران و مصدومین.
- صدور دستورات داروئی و غیر داروئی برای بیماران و مصدومین.
- ارائه دستورات پزشکی جهت انتقال صحیح بیماران و مصدومین از محل حادثه تا مرکز درمانی.
- ارائه مشاوره به اپراتور ۱۱۵ و یا بیماران و تماس‌گیرندگان با اورژانس.
- ایجاد اطمینان خاطر در بیماران و مصدومین انجام معاینات پزشکی و اخذ شرح حال بیماران و مصدومین.
- انجام دستورات داروئی و غیر داروئی برای بیماران و مصدومین.
- گرفتن نوار قلب (EKG) و تفسیر آن.
- انجام مانیتورینگ قلبی و اقدامات اقدامات ضروری اولیه درمان شامل دارو، جریان خون، مجاری تنفسی، راه هوایی (ABCD).
- انجام عملیات احیاء قلبی، تنفسی (CPR) درخصوص بیماران اورژانسی.

- انجام انتوباسیون (لوله تراشه).
- ثبت دقیق فرم ماموریت.
- نظارت بر حمل صحیح بیماران و مصدومین از محل حادثه تا مرکز درمانی و مدیریت بیماران و مصدومین تا رسیدن به مرکز درمانی.
- حضور دائم بر بالین بیمار در کابین عقب آمبولانس در مدت انتقال به مرکز درمانی.
- انجام ماموریت‌های محوله از مرکز فرماندهی / مرکز پیام و همکاری با آن.
- هماهنگی کامل با پذیرش جهت اعزام بیماران و مصدومین به مرکز درمانی.
- اعزام بیماران و مصدومین به مرکز درمانی در صورت نیاز.
- نظارت بر تحویل دقیق بیمار و مصدومین به مرکز درمانی.
- شرکت فعال در دوره‌های آموزشی کارآموزی و مهارتی در جهت ارتقاء دانش و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

- الف: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترای حرفه‌ای پزشکی عمومی.
- ب: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترای تخصصی (طب اورژانس، قلب، داخلی، بیهوشی)

۲- تجربه:

- حداقل ۲ سال تجربه مرتبط با شغل.

۳- مهارت:

- مهارت انجام اقدامات تشخیصی درمانی اورژانس (ساکشن معده، کنترل راه هوایی، کنترل دمای بدن)
- مهارت گزارش دهی به پزشک متخصص
- مهارت آرامش دهی به بیمار
- مهارت به کارگیری وسایل انفوزیون وریدی پمپ‌های وریدی
- مهارت به کارگیری لارنگوسکوپ‌های خمیده و مسطح، سیستم‌های اسپلینت ارتوپدی، وسایل بورد ستون مهره‌ها
- مهارت به کارگیری وسایل انفوزیون وریدی تحت فشار.

۴- دوره‌های آموزشی:

- آموزش بدو خدمت اورژانس پیش بیمارستانی پزشکان
- اخلاق حرفه‌ای در فوریت‌های پزشکی
- احیای قلبی و تنفسی پیشرفته

عنوان رشته شغلی: کارشناس تریاژ تلفنی فوریت های پزشکی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، فعالیت‌هایی نظیر پاسخگویی بدون وقفه به تلفن ۱۱۵ و بی‌سیم، اخذ شرح حال بیماران و مصدومین و ارائه مشاوره اولیه، اقدام جهت اعلام فوریت و پیگیری اعزام آمبولانس از نزدیک‌ترین پایگاه به محل مصدوم یا بیمار و تصمیم‌گیری صحیح و ایجاد هماهنگی در استفاده از خدمات درمانی موجود را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- پاسخگویی بدون وقفه به تلفن ۱۱۵ و بیسیم و ثبت ساعت دریافت پیام در فرم.
- اخذ شرح حال بیماران و مصدومین.
- اخذ نشانی بیماران و مصدومین و محل حادثه.
- تماس با نزدیک‌ترین پایگاه و ابلاغ سریع به همکاران.
- هماهنگی اعزام آمبولانس.
- اعلام و ثبت کلیه زمانهای مربوط به عزیمت آمبولانس به محل حادثه و بیمار و بازگشت آن‌ها به پایگاه‌ها.
- ارائه مشاوره به بیماران و تماس‌گیرندگان با اورژانس.
- مشاوره با پزشک مرکز.
- ارجاع به پزشک مرکز در موارد ضروری.
- ایجاد اطمینان خاطر در بیماران و مصدومین.
- رعایت حسن خلق و همکاری لازم توأم با احترام به بیمار و خانواده او.

- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز

۱- تحصیلات و معلومات

- الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی در یکی از رشته‌های پرستاری، فوریت‌های پزشکی.
- ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد پرستاری اورژانس، پرستاری مراقبت‌های ویژه.
- ج: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترای حرفه‌ای پزشک عمومی یا دکتری تخصصی (Phd) در یکی از گرایش‌های رشته پرستاری.

۲- مهارت:

- مهارت انجام ارزیابی اولیه و سریع بیمار
- مهارت ارائه گزارش پزشکی
- مهارت مدیریت بحران
- مهارت درک مطالب و انتقال مفاهیم
- مهارت انجام مشاوره، مدیریت استرس.

۳- دوره‌های آموزشی:

- مبانی ارتباطات اورژانس
- شناخت GPS و کارکرد آن در اورژانس ۱۱۵
- علائم حیاتی و گرفتن شرح حال سیستمی بیمار.

بخش چهارم) رشته‌های شغلی بهداشت فردی و عمومی

عنوان رشته شغلی: ماما

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، فعالیت‌هایی شامل آموزش بهداشت و ارائه خدمات بهداشتی و مامایی به زنان در سنین باروری با درک نیازهای فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و بهداشتی خانواده، مشاوره و راهنمایی خانواده در مورد بهداشت ازدواج و بهداشت نسل، انجام زایمان، انجام مشاوره و مراقبت‌های دوران بارداری، زایمان و بعد از زایمان و مراقبت نوزاد، تشخیص زودرس بیماری‌های دوران بارداری و بیماری‌های زنان و پی بردن به موارد غیرطبیعی در مادر و جنین و نوزاد و شیرخوار با کمک تیم پزشکی و بهداشتی و سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با مامایی از مصادیق این رشته شغلی می‌باشد.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- تدوین برنامه‌های بهبود کیفیت خدمات مامایی در بخش زایمان و سایر بخش‌ها.
- مطالعه و شناسایی جمعیت و برنامه‌ریزی برای مادران و کودکان تحت پوشش.
- سرشماری و استخراج گروه‌های سنی و دفترنویسی (مادر و کودک و واکسن) و ثبت زیج حیاتی و تجزیه و تحلیل شاخص‌های امور مامایی.
- نظارت بر حسن اجرای ضوابط و مقررات تعیین‌شده توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در رابطه با امور مامایی طبق دستورالعمل‌های مربوطه.

- مشارکت در فرآیند آموزش بالینی دانشجویان مامایی (کاردانی و کارشناسی و کارشناسی ارشد) در بخش‌های مامایی، زنان، اطاق زایمان، نوزادان، جراحی زنان و سایر بخش‌ها طبق کتابچه راهنمای بالینی.
- بررسی آمار و علل مرگ‌ومیر مادر و نوزاد در بخش‌های بهداشتی.
- انجام کلیه مراقبت‌های دوره‌ای مادر باردار.
- پذیرش زائو در اتاق درد و زایمان.
- معاینه فیزیکی و مامایی و در صورت لزوم معاینات واژینال و تشخیص موارد غیرطبیعی و ارجاع به پزشک.
- درخواست امور پارکلینیکی سونوگرافی، رادیوگرافی، تست بدون استرس (NST) در ختم حاملگی در صورت عدم وجود پزشک متخصص.
- کنترل علائم حیاتی مادر و صدای قلب جنین و ثبت آن در فرم‌های مربوطه.
- انجام القای زایمانی (اینداکشن) و تقویت و تشدید دردهای زایمانی با نظر پزشک متخصص زنان و زایمان در صورت لزوم.
- انجام مراحل مختلف زایمان با نمایش سر (سه مرحله زایمانی)، دادن بی‌حسی موضعی و انجام اپی‌زیوتومی و ترمیم پارگی درجه یک و دو و ترمیم اپی‌زیوتومی در صورت لزوم.
- سنجش آپگار و بررسی سلامت ظاهری نوزاد.
- کمک به مادر در تغذیه نوزاد با شیر مادر، مراقبت از بند ناف و....
- نظارت بر وضعیت درمان‌های ساده علامتی در خانه‌های بهداشت و آموزش آن به بهورزان و مربیان و....
- آموزش مادران و گروه‌های سنی مختلف در زمینه‌های بهداشت فردی و محیط و تغذیه و راه‌های پیشگیری از بیماری‌ها.
- تهیه پرونده جهت مادر و صدور خلاصه پرونده به بیمارستان و زایشگاه.

- همکاری با پزشک در معاینه و تجویز دارو به بیماران در مراکز بهداشتی درمانی برای مادران و زنان باردار.
- نظارت بر نظافت بخش مامائی و بهداشتی و انجام دستورات بهداشتی و فنی مربوط به مادر و نوزاد و مراقبت در اجرای این دستورات در مراحل پیش و پس از زایمان.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

- الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی در رشته مامایی.
- ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد مامایی، مشاوره در مامایی، آناتومی، فیزیولوژی، آموزش پزشکی، ژنتیک انسانی **مشروط** به دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی مامایی.
- ج: دارا بودن مدرک تحصیلی دکتری تخصصی (Phd) در یکی از رشته‌های آموزش پزشکی، اخلاق پزشکی، ژنتیک پزشکی، بهداشت باروری، بیولوژی تولید مثل **مشروط** به دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی مامایی و کارشناسی ارشد رشته‌های تحصیلی ذکر شده در بند ب.

۲- مهارت:

- مهارت ارتباطی و رفتاری با بیمار،
- مهارت تحلیل مسائل مبتنی بر اطلاعات به روز مامایی،
- مهارت استفاده از دستگاه‌های تشخیص درمانی مورد استفاده در پزشکی،
- مهارت تصمیم‌گیری در شرایط بحرانی،
- مهارت پایش و کنترل عملکرد تجهیزات،
- آموزش بهداشت و ارائه خدمات بهداشتی و مامایی،
- مشاوره و راهنمایی خانواده،
- مهارت اعمال مراقبت‌های دوران بارداری،
- مهارت انجام زایمان و اعمال مراقبت‌های بعد از زایمان،
- مهارت تشخیص به موقع بیماری‌های دوران بارداری.

۳- دوره‌های آموزشی:

- آشنایی با قوانین و مقررات مامایی،
- اورژانس‌های مامایی و زایمان،
- احیای نوزاد و مراقبت از نوزادان نارس و پرخطر.

عنوان رشته شغلی: کارشناس بهداشت خانواده

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، به ارائه خدمات سلامت به جامعه، خانواده، مادران، نوزادان، کودکان، میانسالان و سالمندان می‌پردازند و سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با خدمات مربوطه را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- اجرای برنامه‌های آموزشی بهداشت عمومی در سطوح مختلف.
- بررسی و برنامه‌ریزی و تعیین اهداف و خط‌مشی‌های اجرایی در زمینه بهداشت خانواده در قالب سیاست‌های وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی.
- پایش و نظارت بر کمیت و کیفیت خدمات و مقایسه آن‌ها با ضوابط و معیارها.
- ارائه نظرات مشورتی و تخصصی در زمینه‌های مختلف بهداشت خانواده.
- تحلیل آمارهای مربوطه با بررسی‌های انجام‌شده و ثبت نتایج به‌صورت مکتوب.
- شناسایی مشکلات منطقه تحت پوشش و اولویت‌بندی آن‌ها.
- تشکیل، ابلاغ و پیگیری مصوبات کمیته‌های مرگ‌ومیر مادران باردار و کودکان زیر ۵ سال.
- ارائه خدمات و مشاوره تنظیم خانواده براساس سیاست‌های کلان کشور و آموزش و مراقبت از مادران باردار.
- مراقبت از کودکان همراه با آموزش مادران بر اساس برنامه‌های تنظیم‌شده.
- مراقبت از زنان در سنین باروری و ارائه آموزش‌های لازم به ایشان در زمینه‌های مربوط به بهداشت خانواده.

- نظارت بر آموزشگاه‌ها به منظور معاینه دانش‌آموزان و شناسایی دانش‌آموز بیمار و معرفی به مراکز درمانی و بهداشتی و راهنمایی آن‌ها در رعایت اصول بهداشتی.
- همراهی با پزشک و سایر کارشناسان عضو تیم در بازدیدهایی که از مراکز بهداشتی به عمل آمده و ارائه کمک‌های لازم به ایشان در انجام وظایف محوله.
- ثبت مشخصات و شرح حال مراجعین به مراکز بهداشتی از جمله اندازه‌گیری درجه حرارت، فشار خون و وزن بیماران پیش از معاینات پزشکی.
- مشارکت و انجام واکسیناسیون زمانی و عمومی در صورت نبود عوامل واکسینیاتور.
- آموزش و حساس‌سازی مردم و بهورزان در مورد مسائل بهداشتی.
- مراقبت و حمایت از مادران باردار آسیب‌پذیر.
- اخذ پذیرش حضوری یا تلفنی مادران باردار در موارد اورژانسی.
- تهیه و تأمین اقلام دارویی، تجهیزات و واکسن‌های خانه‌های بهداشت و نیز نظارت بر حفظ زنجیره سرما حین نگهداری، انتقال و تزریق.
- برآورد سالانه داروهای بهداشتی مورد نیاز برنامه مادران، کودکان و تنظیم خانواده.
- نظارت بر تأمین و نگهداری و توزیع داروهای برنامه مادر، کودک و تنظیم خانواده.
- هماهنگی در جهت تهیه و توزیع آگهی‌های آموزشی، فرم‌ها و دفاتر بهداشت خانواده در واحدهای بهداشتی
- پوشش سالانه کادر بهداشت خانواده.
- بررسی و تکمیل پرسشنامه مرگ کودکان زیر ۵ سال.
- همکاری با مراکز بهداشتی و درمانی در اجرای طرح‌ها و برنامه‌های نظارت بر کمیت و کیفیت خدمات و برنامه‌ها و مقایسه آن با ضوابط و معیارهای تعیین شده.
- تهیه دستورالعمل‌های لازم در زمینه مراقبت از رشد جسمانی، روانی، عاطفی و اجتماعی کودکان و تشخیص به موقع بیماری‌های انگلی، عفونی و جلوگیری از انتشار و همه‌گیر شدن آن‌ها.

- انجام پایش کارشناسی از واحدهای ارائه‌دهنده خدمت توسط کارشناسان.
- تهیه و ارسال نتایج پایش‌های بعمل آمده به مراکز بهداشتی درمانی و خانه‌های بهداشت.
- همکاری و ارتباط منطقی و مناسب با سایر واحدهای مراکز بهداشت با بهره‌مندی از توان و تجربه سایر واحدها.
- تهیه و ارائه برنامه‌های آموزشی بهداشت مامایی و تنظیم خانواده در سطوح مختلف علوم پزشکی و بهداشتی.
- ارائه الگوها، روش‌ها و فنون آموزشی متناسب با رشته‌های مختلف علوم پزشکی.
- ارائه و پیاده‌سازی الگوها، روش‌ها و فنون ارزشیابی برنامه‌های آموزشی.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء دانش و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

اصلاحیه شرایط احراز از تاریخ ۹۸/۱۲/۱

از تاریخ ۹۸/۱۲/۱ مدرک تحصیلی دکتری سیاستگذاری سلامت به بند "ج" شرایط احراز شغل کارشناس بهداشت خانواده افزوده گردیده است.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی بهداشت عمومی و مامایی.

ب: دارا بودن کارشناسی ارشد در یکی از رشته‌های علوم اجتماعی (جمعیت‌شناسی)، مامایی، آموزش پزشکی، آموزش بهداشت، سلامت سالمندی، اکولوژی انسانی،

مشاوره در مامایی **مشروط** به دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی در یکی از رشته های تحصیلی ذکر شده در بند الف.

ج: دارا بودن مدرک تحصیلی دکتری تخصصی (Phd) در رشته تحصیلی سالمندشناسی، آموزش بهداشت و ارتقا سلامت، آموزش پزشکی، آمار و جمعیت، علوم اجتماعی (جمعیت شناسی)، بهداشت باروری، سیاستگذاری سلامت؛ **مشروط** به دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی و کارشناسی ارشد در یکی از رشته های تحصیلی ذکر شده در بند الف و ب.

د: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترای حرفه‌ای پزشکی عمومی.

و: دارا بودن دانشنامه تخصصی در رشته پزشک خانواده.

ی: دارا بودن دانشنامه تخصصی پزشکی در رشته‌های مربوط با تایید کمیته اجرایی مهندسی مشاغل

۲- مهارت:

- مهارت اندازه‌گیری فشار خون، درجه حرارت، وزن؛
- مهارت آموزش افراد تحت پوشش
- مهارت طراحی و تحقیق روش‌های مداخله بهداشتی
- مهارت‌های پایه و کاربردی در زمینه سلامت و مراقبت‌های جامع سالمندان
- مهارت برقراری ارتباط کلامی با سالمندان
- مهارت اجرای تمرینات ورزشی با سالمندان
- مهارت ارائه و انجام طرح‌های تحقیقاتی در زمینه‌های آموزش بهداشت

- مهارت ارزشیابی برنامه‌های آموزش بهداشت
- مهارت مشاوره و راهنمایی خانواده‌ها
- مهارت آموزش مراقبت‌های دوران بارداری.

۳- دوره‌های آموزشی:

- مراقبت‌های ادغام یافته سلامت مادر و کودک
- بهبود شیوه زندگی سالم
- کنترل عوامل خطر
- پیشگیری از بیماری‌های شایع و ترویج خود مراقبتی.

عنوان رشته شغلی: کاردان بهداشت خانواده

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، طی همکاری با پزشک و کارشناسان بهداشت خانواده، درک مفاهیم بهداشت عمومی را برای گروه‌های خاص و نیز عموم مردم تسهیل نموده و شناسایی و به‌کارگیری امکانات بهداشتی را برای آنان امکان‌پذیر می‌سازند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- مشارکت در شناسایی و کنترل طغیان بیماری‌ها و اپیدمی‌ها.
- آموزش به مردم و حساس‌سازی مردم و به‌روران در خصوص مسائل بهداشتی جهت بالا بردن آگاهی مردم.
- ارائه خدمات و مشاوره برنامه‌ریزی خانواده در جهت سیاست‌های کلان کشور، آموزش مراقبت از مادران باردار.
- آموزش به‌روران در خصوص کلیه طرح‌های اجرائی بر طبق دستورالعمل‌ها.
- همکاری و اقدام در زمینه اجرای برنامه‌های آموزش بهداشت در سطوح مختلف.
- همکاری با کارشناسان در زمینه جمع‌آوری اطلاعات و تحلیل و ارزشیابی اطلاعات مربوط به عملکرد برنامه‌ها.
- همکاری در تهیه گزارش از نحوه عملکرد پیشبرد برنامه‌ها و ارسال آن‌ها به مسئولین مربوطه.
- معاینه و آموزش مادران باردار براساس روش‌ها و دستورالعمل‌ها در مراکز بهداشتی و درمانی مربوط.
- مراقبت از کودکان همراه با آموزش مادران بر اساس برنامه‌های تنظیم‌شده.

- مراقبت از کلیه زنان در سنین باروری و ارائه آموزش‌های لازم به ایشان در زمینه‌های مربوط به بهداشت خانواده.
- مراجعه به آموزشگاه‌ها و مدارس به منظور معاینه دانش‌آموزان و شناسایی و معرفی احتمالی دانش‌آموز بیمار به مراکز درمانی و بهداشتی و راهنمایی آن‌ها در رعایت اصول بهداشت و برگزاری جلسات آموزشی
- ثبت مشخصات و شرح حال مراجعین به مراکز بهداشتی از جمله اندازه‌گیری درجه حرارت، فشارخون و وزن بیماران پیش از معاینات پزشکی.
- مشارکت در واکسیناسیون‌های عمومی.
- تشکیل پرونده برای مراجعین بهداشتی و ارائه خدمات بهداشتی موردنیاز.
- مراقبت از کودکان زیر ۸ سال و آموزش به مادران آن‌ها.
- غربالگری از نظر سرطان گردن رحم (سرویکس) و پستان، ارجاع پاپ اسمیر و معاینه پستان و آموزش خودآزمایی پستان
- اجرای برنامه رابطین بهداشتی و آموزشی به آن‌ها.
- انجام واکسیناسیون زمانی در صورت نبود عوامل واکسیناتور.
- نمونه‌برداری میکروبی از منابع تأمین آب آشامیدنی و نیز نمونه‌برداری‌های شیمیایی و پیگیری نتیجه آزمایش‌های و انجام اقدامات لازم.
- تهیه و تأمین اقلام دارویی، تجهیزات و واکسن‌های خانه‌های بهداشت و نیز نظارت بر حفظ زنجیره سرما حین نگهداری، انتقال و تزریق.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کاردانی در رشته بهداشت عمومی (بهداشت خانواده)، مامایی، مربی بهداشت مدارس.

۲- مهارت:

- مهارت اندازه گیری فشارخون
- درجه حرارت، وزن
- مهارت آموزش افراد تحت پوشش
- مهارت انجام مصاحبه های پژوهشی
- مهارت گردآوری داده ها
- مهارت شناسایی افراد در معرض خطر و پرخطر
- مهارت های پایه و کاربردی در زمینه سلامت و مراقبت های جامع سالمندان
- مهارت مشاوره و راهنمایی خانواده ها
- مهارت آموزش مراقبت های دوران بارداری.

۳- دوره های آموزشی:

- مراقبت های ادغام یافته سلامت مادر و کودک
- بهبود شیوه زندگی سالم
- کنترل عوامل خطر
- پیشگیری از بیماری های شایع و ترویج خود مراقبتی

عنوان رشته شغلی: مربی بهداشت مدارس

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، به انجام معاینات اولیه و آزمایش‌های ساده، مراقبت و پایش سلامت و بهداشت دانش‌آموزان، تشکیل اتاق بهداشت طبق استانداردهای لازم در مدارس، آموزش بهداشت، بهسازی محیط و خدمات بهداشتی درمانی در واحدهای آموزشی، شناسایی و جداسازی دانش‌آموزان بیمار و معرفی آنان به مراکز بهداشتی و درمانی می‌پردازند یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با بهداشت مدارس را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- انجام برنامه‌های مدون و تحلیل پایش عملکرد مراقبان سلامت مدارس.
- برنامه‌ریزی براساس نیازهای نیروی انسانی مدارس در خصوص مراقبان سلامت مدارس.
- تهیه و تنظیم آمارهای بهداشتی واحد آموزشی و استخراج نتایج آن جهت برنامه‌ریزی بهینه پیشرفت روند فعالیت‌های مربوطه.
- نظارت بر نحوه تغذیه دانش‌آموزان در داخل آموزشگاه.
- تنظیم برنامه شرکت دادن دانش‌آموزان در مسایل بهداشتی با همکاری مدیریت آموزشگاه (تشکل‌های دانش‌آموزی بهداشتیان - پیشگامان و.....).
- اجرای دقیق آیین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌های مربوط به امور بهداشتی آموزشگاه و دانش‌آموزان (ستادی و استانی).
- مشارکت در شناخت مشکلات بهداشتی دانش‌آموزان و معرفی آنان به مراکز بهداشتی و درمانی با هماهنگی مدیریت آموزشگاه.

- مشارکت در آموزش‌های مقدماتی و لازم بهداشتی به دانش‌آموزان به منظور استفاده بهینه در مواقع اضطراری.
- مشارکت در تهیه و تأمین لوازم اولیه بهداشتی موردنیاز آموزشگاه و فعال نمودن این واحد با هماهنگی مدیریت یا معاونین آموزشگاه (تجهیز اتاق بهداشت).
- تهیه و تنظیم گزارش‌های و ارائه آن به مقامات ذی‌ربط به منظور تأمین بهداشت مدرسه.
- رعایت کلیه ضوابط و مقررات آموزشی، تربیتی و بهداشتی و اصول و موازین اسلامی در انجام وظایف محوله.
- کنترل و نظارت بر بهداشت پایگاه تغذیه سالم (بوفه) مدارس و عوامل اجرایی آن.
- همکاری با مدیر یا معاونین و سایر کارکنان آموزشگاه در زمینه مربوط به شغل مورد تصدی.
- کنترل وضعیت بهداشتی دانش‌آموزان واحدهای آموزشی و آشنا نمودن آنان با امور بهداشتی.
- اقدام به انجام کمک‌های اولیه در موارد اورژانس در صورت لزوم.
- شناخت مشکلات بهداشتی دانش‌آموزان و اقدام برای برطرف کردن آن‌ها با همکاری سایر مربیان و مدیریت آموزشگاه.
- شرکت در کلاسهای آموزش بهداشتی به منظور افزایش و ارتقاء سطح علمی مربوط.
- توجیه و تبیین مسائل بهداشتی و آموزش بهداشت فردی و محیطی به کلیه همکاران و اولیاء دانش‌آموزان.
- آموزش مسائل بهداشتی از طریق سخنرانی و استفاده از وسایل کمک‌آموزشی از قبیل فیلم و اسلاید و.....
- شرکت در جلسات مخصوص مربیان بهداشت که در سطح استان یا مناطق توسط مدیریت‌های آموزش و پرورش جهت هماهنگی.

- ایجاد ارتباط تنگاتنگ با مراکز بهداشتی درمانی و امور کنترل و پیشگیری بیماری‌های واگیر و غیر واگیر با هماهنگی مدیر آموزشگاه.
- کنترل و مراقبت بهداشت فردی دانش‌آموزان و جدا نمودن دانش‌آموزان بیمار.
- گزارش موارد بیماری‌های واگیر و معرفی بیماران به مراکز درمانی.
- اقدام به تشکیل پرونده بهداشتی برای دانش‌آموزان (شامل شناسنامه سلامت و...).
- اهتمام در نصب پوستر یا تراکت یا عکس‌های بهداشتی در مکان‌های مناسب مدرسه به منظور انتقال معلومات بهداشتی به دانش‌آموزان.
- اهتمام در تهیه و ارایه فیلم‌ها و اسلایدهای بهداشتی با هماهنگی و همکاری مدیریت آموزشگاه جهت آشنا نمودن دانش‌آموزان به مسائل بهداشتی.
- پاسخگویی به سوالات دانش‌آموزان و هدایت و راهنمایی آنان در زمینه مربوطه.
- تشکیل جلسات آموزشی در زمینه مسائل بهداشتی با شرکت اولیاء دانش‌آموزان باهدف آگاه‌سازی والدین از مسایل بهداشتی و آشنایی با تجربیات والدین.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی، کارشناسی ارشد یا دکترا در یکی از رشته‌های علوم تغذیه، بهداشت محیط، بهداشت عمومی، تغذیه، معلم فنی بهداشت، پزشکی، مامایی، پرستاری، بهداشت مدارس، بهداشت خانواده.

اصلاحیه بند الف شرایط احراز از تاریخ ۹۹/۳/۳

از تاریخ ۹۹/۳/۳ مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد مشاوره در مامایی به بند " الف " شرایط احراز شغل مربی بهداشت مدارس افزوده گردیده است.

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی، کارشناسی ارشد یا دکترا در یکی از رشته‌های علوم تغذیه، بهداشت محیط، بهداشت عمومی، تغذیه، معلم فنی بهداشت، پزشکی، مامایی، پرستاری، بهداشت مدارس، بهداشت خانواده، مشاوره در مامایی.

۲- مهارت:

- مهارت ارتباط مؤثر با دانش‌آموزان
- مهارت آموزش شیوه‌های مراقبت از خود
- مهارت آموزش پیشگیری و ارتقاء سلامت
- مهارت انجام کمک‌های اولیه
- مهارت ارائه آموزش‌های لازم در زمینه تغذیه و بهداشت.

۳- دوره‌های آموزشی:

- بیماری‌های شایع در مدارس
- اصول و اهداف مراقبت بهداشت در مدارس
- روش فعال آموزش بهداشت
- اصول ایمنی و کمک‌های اولیه

عنوان رشته شغلی: بهورز

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، وظیفه برقراری ارتباط نزدیک و مستمر با روستائیان و ارائه خدمات پیش‌گیری، درمانی (در موارد مشخص‌شده) و توان‌بخشی مشخص، کنترل و پایش عوامل تهدیدکننده سلامت و نیز مشارکت در کنترل عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت در روستا و حفظ و ارتقا سلامت روستاییان را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- آموزش، پایش اقدامات انجام‌شده ارائه گزارش به رده فوقانی و اخذ و اجرای دستورالعمل‌های صادره، دیده بانی از بیماری‌ها، انجام غربالگری‌ها، ارجاع بیماران در حیطه مراقبت از سلامت و کنترل بیماری‌ها.
- آموزش، ایمن‌سازی، بهسازی محیط، مراقبت از گروه‌های مختلف هدف در جامعه من جمله اطفال - مادران باردار - میان‌سالان و سالمندان و... در حیطه پیشگیری.
- انجام خدمات درمانی اولیه و استمرار اقدامات درمانی براساس دستورالعمل‌ها و آئین‌نامه بهورزی و مراقبت از بیماران براساس پسخوراند پزشکان در حیطه درمانی.
- بهره‌گیری از فرصت‌ها و ارائه آموزش‌های مستقیم و غیر مستقیم، فردی، گروهی و با کمک افراد و نهادهای محلی به منظور تأمین، حفظ و ارتقاء سلامت افراد تحت پوشش در حیطه آموزشی عمومی.

- آموزش و مشارکت در اقدامات لازم در چهارچوب دستورالعمل‌ها و همکاری با سایر نهادهای توسعه اجتماعی فرهنگی روستا در حیطه مشارکت فعال در توسعه اجتماعی و فرهنگی.
- آموزش و جلب اعتماد مردم و ایجاد انگیزه‌های لازم نزد مخاطبان برای مشارکت و ارتقاء مشارکت در امور مربوط به خود و روستا در حیطه جلب مشارکت.
- کسب و جمع‌آوری اطلاعات مؤثر در سلامت و بیماری و تلاش در حل معضلات و گزارش امور انجام‌شده و اطلاعات جمع‌آوری‌شده به مربیان و رده‌های مافوق و نیز ارائه اطلاعات لازم به گیرندگان خدمات بهورزان در حیطه ارتباطی و اطلاع‌رسانی دو جانبه.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کاردانی در رشته بهورزی، بهداشت عمومی (بهداشت خانواده/ مبارزه با بیماری‌ها)، مامائی، بهداشت حرفه‌ای، بهداشت محیط و طی دوره آموزش تطبیقی مهارت‌های کاردانی بهورزی

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی دیپلم کامل متوسطه و طی دوره آموزش بهورزی.

ج: دارا بودن دیپلم بهورزی.

د: دارا بودن پایان دوره راهنمایی تحصیلی و طی دوره دوساله آموزش بهورزی برای مناطق محروم و دورافتاده در نقاط روستایی واقع در بخش‌های توسعه‌نیافته و کمتر توسعه‌یافته مشروط به عدم وجود بهورز دارای مدرک تحصیلی دیپلم کامل متوسطه.

اصلاحیه شرایط احراز از تاریخ ۹۸/۹/۲۰

از تاریخ ۹۸/۹/۲۰ بند "ج" بند "د" شرایط احراز شغل بهورز افزوده گردیده است.

ج: دارا بودن مدرک تحصیلی کاردانی در یکی از رشته تحصیلی: بهورزی، بهداشت عمومی (بهداشت خانواده/مبارزه با بیماری‌ها)، مامائی، بهداشت حرفه‌ای، بهداشت محیط، پرستاری و طی دوره آموزش تطبیقی مهارت‌های کاردانی بهورزی.

د: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی در یکی از رشته تحصیلی: بهداشت عمومی، پرستاری، مامائی، بهداشت محیط با طی دوره آموزشی تطبیقی.

۲- تجربه:

- آموزش‌های عملی و کارآموزی به میزان اعلام‌شده در آئین‌نامه بهورزی.

۳- مهارت:

- مهارت انجام کار گروهی،
- مهارت آموزش دستورالعمل‌ها،
- آموزش بهداشت به افراد و گروه‌ها،
- ایمن‌سازی،
- بهسازی محیط،

- پیشگیری و مراقبت بیماری‌ها،
- دیده‌بانی از بیماری‌ها،
- غربالگری،
- شناخت داروها،
- انجام اقدامات کمک‌های اولیه،
- انجام اقدامات امدادی در بلایا و سوانح و حوادث،
- به‌کارگیری نرم‌افزارهای نظام شبکه.

۴- دوره‌های آموزشی:

- آشنایی با آخرین آئین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مراکز بهورز
- آشنایی با نحوه تکمیل و دستورالعمل فرم‌های معاینات دوره‌ای
- مهارت‌های ارتباطی و رفتاری.

عنوان رشته شغلی: مربی خدمات بهداشتی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، به ارتقای نگهداری و بهبود سلامت فردی و عمومی با کمک به افراد و گروه‌ها برای کسب عادات رفتاری سالم از طریق آموزش دروس نظری و عملی در آموزشگاه‌های بهورزی می‌پردازند، در اجرای نظارت و سنجش برنامه‌های طرح‌ریزی شده نقش داشته یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با رشته شغلی را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- برنامه‌ریزی برای پذیرش بهورز بر اساس نیازهای نیروی انسانی شبکه‌های بهداشتی و درمان.
- انجام برنامه‌های مدون پایش عملکرد مربیان و تحلیل پایش عملکرد بهورزان توسط مربیان.
- مشارکت در اجرای نظام آموزش دوره‌های بهورزی و ارزشیابی عملکرد آموزش.
- همکاری در برآورد اعتبارات موردنیاز مراکز آموزش بهورزی و آموزش‌های ضمن خدمت مربیان و بهورزان.
- تهیه و تدوین برنامه‌های آموزش کارکنان ذی‌ربط (مربیان و بهورزان).
- مشارکت در پذیرش، مصاحبه و گزینش از پذیرفته‌شدگان دانش‌آموزان بهورزی.
- برگزاری کلاس‌های آموزشی و انجام آزمون‌های دانش‌آموزان و صدور گواهینامه پایان دوره بهورزی.
- بازآموزی دانش‌آموزان و مربیان و بهورزان براساس نیازسنجی آموزشی.
- ارزشیابی سالیانه مربیان و بهورزان در راستای توسعه منابع انسانی.

- همکاری در تهیه طرح درس آموزش تئوری - عملی و کارآموزی دروس بهورزی.
- برگزاری کلاس‌های آموزش تئوری و عملی به‌روزان، مربیان، کاردانان و کارشناسان مربوطه.
- بازدید از خانه‌های بهداشت و ارائه آموزش‌های کارآموزی و کارورزی به به‌روزان در صورت لزوم.
- همکاری در طراحی سوالات امتحان تئوری و عملی پایان دوره پایه‌های آموزش بهورزی.
- همکاری در طراحی سوالات امتحانی نهایی و برگزاری امتحان نهایی دوره‌های آموزش بهورزی.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی در رشته بهداشت عمومی، بهداشت محیط، پرستاری، مامایی.

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد آموزش پزشکی، برنامه‌ریزی یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی، تکنولوژی آموزشی در علوم پزشکی، سلامت سالمندی، آموزش بهداشت، مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی، بهداشت محیط، پرستاری، مامایی، اپیدمیولوژی، آموزش جامعه نگر در نظام سلامت، روانشناسی بالینی، **مشروط** به دارا بودن مدرک کارشناسی در یکی از رشته‌های تحصیلی ذکر شده در بند الف.

۲- مهارت:

- مهارت آموزش بهداشت به افراد و گروه‌ها
- مهارت مشاوره و راهنمایی خانواده
- مهارت به‌کارگیری تکنولوژی آموزشی جدید

۳- دوره‌های آموزشی:

- روش‌ها و فنون تدریس
- تکنولوژی‌های آموزشی
- آزمون‌ها و روش‌های ارزشیابی پیشرفت تحصیلی به‌روزان.

بخش پنجم) رشته‌های شغلی سلامت دهان و دندان

عنوان رشته شغلی: دندان‌پزشک

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، به ارائه خدمات سلامت دهان و دندان (پیشگیری، درمان و توان‌بخشی) نظیر دندانپزشکی بیمارانی سیستمی، داروشناسی و فوریت‌های دندانپزشکی و نیز سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط در تیم سلامت دهان و دندان و آموزش و مشاوره سلامت می‌پردازند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- انجام آموزش‌های نظری و عملی به عنوان مربی آموزشی برای دانشجویان از قبیل نحوه معاینه، تشخیص و درمان بیماران مراجعه‌کننده.
- شرکت در برنامه‌های آموزشی و تحقیقات دندانپزشکی.
- ارائه آموزش‌های لازم در زمینه‌های بهداشت دهان و دندان به کارکنان فنی.
- جمع‌آوری داده‌های لازم در باره گروه‌های سنی و جنسی جمعیت، توزیع جغرافیای گروه‌های هدف، توزیع جغرافیای واحدهای ارائه خدمات بهداشت دهان و دندان.
- بررسی روش‌های زیستی و عادت‌های غذایی رایج در مناطق مختلف شهرستان و آثار احتمالی آن‌ها در وضعیت بهداشت دهان و دندان مردم منطقه.

- تدوین و پیشنهاد برنامه تفصیلی فعالیت بهداشت دهان و دندان در سطح شهرستان و تنظیم بودجه عملیاتی آن.
- تجزیه و تحلیل سالانه شاخص‌های سلامت دهان و دندان.
- اجرای برنامه و دستورالعمل‌های ارسالی از سوی مراجع ذی‌ربط.
- رسیدگی به گزارش‌های واصله در ارتباط با مشکلات درمانی و تجزیه و تحلیل کارشناسی مشکلات.
- صدور تأییدیه مربوط به خدمات و درخواست‌های پزشکان و مراکز پزشکی طبق ضوابط و آیین‌نامه‌های قانونی.
- ارتقاء سلامت دهان و دندان و کلیه گروه‌های سنی و گروه‌های هدف.
- فرهنگ‌سازی، آموزش و جلب مشارکت‌های مردمی جهت ترویج سلامت دهان و دندان آحاد جامعه.
- نظارت، پایش و ارزشیابی بر کمیت و کیفیت برنامه‌ها و فرایندهای بهداشت دهان و دندان و مدارس.
- بررسی اپیدمیولوژیک در زمینه میزان وضعیت آب آشامیدنی از نظر فلوراید.
- بررسی وضعیت تغذیه و شناسایی مواد غذایی مضر برای دندان‌ها در افراد تحت پوشش.
- معاینه، تشخیص و درمان بیماران در سطح دندانپزشکی عمومی و یا تخصصی مرتبط.
- تعیین دستور نوع آزمایش‌های پاراکلینیکی در صورت لزوم.
- ارائه خدمات پیشگیری دندانپزشکی از قبیل فلورایدتراپی، فیشورسیلانت، جرم‌گیری، ترمیم سطحی دندان‌ها در صورت لزوم.
- ارائه خدمت مشاوره دندانپزشکی جهت بالا بردن اطلاعات دندانپزشکی مردم از نظر نحوه گرفتن خدمات و درمان لازم.

- انجام فرآیندهای معاینه، کشیدن دندان، ترمیم‌های سطح بدون انجام عصب‌کشی، جرم‌گیری، فلورایدتراپی، فیشورسیلانت، انجام رادیوگرافی دندان.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء دانش و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترای حرفه‌ای دندانپزشکی عمومی یا دانشنامه تخصصی در رشته دندانپزشکی.

۲- مهارت:

- مهارت ارزیابی و معاینه دهان و دندان
- مهارت تجویز منطقی دارو
- مهارت مدیریت تیم سلامت دهان
- مهارت انجام تحقیق و پژوهش
- مهارت آموزش و مشاوره سلامت
- مهارت انتخاب بهترین رویکرد تشخیصی و درمانی و اجرای آن
- ارجاع و پیگیری و پایش سلامت دهان و دندان بیماران
- برقراری ارتباط مؤثر با مراجعین

۳- دوره‌های آموزشی:

- کنترل عفونت در دندانپزشکی
- تروما و اورژانس‌های دندانپزشکی
- احیای قلبی-ریوی پیشرفته

عنوان رشته شغلی: کارشناس پروتز دندانی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، به‌عنوان عضو تیم درمان دندانپزشکی، عهده‌دار ساخت و ترمیم انواع پروتز شامل پروتزهای متحرک کامل و ناکامل، پروتزهای ثابت و روکش‌ها، اجزاء کاشتنی (ایمپلنت‌ها)، پروتزهای فک و صورت و پلاک‌ها و پروتزهای مربوط به ارتودنسی می‌باشد که تحت نظر دندان‌پزشک فعالیت می‌نماید و یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با پروتزهای دندانی را عهده‌دار می‌شود.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- همکاری در آموزش عملی لابراتوار دندانپزشکی به دانشجویان دوره کارشناسی پروتزهای دندانی.
- نظارت بر تهیه قالب‌های مربوط به عملکرد موم‌گذاری بازسازی دندان.
- انجام امور مربوط به لابراتوار پروتزهای دندانی از قبیل پروتز کامل، پلاک ارتودنسی و ناکامل، روکش‌های چینی و غیره.
- آموزش بازسازی مجدد جفت شدن دندان‌ها یا برهم‌آیی دندان‌ها.
- پر کردن قالب‌های منفی گچ و مواد دیگر.
- تهیه موم آرتیکولاسیون و چیدن دندان‌ها.
- جانشین کردن انواع روکش و بریج روی قالب‌ها با مواد مختلف.
- ساختن پلاک ناکامل از فلزات و آلیاژهای مختلف.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء دانش و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.

- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی در رشته ساخت پروتزهای دندانی.

۲- مهارت:

- مهارت قالب‌گیری و انجام کارهای لابراتواری
- مهارت ساخت پروتزهای ثابت و متحرک
- مهارت به‌کارگیری ابزارآلات مکانیکی، انواع چرخ‌ها، وسایل تراش و پرداخت
- مهارت ترمیم انواع پروتزهای متحرک کامل و ناکامل، و ثابت و روکش‌ها

۳- دوره‌های آموزشی:

- آشنایی با آخرین روش‌های ساخت و طراحی پروتزهای دندانی
- آشنایی با مواد بکار رفته در ساخت پروتزهای دندانی
- آشنایی با ابزارآلات مکانیکی، چرخ‌ها، وسایل پرداخت جدید

عنوان رشته شغلی: کاردان پروتز دندانی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، به‌عنوان عضو تیم درمان دندانپزشکی، عهده‌دار ساخت و ترمیم انواع پروتزهای متحرک کامل و ناکامل، پروتزهای ثابت و روکش‌ها، اجزاء کاشتنی (ایمپلنت‌ها)، پروتزهای فک و صورت و پلاک‌ها و پروتزهای مربوط به ارتودنسی می‌باشد که تحت نظر دندان‌پزشک در امر درمان کمک می‌کند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- پر کردن قالب‌های منفی گچ و مواد دیگر.
- تهیه موم آرتیکولاسیون و چیدن دندان‌ها.
- جانشین کردن انواع روکش (کورون) و بریج روی قالب‌ها با مواد مختلف.
- ساختن پلاک ناکامل (پارسیل) از فلزات و آلیاژهای مختلف.
- ساختن اسپلیت و پروتزهای استثنائی.
- انجام امور مربوط به لابراتوار پروتزهای دندانی از قبیل پروتز کامل، پلاک ارتودنسی و ناکامل (پارسیل)، روکش‌های چینی و غیره.
- آموزش بازسازی مجدد جفت شدن دندان‌ها یا برهم‌آیی دندان‌ها.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء دانش و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کاردانی در رشته تکنسین پروتزهای دندان.

۲- مهارت:

- مهارت انجام کارهای لابراتواری
- مهارت ساخت پروتزهای ثابت و متحرک
- مهارت به کارگیری ابزارآلات مکانیکی، انواع چرخ‌ها، وسایل تراش و پرداخت
- مهارت ترمیم انواع پروتزهای متحرک کامل و ناکامل، و ثابت و روکش‌ها

۳- دوره‌های آموزشی:

- آشنایی با آخرین روش‌های ساخت و طراحی پروتزهای دندانی
- آشنایی با مواد بکار رفته در ساخت پروتزهای دندانی
- آشنایی با ابزارآلات مکانیکی، چرخ‌ها، وسایل پرداخت جدید

عنوان رشته شغلی: کاردان بهداشت دهان

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، فعالیت‌هایی نظیر آموزش بهداشت دهان و روش صحیح مسواک کردن به بیمار، کمک در مراکز دندانپزشکی با هماهنگی دندان‌پزشک در زمینه برقراری کامل اصول گندزدایی و سترونی، شرکت در فعالیت‌های آموزش بهداشت و پیشگیری و انجام معاینات دهانی در مدارس، درمانگاه‌ها، کارخانجات، بیمارستان‌ها و سازمان‌ها را عهده‌دار می‌باشند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- شناسایی وضعیت آب آشامیدنی منطقه از نظر فلوراید موجود و سایر مواد معدنی.
- آموزش امور مربوط به بهداشت دهان و دندان به صورت فردی و جمعی به جمعیت تحت پوشش و شرکت در تحقیقات مربوط به بهداشت دهان و دندان.
- همکاری و مشارکت در برنامه‌ها و طرح‌های سلامت بهداشت دهان و دندان.
- غربالگری و معاینات ادواری گروه‌های هدف و یا در معرض خطر.
- آموزش مداوم کادر بهورزی در زمینه بهداشت دهان و دندان.
- بررسی وضعیت تغذیه و شناسایی مواد غذایی مضر در سلامت دندان‌های جمعیت تحت پوشش.
- برگزاری کلاس‌های بهداشت دهان و دندان برای مدیران مدارس، مربیان، بهورزان، دانش‌آموزان و مربیان مهدکودک‌ها.
- معاینه بیماران مراجعه‌کننده به بخش دندانپزشکی و تشخیص و در صورت لزوم ارجاع به مراکز دیگر.

- ارائه خدمات پیشگیری از بیماری‌های دهان و دندان از قبیل فلورایدتراپی و کمک در انجام فیشورسیلنت تراپی.
- کمک به دندان‌پزشک در کنترل عفونت و حفظ بهداشت محیط و وسایل کار.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقا معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کاردانی در رشته تکنسین سلامت دهان.

۲- مهارت:

- مهارت جرم‌گیری و صاف کردن سطح ریشه
- مهارت آموزش روش صحیح مراقبت از دهان و دندان
- مهارت تهیه گزارش از وضعیت دهان و دندان
- مهارت به‌کارگیری روش‌های موضعی فلوراید
- مهارت انجام شیارپوشی دندان‌ها

۳- دوره‌های آموزشی:

- آشنایی با برنامه‌های طرح ادغام بهداشت دهان و دندان
- مراقبت‌های دهان و دندان در گروه‌های سنی
- کنترل عفونت در دندانپزشکی

بخش ششم) رشته‌های شغلی سلامت محیط و حرفه‌ای

عنوان رشته شغلی: کارشناس بهداشت محیط

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، فعالیت‌هایی شامل تدریس و تحقیق در یکی از زمینه‌های بهداشت محیط، مشارکت در ارائه طرح کانال‌های جمع‌آوری فاضلاب و سیلاب‌های شهری، مشارکت در ارائه طرح سیستم‌های جمع‌آوری، تصفیه و دفع زباله و فاضلاب و سیستم‌های تصفیه، انتقال و توزیع آب بهداشتی و آشامیدنی، کنترل آلودگی هوا، بهداشت پرتوها، بررسی جنبه‌های فنی و اقتصادی طرح‌ها و تصمیم‌گیری در مورد آن‌ها و یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با بهداشت محیط را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- نظارت بر اجرای سیاست‌های کشوری و منطقه‌ای بهداشت محیط.
- همکاری در تهیه و تدوین پروتکل‌های آموزشی.
- برآورد و پیشنهاد اعتبارات جاری و عمرانی مربوط به برنامه‌های بهداشت محیط.
- مشارکت در شناسایی و کنترل طغیان بیماری‌ها و همه‌گیر (اپیدمی).
- مشارکت در تهیه گزارش‌های ارزیابی اثرات زیست محیطی.
- مشارکت در طراحی سیستم‌های انتقال، تصفیه و توزیع آب آشامیدنی.
- مشارکت در طراحی سیستم‌های جمع‌آوری و تصفیه فاضلاب شهری و صنعتی.
- مشارکت در تدوین برنامه‌های جامع کاهش و کنترل آلودگی هوا.

- تفسیر و به‌کارگیری نتایج آزمایش‌های کیفیت آب.
- مشارکت در تهیه گزارش‌های پیوست سلامت.
- مشارکت در طراحی سیستم‌های جمع‌آوری و دفع مواد زائد جامد.
- بررسی و تهیه گزارش‌های تحلیلی از کیفیت منابع آب و تغییرات روند آن‌ها.
- نظارت بر فعالیت‌های اجرای بخش خصوصی فعال مرتبط
- مشارکت در طراحی و اجرای مطالعات بار محیطی بیماری‌ها.
- مشارکت در طراحی و اجرای مطالعات تماس با عوامل محیطی.
- مشارکت در طراحی سیستم‌های کنترل آلودگی هوا.
- مشارکت در انجام مطالعات اپیدمیولوژی محیط.
- مشارکت در انجام مطالعات سم‌شناسی محیط.
- انجام بازدید به منظور پایش، نظارت و ارزشیابی فعالیت‌های واحدهای تابعه.
- مطالعه و بررسی مشکلات منطقه در زمینه آلوده‌کننده‌های هوا در مناطق شهری و روستایی و تهیه گزارش‌های لازم.
- پیگیری تأمین تجهیزات و وسایل موردنیاز اجرای برنامه‌های بهداشت محیط.
- برنامه‌ریزی و تعیین اهداف مربوط به اجرای فرآیندهای بهداشت محیط در زمینه‌های کنترل بهداشتی آب و فاضلاب.
- ایجاد هماهنگی بین‌بخشی با نهادهای ذی‌ربط به‌ویژه شرکت‌های مهندسی آب و فاضلاب شهری و روستایی در جهت بهبود وضعیت بهداشتی، منابع آب و شبکه‌های آب‌رسانی و روستایی.
- اخذ آمار و اطلاعات مربوط به وضعیت آب آشامیدنی شهرها و روستاهای استان از شهرستان‌ها، تجزیه و تحلیل اطلاعات و ارسال بازخورد به آن‌ها.
- نظارت کمی و کیفی بر روی آزمایشگاه‌های آب و فاضلاب.
- نظارت و کنترل بهداشتی و حفاظتی مراکز پرتو پزشکی و تجزیه و تحلیل نتایج.
- تهیه بسته‌های آموزشی و آموزش مداوم برای گروه‌های هدف.

- پایش آلاینده های هوا، آب و خاک با استفاده از دستگاه های سنجش.
- انجام آزمایش های مربوط به آلودگی هوا، آب و فاضلاب، بهداشت پرتوها و سایر آزمایش های لازم در آزمایشگاه های اختصاصی بهداشت محیط.
- کنترل و نظارت بهداشتی بر کلیه مراکز و اماکن مشمول و غیر مشمول قانون مواد خوراکی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی.
- مشارکت در اجرای قانون مواد خوراکی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی.
- کنترل و نظارت بهداشتی بر کیفیت مواد خوراکی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی در سطح عرضه (بعد از تولید تا مصرف).
- نمونه برداری از مواد غذایی (غیر از مواد خام دامی) در سطح عرضه.
- بازدید و جمع آوری اطلاعات و آمار مورد نیاز از مراکز تهیه و توزیع و فروش و نگهداری مواد خوراکی و آشامیدنی و بهداشتی، اماکن عمومی و مدارس، در زمینه های مختلف بهداشت محیط از قبیل بهداشت آب و فاضلاب، هوا، خاک و پرتوها، جمع آوری و دفع زباله، بهسازی محیط روستا، حشرات و جوندگان ناقل، سوانح و بلایا و...
- اقدام و پیگیری در مورد اجرای قوانین و مقررات و اعمال معیارها و ضوابط بهداشتی در رابطه با مسائل بهداشت محیط.
- نظارت و بازدید بهداشتی مستمر از واحدهای تابعه (خانه های بهداشت و هدایت و نظارت بر کار بهورزان در زمینه وظایف بهداشت محیط و...).
- همکاری در برنامه ریزی و اجرای کارآموزی دانشجویان رشته مهندسی بهداشت محیط.
- شناخت و دسته بندی مسایل بهداشت محیط بیمارستان و ارائه راهکارهای فنی و اجرایی جهت حل مشکلات موجود.

- هماهنگی با سوپروایزر آموزشی در اجرای برنامه‌های آموزشی برای پرسنل، بیماران و مراجعین و اختصاص بخشی از برنامه‌های آموزشی به موضوعات بهداشت محیط و کنترل عفونت.
- ایجاد هماهنگی و ارتباط با مرکز بهداشت شهرستان و مرکز بهداشت استان و جلب همکاری بین بخشی و درون بخشی جهت حل مشکلات بهداشتی بیمارستان.
- نظارت بر نحوه جمع‌آوری، تفکیک، حمل‌ونقل و دفع بهداشتی زباله‌های معمولی، عفونی و نوک تیز بیمارستان.
- نظارت بر جمع‌آوری، تصفیه و دفع بهداشتی فاضلاب، بهسازی و سالم‌سازی محیط بیمارستان.
- کنترل بهداشتی رختشوی‌خانه و استریلیزاسیون مرکزی و نظارت بر نحوه شست‌وشو، گندزدایی و جداسازی البسه و نحوه استریل کردن صحیح وسایل پزشکی.
- مشارکت در تهیه و ابلاغ دستورالعمل‌های اجرایی برنامه‌های بهداشت محیط.
- مشارکت در جمع‌آوری، طبقه‌بندی و تحلیل اطلاعات موردنیاز بهداشت محیط.
- مشارکت و همکاری در برنامه‌های پزشک خانواده در ارتباط با بهداشت محیط.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی مهندسی بهداشت محیط.

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد در یکی از رشته‌های مهندسی بهداشت محیط، آموزش بهداشت، سم شناسی، علوم و صنایع غذایی (گرایش زیست فناوری مواد غذایی)، منابع طبیعی (محیط زیست)، مدیریت سلامت ایمنی و محیط زیست، مهندسی عمران (محیط زیست، آب و فاضلاب)، مدیریت پسماند، بازیافت منابع آب، آب شناسی (هیدرولوژی)، هیدروژئولوژی، هیدرو بیولوژی، برنامه ریزی آب، محیط زیست، طراحی شهری، بهسازی محیط، معماری و آمایش، جغرافیا و برنامه ریزی شهری، برنامه ریزی شهری و منطقه‌ای، برنامه ریزی روستایی، بیوتکنولوژی محیطی، مدیریت محیط زیست، برنامه ریزی و مدیریت محیط زیست، آموزش محیط زیست، اکولوژی انسانی، اپیدمیولوژی، آلودگی محیط زیست، مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی، بهداشت و ایمنی مواد غذایی، بهداشت مواد غذایی، مهندسی محیط زیست، سم شناسی محیط، پدافند غیرعامل در نظام سلامت، بهداشت پرتوها و مدیریت سلامت، مهندسی تکنولوژی عمران (گرایش آب و فاضلاب)، ایمنی و محیط زیست، مهندسی شیمی-ایمنی، بهداشت و محیط زیست، آموزش پزشکی **مشروط** به دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی مهندسی بهداشت محیط.

ج: دارا بودن مدرک تحصیلی دکتری تخصصی (Phd) در رشته بهداشت محیط، سلامت در بلایا و فوریت‌ها، بهداشت و ایمنی مواد غذایی، علوم و صنایع غذایی (گرایش زیست فناوری مواد غذایی)، مهندسی محیط زیست، سیاست گذاری سلامت، اپیدمیولوژی، علوم مهندسی آب، آموزش پزشکی **مشروط** به دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی مهندسی بهداشت محیط و کارشناسی ارشد در یکی از رشته‌های تحصیلی ذکر شده در بند ب.

۲- مهارت:

- مهارت آموزش دستورالعمل‌ها،

- مهارت انجام کار گروهی،
- مهارت تحلیل اطلاعات،
- مهارت به کارگیری ابزارهای آمار و اطلاعات و نرم افزارها،
- مهارت شناسایی و کنترل عوامل آلاینده محیط (در زمینه های تصفیه و سالم سازی آب، جمع آوری و تصفیه و دفع فاضلاب، جمع آوری و دفع مواد زائد جامد خانگی و مراکز بهداشتی درمانی و صنعتی، کنترل آلودگی هوا)،
- مهارت نظارت بر مراکز تهیه و توزیع مواد خوراکی، آشامیدنی و بهداشتی و سایر مسائل بهداشت محیط،
- مهارت کنترل و ارائه راه حل های مناسب،
- مهارت تحقیق و پژوهش.

۳- دوره های آموزشی:

- آشنایی با آخرین قوانین و مقررات و دستورالعمل های اجرایی برنامه های بهداشت محیط
- روش های گندزدایی و ضد عفونی آب،
- مدیریت پسماند.

عنوان رشته شغلی: کاردان بهداشت محیط

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، در تهیه و اجرای طرح‌های انتقال، تصفیه و توزیع آب در سطح روستا و شهرستان، شناسایی منابع آلوده‌کننده آب و هوا، ارائه راه‌حل‌های ساده جهت جمع‌آوری، تصفیه و دفع فاضلاب اجتماعات کوچک آموزش راه‌های بهداشتی جمع‌آوری، دفع و یا استفاده از فضولات حیوانی و انسانی و زباله، بهسازی چاه‌ها، قنات، چشمه‌سارها و منابع آب، فعالیت در جهت بهداشت مسکن، بهسازی اماکن عمومی و بهداشت مواد غذایی و آموزش بهداشت و ارتباط با مردم فعالیت می‌نماید.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- پایش و ارزشیابی و نظارت بر فرآیندهای مربوط به کنترل عوامل محیطی به منظور مراقبت، پیشگیری و مبارزه با بیماری‌ها در سطح خانه‌های بهداشت.
- مشارکت در برنامه‌ریزی و اجرای برنامه‌ها و فعالیت‌های آموزشی در ارتباط با بهداشت محیط بیمارستان.
- آموزش به مردم و بهورزان در خصوص مسائل بهداشتی جهت ارتقاء آگاهی آنان.
- کنترل کیفی مواد غذایی در سطح عرضه و تهیه گزارش اقدامات به عمل آمده در مورد نمونه‌برداری از مواد غذایی مشکوک و ارسال نمونه‌ها به آزمایشگاه.
- مشارکت در شناسایی و کنترل طغیان بیماری‌ها و اپیدمی‌ها.
- بازدید از مدارس تحت پوشش و آموزش به کارکنان مدارس و بهورزان در خصوص رعایت استانداردهای بهداشت محیط مدارس.

- اولویت‌بندی مشکلات و برنامه‌ریزی در جهت حل مشکلات و ارتقاء شاخص‌های منطقه.
- جمع‌آوری، تجزیه و تحلیل و ارسال آمار و اطلاعات مربوط به کنترل عوامل محیطی مرتبط با بیماری‌ها.
- انجام کنترل کیفی آب آشامیدنی (کلر سنجی، نمونه‌برداری و نظارت بر آب‌رسانی).
- بازدید و جمع‌آوری اطلاعات و آمار موردنیاز در زمینه‌های مختلف بهداشت محیط (در مراکز تهیه و توزیع و فروش و نگهداری مواد خوراکی و آشامیدنی و بهداشتی، اماکن عمومی و مدارس) از قبیل بهداشت آب و فاضلاب، بهداشت هوا، بهداشت پرتوها، جمع‌آوری و دفع پسماند، بهسازی محیط روستا، حشرات و جوندگان ناقل، سوانح و بلایا و...
- اقدام و پیگیری در مورد اجرای مقررات و قوانین و اعمال معیارها و ضوابط بهداشتی در رابطه با مسائل بهداشت محیط.
- جمع‌آوری، طبقه‌بندی و تجزیه و تحلیل اطلاعات موردنیاز در زمینه‌های مختلف بهداشت محیط واحدهای تحت پوشش و بیمارستان‌ها.
- همکاری و نظارت بر نحوه ضدعفونی و گندزدایی بخش‌های مختلف واحدها و مراکز و پیگیری در جهت انجام نمونه‌برداری میکروبی و آزمایش در موارد لزوم برای تأیید گندزدایی.
- نظارت و بازدید بهداشتی مستمر از واحدهای تابعه (خانه‌های بهداشت و هدایت و نظارت بر کار بهورزان در زمینه وظایف بهداشت محیط و...).
- همکاری با بهورزان در خصوص طرح‌های اجرائی بر طبق پروتکل‌ها.
- بازدید از وضعیت بهداشت محیط منطقه و آموزش به مردم در مورد فرآیندهای بهداشت محیط.

- بازدید از روستاهای اقماری خانه‌های بهداشت و کنترل و برنامه‌ریزی بازدید بهورزان از روستاهای اقماری.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کاردانی در رشته بهداشت محیط.

۲- مهارت:

- مهارت آموزش دستورالعمل‌ها
- مهارت انجام کارگروهی
- مهارت تحلیل اطلاعات
- مهارت به‌کارگیری ابزارهای آمار و اطلاعات و نرم‌افزارها
- مهارت شناسایی عوامل آلاینده محیطی
- مهارت پیشگیری از بیماری‌های ناشی از عوامل محیطی در روستا و شهر
- مهارت اعمال نظارت، پیشگیری و کنترل عوامل آلاینده محیطی
- مهارت گزارش مشکلات بهداشتی محیط به صورت علمی و عملی
- مهارت اعمال نظارت و کنترل مسائل و مشکلات بهداشت محیط بر اساس دستورالعمل‌ها.

۳- دوره‌های آموزشی:

- آشنایی با آخرین قوانین و مقررات و دستورالعمل‌های اجرایی برنامه‌های بهداشت محیط
- روش‌های گندزدایی و ضدعفونی آب
- مدیریت پسماند.

عنوان رشته شغلی: کارشناس بهداشت حرفه‌ای

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، به شناسایی و اندازه‌گیری عوامل فیزیکی و شیمیایی زیان‌آور محیط کار، ارزشیابی نتایج و رفع اشکالات اساسی می‌پردازند. تشخیص روش‌ها و مراحل تولیدی گوناگون و عللی که عوامل زیان‌آور محیط کار را به وجود می‌آورند، عوامل مهم بیولوژیکی محیط کار، عدم انطباق شرایط کار با قابلیت‌های جسمی و روانی افراد شاغل، مسائل ایمنی محیط کار و علل حوادث ناشی از کار و نیز شناسایی بیماری‌های مهم حرفه‌ای و معرفی افراد به پزشک جهت تشخیص قطعی از مصادیق این رشته شغلی است و اجرای بازرسی و حصول اطمینان از مطابقت فعالیت‌ها با قوانین و مقررات حاکم بر بهداشت و ایمنی افراد یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با بهداشت حرفه‌ای را نیز در برمی‌گیرد.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- برنامه‌ریزی جهت دستیابی به اهداف کلی بهداشت حرفه‌ای با توجه به سیاست‌ها، دستورالعمل‌ها و امکانات.
- نظارت و ارزشیابی و پایش برنامه‌های اجراشده در واحدهای سازمانی مرتبط و تعیین نقاط قوت و ضعف آنان.
- شناسایی، اندازه‌گیری و پایش عوامل زیان‌آور محیط کار و تعیین راهکارهای مناسب.
- شناسایی، ارزیابی و اعلام نواقص بهداشت حرفه‌ای کارگاه‌ها به کارفرمایان و مسئولین مافوق.

- اجرای برنامه‌های آموزشی بهداشت حرفه‌ای برای گروه‌های هدف.
- آشنایی با اصول خدمات بهداشتی اولیه و نظارت بر حسن اجرای این خدمات بر شاغلین حرف گوناگون.
- بازدید از کارگاه‌های تحت پوشش و بررسی و ارزیابی اجرای دستورالعمل‌ها، قوانین و مقررات بهداشتی مطابق چک‌لیست و فرم‌های بازدید.
- نظارت بر انجام فرآیندهای بهداشت حرفه‌ای در مراکز بهداشتی درمانی و خانه‌های بهداشت روستایی.
- بررسی، ارزیابی و تحلیل آمار و اطلاعات فعالیت‌های بهداشت حرفه‌ای کارگاه‌های تحت پوشش به منظور ارتقاء فعالیت‌ها.
- نمونه‌برداری، اندازه‌گیری، تحلیل و ارزشیابی عوامل زیان‌آور و مسائل ارگونومیک در محیط کار و ارائه راهکار به منظور پیشگیری و کنترل عوامل زیان‌آور در محیط کار با توجه به استانداردهای موجود.
- نظارت و پیگیری در امر تأسیس، تجهیز و راه‌اندازی خانه‌های بهداشت کارگری و مراکز بهداشت کار.
- همکاری در تنظیم و پیگیری عملیات اجرائی در زمینه پیشگیری و بیماریابی و مبارزه با بیماری‌ها و مسمومیت‌های ناشی از کار.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی دریکی از رشته‌های بهداشت حرفه‌ای، مهندسی ایمنی و بازرسی فنی (ایمنی و حفاظت)، ایمنی و بهداشت در واحدهای صنفی، مهندسی تکنولوژی ایمنی در صنعت و محیط کار.

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد دریکی از رشته‌های بهداشت حرفه‌ای، آموزش پزشکی، سم شناسی، سم شناسی محیط، مهندسی محیط زیست (با گرایش آلودگی هوا)، مهندسی شیمی - ایمنی، بهداشت و محیط زیست، مدیریت ایمنی، بهداشت و محیط زیست، ارگونومی، آموزش بهداشت، پدافند غیرعامل در نظام سلامت، مدیریت سلامت، ایمنی و محیط زیست، مهندسی ایمنی و بازرسی فنی (ایمنی و حفاظت)، ایمنی و بهداشت در واحدهای صنفی، مهندسی تکنولوژی ایمنی در صنعت و محیط کار، مدیریت محیط زیست (hse) مشروط به دارا بودن مدرک کارشناسی دریکی از رشته‌های تحصیلی ذکرشده دریند الف.

ج: دارا بودن مدرک تحصیلی دکتری تخصصی (Phd) در رشته‌های سلامت در بلایا و فوریت‌ها، ارگونومی، سیاست‌گذاری سلامت، مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی، آموزش پزشکی، آموزش بهداشت و ارتقای سلامت مشروط به دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی و کارشناسی ارشد دریکی از رشته‌های تحصیلی ذکرشده دریند الف و ب .

د: دارا بودن دانشنامه تخصصی در رشته طب کار جهت شاغلین پست کارشناس طب کار.

۲- مهارت:

- مهارت برنامه‌ریزی
- مهارت پایش عملکرد
- مهارت گزارش‌گیری
- مهارت آمار‌گیری
- مهارت پایش و کنترل عملکرد تجهیزات
- مهارت شناسایی و اندازه‌گیری عوامل فیزیکی و شیمیایی زیان‌آور محیط کار
- مهارت تشخیص عدم انطباق شرایط کار با قابلیت‌های جسمی و روانی شاغلین
- مهارت تشخیص و ارائه راه‌حل مسائل ایمنی محیط کار و علل حوادث ناشی از کار
- مهارت آموزش بهداشت به افراد شاغل
- مهارت تشخیص آثار و علائم مسمومیت‌های عمده شغلی و یا بیماری‌های مهم حرفه‌ای.

۳- دوره‌های آموزشی:

- آشنایی با روش‌های نمونه‌برداری و ارزیابی عوامل زیان‌آور محیط کار
- استخراج شاخص‌های بهداشت حرفه‌ای
- نحوه اجرای طرح‌های بهداشت حرفه‌ای.

عنوان رشته شغلی: کاردان بهداشت حرفه‌ای

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، به شناسایی و اندازه‌گیری عوامل مهم فیزیکی، شیمیایی و بیولوژیکی زیان‌آور محیط کار، تشخیص عدم انطباق بعضی از شرایط کار با قابلیت شغلی افراد، تشخیص مسائل عمده ایمنی صنعتی، شرکت در برنامه‌های مربوط به پیشگیری از حوادث در محیط کار و آموزش بهداشت، شناخت علائم و آثار اولیه بیماری‌ها و مسمومیت‌های شغلی مربوطه و معرفی افراد برای تشخیص قطعی و گرفتن کمک‌های لازم به مراکز مربوطه می‌پردازند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- مشارکت در اندازه‌گیری عوامل زیان‌آور محیط کار براساس فرم‌ها و استانداردهای موجود.
- سرشماری کارگاه‌ها و واحدهای تولیدی و تهیه لیست و اطلاعات شناسنامه‌ای کارگاه‌ها.
- تنظیم برنامه و بازدید از کارگاه‌ها (برنامه زمان‌بندی) و واحدهای تولیدی و صنعتی.
- انجام معاینات و آزمایش‌های ادواری (همکاری در تکمیل فرم‌ها و پیگیری نتایج).
- مشارکت در ارائه آمار بازدیدها و معاینات (شش‌ماهه و یک‌ساله) به مراجع و مسئولین ذی‌ربط.
- همکاری در انجام برنامه‌های آموزشی برای متصدیان مشاغل و کارگاه‌ها.
- همکاری در تشخیص عدم انطباق بعضی از شرایط کار با قابلیت‌های افراد شاغل.

- طبقه‌بندی نتایج حاصل از بررسی‌های روزمره محیط و بهداشتی زیر نظر کارشناس بهداشت حرفه‌ای.
- همکاری در تشخیص مسائل عمده ایمنی صنعتی در کارگاه‌ها.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کاردانی در رشته‌های بهداشت حرفه‌ای، ایمنی و بهداشت در واحدهای صنفی.

۲- مهارت:

- مهارت گزارش‌گیری
- مهارت آمارگیری
- مهارت انجام کار گروهی
- مهارت پیش‌بینی، ارزیابی و کنترل عوامل مخاطره‌ای محیط کار
- مهارت پیشگیری از بیماری‌ها و حوادث ناشی از کار
- مهارت ایجاد تطابق شرایط انسان با کار و کار با انسان.

۳- دوره‌های آموزشی:

- آشنایی با روش‌های نمونه‌برداری و ارزیابی عوامل زیان‌آور محیط کار

- استخراج شاخص‌های بهداشت حرفه‌ای
- نحوه اجرای طرح‌های بهداشت حرفه‌ای.

نسخه الکترونیکی ویدئویش ۹۸/۲/۱۵

بخش هفتم) رشته‌های شغلی سلامت اجتماعی و روانی

عنوان رشته شغلی: کارشناس سلامت روان

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، به فعالیت‌های پیشگیرانه در ابعاد آموزش، اطلاع‌رسانی، آگاه‌سازی، حمایت‌طلبی، توسعه و تقویت فعالیت‌های جایگزین و مشاوره جهت شناسایی، پیشگیری، درمان و مراقبت بیماری‌های روانی، پیشگیری از آسیب‌های روانی، ارتقای سلامت روان جامعه و انجام مداخلات روان‌شناختی جهت بیماران، مدیریت، برنامه‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با سلامت روان می‌پردازند.

نمونه شرح وظایف و مسئولیت‌ها:

- سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی در حوزه سلامت روان
- برنامه‌ریزی بر اساس سطوح سه‌گانه پیشگیری در زمینه‌های آموزش، مداخلات روان‌شناختی و بازتوانی روانی.
- مطالعه و بررسی در زمینه بیماری‌های روان‌پزشکی و تعیین نوع، میزان شیوع بروز این بیماری‌ها در جمعیت تحت پوشش.
- مطالعه در زمینه تعیین استانداردهای لازم برای سلامت روان و تدوین و اجرای شاخص‌ها و الگوهای سلامت روان.
- بررسی نیازها و اولویت‌های مؤثر در امور سلامت روان (در حوزه پیشگیری، درمان و ارتقای استانداردهای مرتبط با سلامت روان

- پیشنهاد و تدوین برنامه‌های اجرایی مرتبط با سلامت روان
- برنامه‌ریزی و آموزش در جهت ارتقای سلامت روان محیط‌های آموزشی (مدرسه و دانشگاه)
- بررسی و تحقیق در خصوص بیماری‌های روانی و تعیین نوع و حجم بیماری‌های روانی.
- مشارکت و همکاری در تدوین و اجرای برنامه‌های توسعه روانشناسی جامعه نگر.
- هماهنگی و جلب مشارکت درون‌بخشی و برون‌بخشی در پیشبرد برنامه‌های بهداشت روان.
- ارائه روش‌های اجرایی و علمی مبتنی بر جامعه به منظور افزایش آگاهی عمومی مردم (به‌ویژه گروه‌های هدف) و ارتقای سلامت روان
- تدوین استاندارد و دستورالعمل‌های لازم برای غربالگری، ارجاع، درمان، باز توانی و پیگیری بیماران روانی، غربالگری، ارجاع، و پیگیری
- پایش و نظارت برنامه‌های مرتبط با سلامت روان
- تهیه و تدوین پروتکل‌های غربالگری، پیشگیری، مراقبت و درمان و باز توانی بیماری‌های روانی، پیشگیری از آسیب‌های روانی، با همکاری مراکز آموزش عالی، نهادها و انجمن‌های صنفی، علمی، ملی
- ارتقاء و توسعه سلامت روان، با تأکید بر موضوع سلامت خانواده، پیشگیری از بیماری‌های روانی، طراحی برنامه‌های آموزشی، پژوهشی و اجرایی به منظور ساماندهی مراکز ارائه‌دهنده خدمات روان‌شناختی و مشاوره
- برنامه‌ریزی و ارزیابی برنامه‌های مرتبط با سلامت روان
- مشارکت در شناسایی و غربالگری اختلالات روان‌پزشکی و مشکلات رفتاری در جمعیت تحت پوشش
- کمک به روان‌پزشک در زمینه ارزیابی روانی و تهیه پرونده سلامت روان افراد.
- همکاری در اجرای مداخلات روانی در بلایا برای سطوح مختلف.

- ارائه مشاوره و مداخلات روان‌شناختی جهت بیماران روانی و خانواده آنان
- ارائه آموزش‌های روان‌شناختی به افراد جامعه جهت پیشگیری از بروز اختلالات روانی و پیشگیری از بروز آسیب‌های روانی
- برنامه‌ریزی و مشارکت در ارتقای سطح سواد سلامت روان جامعه
- تهیه و تالیف بسته‌ها، کتب و محتوای الکترونیکی آموزشی مرتبط با برنامه‌های سلامت روان
- مشارکت در برگزاری کارگاه، همایش و جلسات آموزشی مرتبط با برنامه‌های سلامت روان
- گزارش دهی و گزارش‌گیری، تحلیل داده‌ها و اطلاعات آماری و عملکرد مرتبط با برنامه‌های سلامت روان
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی در رشته روانشناسی (کلیه گرایش‌ها)

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد روانشناسی (کلیه گرایش‌ها)،
 بهداشت روان **مشروط** به دارا بودن کارشناسی روانشناسی در کلیه گرایش‌ها.

ج: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترا تخصصی (Phd) در کلیه گرایش‌های روانشناسی
مشروط به دارا بودن کارشناسی و کارشناسی ارشد در یکی از رشته‌های تحصیلی
ذکرشده در بند الف و ب.

نسخه الکترونیکی ویدئویش ۹۸/۲/۱۵

۲- مهارت:

- مهارت ارائه خدمات روان‌شناختی و مشاوره
- مهارت آموزش فردی، گروهی و خانواده
- مهارت برنامه‌ریزی و تدوین استاندارد
- مهارت تشخیص اختلالات روانی و مهارت مداخله در سطح گروه‌های سنی و افراد دارای ناتوانی روانی ناشی از بیماری‌های مزمن جسمی
- مهارت تحلیل آسیب‌های مؤثر بر سلامت روان
- آشنایی با داروهای روان‌پزشکی
- مهارت مداخله در سطح گروه‌های آسیب‌پذیر (سالمندان، زنان، کودکان)

۳- دوره‌های آموزشی:

- آشنایی با آخرین طبقه‌بندی اختلالات روانی بر اساس DSM،
- دوره‌های آموزشی پیشگیری از رفتارهای خودکشی،
- دوره‌های آموزشی حمایت‌های روانی و اجتماعی در حوادث و بلایا،
- دوره‌های آموزشی مهارت‌های زندگی و فرزندپروری،
- دوره‌های آموزشی مدیریت مراکز تشخیص، درمان و مراقبت‌های روان‌پزشکی و مراکز سلامت روان جامع‌نگر،
- کلیه دوره‌های آموزشی پیامدهای فردی، خانوادگی،
- مدیریت و برنامه‌ریزی،
- روش تحقیق

عنوان رشته شغلی: کارشناس پیشگیری، درمان و کاهش آسیب اعتیاد

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، به فعالیت‌های پیشگیرانه در ابعاد آموزش، اطلاع‌رسانی، آگاه‌سازی، توسعه و تقویت فعالیت‌های جایگزین و مشاوره جهت پیشگیری، درمان و کاهش آسیب اعتیاد به مواد مخدر و الکل، ارتقای سلامت جامعه با تمرکز بر خانواده، محیط‌های آموزشی و کاری و محلات شهری و انجام مداخلات روان‌شناختی جهت معطادان، مدیریت، برنامه‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با پیشگیری، درمان و کاهش آسیب اعتیاد و الکل می‌پردازند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- بررسی نیازها و اولویت‌های مؤثر در امور پیشگیری، درمان و کاهش آسیب اعتیاد و الکل
- سیاست‌گذاری و برنامه در حوزه پیشگیری، درمان و کاهش آسیب اعتیاد و الکل
- پیشنهاد و تدوین برنامه‌های اجرایی مرتبط با پیشگیری، درمان و کاهش آسیب اعتیاد و الکل
- ارائه روش‌های اجرایی و علمی مبتنی بر جامعه به منظور افزایش آگاهی عمومی مردم (به‌ویژه گروه‌های هدف) و ارتقای سطح پیشگیری، درمان و کاهش آسیب اعتیاد و الکل
- تدوین استاندارد و دستورالعمل‌های لازم برای غربالگری، ارجاع، درمان، باز توانی و پیگیری بیماران معتاد
- پایش و نظارت برنامه‌های مرتبط با پیشگیری، درمان و کاهش آسیب اعتیاد و الکل

- تهیه و تدوین پروتکل‌های غربالگری، پیشگیری، درمان و کاهش آسیب اعتیاد و الکل با همکاری مراکز آموزش عالی، نهادها و انجمن‌های صنفی، علمی، ملی
- ارتقاء و توسعه سلامت خانواده با تأکید بر موضوع پیشگیری از اعتیاد و الکل و طراحی برنامه‌های آموزشی، پژوهشی و اجرایی به منظور ساماندهی مراکز ارائه‌دهنده خدمات درمان و کاهش آسیب اعتیاد و الکل
- برنامه‌ریزی و ارزیابی برنامه‌های مرتبط با پیشگیری، درمان و کاهش آسیب اعتیاد و الکل
- مشارکت در شناسایی و غربالگری مشکلات مصرف مواد و الکل در جمعیت تحت پوشش.
- ارائه مشاوره و مداخلات روان‌شناختی جهت معتادان و خانواده آنان
- ارائه مشاوره به افراد جامعه جهت پیشگیری از مصرف مواد و الکل
- برنامه‌ریزی و مشارکت در جهت ارتقای سطح سواد سلامت روان جامعه
- تهیه و تالیف بسته‌های آموزشی، کتاب و بسته‌های الکترونیکی مرتبط با برنامه
- مشارکت در برگزاری کارگاه، همایش‌ها و جلسات آموزشی مرتبط با برنامه‌های، پیشگیری، درمان و کاهش آسیب اعتیاد و الکل
- گزارش دهی و گزارش‌گیری، تحلیل داده‌ها و اطلاعات آماری و عملکرد مرتبط با برنامه‌های مرتبط
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی در رشته روانشناسی (کلیه گرایش‌ها) .
آسیب‌شناسی اجتماعی (پیشگیری از اعتیاد)

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد در کلیه گرایش‌های روانشناسی،
آسیب‌شناسی اجتماعی، مطالعات اعتیاد، پژوهشگری اجتماعی، بهداشت روان **مشروط**
به دارا بودن کارشناسی در یکی از رشته‌های تحصیلی ذکر شده در بند الف

ج: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترا تخصصی (Phd) در کلیه گرایش‌های روانشناسی،
آسیب‌شناسی اجتماعی، مطالعات اعتیاد، پژوهشگری اجتماعی **مشروط** به دارا بودن
کارشناسی و کارشناسی ارشد در یکی از رشته‌های تحصیلی ذکر شده در بند الف و ب .

د: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترای حرفه‌ای پزشکی عمومی با طی دوره MPH در
رشته سلامت روان یا اعتیاد

۲- مهارت:

- آشنایی با آخرین طبقه‌بندی اختلالات روانی بر اساس DSM.
- مهارت ارائه خدمات روان‌شناختی و مشاوره،
- مهارت آموزش فردی، گروهی و خانواده،
- مهارت برنامه‌ریزی و تدوین استاندارد،
- مهارت تشخیص اختلالات روانی و اعتیاد،
- مهارت مداخله در سطح گروه‌های آسیب‌پذیر،

- مهارت تحلیل آسیب‌های اجتماعی مؤثر بر مصرف مواد مخدر و الکل،
- آشنایی با داروهای روان‌پزشکی، مواد مخدر، محرک و روان‌گردان

۳- دوره‌های آموزشی:

- دوره‌های آموزشی تخصصی تشخیص و درمان اختلالات روان‌پزشکی،
- دوره‌های آموزشی پیشگیری و درمان و کاهش آسیب اعتیاد و الکل،
- دوره‌های آموزشی پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی،
- دوره‌های آموزشی پیشگیری از رفتارهای خودکشی،
- دوره‌های آموزشی مهارت‌های زندگی و فرزند پروری،
- دوره‌های آموزشی مدیریت مراکز درمان اعتیاد و الکل،
- کلیه دوره‌های آموزشی پیامدهای فردی، خانوادگی و اجتماعی اعتیاد، مشاوره اعتیاد، آسیب‌شناسی، مواد مخدر و روان‌گردان، زمینه‌های گرایش به اعتیاد، مدیریت و برنامه‌ریزی،
- روش تحقیق

عنوان رشته شغلی: کارشناس سلامت اجتماعی

تعریف:

این مشاغل دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، به فعالیت‌های پیشگیرانه در ابعاد آموزش، اطلاع‌رسانی، آگاه‌سازی، توسعه و تقویت فعالیت‌های جایگزین و مشاوره جهت ارتقای سلامت اجتماعی، پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی، پیشگیری از خشونت در جامعه با تمرکز بر خانواده، محیط‌های آموزشی، محیط‌های کار و محله‌ها، انجام مداخلات اجتماعی، مدیریت برنامه‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با سلامت اجتماعی می‌پردازند

وظایف و مسئولیت‌ها:

- بررسی نیازها و اولویت‌های مؤثر در امور سلامت اجتماعی
- سیاست‌گذاری و برنامه در حوزه سلامت اجتماعی
- پیشنهاد و تدوین برنامه‌های اجرایی مرتبط با سلامت اجتماعی
- ارائه روش‌های اجرایی و علمی مبتنی بر جامعه به منظور افزایش آگاهی عمومی مردم (به‌ویژه گروه‌های هدف) و ارتقای سلامت اجتماعی
- تدوین استاندارد و دستورالعمل‌های لازم برای مداخلات اجتماعی، پیشگیری از خشونت، غربالگری، ارجاع، و پیگیری
- پایش و نظارت برنامه‌های مرتبط با سلامت اجتماعی
- تهیه و تدوین پروتکل‌های پیشگیری از خشونت، مراقبت، و مداخلات اجتماعی با همکاری مراکز آموزش عالی، نهادها و انجمن‌های صنفی، علمی، ملی

- ارتقا و توسعه سلامت خانواده و جامعه با تأکید بر پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی و طراحی برنامه‌های آموزشی، پژوهشی و اجرایی به منظور ساماندهی مراکز ارائه‌دهنده خدمات سلامت اجتماعی
- برنامه‌ریزی و ارزیابی برنامه‌های مرتبط با سلامت اجتماعی و پیشگیری از خشونت
- مشارکت در شناسایی و غربالگری مشکلات اجتماعی در جمعیت تحت پوشش
- ارائه مشاوره به افراد جامعه جهت پیشگیری از بروز آسیب‌های اجتماعی
- تهیه و تالیف بسته‌های آموزشی، کتاب و بسته‌های الکترونیکی مرتبط با برنامه‌های سلامت اجتماعی
- مشارکت در برگزاری کارگاه، همایش‌ها و جلسات آموزشی مرتبط با برنامه‌های سلامت اجتماعی
- گزارش دهی و گزارش‌گیری، تحلیل داده‌ها و اطلاعات آماری و عملکرد مرتبط با برنامه‌های مرتبط
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

- الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی در رشته روانشناسی (کلیه گرایش‌ها)
- ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد یا دکتری تخصصی (Phd) در کلیه گرایش‌های روانشناسی، آسیب‌شناسی اجتماعی، علوم اجتماعی (کلیه گرایش‌ها)

ارتباطات اجتماعی، مددکاری اجتماعی. پژوهش اجتماعی، مطالعات زنان، سلامت و رفاه اجتماعی **مشروط** به دارا بودن مدرک کارشناسی روانشناسی (کلیه گرایش ها).

ج: دارا بودن دانشنامه تخصصی پزشکی اجتماعی .

۲- مهارت:

- مهارت ارائه خدمات مشاوره،
- مهارت آموزش فردی، گروهی و خانواده،
- مهارت برنامه‌ریزی و تدوین استاندارد،
- مهارت مداخله در سطح گروه‌های آسیب‌پذیر (سالمندان، زنان، کودکان)
- مهارت تحلیل آسیب‌های اجتماعی مؤثر بر سلامت

۳- دوره‌های آموزشی:

- دوره‌های آموزشی پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی،
- دوره‌های آموزشی پیشگیری از خشونت،
- دوره‌های آموزشی مهارت‌های زندگی و فرزندپروری،
- دوره‌های آموزشی مدیریت،
- کلیه دوره‌های آموزشی پیامدهای فردی، خانوادگی و اجتماعی،
- مدیریت و برنامه‌ریزی،
- روش تحقیق.

عنوان رشته شغلی: مددکار بهداشتی و درمانی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، به‌عنوان خدمتی حرفه‌ای در محیط‌های بهداشتی و درمانی، با تکیه بر دانش و مهارت‌های خاص به افراد و گروه‌ها کمک می‌کند تا بتوانند استقلال شخصی و اجتماعی و نیز رضایت خاطر فردی و اجتماعی به دست آورند و در این راستا بررسی گسترده‌ای از مسائل و نیازمندی‌های عاطفی، روانی، اقتصادی و اجتماعی بیماران و مراجعین به بیمارستان‌ها و مراکز بهداشتی و درمانی یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با شغل را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- تجزیه و تحلیل موقعیت بیمار در اجتماع و خانواده - ارجاع به نهادهای حمایتگر با گزارش کامل از موقعیت مریض.
- جذب کمک‌های مردمی در جهت رفع مشکلات مالی بیماران نیازمند با هماهنگی مدیریت.
- تشخیص نیازهای بیماران نیازمند و معرفی آنان به نهادهای حمایتگر و خیریه.
- ارتباط مداوم با پذیرش واحدها و همفکری در نحوه پذیرش بیماران مراجعه‌کننده.
- پذیرش و بستری بیمارانی که فاقد بیمه و مدارک شناسایی و کارت ملی.
- مصاحبه و اخذ اطلاعات از خانواده‌های بیماران جهت کمک و مساعدت به بیماران.

- شناسایی افراد بی بضاعت و کسب اطلاعات از وضعیت خانوادگی در مورد وضعیت اقتصادی اجتماعی و مالی.
- رسیدگی به مسائل و مشکلات قضائی بیماران معرفی شده از طریق مراجع قضائی و انتظامی و ارائه راهنمایی‌های لازم.
- معرفی بیماران و خانواده‌های بی بضاعت به نهادهای از جمله کمیته امداد، بهزیستی، موسسات خیریه.
- تحویل بیماران مانده در بخش‌ها به علل مختلف (از قبیل نداشتن خانواده - عدم هوشیاری - مجهول‌الیهویه بودن - معتاد بودن و...) به دادگستری و گرفتن مجوز از آنجا و تحویل به بهزیستی.
- تصمیم در اخذ مبلغ لازم از بیماران با مطالعه پرونده‌ها.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی مددکاری اجتماعی و خدمات اجتماعی، روانشناسی عمومی، روانشناسی بالینی.

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد در یکی از رشته‌های روانشناسی عمومی، روانشناسی بالینی، مددکاری اجتماعی، رفاه اجتماعی، آسیب‌شناسی اجتماعی،

مطالعات خانواده؛ **مشروط** به دارا بودن مدرک کارشناسی در یکی از رشته‌های تحصیلی ذکر شده در بند الف.

ج: دارا بودن مدرک تحصیلی دکتری تخصصی (Phd) در یکی از رشته‌های روانشناسی عمومی، روانشناسی بالینی، مددکاری اجتماعی، برنامه‌ریزی رفاه اجتماعی، آسیب‌شناسی اجتماعی، مطالعات زنان و خانواده؛ **مشروط** به دارا بودن مدرک کارشناسی و کارشناسی ارشد در یکی از رشته‌های تحصیلی ذکر شده در بند الف و ب.

اصلاحیه شرایط احراز از تاریخ ۹۸/۶/۲۰

تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی پیوسته در رشته‌های تحصیلی مددکاری اجتماعی، خدمات اجتماعی؛

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد در یکی از رشته‌های روانشناسی عمومی، روانشناسی بالینی، مددکاری اجتماعی، رفاه اجتماعی، آسیب‌شناسی اجتماعی، مطالعات خانواده؛ **مشروط** به دارا بودن مدرک کارشناسی در یکی از رشته‌های تحصیلی ذکر شده در بند الف.

ج: دارا بودن مدرک تحصیلی دکتری تخصصی (Phd) در یکی از رشته‌های روانشناسی عمومی، روانشناسی بالینی، مددکاری اجتماعی، برنامه‌ریزی رفاه اجتماعی، آسیب‌شناسی اجتماعی، مطالعات زنان و خانواده؛ **مشروط** به دارا بودن مدرک کارشناسی و کارشناسی ارشد در یکی از رشته‌های تحصیلی ذکر شده در بند الف و ب.

۲- مهارت:

- مهارت استفاده از پایگاه داده ها
- مهارت استفاده از نرم افزارهای پزشکی (نرم افزارهای مدارک پزشکی، فناوری اطلاعات سلامت)
- مهارت انجام تحقیق در موضوعات خانوادگی، اجتماعی و آسیب های روانی/اجتماعی
- مهارت مشاوره دادن به بیماران
- مهارت ارزیابی مشکل و تصمیم گیری
- مهارت طراحی برنامه های رفاهی.

۳- دوره های آموزشی:

- آشنایی مددکاران با مسائل حقوقی
- تعاملات انسانی در مددکاری اجتماعی با بیماران
- تکنیک های مصاحبه در مددکاری بیمارستان ها.

بخش هشتم) رشته‌های شغلی مدیریت و کنترل بیماری‌ها

عنوان رشته شغلی: کارشناس پیشگیری و مبارزه با بیماری‌ها

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، فعالیت‌هایی شامل جمع‌آوری، تحلیل آمار و اطلاعات، نظارت، پایش و ارزیابی مؤثر جهت مبارزه با بیماری‌های بومی، واگیر، غیر واگیر و عوامل خطر مرتبط، استخراج و تعیین شاخص‌های بهداشتی بیماری‌ها با توجه به اولویت‌های بین‌المللی، منطقه‌ای و ملی و انجام بررسی‌ها و مطالعات اپیدمیولوژیک در شرایط عادی، مواجهه با طغیان بیماری‌ها در شرایط بحرانی یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با مبارزه با بیماری‌ها را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- مشارکت در برنامه‌ریزی و تنظیم ضوابط، مقررات و دستورالعمل و برنامه‌های تفصیلی و اجرایی سالانه بیماری‌های نظام مراقبت با هماهنگی مسئولین ذی‌ربط در قالب سیاست‌های کشوری و منطقه‌ای.
- انجام مطالعات لازم در مورد بیماری‌های بومی منطقه و تعیین اولویت‌ها جهت پیش‌بینی برنامه‌های اجرایی.
- استخراج و تعیین شاخص‌های بهداشتی بیماری‌های واگیر و غیر واگیر و عوامل خطر مرتبط.

- بررسی، پایش و مراقبت‌های فعال و غیر فعال بیماری‌های قلبی و عروقی، غدد و متابولیک، سرطان‌ها، استخوانی عضلانی، بیماری‌های مزمن ریوی، بیماری‌های چشم، گوش، گوارشی و اعصاب.
- مطالعه و بررسی و تحقیق برای دستیابی به جدیدترین یافته‌های علمی در زمینه پیشگیری و کنترل بیماری‌های غیر واگیر در جهان، کشورهای منطقه، کشور و محل خدمت و انتقال آن به فراگیران مرتبط.
- اجرای دستورالعمل‌های کشوری و استانی در سطح واحدهای تابعه.
- تعیین درصد موفقیت برنامه‌ها با تعیین عوامل مربوطه.
- برنامه‌ریزی لازم برای جلب همکاری درون‌سازمانی و برون‌سازمانی به منظور کنترل بیماری‌ها و عوامل خطر مرتبط.
- تهیه مطالب آموزشی در مورد بیماری‌ها جهت توزیع در بین جمعیت هدف هر بیماری.
- نظارت، شناسایی، نمونه‌برداری و تشخیص و ارائه نظر کارشناسی در خصوص روش مبارزه با رخداد بیماری‌های مشترک بین انسان و حیوانات.
- بررسی و پایش و مراقبت فعال و غیر فعال بیماری‌های مشترک انسان و دام.
- مطالعه، بررسی و تحقیق برای دستیابی به آخرین یافته‌های علمی و اطلاع از وضعیت بیماری‌های مشترک بین انسان و حیوانات در جهان، منطقه و داخل کشور و آموزش و انتقال آن به فراگیران مرتبط.
- مطالعه، گردآوری، طبقه‌بندی، تجربه و تحلیل و مطالعات آماری و اپیدمیولوژی داده‌ها در حوزه فعالیت‌های مرتبط با شغل و تدوین ارائه گزارش‌های لازم.
- جمع‌آوری و تحلیل آمار و اطلاعات مرتبط با اپیدمیولوژی بیماری‌ها و طغیان بیماری‌ها در بلایای طبیعی و شرایط عادی.
- همکاری لازم جهت پیشگیری از گسترش بیماری‌های سل و جذام از طریق بررسی‌های اپیدمیولوژیکی.

- پیش‌بینی و اعلام نیاز دارویی، آزمایشگاهی و... و نظارت بر توزیع مناسب آن با همکاری واحد مربوطه.
- ارائه همکاری‌های مناسب براساس گزارش‌های دریافتی در مورد کانون‌های مکشوفه بیماری‌های عفونی (جدید - بومی) به منظور مهار طغیان بیماری‌ها.
- مشارکت در برنامه‌ریزی کنترل و مراقبت بیماری‌های نظام مراقبت با توجه به اهداف اجرایی مربوطه.
- نظارت، پیش و ارزیابی فعالیت‌های انجام‌گرفته براساس چک‌لیست‌های مرتبط.
- همراهی با تیم بازدید از مراکز بهداشتی درمانی به منظور بررسی فعالیت مراکز مذکور در زمینه مبارزه با بیماری‌ها.
- شرکت در برنامه‌ریزی و اجرای برنامه‌های آموزشی بهداشت.
- انجام بررسی‌ها و مطالعات اپیدمیولوژیک (جامعه‌نگر و پایگاه‌های دیده‌ور) و تعیین شاخص‌های اپیدمیولوژیک جهت بیماری‌های موردبررسی.
- گزارش تنگناها و نارسائی‌های موجود و پیشنهاد راه حل مناسب.
- کنترل مسافری و وسایل نقلیه وارده به کشور از نظر بیماری‌های قرنطینه‌ای با توجه به مبدأ مسافری.
- نمونه‌گیری از موارد مشکوک به بیماری (التور - سل - آنفولانزا و...).
- انجام طرح دیده‌وری سالانه از رانندگان و مسافری ترانزیت.
- بازدید و کنترل مستمر از اماکن تهیه و توزیع مواد غذایی.
- مراجعه به محل وقوع بیماری و بررسی علل بروز آن و تأیید یا رد گزارش‌های واصله.
- بررسی و تحلیل گزارش‌های واصله، تهیه بازخورد.
- همکاری در اجرای پروژه‌های آموزشی، تحقیقاتی مرتبط با شغل.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.

- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی بهداشت عمومی، بیولوژی و کنترل ناقلین بیماری‌ها.

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد دریکی از رشته‌های ارزیابی فناوری سلامت، اقتصاد بهداشت، آمار زیستی، اپیدمیولوژی، آموزش بهداشت، انگل‌شناسی پزشکی، حشره‌شناسی پزشکی و مبارزه با ناقلین، پدافند غیر عامل در نظام سلامت، آموزش پزشکی، مدیریت خدمات بهداشتی درمانی؛ **مشروط** به دارا بودن مدرک کارشناسی دریکی از رشته‌های تحصیلی ذکرشده در بند الف.

ج: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترا تخصصی (PHD) دریکی از رشته‌های آموزش پزشکی، انگل‌شناسی پزشکی، حشره‌شناسی پزشکی و مبارزه با ناقلین، سیاست‌گذاری سلامت، اپیدمیولوژی، آمار زیستی، آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت، مدیریت خدمات بهداشتی درمانی؛ **مشروط** به دارا بودن مدرک کارشناسی و کارشناسی ارشد دریکی از رشته‌های تحصیلی ذکرشده در بند الف و ب.

د: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترای حرفه‌ای پزشکی عمومی.

و: دارا بودن مدرک تحصیلی دکتری تخصصی (PHD) ژنتیک پزشکی؛ **مشروط** به دارا بودن مدرک دکترای حرفه‌ای پزشکی عمومی.

ن: دارا بودن دانشنامه تخصصی بالینی (عفونی، اطفال، پزشکی اجتماعی، داخلی و قلب).

۲- مهارت:

- مهارت انجام کار گروهی
- مهارت تصمیم‌گیری در مواقع بحرانی
- مهارت نظارت فنی، مهارت برنامه‌ریزی
- مهارت گزارش‌نویسی، مهارت ارزیابی و ارزشیابی عوامل خطر
- مهارت مداخله از طریق نیازسنجی‌ها
- مهارت آموزش بهداشت
- مهارت انجام مصاحبه‌های پژوهشی و گردآوری داده‌ها
- مهارت تحلیل نتایج.

۳- دوره‌های آموزشی:

- آشنایی با برنامه‌های کشوری مراقبت از بیماری‌های واگیر غیر واگیر، نوپدید و بازپدید
- کنترل و مراقبت بیماری‌های شایع در بلایا
- کنترل و مراقبت بیماری‌های مشترک بین انسان و حیوان.

عنوان رشته شغلی: کاردان پیشگیری و مبارزه با بیماری‌ها

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، به مبارزه با بیماری‌های بومی، واگیر و غیر واگیر در سطح ملی و استانی پرداخته و ضمن همکاری با کارشناسان در شرایط عادی و یا مواجهه با طغیان بیماری‌ها در شرایط بحرانی به کنترل شرایط بهداشتی می‌پردازند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- پایش و ارزشیابی و نظارت بر فرآیندهای مربوط به کنترل، مراقبت، پیشگیری و مبارزه با بیماری‌های واگیر و غیر واگیر.
- استخراج شاخص‌های بهداشت منطقه و مقایسه با استانداردهای استانی و کشوری.
- همکاری در اجرای برنامه‌های مربوط به برنامه‌های بهداشت روان.
- مشارکت در شناسایی و کنترل طغیان بیماری‌ها و اپیدمی‌ها.
- بررسی عملی و مقدماتی اپیدمیولوژیک و مشارکت در واکسیناسیون‌های همگانی و فردی و نظارت بر انجام آن.
- مراقبت و بیماریابی از بیماران واگیر و غیر واگیر مطابق استانداردهای مورد عمل.
- همکاری و آموزش بهورزان در خصوص کلیه طرح‌های اجرائی بر طبق برنامه‌ها و اهداف موردنظر.
- آموزش به مردم و حساس سازی مردم و بهورزان در خصوص مسائل بهداشتی جهت ارتقاء آگاهی.
- بازدید از وضعیت بهداشتی محیط منطقه و آموزش به مردم در مورد کلیه فرآیندهای بهداشتی.

- تهیه و تأمین واکسن‌های خانه‌های بهداشت و نیز نظارت بر حفظ زنجیره سرما حین نگهداری، انتقال و تزریق.
- تأمین اقلام دارو، مواد مصرفی موردنیاز فرآیندهای مبارزه با بیماری‌ها در سطح خانه‌های بهداشت.
- نظارت بر عملیات اجرائی و لارو کشی و مبارزه با ناقلین.
- جمع‌آوری حشرات، نظارت بر سمپاشی و مبارزه با لارو در چهارچوب خط‌مشی‌های تعیین‌شده.
- کنترل مسافری و وسایل نقلیه وارده به کشور از نظر بیماری‌های قرنطینه‌ای با توجه به مبدأ مسافری.
- نمونه‌گیری از موارد مشکوک به بیماری (التور - سل - آنفلوانزا و...).
- انجام طرح دیده‌وری سالانه از رانندگان و مسافری ترانزیت.
- بازدید و کنترل مستمر از اماکن تهیه و توزیع مواد غذایی.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کاردانی در رشته بهداشت عمومی (مبارزه با بیماری‌ها).

۲- مهارت:

- انتخاب و به‌کارگیری راهبردهای آموزش مناسب
- مهارت انجام کار گروهی، مهارت تصمیم‌گیری در مواقع بحرانی
- مهارت نظارت فنی، مهارت برنامه‌ریزی
- مهارت گزارش‌نویسی
- مهارت انجام مصاحبه‌های پژوهشی
- مهارت گردآوری داده‌ها، مهارت اندازه‌گیری علائم حیاتی (قد، وزن، حرارت، نبض، فشارخون) و آشنایی با اصول اقدامات حیاتی اولیه.

۳- دوره‌های آموزشی:

- آشنایی با برنامه‌های کشوری مراقبت از بیماری‌های واگیر، غیر واگیر، نوپدید و بازپدید
- کنترل و مراقبت بیماری‌های شایع در بلایا
- کنترل و مراقبت بیماری‌های مشترک بین انسان و حیوان.

عنوان رشته شغلی: کارشناس حشره‌شناسی و مبارزه با ناقلین

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، به فعالیت‌های مؤثر جهت مبارزه با بیماری‌های بین انسان و حیوان (زئونوزیس) منتقله از طریق حشرات و ناقلین بیماری‌های انسانی و دامی پرداخته، کمک به برنامه‌ریزی در موسسات و مراکز بهداشتی و درمانی و آزمایشگاه‌های تشخیص طبی در زمینه آزمایش‌های مرتبط با حشرات ناقل، تدریس و تحقیق در زمینه حشره‌شناسی پزشکی و بیماری‌های منتقله به‌وسیله بندپایان یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با حشره‌شناسی را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- مطالعه و بررسی بر روی فرآیندهای بیولوژیک و استفاده از آن‌ها در برنامه‌های کنترل حشرات ناقل.
- بررسی وضعیت اپیدمیولوژیک بیماری‌های منتقله از طریق حشرات در سطح محلی و ملی.
- تعیین چگونگی تغییرات ناقلین بیماری‌ها، تعیین نوع دامنه انتشار آن‌ها در منطقه.
- آموزش روش‌های جمع‌آوری به جمع‌آوردگان حشرات در منطقه.
- تعیین میزان اثربخشی حشره‌کش‌ها بر نابودی انواع مختلف حشرات و همچنین تعیین سطح حساسیت حشرات نسبت به حشره‌کش‌ها.
- جمع‌آوری و ثبت نتایج مطالعات و اقدامات انجام‌شده و گزارش به موقع آن‌ها.
- نظارت بر عملیات صحرایی، جمع‌آوری حشرات (بالغ و لارو).
- تشخیص و تعیین انواع حشرات ناقل در مناطق جغرافیایی مختلف.

- ارزشیابی عملیات سمپاشی ابقائی و لاروشی ناقلین.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی بیولوژی و کنترل ناقلین بیماری‌ها.

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد دریکی از رشته‌های حشره‌شناسی پزشکی و مبارزه با ناقلین، انگل‌شناسی پزشکی، سم‌شناسی، حشره‌شناسی کشاورزی، اپیدمیولوژی، جغرافیای پزشک؛ **مشروط** به دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی بیولوژی و کنترل ناقلین بیماری‌ها.

ج: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترا تخصصی (Phd) دریکی از رشته‌های حشره‌شناسی پزشکی و مبارزه با ناقلین، سم‌شناسی، حشره‌شناسی کشاورزی، اپیدمیولوژی، انگل‌شناسی پزشکی؛ **مشروط** به دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی بیولوژی و کنترل ناقلین بیماری‌ها و کارشناسی ارشد دریکی از رشته‌های تحصیلی ذکرشده در بند ب.

۲- مهارت:

- مهارت برنامه‌ریزی
- مهارت گزارش‌نویسی
- مهارت تحلیل اطلاعات

- مهارت به‌کارگیری ابزارهای آمار و اطلاعات
- مهارت شناسایی بیماری‌های منتقله توسط حشرات و دیگر بندپایان.

۳- دوره‌های آموزشی:

- احتیاطات استاندارد
- پایگاه‌های دیده‌ور و مراقبت اپیدمیولوژیک
- مدیریت مبارزه با ناقلین
- کنترل حشرات و جوندگان و جانوران مودی.

بخش نهم (رشته‌های شغلی آزمایشگاه سلامت

عنوان رشته شغلی: کارشناس آزمایشگاه تشخیص طبی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن در آزمایشگاه‌های تشخیص پزشکی (مستقل یا وابسته) و تحت نظارت مسئول فنی واجد شرایط به انجام و پیاده کردن روش‌های آزمایش‌های بیوشیمی پزشکی، باکتری شناسی پزشکی، ویروس شناسی پزشکی، انگل شناسی پزشکی، قارچ شناسی پزشکی، هورمون شناسی پزشکی، ایمنی شناسی پزشکی، سرم شناسی پزشکی، خون شناسی پزشکی و بانک خون، مواد مخدر و روان گردان، آسیب شناسی تشریحی، بالینی و سیتولوژی، آسیب شناسی مولکولی، بافت شناسی پزشکی، ژنتیک پزشکی، سایتوژنتیک پزشکی، ژنتیک مولکولی، تشخیص مولکولی، زیست فن آوری (بیوتکنولوژی)، سنجش سطح سرمی داروها و سم شناسی، جهت تشخیص آزمایشگاهی، اجرای نظام مراقبت آزمایشگاهی از بیماری‌ها، تشخیص و جداسازی عوامل بیماری‌زا و شناسایی و مدیریت خطاها و عدم انطباق‌ها می‌پردازند و به اجرای برنامه‌های نظارتی، آموزشی و اداری و نیز مشارکت در اجرای قوانین، مقررات، ضوابط، آیین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها و استانداردهای ابلاغی پرداخته و همچنین سرپرستی، برنامه‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با آزمایش‌های تشخیص پزشکی را بر عهده دارند. همچنین این شغل در برگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن در ستاد وزارت متبوع، ستاد تشکیلات متناظر در دانشگاه/ دانشکده، آزمایشگاه مرجع دانشگاهی، آزمایشگاه بیمارستان، درمانگاه، آزمایشگاه‌های بهداشتی و غیره فعالیت می‌نمایند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

کارشناس ستاد وزارت متبوع، کارشناس ستاد تشکیلات متناظر در دانشگاه/ دانشکده های علوم پزشکی، کارشناس آزمایشگاه مرجع دانشگاهی، مسئول فنی آزمایشگاه تشخیص پزشکی، کارشناس یا کاردان آزمایشگاههای بیمارستان، درمانگاه، آزمایشگاههای بهداشتی و غیره (در دو حوزه بهداشت و درمان)

- رعایت قوانین، مقررات، ضوابط، آیین نامه ها، دستورالعمل ها و استانداردهای ابلاغی وزارت متبوع
- مشارکت در سازماندهی و بهبود عملکرد آزمایشگاههای پزشکی
- انجام وظایف و ماموریت‌های محوله در زمان و محل مشخص شده بوسیله مدیریت
- اجرای کلیه مراحل انجام آزمایش شامل فرآیند قبل از انجام آزمایش (مانند پذیرش، نمونه گیری، آماده سازی نمونه ها و غیره)، مرحله انجام آزمایش (شامل انجام آزمایش های روزمره و تخصصی و کنترل کیفیت آنها و غیره)، مرحله بعد از انجام آزمایش (مانند ثبت نتایج آزمایش ها و گزارش دهی طبق الزامات تعیین شده و غیره)
- استفاده از داده ها و اطلاعات آزمایشگاههای تشخیص پزشکی و استخراج آمارهای مرتبط
- نظارت مستمر بر فعالیت کلیه آزمایشگاههای تشخیص پزشکی تحت پوشش در حوزه بهداشت و درمان
- اجرای برنامه های بخش آزمایشگاهی نظام مراقبت بیماری های واگیر و غیر واگیر و سایر برنامه ها و طرح های کشوری مرتبط

- نیازسنجی آموزشی، برنامه ریزی و مشارکت در اجرای برنامه ها و کارگاههای آموزشی و بازآموزی در خصوص ارتقاء دانش و مهارت نیروی انسانی
- برنامه ریزی و مشارکت در راستای ایجاد دسترسی به خدمات با کیفیت و پاسخگویی به هنگام شبکه ارائه خدمات آزمایشگاهی کشور در حوادث، بلایا و فوریت ها و پدافند غیرعامل
- مشارکت در رسیدگی به تخلفات و شکایات در حوزه خدمات آزمایشگاهی
- مشارکت در برنامه ریزی عملیاتی و تعیین شاخص های عملکردی
- برنامه ریزی، اجرا و ارتقاء برنامه ایمنی و امنیت زیستی و مدیریت ریسک (بیوریسک) و نیز نظارت و حصول اطمینان از اجرای الزامات مرتبط
- رعایت الزامات مرتبط به انتقال امن و ایمن نمونه ها
- اجرای نظام مراقبت از کیفیت و عملکرد وسایل تشخیصی آزمایشگاهی و مشارکت در برنامه بازدید، پایش و نظارت بر عملکرد شرکتهای تامین کننده کیت و تجهیزات آزمایشگاهی
- شناسایی و مدیریت خطاها و موارد عدم انطباق و برنامه ریزی جهت انجام اقدامات اصلاحی
- انجام ارزیابی های آزمایشگاهی لازم جهت کنترل کیفیت و عملکرد کیت ها، فرآورده ها و تجهیزات (وسایل تشخیصی آزمایشگاهی)
- مشارکت در اجرای برنامه مدیریت بهره برداری از خدمات آزمایشگاهی
- شرکت فعال در دوره های کارورزی، مهارت افزایی، آموزشی و بازآموزی داخلی و خارجی جهت ارتقاء دانش، مهارت و توانمندیهای شغلی و به کارگیری آن در انجام بهینه وظایف محوله.

- مشارکت در اجرای برنامه های کنترل و نگهداری وسایل تشخیصی آزمایشگاهی و گزارش مشکلات مشاهده شده به مقام مسئول
- اجرای مفاد "راهنمای اخلاق حرفه ای شاغلین حرف پزشکی"، ابلاغی سازمان نظام پزشکی ایران
- اجرای مفاد "منشور حقوق مراجعین به آزمایشگاههای تشخیص پزشکی"
- همکاری در اجرای برنامه های آموزشی دوره کارآموزی و کارورزی
- مشارکت در تحقیقات کاربردی نظام سلامت در صورت لزوم.

شرایط احراز

تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی علوم آزمایشگاهی.

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد در یکی از رشته های بیوشیمی بالینی، انگل شناسی پزشکی، ویروس شناسی پزشکی، ایمنی شناسی پزشکی، بافت شناسی، میکروب شناسی پزشکی، سم شناسی، قارچ شناسی پزشکی، خون شناسی آزمایشگاهی و بانک خون (هماتولوژی)، ژنتیک انسانی، زیست فناوری پزشکی، زیست فناوری پزشکی؛ مشروط به دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی علوم آزمایشگاهی.

ج : دارا بودن مدرک تحصیلی دکترای تخصصی (PHD) در رشته های تحصیلی آسیب شناسی، بیوشیمی بالینی، انگل شناسی پزشکی، ایمنی شناسی پزشکی، بافت شناسی پزشکی، سم شناسی، باکتری شناسی پزشکی، قارچ شناسی پزشکی، ویروس شناسی پزشکی، خون شناسی و بانک خون، ژنتیک پزشکی، سایتوژنتیک پزشکی،

ژنتیک مولکولی، زیست فناوری پزشکی، مشروط به دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی علوم آزمایشگاهی و کارشناسی ارشد در یکی از رشته های تحصیلی ذکر شده در بند ب .

د: دارا بودن مدرک تحصیلی دانشنامه تخصصی در رشته تحصیلی آسیب

شناسی تشریحی و بالینی

ه: دارا بودن مدرک دکترای علوم آزمایشگاهی

۲- مهارت:

- مهارت استقرار الزامات استانداردهای آزمایشگاهی
- مهارت نظارت و ارزیابی عملکرد آزمایشگاههای پزشکی
- مهارت انجام آزمایش بر اساس روش های اجرایی استاندارد (SOP)
- مهارت اجرای برنامه کنترل کیفیت
- مهارت شناسایی موارد عدم انطباق و خطاها
- مهارت اجرای الزامات برنامه ایمنی و امنیت زیستی در آزمایشگاه
- مهارت مدیریت بحران و مقابله با حوادث و بلایا و اجرای برنامه پدافند غیرعامل
- مهارت کار با رایانه و نرم افزارهای پایه و تخصصی مربوطه
- مهارتهای برقراری ارتباط موثر با همکاران، ارباب رجوع و مدیریت ارشد
- مهارتهای استفاده از منابع و بانکهای اطلاعاتی علمی
- مهارت کافی به زبان انگلیسی یا یکی از زبانهای رایج برای استفاده در مطالعه و فهم متون علمی و تخصصی مربوطه
- مهارتهای مرتبط با کار گروهی

۳- دوره‌های آموزشی:

- آموزش استانداردهای آزمایشگاهی
- آموزش اصول و فنون نظارت و ارزیابی
- آموزش مدیریت بحران و مقابله با حوادث و بلایا و اجرای برنامه پدافند غیرعامل
- آموزش استفاده از داده‌ها و اطلاعات آزمایشگاههای تشخیص پزشکی
- آموزش نحوه اجرای برنامه ایمنی و امنیت زیستی و مدیریت ریسک (بیوریسک) در آزمایشگاه
- آموزش های تئوری و عملی بر اساس روش های اجرایی استاندارد (SOP) متناسب با شرح وظایف محوله
- آموزش "راهنمای اخلاق حرفه ای شاغلین حرف پزشکی"، ابلاغی سازمان نظام پزشکی ایران
- آموزش "منشور حقوق مراجعین به آزمایشگاههای تشخیص پزشکی"
- آموزش تدوین برنامه عملیاتی و تعیین شاخصهای عملکردی
- آموزش کار با رایانه و نرم افزارهای پایه و تخصصی مربوطه
- آموزش برقراری ارتباط موثر با همکاران، ارباب رجوع و مدیریت ارشد
- آموزش استفاده از منابع و بانکهای اطلاعاتی علمی
- آموزش زبان انگلیسی یا یکی از زبانهای رایج برای استفاده در مطالعه و فهم متون علمی و تخصصی مربوطه
- آموزش مرتبط با کار گروهی

عنوان رشته شغلی: کاردان آزمایشگاه تشخیص طبی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، در آزمایشگاه‌های تشخیص پزشکی (مستقل یا وابسته) و تحت نظارت مسئول فنی واجد شرایط به انجام و پیاده کردن روش‌های آزمایش‌های بیوشیمی پزشکی، باکتری شناسی پزشکی، ویروس شناسی پزشکی، انگل شناسی پزشکی، قارچ شناسی پزشکی، هورمون شناسی پزشکی، ایمنی شناسی پزشکی، سرم شناسی پزشکی، خون شناسی پزشکی و بانک خون، مواد مخدر و روان گردان، آسیب شناسی تشریحی، بالینی و سیتولوژی، آسیب شناسی مولکولی، بافت شناسی پزشکی، ژنتیک پزشکی، سایتوژنتیک پزشکی، ژنتیک مولکولی، تشخیص مولکولی، زیست فن آوری (بیوتکنولوژی)، سنجش سطح سرمی داروها و سم شناسی، جهت تشخیص آزمایشگاهی، اجرای نظام مراقبت آزمایشگاهی از بیماری‌ها، تشخیص و جداسازی عوامل بیماری‌زا و شناسایی و مدیریت خطاها و عدم انطباق‌ها می‌پردازند و اجرای برنامه‌های نظارتی، آموزشی و اداری و نیز مشارکت در اجرای قوانین، مقررات، ضوابط، آیین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها و استانداردهای ابلاغی را بر عهده دارند

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- رعایت قوانین، مقررات، ضوابط، آیین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها و استانداردهای ابلاغی وزارت متبوع
- مشارکت در سازماندهی و بهبود عملکرد آزمایشگاه‌های پزشکی
- انجام وظایف و ماموریت‌های محوله در زمان و محل مشخص شده بوسیله مدیریت

- اجرای کلیه مراحل انجام آزمایش شامل فرآیند قبل از انجام آزمایش (مانند پذیرش، نمونه گیری، آماده سازی نمونه ها و غیره)، مرحله انجام آزمایش (شامل انجام آزمایش های های روزمره و تخصصی و کنترل کیفیت آنها و غیره)، مرحله بعد از انجام آزمایش (مانند ثبت نتایج آزمایش ها و گزارش دهی طبق الزامات تعیین شده و غیره)
- استفاده از داده ها و اطلاعات آزمایشگاههای تشخیص پزشکی و استخراج آمارهای مرتبط
- نظارت مستمر بر فعالیت کلیه آزمایشگاههای تشخیص پزشکی تحت پوشش در حوزه بهداشت و درمان
- اجرای برنامه های بخش آزمایشگاهی نظام مراقبت بیماری های واگیر و غیر واگیر و سایر برنامه ها و طرح های کشوری مرتبط
- نیازسنجی آموزشی، برنامه ریزی و مشارکت در اجرای برنامه ها و کارگاههای آموزشی و بازآموزی درخصوص ارتقاء دانش و مهارت نیروی انسانی
- برنامه ریزی و مشارکت در راستای ایجاد دسترسی به خدمات با کیفیت و پاسخگویی به هنگام شبکه ارائه خدمات آزمایشگاهی کشور در حوادث، بلایا و فوریت ها و پدافند غیرعامل
- مشارکت در رسیدگی به تخلفات و شکایات در حوزه خدمات آزمایشگاهی
- مشارکت در برنامه ریزی عملیاتی و تعیین شاخص های عملکردی
- برنامه ریزی، اجرا و ارتقاء برنامه ایمنی و امنیت زیستی و مدیریت ریسک (بیوریسک) و نیز نظارت و حصول اطمینان از اجرای الزامات مرتبط
- رعایت الزامات مرتبط به انتقال امن و ایمن نمونه ها

- اجرای نظام مراقبت از کیفیت و عملکرد وسایل تشخیصی آزمایشگاهی و مشارکت در برنامه بازدید، پایش و نظارت بر عملکرد شرکتهای تامین کننده کیت و تجهیزات آزمایشگاهی
- شناسایی و مدیریت خطاها و موارد عدم انطباق و برنامه ریزی جهت انجام اقدامات اصلاحی
- انجام ارزیابی های آزمایشگاهی لازم جهت کنترل کیفیت و عملکرد کیت ها، فرآورده ها و تجهیزات (وسایل تشخیصی آزمایشگاهی)
- مشارکت در اجرای برنامه مدیریت بهره برداری از خدمات آزمایشگاهی
- شرکت فعال در دوره های کارورزی، مهارت افزایی، آموزشی و بازآموزی داخلی و خارجی جهت ارتقاء دانش، مهارت و توانمندیهای شغلی و به کارگیری آن در انجام بهینه وظایف محوله.
- مشارکت در اجرای برنامه های کنترل و نگهداری وسایل تشخیصی آزمایشگاهی و گزارش مشکلات مشاهده شده به مقام مسئول
- اجرای مفاد "راهنمای اخلاق حرفه ای شاغلین حرف پزشکی"، ابلاغی سازمان نظام پزشکی ایران
- اجرای مفاد "منشور حقوق مراجعین به آزمایشگاههای تشخیص پزشکی"
- همکاری در اجرای برنامه های آموزشی دوره کارآموزی و کارورزی
- مشارکت در تحقیقات کاربردی نظام سلامت در صورت لزوم.

شرایط احراز

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کاردانی در رشته علوم آزمایشگاهی.

۲- مهارت:

- مهارت استقرار الزامات استانداردهای آزمایشگاهی
- مهارت نظارت و ارزیابی عملکرد آزمایشگاههای پزشکی
- مهارت انجام آزمایش بر اساس روش های اجرایی استاندارد (SOP)
- مهارت اجرای برنامه کنترل کیفیت
- مهارت شناسایی موارد عدم انطباق و خطاها
- مهارت اجرای الزامات برنامه ایمنی و امنیت زیستی در آزمایشگاه
- مهارت مدیریت بحران و مقابله با حوادث و بلایا و اجرای برنامه پدافند غیرعامل
- مهارت کار با رایانه و نرم افزارهای پایه و تخصصی مربوطه
- مهارت نگارش مکاتبات اداری
- مهارتهای برقراری ارتباط موثر با همکاران، ارباب رجوع و مدیریت ارشد
- مهارتهای استفاده از منابع و بانکهای اطلاعاتی علمی
- مهارت کافی به زبان انگلیسی یا یکی از زبانهای رایج برای استفاده در مطالعه و فهم متون علمی و تخصصی مربوطه
- مهارتهای مرتبط با کار گروهی

۳- دوره‌های آموزشی:

- آموزش استانداردهای آزمایشگاهی
- آموزش اصول و فنون نظارت و ارزیابی
- آموزش مدیریت بحران و مقابله با حوادث و بلایا و اجرای برنامه پدافند غیرعامل

- آموزش استفاده از داده ها و اطلاعات آزمایشگاههای تشخیص پزشکی
- آموزش نحوه اجرای برنامه ایمنی و امنیت زیستی و مدیریت ریسک (بیوریسک) در آزمایشگاه
- آموزش های تئوری و عملی بر اساس روش های اجرایی استاندارد (SOP) متناسب با شرح وظایف محوله
- آموزش "راهنمای اخلاق حرفه ای شاغلین حرف پزشکی"، ابلاغی سازمان نظام پزشکی ایران
- آموزش "منشور حقوق مراجعین به آزمایشگاههای تشخیص پزشکی"
- آموزش تدوین برنامه عملیاتی و تعیین شاخصهای عملکردی
- آموزش کار با رایانه و نرم افزارهای پایه و تخصصی مربوطه
- آموزش نگارش مکاتبات اداری
- آموزش برقراری ارتباط موثر با همکاران، ارباب رجوع و مدیریت ارشد
- آموزش استفاده از منابع و بانکهای اطلاعاتی علمی
- آموزش زبان انگلیسی یا یکی از زبانهای رایج برای استفاده در مطالعه و فهم متون علمی و تخصصی مربوطه
- آموزش مرتبط با کار گروهی

عنوان رشته شغلی: کارشناس آزمایشگاه غذا، دارو و بهداشتی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، وظایف حرفه‌ای آزمایشگاهی در آزمایشگاه‌های دارویی، غذایی، بهداشتی، آرایشی، دامپزشکی و نظایر آن، در زمینه انجام آزمایش‌های تخصصی متناسب با فعالیت آزمایشگاه به غیر از آزمایش‌های تشخیص طبی می‌پردازند یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با آزمایشات تخصصی مربوطه را بر عهده‌دارند.

نمونه شرح وظایف و مسئولیت‌ها:

- بررسی و انجام آزمایش‌های کنترل کیفیت تولیدات مواد آرایشی و بهداشتی.
- بررسی و انجام آزمایش‌های کنترل کیفیت مواد اولیه مورد استفاده در صنایع و کارگاه‌های تولیدی محصولات خوراکی، آشامیدنی آرایشی و بهداشتی.
- بررسی و اعلام نظر درخصوص آزمایشگاه‌های کنترل کیفیت واحدهای تولیدی در راستای اجرای عملیات آزمایشگاهی مطلوب (GLP).
- آموزش موازین سرممیزی سیستم تحلیل خطر نقاط کنترل بحرانی (HACCP)، اصول ساخت مطلوب (GMP)، عملیات آزمایشگاهی مطلوب (GLP) برای مسئولین فنی واحدهای تولیدی.
- برنامه‌ریزی در تهیه و تدوین ضوابط و مقررات و نوشتن دستورالعمل‌های استاندارد (SOP).
- آموزش مسئولین فنی کارخانجات تولیدی.
- تفسیر و به‌کارگیری نتایج آزمایش‌های کیفیت آب.

- انجام آزمایش‌های مربوط به آلودگی هوا، آب و فاضلاب، بهداشت پرتوها و سایر آزمایش‌های لازم در آزمایشگاه‌های اختصاصی بهداشت محیط.
- پایش آلاینده‌های هوا، آب و خاک با استفاده از دستگاه‌های سنجش.
- نظارت کمی و کیفی بر روی آزمایشگاه‌های آب و فاضلاب.
- نمونه‌برداری، اندازه‌گیری، تحلیل و ارزشیابی عوامل زیان‌آور و مسائل ارگونومیک در محیط کار و ارائه راهکار به منظور پیشگیری و کنترل عوامل زیان‌آور در محیط کار با توجه به استانداردهای موجود.
- انجام معاینات و آزمایش‌های ادواری (همکاری در تکمیل فرم‌ها و پیگیری نتایج).
- برنامه‌ریزی‌های لازم در خصوص انجام صحیح و دقیق آزمایش‌های بهداشتی مانند: التور - تالاسمی - آب - مادران و...
- نمونه‌برداری و آزمایش‌های میکروبی، سم‌شناسی و بیوشیمیایی، شیمیایی و فیزیکی، باکتری‌شناسی، ویروس‌شناسی، قارچ‌شناسی، سرولوژی به روی مواد نمونه‌ها براساس آخرین استانداردها و اظهارنظر کارشناسی در مورد قابلیت مصرف آن‌ها.
- انجام بررسی و کنترل مواد آرایشی و بهداشتی وارده به کشور از طریق گمرکات و تطبیق آن‌ها با استانداردهای جمهوری اسلامی ایران با برگه‌های تحلیل ارائه‌شده.
- همکاری در آموزش دانشجویان معرفی‌شده از طریق مراجع ذی‌ربط.
- رسیدگی و پاسخگویی به شکایات مردمی، مراجع قضایی و انجام مشاوره و راهنمایی لازم در زمینه حوزه کاری مربوطه.
- تهیه و تنظیم نمودارهای آماری مربوط به حوزه کاری ذی‌ربط و ارائه آن به مراجع لازم.
- نمونه‌برداری، بررسی و انجام آزمایش‌های کنترل کیفیت مواد اولیه مورد استفاده در مراکز تولید دارو.

- بررسی موارد عدم انطباق‌ها با استانداردهای علمی و ارائه راهکارهای مناسب جهت اصلاح روش‌های مرسوم.
- کنترل و ارزیابی (ممیزی) فعالیت‌های آزمایشگاه‌های بخش دولتی و خصوصی.
- کنترل کیفی، فرآورده‌های دارویی و بیولوژیک، غذا، مواد اولیه و نهاده‌های خوراک دام و خوراک دام آماده.
- انجام آزمایش‌های تخصصی در خصوص جنین، اسپرم، فرآورده‌های خوراکی دامی از جمله گوشت، شیر، تخم‌مرغ، عسل، خاویار و فرآورده‌های غیر خوراکی دام مانند پوست، سالامبور، پشم، کرک، پر، پای مرغ و پسماندهای دامپزشکی.
- ارائه نظرات کارشناسی در خصوص واردات و صادرات و تولید لوازم، تجهیزات و مواد مصرفی آزمایشگاهی مرتبط.
- نظارت بر نحوه نگهداری و استفاده صحیح و کالیبراسیون لوازم و تجهیزات آزمایشگاهی.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی، کارشناسی ارشد یا دکترا تخصصی (Phd) در یکی از رشته‌های تغذیه، علوم تغذیه، بهداشت و ایمنی مواد غذایی، بیوشیمی، بیوشیمی بالینی، شیمی، بیوفیزیک، شیمی مواد خوراکی و آب‌شناسی پزشکی، انگل‌شناسی، قارچ‌شناسی، ایمنی‌شناسی، علوم بهداشتی در تغذیه، میکروبی‌شناسی، سم‌شناسی، باکتری‌شناسی، فارماکولوژی،

میکروب‌شناسی مواد غذایی، قارچ‌شناسی پزشکی، دامپزشکی، علوم و صنایع غذایی، مهندسی کشاورزی (علوم و صنایع غذایی)، شیمی کاربردی، شیمی فیزیک، زیست‌شناسی، میکروبیولوژی، علوم آزمایشگاهی دامپزشکی، فیزیولوژی، ژنتیک پزشکی، ژنتیک انسانی، زیست‌فناوری پزشکی، توکسین‌های میکروبی، نانو فناوری دارویی، نانو فناوری پزشکی، زیست مواد دارویی، زیست‌فناوری دارویی، نظارت بر امور دارویی، داروسازی سنتی حسب نوع فعالیت آزمایشگاه.

ب: دارا بودن مدرک دکترا حرفه‌ای داروسازی یا دانشنامه تخصصی در یکی از رشته‌های داروسازی

۲- مهارت:

- مهارت‌های تشخیص آزمایشگاهی روتین و اختصاصی
- مهارت اعمال روش‌های کنترل کیفی در آزمایشگاه‌های بالینی
- مهارت خواندن نام کامل و کوتاه آزمایش‌های
- مهارت گزارش دهی آزمایش
- مهارت آموزش به بیمار
- مهارت آماده‌سازی، نگهداری، کالیبراسیون و تمیز کردن دستگاه‌ها.

۳- دوره‌های آموزشی:

- استانداردسازی و تضمین کیفیت در آزمایشگاه
- ایمنی در آزمایشگاه، احتیاطات استاندارد
- کنترل کیفی ابزارهای پایه آزمایشگاه.

عنوان رشته شغلی: کاردان آزمایشگاه غذا، دارو و بهداشتی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها در آزمایشگاه‌های دارویی، غذایی، بهداشتی، آرایشی، دامپزشکی و نظایر آن، در آزمایش‌های ساده اولیه متناسب با فعالیت آزمایشگاه مشارکت دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- بررسی و انجام آزمایش‌های کنترل کیفیت تولیدات مواد غذایی و آشامیدنی.
- بررسی و اعلام نظر در خصوص آزمایشگاه‌های کنترل کیفیت واحدهای تولیدی در راستای اجرای عملیات آزمایشگاهی مطلوب (GLP)
- همکاری و مشارکت در تدوین استانداردهای مرتبط با مواد غذایی.
- انجام نمونه‌برداری و آزمایش‌های میکروبی، سم‌شناسی و شیمیایی به روی مواد اولیه و فرآورده‌های غذایی کارخانجات و کارگاه‌های تولیدی براساس آخرین استانداردها و اظهارنظر کارشناسی در مورد قابلیت مصرف آن‌ها.
- انجام آزمایش بر روی مواد خوراکی و آشامیدنی وارده به کشور از طریق گمرکات و تطبیق آن‌ها با استانداردهای مربوطه و برگه‌های تحلیل ارائه‌شده.
- همکاری در امر آموزش دانشجویان معرفی‌شده از طریق مراجع ذی‌ربط.
- انجام آزمایش‌های مربوط به نمونه‌های ارائه‌شده به شکایات مردمی، مراجع قضایی و انجام مشاوره و راهنمایی لازم در زمینه حوزه کاری مربوطه.
- تهیه و تنظیم نمودارهای آماری حوزه کاری ذی‌ربط و ارائه آن به مراجع لازم.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.

- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کاردانی شیمی، شیمی آزمایشگاهی، دامپزشکی، زیست‌شناسی، علوم آزمایشگاهی دامپزشکی حسب نوع فعالیت آزمایشگاه.

۲- مهارت:

- مهارت‌های تشخیص آزمایشگاهی روتین
- مهارت آماده‌سازی، نگهداری، کالیبراسیون و تمیز کردن تجهیزات آزمایشگاهی مرتبط با نوع آزمایشگاه.

۳- دوره‌های آموزشی:

- استانداردسازی و تضمین کیفیت در آزمایشگاه
- ایمنی در آزمایشگاه، احتیاطات استاندارد
- کنترل کیفی ابزارهای پایه آزمایشگاه.

عنوان رشته شغلی: کارشناس آزمایشگاه واکسن و سرم

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، به مطالعه، تحقیق، تدوین، نظارت، ارزیابی، برنامه‌ریزی و ارائه خط‌مشی‌ها در زمینه‌های واکسن و سرم، پیشنهاد راهبردها و روش‌های اجرایی و عملیاتی نمودن تولید انواع واکسن‌های انسانی و دامی در قالب برنامه‌ها و سیاست‌های ابلاغی می‌پردازند یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با آزمایشات تخصصی مربوطه را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- مطالعه، سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، تدوین ضوابط، مقررات و دستورالعمل‌ها (SOP) مرتبط با شغل.
- مطالعه، بررسی و تحقیق برای دستیابی به آخرین یافته‌های علمی در خصوص روش‌ها و فناوری‌های تولید واکسن و سرم و آموزش و انتقال آن به فراگیران مرتبط.
- مطالعه، بررسی، تحقیق و تولید انواع واکسن‌های ویروسی و باکتریایی انسانی و دام.
- مطالعه، بررسی، تحقیق و انجام کلیه آزمایشگاه‌های تحقیق و تولید فرآورده‌های بیولوژیک انسانی و دامی.
- مطالعه، تحقیق و پژوهش در زمینه تولید انواع واکسن‌ها و سرم‌های درمانی.
- تهیه پروتکل‌ها و برنامه‌های روز به جهت تهیه محلول‌ها، آنتی‌ژن‌ها و تولید سرم‌های درمانی.

- مطالعه، بررسی، تحقیق و نظارت بر روند تهیه سرم‌های درمانی مختلف مورد نیاز جامعه.
- مطالعه، بررسی، تحقیق و نظارت در استقرار اصول ساخت مطلوب (GMP) و عملیات آزمایشگاهی مطلوب (GLP) در بخش‌های مختلف تولیدی و تحقیقاتی.
- مطالعه، بررسی، تحقیق و تولید واکسن آنتی‌ژن‌های انواع بیماری‌های ویروسی و باکتریایی.
- بازدید، نظارت، هدایت و راهنمایی، ممیزی، کنترل و ارزیابی فعالیت‌های آزمایشگاه‌های تحقیق و تولید واکسن و سرم و ارائه گزارش‌های لازم.
- نظارت و برنامه‌ریزی جهت تهیه مواد اولیه و تولید واکسن‌های ویروسی انسانی و دام و طیور و پادتن‌های مختلف برای تشخیص امراض و بیماری‌ها مشترک انسان و دام براساس نیاز کشور.
- نظارت و تولید انواع واکسن‌های خوراکی و تزریقی و سرم‌های درمانی، تولید سم براساس نیازها جامعه.
- نظارت و تهیه محیط‌های کشت جهت آزمایش‌های کنترلی مرتبط با شغل.
- انجام آزمایش‌های کنترل انواع سرم‌های درمانی.
- مستندسازی فعالیت‌های مربوطه به بخش‌های مختلف تحقیق و تولید واکسن و سرم.
- انجام تست‌های سرولوژیکی مانند الیزا ELISA، آزمایش ایمونوفلورسانس IFA، مهار هم‌آگلوتینین HI، آگلوتیناسیون هم‌آگلوتینین HA و کنترل واکسن‌های ویروسی و باکتریایی و سایر واکسن‌های تولیدی.
- نظارت و تهیه بذر واکسینال برای تولید انواع واکسن‌های انسانی و دامی.
- نظارت و انجام آزمایش‌های لازم در زمینه فعالیت‌های کنترل محصولات مختلف واکسن و سرم.

- نظارت بر امور فنی کلیه آزمایشگاه‌های تولیدی و تحقیقاتی، تصفیه و تغلیظ آنتی ژن و غیره.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

اصلاحیه شرایط احراز از تاریخ ۹۸/۱۱/۱۴

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی یا کارشناسی ارشد یا دکترا تخصصی (Phd) در یکی از رشته‌های علوم آزمایشگاهی، بیوشیمی، انگل‌شناسی، قارچ‌شناسی، ویروس‌شناسی، ایمنی‌شناسی، بافت‌شناسی، میکروبی‌شناسی، سم‌شناسی، هماتولوژی، باکتری‌شناسی، فارماکولوژی، داروسازی عمومی و تخصصی، قارچ‌شناسی پزشکی، زیست‌شناسی، میکروبیولوژی، هماتولوژی، آزمایشگاهی و بانک خون، علوم آزمایشگاهی دامپزشکی، فیزیولوژی ژنتیک، خون‌شناسی آزمایشگاهی و بانک خون (هماتولوژی)، ژنتیک انسانی، مهندسی شیمی (بیوتکنولوژی)، مهندسی شیمی (زیست پزشکی)، مهندسی شیمی (داروسازی)

اصلاحیه (۹۸/۱۱/۱۲) افزودن بند الف:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد یا دکتری در مهندسی شیمی، مهندسی شیمی (با گرایش های بیوتکنولوژی، زیست پزشکی، داروسازی)

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترای حرفه‌ای و دکترای تخصصی دامپزشکی.

۲- مهارت:

- مهارت تدوین دستورالعمل‌های استاندارد
- مهارت نگهداری و کالیبراسیون تجهیزات آزمایشگاهی
- مهارت استریلیزاسیون مواد و وسایل آزمایشگاهی
- مهارت به‌کارگیری آخرین روش‌های آزمایشگاهی در تهیه و تولید واکسن و سرم
- مهارت تحقیق و آزمایش در زمینه انواع واکسن و سرم
- مهارت به‌کارگیری استاندارد عملیات آزمایشگاهی مطلوب
- مهارت کار با نرم‌افزارهای تخصصی آزمایشگاهی
- مهارت تهیه محلول‌ها، آنتی‌ژن‌ها
- مهارت تولید سرم‌های درمانی.

۳- دوره‌های آموزشی:

- استانداردسازی و تضمین کیفیت در آزمایشگاه
- ایمنی در آزمایشگاه

- احتیاطات استاندارد
- کنترل کیفی ابزارهای پایه آزمایشگاه.

توضیحات شرایط احراز شغل کارشناس آزمایشگاه واکسن و سرم

از تاریخ ۹۸/۱۱/۱۴ به بند الف شرایط احراز افزوده گردید.

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد یا دکتری در مهندسی شیمی، مهندسی شیمی (با گرایش های بیوتکنولوژی، زیست پزشکی، داروسازی)

عنوان رشته شغلی: کاردان آزمایشگاه واکسن و سرم

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، عهده‌دار انجام آزمایش و تولید انواع واکسن و سرم‌های انسانی و دامی و همچنین نمونه‌برداری، قرنطینه، پاک‌سازی و ضدعفونی، سمپاشی، معدوم‌سازی می‌باشند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- همکاری در مستندسازی فعالیت‌های مربوطه به بخش‌های مختلف تحقیق و تولید واکسن و سرم.
- همکاری در انجام تست‌های سرولوژیکی مانند الیزا (ELISA)، آزمایش ایمونوفلورسان (IFA)، مهار هماگلوتینی (HI)، آگلوتیناسیون هماگلوتینین (HA) و کنترل واکسن‌های ویروسی و باکتریایی و سایر واکسن‌های تولیدی.
- همکاری در تولید انواع واکسن‌های خوراکی و تزریقی و سرم‌های درمانی، تولید سم براساس نیازهای جامعه.
- همکاری با کلیه آزمایشگاه‌های تحقیق و تولید فرآورده‌های بیولوژیک انسانی و دامی.
- همکاری با کارشناسان تحقیق و تولید واکسن و سرم در انجام وظایف و فعالیت‌های مختلف مربوط.
- انجام عملیات آزمایشگاهی مانند دریافت و آماده‌سازی نمونه، ساخت محیط کشت، استریلیزاسیون لوازم و تجهیزات.
- اعمال ضوابط بهداشتی و قرنطینه، پاک‌سازی، ضدعفونی، سمپاشی، معدوم‌سازی حیوانات.

- تهیه مواد اولیه و تولید واکسن‌های ویروسی انسانی و دام و طیور و پادتن‌های مختلف برای تشخیص امراض و بیماری‌ها مشترک انسان و دام براساس نیاز کشور.
- تهیه محیط‌های کشت جهت آزمایش‌های کنترلی و انجام آزمایش‌های کنترل بر روی فله (bulk) و سایر موارد.
- همکاری در تولید انواع واکسن‌های باکتریایی انسانی و دام.
- همکاری در تهیه بذر واکسینال برای تولید انواع واکسن‌های انسانی و دامی.
- کار با اتوکلاوها و استریل کردن وسایل آزمایشگاهی.
- ثبت دمای گرم‌خانه، سردخانه و دستگاه فریزر، تهیه و ارائه گزارش‌های و پیشنهادات.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: مدرک تحصیلی کاردانی در یکی از رشته‌های علوم آزمایشگاهی، علمی کاربردی آزمایشگاهی دامپزشکی، دامپزشکی، علمی کاربردی بهداشتیاری دامپزشکی، بهداشت و بیماری‌های طیور، بهداشت و بیماری‌های دام‌های کوچک، علوم دارویی دامپزشکی، بهداشت و بیماری‌های گاو، بهداشت و بیماری‌های اسب، بهداشت و بیماری‌های آبیان، برنامه‌ریزی کنترل و پیشگیری و ریشه‌کنی بیماری‌ها.

۲- مهارت:

- مهارت کار با نرم افزارهای آزمایشگاهی
- مهارت تهیه محلول‌ها، آنتی‌ژن‌ها و تولید سرم‌های درمانی
- مهارت انجام آزمایش‌های واکسن و سرم.

۳- دوره‌های آموزشی:

- استانداردسازی و تضمین کیفیت در آزمایشگاه
- ایمنی در آزمایشگاه
- احتیاطات استاندارد
- کنترل کیفی ابزارهای پایه آزمایشگاه.

عنوان رشته شغلی: کار آزمای آزمایشگاه تحقیقات سلامت

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، به انجام تحقیقات پایه ای، ابداع روش‌های مختلف، خلاقیت، نوآوری و تجزیه و تحلیل آموخته‌ها و یافته‌ها، شناسایی نقاط ضعف و قوت روند آموزش علوم پزشکی از طریق انجام پژوهش‌های مناسب و ارائه راه‌حل‌های منطقی به دست‌اندرکاران نظام آموزشی مربوطه، انطباق هرچه بیشتر آموزش‌ها با آخرین دستاوردهای علمی- فنی و همچنین ارائه برنامه‌هایی که براساس آن‌ها کارآیی و اثربخشی آموزش پایه و بالینی پزشکی ارتقاء یابد؛ می‌پردازند یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- کسب خط مشی و دستورالعمل‌های لازم از مافوق
- همکاری با اساتید در تدریس واحدهای درسی (عملی) برای دانشجویان پزشکی، دندانپزشکی، داروسازی، پرستاری، مامایی و علوم آزمایشگاهی
- تهیه محلول‌ها و معرف‌های لازم جهت برگزاری کلاس‌های آموزشی
- نوآوری در تهیه و تدوین آزمایشات جدید مطابق سرفصل‌های سیستم بازرنگری آموزش پزشکی
- همکاری و راهنمایی دانشجویان خارج از گروه
- همکاری در آزمایشگاه آموزشی و تحقیقاتی و انجام امور مربوط به آن
- تصدی امور دستگاه‌های پیشرفته آزمایشگاه و نظارت بر حسن استفاده از آن‌ها
- تلاش در جهت تهیه مقالات علمی و قابل نشر در نشریات علمی

- همکاری با دانشجویان دکترا و کارشناسی ارشد در امور مربوط به کارهای تحقیقاتی و پایان‌نامه‌ها
- شرکت در همایش‌ها و کنفرانس‌های علمی مربوطه در جهت آگاهی از نوآوری‌های علمی و ارتقاء دانش شغلی
- هماهنگی با شرکت مربوطه در مورد راه‌اندازی و نگهداری و تعمیر دستگاه‌های آزمایشگاه
- تهیه و گزارش از فعالیت‌ها، پیشرفت و مشکلات جهت مافوق
- افزایش مهارت‌های شغلی از طریق شرکت در دوره‌های آموزشی و بازآموزی مربوطه
- ترویج فرهنگ نحوه رفتار شایسته با مراجعین و تکریم آنان
- همکاری در ارائه خدمت در آزمایشگاه‌های مختلف حسب تخصص موردنیاز
- ارائه خدمت در آزمایشگاه تحقیقاتی
- شناسایی و بهبود روش‌های آزمایشگاهی
- انجام سایر اموری که درآمدهای اهداف و وظایف واحد فوق‌الذکر و پست سازمانی مربوطه از طرف مافوق ارجاع می‌شود.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد و بالاتر مرتبط با فعالیت آزمایشگاه مربوطه.

۲- مهارت:

- مهارت تشخیص آزمایشگاهی روتین و اختصاصی
- مهارت اعمال روش‌های کنترل کیفی در آزمایشگاه
- مهارت خواندن نام کامل و کوتاه آزمایش‌های
- مهارت گزارش دهی آزمایش
- مهارت آموزش به بیمار
- مهارت آماده‌سازی، نگهداری، کالیبراسیون و تمیز کردن دستگاه‌ها.

۳- دوره‌های آموزشی:

- استانداردسازی و تضمین کیفیت در آزمایشگاه
- ایمنی در آزمایشگاه
- احتیاطات استاندارد
- کنترل کیفی ابزارهای پایه آزمایشگاه.

بخش دهم (رشته‌های شغلی دارو، غذا و تغذیه

عنوان رشته شغلی: داروساز

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، وظایف حرفه‌ای خدمات تهیه، تولید، نگهداری، توزیع، عرضه و نظارت بر داروها از لحاظ کمی و کیفی، تأثیر داروها و عوارض جانبی، نقش درمانی و تداخلات آن‌ها و همچنین بررسی نسخ و اطمینان از تجویز صحیح دارو، مطالعه و بررسی قوانین و مقررات حاکم بر فعالیت‌های دارویی کشور، تجزیه و تحلیل و ارزیابی اطلاعات داروئی یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با دارو را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- مطالعه و بررسی قوانین و مقررات حاکم بر فعالیت‌های دارویی کشور و اجرای دقیق آن.
- تحقیق در خصوص داروهای جدید و شناسایی خواص، عوارض و تداخلات آن‌ها جهت آموزش اهل فن و آحاد مردم.
- تجزیه و تحلیل و ارزیابی اطلاعات داروئی جمع‌آوری شده از مراکز بهداشتی درمانی سطح استان و ارائه پس‌خوراند.
- انجام روش‌های کاربردی برای اصلاح نظام داروئی و مصرف بهینه دارو در نظام شبکه.

- پایش مدون و مستمر واحدهای تحت پوشش (ستاد - مراکز بهداشتی درمانی - خانه‌های بهداشتی).
- تحقیق و نظارت در اجرای عملیات آزمایشگاهی مطلوب (GLP) و اصول ساخت مطلوب (GMP) در واحدهای تولیدی دارویی.
- نظارت در تنظیم بودجه و احتیاجات فنی و مصرف اعتبارات پیش‌بینی‌شده و اقدام لازم به منظور تأمین احتیاجات.
- نظارت و بررسی کیفیت داروهای موجود در بازار دارویی کنترل کیفیت خرید مواد (PMQC).
- بررسی نسخ از نظر تداخل‌های دارویی، میزان داروی تجویز شده و مطابقت داروی تحویلی به بیمار با نسخه و توضیح کامل عوارض احتمالی و نکات احتیاط به بیمار.
- راهنمایی بیماران در خصوص داروهای نایاب و توصیه در دسترس‌ترین و مناسب‌ترین داروی موجود برای نسخه شدن توسط پزشک.
- نظارت بر کیفیت سرویس‌دهی داروخانه‌ها و شرکت‌های توزیع دارو و مراکز درمانی از طریق سرکشی‌های مرتب به آن‌ها و کوشش در برطرف کردن درخواست‌های آن‌ها و راهنمایی مسئولین مربوطه در انجام وظایف محوله.
- رسیدگی به درخواست دارویی بخش‌ها و تخصیص داروی موردنیاز آن‌ها با توجه به سهمیه هریک از واحدهای مربوطه.
- نظارت بر امور فنی و اداری داروخانه از طریق سرکشی‌های مرتب به آن و کوشش در برطرف کردن نواقص و راهنمایی کارکنان و دانشجویان در انجام وظایف محوله.
- نظارت و کنترل برگ فروش‌های کارپردازان با اسناد خرید دارو.
- تشخیص و تهیه لیست داروهای موردنیاز داروخانه و انبار دارویی مرکز و برآورد تعداد هریک از اقدام دارویی برحسب نیاز و بررسی و اظهارنظر در مورد تهیه و خرید دارو.

- نظارت و ارائه طریق کارکنان در مورد چگونگی نگهداری داروها در بخش - داروخانه و یا انبار دارویی مرکز.
- نظارت و ارائه طریق بر نحوه توزیع صحیح دارو به بخش‌ها و ثبت چگونگی مصرف دارو توسط بیمار طبق دستور پزشک معالجه.
- نظارت و رسیدگی مستمر بر داروخانه‌ها و شرکت‌های دارویی از لحاظ فنی کنترل موجودی و تاریخ مصرف داروها و نسخه‌پیچی و ساخت داروهای ترکیبی و اداره داروخانه.
- آموزش حین خدمت کارکنان داروخانه‌ها و بیمارستان‌ها در مورد داروهای شیمیایی، گیاهی، سمی و آتش‌زا.
- نظارت بر توزیع دارو در بیمارستان و سایر موارد و پیشنهادات مناسب جهت تسهیل در امور مربوط.
- تعیین و برآورد نیاز استان به داروهای مخدر و الکل سفید و مطلق و نظارت مستمر و کنترل موجودی داروهای مخدر و انجام بازرسی‌های مستمر از مراکز دریافت داروی مخدر.
- رسیدگی به پرونده بیماران دریافت‌کنندگان داروهای اعتیادآور و نظارت بر نحوه تحویل دارو به بیماران و بیمارستان‌های تابعه.
- نظارت بر تنظیم آمار در مورد تعیین تعداد بیماران سرطانی استان، میزان مواد مخدر، میزان کشفیات مواد مخدر و آمار ماهیانه به مدیریت مربوطه.
- انجام آزمایش‌های شیمیایی و میکروبیولوژی از فرآورده‌های دارویی در کارخانجات تولید دارو.
- نظارت، بررسی، ارزیابی، بازرسی و انجام اقدامات مرتبط در کارخانجات تولید دارو.
- بررسی و کنترل دقیق دفاتر و نسخ اداره و کلیه بیمارستان‌های دانشگاه در مورد مصرف داروهای مخدر.

- برآورد نیاز دارویی شهر و مراکز، بیمارستان، داروخانه‌ها براساس نیاز و مصرف داروی واحدهای تابعه.
- تهیه و خرید دارو از شرکت‌ها، با هماهنگی مرکز بهداشت استان، معاونت غذا و دارو.
- پیش‌بینی و اجرای برنامه‌های آموزشی کارکنان بهداشتی و درمانی شبکه با توجه به پروتکل‌های کشوری در زمینه‌های مرتبط با دارو.
- انجام بازرسی از واحدهای تولید و عرضه دارو و مواد مخدر طبق برنامه‌ریزی.
- راهنمایی بیماران جهت دریافت داروهای کمیاب از مراکز توزیع.
- بررسی و ارزیابی کیفیت محصولات دارویی موجود در بازار دارویی و گزارش آن‌ها.
- نظارت بر کار داروسازان و تکنسین‌های امور دارویی در زمینه‌های داروهای مخدر (نارکوتیک).
- نظارت بر نحوه انبارداری در داروخانه‌های خصوصی و دولتی و شرکت‌های دارویی.
- نظارت بر امور دارویی اورژانس بیمارستان‌های دولتی و خصوصی و نظارت بر حسن انجام کار آن‌ها در حوزه امور دارویی.
- اطلاع‌رسانی دارویی و عوارض ناخواسته دارویی و بررسی نسخ پزشکان در واحد کمیته تجویز و مصرف منطقی دارو.
- رسیدگی به امور متقاضیان کسب صلاحیت تأسیس، انتقال محل و انتقال سرمایه داروخانه‌ها.
- نظارت بر امور دارویی داروخانه‌های بیمارستان‌های دولتی و خصوصی و مراکز ترک اعتیاد.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترای حرفه‌ای یا دانشنامه تخصصی در رشته داروسازی.

۲- تجربه:

- احراز پست‌های مرتبط این شغل در ستاد ادارات کل سازمان دامپزشکی مستلزم حداقل ۱ سال تجربه و در ستاد سازمان دامپزشکی حداقل ۷ سال تجربه است.

۳- مهارت:

- مهارت نظارت بر عملکرد
- مهارت تحلیل اطلاعات
- مهارت به‌کارگیری ابزارهای آمار و اطلاعات
- مهارت حمل و کاربرد ایمن مواد خطرناک
- مهارت ایجاد مستندات دارویی
- مهارت به‌کارگیری تجهیزات دارویی
- مهارت انجام و یا استفاده از پژوهش‌های علمی و عملی در حیطه علوم دارویی
- مهارت اداره داروخانه‌های عمومی و تخصصی
- مهارت استفاده از مراجع داروسازی و علوم دارویی

- مهارت شناخت و برنامه‌ریزی برای حل مسائل مرتبط با دارو و سلامت.

۴- دوره‌های آموزشی:

- آشنایی با قوانین و مقررات حاکم بر فعالیت‌های دارویی کشور
- اصول ساخت مطلوب (GMP) تخصصی صنایع داروسازی
- اصول و مقررات عملیات آزمایشگاهی مطلوب (GLP)

عنوان رشته شغلی: دارو یار

تعریف:

این رشته دربرگیرنده طبقات مشاغلی است که متصدیان آنها به انجام اموری از قبیل به هم زدن، پاشیدن مواد دارویی، صاف کردن شربت‌ها و مخلوط نمودن پماد یا اختلاط و امتزاج مواد دارویی و نصب برچسب بر روی آنها و یا همکاری با کارشناسان مربوط در تهیه و ترکیب انواع داروها و یا آماده نمودن نسخه‌های اسپسیالیته و یا تهیه صورت موجودی داروها و نیازها و تحویل و سفارش و ثبت مواد دارویی می‌پردازند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- بسته‌بندی و تهیه پودرها، محلول‌ها، شربت‌ها طبق دستور و آموزش داروساز و مسئول داروخانه
- حفظ و نگهداری دستگاه‌های واحد دارویی
- ثبت قیمت داروها روی نسخ بیماران و صدور فیش‌های معمولی جهت پرداخت وجه دارو
- نوشتن دستورالعمل پزشک بر روی بسته‌های دارو
- کمک در انجام ترکیبات دارویی با رئیس داروخانه
- ثبت و صدور داروهای وارده و صادره در دفتر روزانه و تهیه صورت موجودی داروخانه‌ها
- آماده نمودن نسخه‌های بیماران درمانگاه‌ها و بخش‌ها
- تنظیم گزارش کارهای جاری
- انجام سایر امور مربوط

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن گواهینامه پایان تحصیلات کامل متوسطه با تشخیص کمیته اجرائی مهندسی مشاغل و طی دوره آموزشی در زمینه مربوط و حصول تجارب لازم

۲- مهارت:

- مهارت نظارت بر طبقه‌بندی دارو
- مهارت نسخه خوانی، مهارت به کارگیری ابزارهای آمار و اطلاعات
- مهارت حمل و کاربرد ایمن مواد خطرناک
- مهارت ایجاد مستندات دارویی.

۳- دوره‌های آموزشی:

- آشنایی با قوانین و مقررات حاکم بر فعالیت‌های دارویی کشور
- اصول ساخت مطلوب (GMP) تخصصی صنایع داروسازی
- اصول و مقررات عملیات آزمایشگاهی مطلوب (GLP).

عنوان رشته شغلی: کارشناس تغذیه

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، فعالیت‌هایی شامل برنامه‌ریزی و ارائه خدمات تغذیه‌ای برای بیماران در بیمارستان‌ها و مراکز بهداشتی، شرکت در فعالیت‌های فرآوری غذا در مراکز تغذیه همگانی، بررسی و تحقیق و آموزش متون تغذیه‌ای در واحدهای آموزشی و تحقیقاتی، انجام خدمات تغذیه‌ای برای واحدهای دست‌اندرکار تغذیه جامعه و تنظیم و اجرای برنامه‌های آموزش تغذیه عمومی یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با تغذیه را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- تهیه و تدوین و اجرای برنامه‌های مربوط به امور تغذیه و رژیم درمانی بیماران.
- مطالعه و جمع‌آوری اطلاعات و ارزشیابی آمار حیاتی و تن‌سنجی (آنتروپومتریک) رشد و تکامل و بررسی کمبودهای تغذیه در اجتماعات و گروه‌های مختلف دانشجویی.
- تنظیم برنامه بازدید و پایش فرآیندهای جاری در ارتباط با برنامه‌های کلان تغذیه کشوری.
- جمع‌آوری و تحلیل اطلاعات و آمار مربوط به وضعیت تغذیه‌ای بیماران.
- ارائه نظرات مشورتی و انجام مشاوره در امور تغذیه و رژیم درمانی برای بیماران بیمارستان.
- تهیه و تدوین برنامه‌های غذایی هفتگی، ماهانه و فصلی برای بیماران و کارکنان بیمارستان.

- انجام مشارکتهای لازم در فعالیت‌های برون بخشی و درون بخشی با حوزه‌های مرتبط با تغذیه.
- نظارت بر اجرای برنامه‌های آموزشی تغذیه در سطوح عمومی، اختصاصی و عالی.
- تهیه و تنظیم برنامه‌های غذایی هفتگی، ماهانه و فصلی دانشجویان.
- انجام نیازسنجی غذایی دانشجویان جهت پیش‌بینی در تنظیم برنامه‌های غذایی.
- نظارت بر تهیه، نگهداری، پخت، توزیع و مصرف غذا با توجه به اصول بهداشتی و رژیم‌های غذایی با در نظر گرفتن شرایط تغذیه‌ای.
- تنظیم برنامه غذایی و محتوی سبد غذایی برای جمعیت گروه هدف در فرآیند برنامه غذایی روستا جهت طرح مشارکتی حمایتی مادران باردار.
- همکاری در زمینه پیشگیری و کنترل سوء تغذیه کودکان، مادران باردار و سالمندان.
- همکاری در زمینه ارتقاء فرهنگ تغذیه‌ای جامعه باهدف اصلاح الگوی مصرف و کنترل بیماری‌های مزمن مرتبط با تغذیه.
- ارائه نظرات مشورتی و انجام مشاوره در امور تغذیه و رژیم درمانی برای افراد.
- مطالعه و تدوین برنامه‌های مربوط به هماهنگ‌سازی امور تغذیه به منظور جلوگیری از بروز کمبودها، سوء تغذیه و مشکلات دیگر تغذیه‌ای.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی علوم تغذیه

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد علوم تغذیه، علوم بهداشتی در تغذیه، تغذیه بالینی، علوم و صنایع غذایی، بهداشت و کنترل کیفی مواد غذایی، علوم تغذیه در بحران و حوادث غیر مترقبه، آموزش پزشکی، بیوشیمی، بهداشت و ایمنی مواد غذایی، فیزیولوژی ورزشی گرایش تغذیه ورزشی، مدیریت خدمات بهداشتی درمانی، میکروبیولوژی مواد غذایی، سلامت سالمندی، کنترل مواد خوراکی و آشامیدنی، مهندسی کشاورزی **مشروط** به دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی در یکی از رشته های تحصیلی ذکر شده در بند الف.

ج: دارا بودن مدرک تحصیلی دکتری تخصصی (Phd) در یکی از رشته های علوم تغذیه، سیاست های غذا و تغذیه، علوم و صنایع غذایی، بهداشت و ایمنی مواد غذایی، فیزیولوژی ورزشی **مشروط** به دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی و کارشناسی ارشد در یکی از رشته های تحصیلی ذکر شده در بند الف و ب.

اصلاحیه (۹۸/۷/۷)

مدرک تحصیلی کارشناسی علوم و صنایع غذایی (گرایش کنترل کیفیت) از شرایط احراز شغل کارشناس تغذیه حذف گردید.

۲- مهارت:

- مهارت استفاده از ریاضی (جهت تعیین ارزش‌های مواد غذایی)
- مهارت تجویز رژیم درمانی و پیشگیری
- مهارت ارزیابی و تشخیص مشکلات تغذیه‌ای
- مهارت برنامه‌ریزی جهت ارتقا سلامت فرد خانواده، گروه و جامعه
- مهارت برآورد اعتبارات مالی و پیشنهادات بودجه
- مهارت کنترل برنامه‌های جاری مرتبط با غذا و ارزشیابی آن‌ها.

۳- دوره‌های آموزشی:

- آشنایی با برنامه‌های کلان تغذیه کشوری
- تغذیه بالینی و رژیم‌های درمانی در بیمارستان‌ها
- مدیریت تغذیه در بحران.

عنوان رشته شغلی: کارشناس فرآورده‌های آرایشی و بهداشتی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، به ارائه خدمات تخصصی در موسسات دولتی (سازمان غذا و دارو و معاونت‌های غذا و دارو و دانشگاه‌های تابعه) پرداخته و با شناخت و آگاهی نسبت به شاخص‌های ساخت و کنترل مواد، فرمولاسیون محصولات در امر تولید و ساخت فرآورده‌های آرایشی و بهداشتی نظارت و کنترل داشته یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با فرآورده‌های آرایشی و بهداشتی را برعهده دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- مطالعه و تحقیق و جمع‌آوری اطلاعات فنی فرآورده‌های آرایشی و بهداشتی و مواد اولیه آن‌ها در مورد کالاهای وارده به کشور و صادره از کشور از نظر ترکیب شیمیایی و مطابقت با استانداردهای مربوطه.
- بررسی و اعلام نظر در خصوص مجوز صادرات و واردات مواد اولیه آرایشی و بهداشتی
- نظارت بر اجرای اصول ساخت مطلوب (GMP) و عملیات آزمایشگاهی مطلوب (GLP) در مراکز تولید و نگهداری مواد آرایشی و بهداشتی
- نظارت بر اجرای قوانین و ضوابط فنی و بهداشتی فرآورده‌های آرایشی و بهداشتی و معرفی متخلفین به مراجع ذیصلاح با هماهنگی مسئولین مربوطه.
- کنترل و نظارت بر ساخت مواد آرایشی از نظر فرمول ترکیبی و بهداشتی بودن محصول

- حذف مواد افزودنی غیرمجاز و جلوگیری از آلودگی‌های شیمیایی، میکروبی، قارچی و سموم.
- نظارت و کنترل بر واحدهای تولیدی در مراحل ساخت فرآورده‌های آرایشی و بهداشتی.
- کنترل کیفیت مواد اولیه مورد استفاده در صنایع آرایشی و بهداشتی
- کنترل و نظارت بر شرایط و نحوه نگهداری فرآورده‌های آرایشی و بهداشتی
- کنترل و نظارت فرآورده‌های آرایشی و بهداشتی در سطح عرضه
- کنترل و نظارت بر بهبود شرایط تولید ظروف و مواد بسته‌بندی و بهبود شرایط بسته‌بندی فرآورده‌های آرایشی و بهداشتی
- بازرسی از کارخانجات و واحدهای تولیدی در مراحل مختلف تولید و ارائه نظرات کارشناسی در جهت اصلاح موارد بهداشتی و کیفیت تولیدات
- صدور پروانه‌های ساخت تولید فرآورده‌های آرایشی و بهداشتی
- صدور پروانه‌های بهره‌برداری و مسئولین فنی کارخانجات تولید کننده فرآورده‌های آرایشی و بهداشتی
- تایید نقشه‌های واحدهای تولیدی قبل از احداث و تایید تجهیزات و تأسیسات آزمایشگاه بر اساس ضوابط و مقررات سازمان.
- بازرسی و جلوگیری از فعالیت متخلفین قانون در خصوص فرآورده‌های آرایشی و بهداشتی و ارائه گزارش به مقام مافوق
- بررسی، کنترل و نظارت و بهبود شرایط تولید فرآورده‌های آرایشی و بهداشتی و نمونه‌برداری از محصولات تولیدشده و جلوگیری از عرضه مواد غیر قابل مصرف
- همکاری با مراجع قضایی و انتظامی در برخورد با تخلفات احتمالی در تولید و قاچاق فرآورده‌های آرایشی و بهداشتی

- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء
- معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله
- مشارکت در آموزش همگانی در زمینه اطلاعات مرتبط با فرآورده‌های آرایشی و بهداشتی
- تسهیل زمینه‌های آموزش مسئولین فنی کارخانجات
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه
- ثبت منبع کارخانجات تولید کننده خارجی
- صدور و تمدید پروانه‌های بهداشتی وارداتی
- صدور پروانه مسئول فنی شرکتهای واردکننده
- صدور و تایید گواهی‌های بهداشتی فرآورده‌های آرایشی و بهداشتی
- صدور گواهی فروش آزاد جهت فرآورده‌های آرایشی و بهداشتی صادراتی
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

- الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترا تخصصی (Phd) در یکی از رشته‌های شیمی، بیوشیمی.
- ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد میکروبیولوژی مشروط به داشتن کارشناسی شیمی.
- ج: دارا بودن مدرک دکترا حرفه‌ای داروسازی یا دانشنامه تخصصی در یکی از رشته های داروسازی، نانوفناوری دارویی.

● اصلاحیه (۹۹/۳/۳) بند الف شرایط احراز:

از تاریخ ۹۹/۳/۳ بند "الف" شرایط احراز افزوده گردیده است.

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترا تخصصی (Phd) در یکی از رشته‌های شیمی، بیوشیمی، نظارت بر امور دارویی.

۲- مهارت:

- مهارت انجام وظایف محوله، مهارت انجام بازرسی از واحدهای تولیدی
- مهارت ارائه مطالب علمی و تحقیقی
- مهارت‌های هفت گانه کار با رایانه

۳- دوره‌های آموزشی:

- اعتبارسنجی فرآیند تولید و کنترل صنایع آرایشی و بهداشتی
- عملیات ساخت مطلوب (GMP)
- اصول و قوانین عملیات آزمایشگاهی مطلوب (GLP)

عنوان رشته شغلی: کارشناس مواد خوراکی و آشامیدنی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست هایی است که متصدیان آن‌ها، به ارائه خدمات تخصصی در واحدهای تولیدی و آزمایشگاه‌های مواد خوراکی و آشامیدنی کارخانجات و موسسات دولتی پرداخته و با شناخت و آگاهی نسبت به شاخص‌های ساخت و کنترل مواد، در امر تولید و ساخت فرآورده‌های خوراکی و آشامیدنی نظارت و کنترل داشته یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با فرآورده‌های خوراکی و آشامیدنی را برعهده دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- مطالعه و تحقیق و جمع‌آوری اطلاعات فنی مواد خوراکی و آشامیدنی و مواد اولیه آن‌ها در مورد کالاهای وارده به کشور و صادره از کشور از نظر ترکیب شیمیایی و مطابقت با استانداردهای مربوطه.
- مطالعه و تحقیق و بررسی منابع سازمان‌های بین‌المللی و آموزشی
- نظارت بر اجرای اصول ساخت مطلوب (GMP) و عملیات آزمایشگاهی مطلوب (GLP) در مراکز تولید و نگهداری مواد خوراکی و آشامیدنی و تلاش برای ایجاد بستر مناسب بر اخذ گواهی سرمیزی سیستم تحلیل خطر نقاط کنترل بحرانی (HACCP) توسط واحدهای مربوطه.
- نظارت بر اجرای قوانین و ضوابط فنی و بهداشتی فرآورده‌های خوراکی و آشامیدنی و معرفی متخلفین به مراجع ذیصلاح با هماهنگی مسئولین مربوطه.
- کنترل و نظارت بر شرایط و نحوه نگهداری فرآورده‌های خوراکی و آشامیدنی

- کنترل و نظارت بر فرآیندهای بهبود کیفیت فرآورده‌های خوراکی و آشامیدنی در سطح عرضه
- کنترل و نظارت بر فرآیندهای بهبود شرایط تولید ظروف و مواد بسته‌بندی و بهبود شرایط بسته‌بندی فرآورده‌های خوراکی و آشامیدنی
- کنترل کیفیت مواد اولیه مورد استفاده در صنایع خوراکی و آشامیدنی
- تایید آزمایشگاههای کنترل کیفیت واحدهای تولیدی در راستای اجرای عملیات آزمایشگاهی مطلوب (GLP).
- کنترل و نظارت مستمر بر فعالیت مراکز تولید و بسته‌بندی فرآورده‌های خوراکی و آشامیدنی و ظروف و اسباب باری کودکان، سردخانه‌ها، انبارهای نگهداری مواد غذایی و...
- مشارکت در آموزش همگانی در زمینه مواد خوراکی و آشامیدنی و همچنین تسهیل زمینه‌های آموزش مسئولین فنی کارخانجات
- بررسی و اعلام نظر در خصوص مجوز صادرات و واردات مواد اولیه خوراکی و آشامیدنی
- نظارت و کنترل واحدهای تولیدی در مراحل ساخت فرآورده‌های خوراکی و آشامیدنی.
- تهیه لیست رنگ‌های مجاز و اسانس‌های مصرفی مواد و انطباق آن‌ها با فرمولی که متقاضیان جهت ساخت مواد ارائه می‌کنند.
- ایجاد هماهنگی درون بخشی و برون بخشی در راستای حل معضلات مرتبط با بهداشت و ایمنی مواد غذایی.
- همکاری با فعالیتهای بهداشت محیط شهرستان‌ها و بازدید حضوری از وضعیت مواد غذایی در اماکن
- بازرسی از کارخانجات و واحدهای تولیدی در مراحل مختلف تولید و ارائه نظرات کارشناسی در جهت اصلاح موارد بهداشتی و کیفیت تولیدات

- بررسی اسناد و مدارک پروانه‌های ساخت تولید فرآورده‌های خوراکی و آشامیدنی
- بررسی و اعلام نظر در خصوص صدور پروانه‌های تاسیس بهره‌برداری و مسئولین فنی کارخانجات تولیدی فرآورده‌های خوراکی و آشامیدنی
- تایید نقشه‌های واحدهای تولیدی قبل از احداث و تایید تجهیزات و تأسیسات آزمایشگاه بر اساس ضوابط و مقررات سازمان.
- بازرسی و جلوگیری از فعالیت متخلفین قانون در خصوص فرآورده‌های خوراکی و آشامیدنی و ارائه گزارش به مقام مافوق
- بررسی، کنترل و نظارت و بهبود شرایط تولید فرآورده‌های خوراکی و آشامیدنی و نمونه‌های اخذشده و جلوگیری از عرضه مواد غیر قابل مصرف
- همکاری با مراجع قضایی و انتظامی در برخورد با تخلفات احتمالی در تولید و قاچاق فرآورده‌های خوراکی و آشامیدنی
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی علوم تغذیه، علوم و صنایع غذایی، مهندسی صنایع غذایی، مهندسی کشاورزی (گرایش علوم و صنایع غذایی).

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد دریکی از رشته‌های علوم تغذیه، علوم و صنایع غذایی، علوم و صنایع غذایی (کنترل کیفی و بهداشتی)، علوم

بهداشتی در تغذیه، بهداشت و ایمنی مواد غذایی، بهداشت مواد غذایی، کنترل مواد خوراکی و آشامیدنی، شیمی دارویی، سم‌شناسی، نظارت بر امور دارویی، زیست‌فناوری پزشکی، میکروبی‌شناسی مواد غذایی، ترکیبات طبیعی و دارویی دریایی، نانو فناوری پزشکی مهندسی کشاورزی (گرایش علوم و صنایع غذایی) ترجیحاً **مشروط** به دارا بودن کارشناسی در یکی از رشته‌های تحصیلی ذکرشده در بند الف .

ج: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترا تخصصی (Phd) در یکی از رشته‌های علوم تغذیه، شیمی دارویی، شیمی مواد خوراکی و آب‌شناسی پزشکی، مهندسی صنایع غذایی، علوم و صنایع غذایی (گرایش کنترل کیفی و بهداشتی)، میکروبیولوژی، بهداشت و ایمنی مواد غذایی، بهداشت مواد غذایی، نانو فناوری پزشکی، سیاست‌های غذا و تغذیه، سم‌شناسی، زیست‌شناسی، نانو فناوری دارویی، ترجیحاً **مشروط** به دارا بودن مدرک کارشناسی و کارشناسی ارشد در یکی از رشته‌های تحصیلی ذکرشده در بند الف و ب.

د: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترای حرفه‌ای رشته دامپزشکی.

۲- مهارت:

- مهارت انجام آزمایشات فیزیکی
- میکروبی و حسی در کنترل ایمنی فرآورده‌ها
- مهارت شناسایی و اندازه‌گیری ترکیبات و مواد متشکله
- مهارت به کاربران روش‌های دقیق آزمایشگاهی
- مهارت ارائه مطالب علمی و تحقیقی.

۳- دوره‌های آموزشی:

- اعتبارسنجی فرآیند تولید و کنترل صنایع غذایی
- عملیات ساخت مطلوب (GMP)
- اصول و قوانین عملیات آزمایشگاهی مطلوب (GLP)
- سیستم تجزیه و تحلیل و کنترل در تولید مواد غذایی سرمیزی سیستم تحلیل خطر نقاط کنترل بحرانی (HACCP).

بخش یازدهم (رشته‌های شغلی تجهیزات پزشکی

عنوان رشته شغلی: کارشناس تجهیزات پزشکی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده فعالیت‌هایی است که به انجام کارهای فنی، مطالعاتی و برنامه‌ریزی در زمینه تولید، واردات، صادرات تجهیزات پزشکی، بهداشتی-درمانی و انجام تحقیقات نظری و عملی در زمینه بهبود کیفیت تولید و نگهداری لوازم پزشکی و آموزش چگونگی راه‌اندازی، نگهداری، کالیبراسیون لوازم و تجهیزات پزشکی و تعمیر آن‌ها و نظارت بر تهیه قطعات یدکی و نصب آن‌ها و نیز بازدید از دستگاه‌ها و ماشین‌آلات می‌پردازد.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- بررسی و کارشناسی مدارک و مستندات به منظور ثبت وسایل پزشکی (تجهیزات و ملزومات مصرفی پزشکی)، صدور یا لغو پروانه‌ها و مجوزها در چهارچوب ضوابط و مقررات جاری در حوزه تجهیزات و ملزومات پزشکی.
- مشارکت در تهیه و تدوین آیین‌نامه‌ها، ضوابط، دستورالعمل‌ها، بخشنامه‌ها، چک لیست‌ها، فرم‌ها و معیارهای استاندارد.
- اجرای صحیح و به موقع کلیه ضوابط، دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌های ابلاغی.
- مشارکت در جلسات کارشناسی و تصمیم‌گیری.
- مشارکت در امور آموزشی عمومی و اختصاصی.
- مشارکت در پیاده‌سازی استانداردهای اعتباربخشی در مرکز درمانی.

- تحلیل فرآیندها و ارائه پیشنهادات به منظور ارتقای فرایندهای جاری و تکریم ارباب رجوع.
- رسیدگی و اظهار نظر کارشناسی به شکایات واصله.
- تکمیل و به روزرسانی بانک اطلاعات سامانه و تهیه نرم افزارهای موردنیاز.
- انجام بازدیدهای میدانی برحسب نیاز.
- بررسی و کارشناسی مدارک و مستندات به منظور خرید و ارزیابی کیفی تجهیزات و ملزومات پزشکی.
- مشارکت در اجرای مدیریت نگهداشت و کنترل کیفی تجهیزات پزشکی.
- کارشناسی و نظارت بر اسقاط، انبارش، نصب و راه اندازی و خدمات پس از فروش تجهیزات پزشکی.
- بررسی و کارشناسی صورتحساب‌های صادره (فاکتورها) و قراردادهای مرتبط با تجهیزات و ملزومات پزشکی
- پیگیری و اجرای امور تفویض شده.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: مدرک تحصیلی کارشناسی، کارشناسی ارشد یا دکترا تخصصی (Phd) در رشته تحصیلی مهندسی پزشکی (کلیه گرایش ها).

۲- مهارت:

- مهارت ارائه مشاوره فنی به کاربران تجهیزات پزشکی
- عیب یابی و تعمیر تجهیزات پزشکی
- آشنایی به زبان انگلیسی
- مهارت نصب و راه اندازی تجهیزات فنی بیمارستان
- مهارت آماده سازی، نگهداری، کالیبراسیون و تمیز کردن دستگاه‌ها.

۳- دوره‌های آموزشی:

- سیستم نگهداری و تعمیرات فراگیر TPM
- برنامه‌ریزی نگهداری و تعمیرات PM.

نسخه الکترونیکی ویدئویش ۹۸/۲/۱۵

بخش دوازدهم) رشته‌های شغلی توان‌بخشی و طب فیزیکی

عنوان رشته شغلی: کارشناس بینایی‌سنجی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، فعالیت‌های مختلف در زمینه بینایی‌سنجی (اپتومتری) با به‌کارگیری شیوه‌های جدید و پیشرفته، تحقیق در زمینه‌های طراحی، تنظیم کردن (فیت) و ساخت انواع عدسی‌های تماسی و دستگاه‌های انکساری (اپتیکی)، انجام آزمایش‌های تشخیصی الکتروفیزیولوژی چشم و عکس‌برداری از قسمت‌های قدامی و خلفی چشم، ارجاع بیماران به متخصص ذی‌ربط جهت درمان و اجرای برنامه‌های آموزشی و تحقیقاتی مرتبط با اپتومتری یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی فعالیت‌های مذکور را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- انجام مطالعات لازم در زمینه دانش بینایی‌سنجی و پیشرفت‌های حاصله از آن.
- انجام مشاوره در امور بهداشتی چشم و بینایی در محیط‌های کار.
- بررسی، تشخیص و تصحیح نارسایی‌ها و عیوب انکساری با تجویز عدسی مناسب.
- انجام آزمون‌های تشخیصی بیماری‌های بخش قدامی چشم از قبیل آب‌سیاه (گلوکوم)، آب‌مرورید (کاتاراکت) و....
- انجام آزمون‌های ویژه از قبیل مکان‌نگاری (توپوگرافی)، سونوگرافی چشم.
- اندازه‌گیری میدان بینایی چشم.
- ارائه تمرینات ویژه و ورزش‌های ارتوپتیک جهت بهبود بینایی.

- معاینه دقیق چشم جهت اشکالیابی چشم از جهت تنبلی، نزدیک‌بینی، دوربینی و تاربینی (آستیگماتیسم).
- تعیین نمره و تجویز عینک برای رفع عیوب انکساری به کمک داروهای فلج‌کننده عضلات چشم (سیکلوپلژیک).
- ساخت و ارائه عینک‌های مربوط به عیوب انکساری.
- تجویز وسایل کمک بینایی از قبیل بزرگ‌نما، چشمی‌های مرکب (اکولرهای کامپاند) و سایر تجهیزات با تأیید کمیته علمی مربوطه.
- تشخیص و درمان غیر دارویی و غیر جراحی اختلالات دید دوچشمی، انحرافات عضلانی آشکار و غیر آشکار، فلجی و غیر فلجی.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقا معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی، کارشناسی ارشد یا دکترای تخصصی (PhD) در رشته بینایی‌سنجی.

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد مدیریت توان‌بخشی **مشروط** به دارا بودن مدرک کارشناسی بینایی‌سنجی.

۲- مهارت:

- مهارت انجام معاینات بینایی‌سنجی (اپتومتریک)،

- مهارت انجام آزمون‌های مکان‌نگاری (توپوگرافی) قرنیه،
- مهارت اندازه‌گیری دید محیطی (پریمتری)،
- مهارت عیب‌یابی ابزارهای بینایی‌سنجی (اپتومتری)،
- مهارت تشخیص بیماری‌های انکساری (اپتیکی)،
- مهارت تحقیق و پژوهش،
- مهارت درمان نارسایی‌های بینایی.

۳- دوره‌های آموزشی:

- آسیب‌شناسی چشم،
- تحلیل مشاهدات بالینی،
- بهداشت و مراقبت‌های چشمی.

عنوان رشته شغلی: کارشناس شنوایی سنجی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، به ارزیابی و تشخیص اختلالات شنوایی و تعادل، پیشگیری و حفاظت شنوایی از طریق بررسی آلودگی‌های صوتی کارخانجات و مراکز پر سروصدا و کاهش خسارت‌های ناشی از آلودگی صوتی، توان بخشی شنوایی شامل ساخت و تجویز انواع قالب گوش و تجویز و ارزیابی وسایل کمک شنوایی، مشاوره با افراد کم‌شنوا و ناشنوا می‌پردازند و نیز با توجه به سطح سازمانی مربوطه، شاغلین این رشته می‌توانند سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با شنوایی‌شناسی را نیز عهده‌دار شوند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- تحقیق و گردآوری مقالات نوین در زمین شنوایی‌شناسی و بررسی یافته‌های علمی تازه برای بالا بردن دانش کاری.
- انجام آزمایش شنوایی‌سنجی با دیپازون و تست‌های الکتروفیز یولوژی و آزمایش‌های تکمیلی برای تعیین محل ضایعه و تعیین و تجویز نوع سمعک برای بیمار.
- غربالگری شنوایی نوزادان براساس پروتکل شنوایی.
- انجام تست‌های شنوایی‌سنجی (ادیومتری) و تست‌های عملکرد شیپور استاش.
- ارزیابی وزوز گوش، تجویز پوشاننده‌ها، تربیت شنیداری و شنوایی‌سنجی اطفال.
- تعیین میزان و عیوب شنوایی و تفسیر گوش (ادیوگرام).
- تهیه گزارش‌های لازم جهت ارائه به مسئولین ذی‌ربط.
- مشاوره با والدین بیمار از نظر پیگیری آزمایش‌های و ارجاع به گفتار درمانی.

- قالب‌گیری و ساخت قالب گوش و سمعک.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز

۱- تحصیلات و معلومات:

- الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترای تخصصی (PhD) در رشته شنوایی شناسی.
- ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد مدیریت توان‌بخشی **مشروط** به دارا بودن مدرک کارشناسی شنوایی شناسی.

۲- مهارت:

- مهارت تفسیر ادیوگرام،
- مهارت به‌کارگیری آزمایش‌های سنجش شنوایی،
- مهارت به‌کارگیری ریاضی در محاسبه میزان شنوایی
- مهارت لب‌خوانی،
- مهارت عیب‌یابی ابزارهای شنوایی‌سنجی،
- مهارت پیشگیری و حفاظت شنوایی،
- مهارت تشخیصی مبتنی بر آزمون‌های شنوایی‌شناسی،
- مهارت توان‌بخشی افراد کم‌شنوا،

- مهارت مشاوره شنوایی‌شناسی،
- مهارت آموزش و مشاوره به مبتلایان به اختلالات شنوایی،
- مهارت انجام معاینات بالینی و آزمون‌های رفتاری و فیزیولوژیک،
- مهارت انتخاب و تجویز و ارزیابی و جاسازی (فیتینگ) و کمک به سازگاری و توزیع وسایل کمک شنوایی،
- مهارت تحقیق و پژوهش.

۳- دوره‌های آموزشی:

- آشنایی با روش‌های جدید توان‌بخشی شنوایی،
- آشنایی با وسایل کمک شنیداری و تکنولوژی‌های آن،
- آشنایی با آزمون‌های شنوایی‌سنجی و تعادل گوش.

عنوان رشته شغلی: کارشناس اعضای مصنوعی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، اقدام به اندازه‌گیری، قالب‌گیری و ساخت اندام‌های مختلف بدن و اسپلینت‌های ثابت و متحرک می‌نمایند و به عنوان عضو تیم توانبخشی برخی از فعالیت‌های توان‌بخشی معلولین را انجام می‌دهند یا طرح‌ریزی و هماهنگی و سرپرستی امور مرتبط با توان‌بخشی را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- شرکت و همکاری با تیم درمانی برای رسیدن به هدف درمانی بیمار.
- تهیه آمارهای مربوطه به بخش فنی.
- تکمیل فرم پذیرش مقدماتی بیماران طبق دستور پزشک معالج.
- ارائه خدمات مشاوره‌ای به دیگر اعضای تیم توانبخشی و متخصصین علوم پزشکی در تجویز هر چه بهتر انواع اعضای مصنوعی و وسایل کمکی.
- همکاری و مشاوره در تدوین استانداردهای تجویز، طراحی و ساخت انواع مختلف اعضای مصنوعی و وسایل کمکی.
- همکاری با تیم‌های بهداشتی و درمانی در جهت کاهش معلولیت و توصیه‌های پیشگیرانه به افراد سالم.
- آماده نمودن بیماران و راهنمایی بیماران جهت انجام اندازه‌گیری‌های لازم.
- آماده نمودن تجهیزات و وسایل موردنیاز برحسب ساخت وسایل کمکی اندام‌های مصنوعی.
- کمک به ساخت وسایل موردنیاز بیماران جهت بهبود عملکرد اندام‌های معلولین، اصلاح ناهنجاری‌ها و سایر موارد.

- کمک به ساخت اعضای مصنوعی جهت بهبود عملکرد و ظاهر افراد دچار قطع عضو.
- کمک به ساخت انواع اسپلینت های ثابت و متحرک تحت نظارت مسئول مربوطه.
- اندازه گیری، قالب گیری و ساخت اندام های مختلف بدن.
- انجام پیگیری های لازم در ارتباط با خدمات ارائه شده به بیماران.
- حفظ و حراست و جمع آوری وسایل و دستگاه های مورد استفاده.
- شرکت فعال در دوره های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی های شغلی و به کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترای تخصصی (PhD) در رشته اعضای مصنوعی و وسایل کمکی.

۲- مهارت:

- مهارت قالب گیری اندام های بدن،
- مهارت استفاده از نرم افزار قالب گیری اندام های بدن،
- مهارت برقراری ارتباط با بیمار،
- مهارت استفاده از تجهیزات توان بخشی،
- مهارت طراحی و ساخت انواع اعضای مصنوعی و وسایل کمکی.

۳- دوره های آموزشی:

- آشنایی با روش های نوین ساخت وسایل کمکی اندام های مصنوعی،
- آموزش مهارت های اجتماعی به بیمار،
- کاربرد صحیح تجهیزات ساخت وسایل کمکی و نحوه نگهداری آن.

عنوان رشته شغلی: کارشناس توان بخشی فیزیکی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، فعالیت‌های توان بخشی و فیزیوتراپی شامل تنظیم ستون فقرات و سایر مفاصل بدن جهت اصلاح ناهنجاری‌های غیرطبیعی، معاینه بیمار برای تشخیص ماهیت و میزان اختلال، به‌کارگیری اقدامات تکمیلی مانند ورزش، استراحت، آب‌درمانی، نوردرمانی، گرما درمانی یا ارائه خدمات گفتاردرمانی نظیر سنجش و درمان بیماران مبتلابه اختلالات گفتاری، زبان، صوت، و ایجاد امکان صحبت روان، انجام کاردرمانی شامل تهیه وسایل کمکی و آموزش کاربرد آن برای معلولین جسمی و کمک به استقلال بیماران در انجام کارهای روزمره در جامعه یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با توان بخشی را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- استفاده از منابع علمی به‌روز در زمینه توان بخشی بیماران.
- پذیرش، تست، ارزیابی و درمان بیماران با استفاده از آخرین یافته‌های علمی در رشته فیزیوتراپی.
- مشارکت در آموزش دانشجویان و ارزشیابی کیفیت آموزش رشته توان بخشی.
- نظارت بر نحوه انجام امور توان بخشی در مراکز درمانی بخش دولتی و خصوصی.
- انجام فیزیوتراپی برای بیماریان نظیر ماساژ دادن، گرمادرمانی (دیاترمی) و سایر درمان‌های موردنظر برای بیماران بستری.
- تعیین درمان و هدف درمان براساس تشخیص و نوع بیماری یا معلولیت و تعیین ساعات و جلسات درمانی.

- تشخیص عارضه و طرح‌ریزی وسایل کمکی و ساخت آن‌ها (اسپلینت) با در نظر گرفتن نوع معلولیت (تحت نظر و با تجویز پزشک معالج).
- آموزش به بیماران و خانواده آن‌ها در خصوص نحوه استفاده و به‌کارگیری صحیح از وسایل ارتز و پروتز.
- تلاش برای جلوگیری از پیشرفت معلولیت از طریق تعیین برنامه‌های درمانی متناسب برحسب نوع معلولیت.
- انجام اقدامات لازم آموزشی و درمانی جهت خودکفا نمودن معلولین.
- ارزشیابی حرفه‌ای وضعیت معلولین ذهنی و جسمی و تعیین حرف متناسب برای ایشان در حد امکان.
- همکاری در برنامه‌های غربالگری افراد در معرض خطر ابتلا به اختلالات گفتاری و انتخاب و به‌کارگیری تکنیک‌های درمانی مناسب برای درمان آن‌ها.
- مشارکت در آموزش عملی دانشجویان کارشناسی در بیمارستان‌ها و بخش‌های درمانی تابعه (کارآموزی و کارورزی).
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

- الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی در یکی از رشته‌های فیزیوتراپی، کاردرمانی، گفتاردرمانی.
- ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد گفتاردرمانی، مدیریت توان‌بخشی، فیزیوتراپی، فیزیوتراپی ورزشی، کاردرمانی، آسیب‌های ورزشی و حرکات اصلاحی،

مشروط به دارا بودن مدرک کارشناسی در یکی از رشته های تحصیلی ذکر شده در بند الف .

ج: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترا تخصصی (Phd) مشاوره توان بخشی، گفتاردرمانی، فیزیوتراپی، کاردرمانی، **مشروط** به دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی و کارشناسی ارشد در یکی از رشته های تحصیلی ذکر شده در بند الف و ب.

۲- مهارت:

- مهارت برقراری ارتباط با بیمار،
- مهارت انتخاب و به کارگیری صحیح و مناسب راهبردهای آموزشی خودیاری، شناختی، کلامی، حرکتی به بیماران،
- مهارت شناخت مشکلات ناشی از اختلالات روان شناختی - جسمانی - اجتماعی،
- مهارت استفاده از عوامل و ابزارهای فیزیکی-مکانیکی در جهت کمک به درمان و بهبود یا بازگرداندن کارکرد اعضای بدن،
- مهارت انجام پژوهش،
- مهارت اجرای روش های پیشگیری و درمان در گفتاردرمانی،
- مهارت شناسایی و تمیز اختلالات گفتار و زبان،
- مهارت آموزش به بیمار و خانواده.

۳- دوره های آموزشی:

- کاربرد صحیح تجهیزات توان بخشی و نگهداری آن،
- ایمنی تجهیزات توان بخشی،
- جابه جایی و نقل و انتقال صحیح بیماران.

عنوان رشته شغلی: کار آزمای سلامت سالمندی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، با تمرکز بر ابعاد جسمی، روانی، فرهنگی و اجتماعی به ارتقا سلامت، ارائه خدمات باز توانی و توان‌بخشی و بهبود کیفیت زندگی سالمندان، بر اساس دانش روز و نیاز سالمندان می‌پردازند یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با سلامت سالمندان را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- مطالعه و برنامه‌ریزی در جهت تحکیم مبانی، اصول و ارزش‌های متعالی اخلاقی، فرهنگی و اجتماعی اسلام در گروه‌های سالمندی.
- مطالعه و برنامه‌ریزی در عرصه‌های ارائه خدمات آموزشی، پژوهشی، بهداشتی، درمانی و توان‌بخشی سلامت به گروه‌های سالمندان.
- برنامه‌ریزی مناسب در تحقق رویکرد سلامت همه جانبه (جسمی، روحی، معنوی و اجتماعی) با مشارکت سایر سازمان‌ها.
- مطالعه و برنامه‌ریزی در جهت افزایش آگاهی، مسئولیت‌پذیری، توانمندی و مشارکت فعال فرد، خانواده، جامعه در تأمین حفظ ارتقای سلامت سالمند.
- مشارکت در انجام طرح‌های کاربردی به منظور تمرکز و یکپارچگی در سیاست‌گذاری و تخصیص منابع مالی و غیرمالی نظام سلامت به سالمندان.
- ارائه راهکارهای مناسب در جهت اجرایی شدن مراقبت‌های جامع و یکپارچه سلامت سالمندی با محوریت عدالت و تأکید بر پاسخگویی، اطلاع‌رسانی شفاف،

- اثربخشی، کارایی و بهره‌وری در قالب شبکه بهداشتی و درمانی منطبق بر سطح‌بندی، استقرار نظام ارجاع و پزشک خانواده در کلیه شهرها و روستاها.
- ارائه پیشنهادهای مناسب در برخورداری عادلانه سالمندان از مراقبت مداوم، نظام‌مند و ساختاریافته در عرصه‌های بهداشتی و درمانی.
  - ارائه پیشنهادهای مناسب در برخورداری عادلانه سالمندان در بهره‌مندی عادلانه از سبد غذایی و آشامیدنی مطلوب و مکفی.
  - بررسی آماری جمعیت سالمندان کشور و پیش‌بینی تسهیلات و امکانات بهداشتی درمانی و رفاهی لازم برای پاسخ‌دهی به نیازهای سالمندان.
  - بررسی و برنامه‌ریزی و تعیین اهداف و خط‌مشی‌های اجرایی در زمینه بهداشت خانواده در قالب سیاست‌های وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی.
  - همراهی با پزشک و سایر کارشناسان عضو تیم در بازدیدهایی که از مراکز بهداشتی به عمل آمده و ارائه کمک‌های لازم به ایشان در انجام وظایف محوله.
  - ثبت مشخصات و شرح حال مراجعین به مراکز بهداشتی من جمله اندازه‌گیری درجه حرارت، فشارخون و وزن بیماران پیش از معاینات پزشکی.
  - شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
  - مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد یا دکترا تخصصی (Phd) در رشته های سلامت سالمندی و سالمندشناسی.

ب: دارا بودن دانشنامه تخصصی در رشته طب سالمندی.

۲- مهارت:

- مهارت آموزش، طراحی، تحقیق روش‌های مداخله بهداشتی
- مهارت پایه و کاربردی در زمینه سلامت و مراقبت‌های جامع سالمندان
- مهارت حل مساله برای کمک به تحلیل مشکلات سالمندان
- مهارت ارزیابی مراقبت‌ها و خدمات مرتبط با سالمندان
- مهارت برنامه‌ریزی پایش و ارزیابی مراقبت‌های دوران سالمندی
- مهارت مشاوره در امور سالمندان
- مهارت آموزش شیوه‌های مراقبت از خود، باز توانی
- مهارت آموزش چگونگی مواجهه با اثرات اجتماعی بیماری.

۳- دوره‌های آموزشی:

- تکریم سالمندان مبتنی بر ارزش‌های متعالی اسلام
- آشنایی با برنامه‌های مراقبت سالمندان و شاخص‌های بهداشتی مرتبط با آن
- برنامه‌ریزی استراتژیک و عملیاتی
- آمار پیشرفته.

بخش سیزدهم) رشته‌های شغلی پرتودرمانی و پزشکی هسته‌ای

عنوان رشته شغلی: کارشناس پرتوشناسی (رادیولوژی)

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، به انجام کلیه فنون مختلف رادیوگرافی ساده، تزریق ماده حاجب با نظارت و سرپرستی پزشک، همکاری با متخصص پرتوشناسی جهت انجام کارهای تخصصی رادیولوژی در بخش رادیولوژی و بخش‌های بستری، انتخاب روش‌های مناسب برای کار با پرتوهای یون‌ساز و انجام برنامه‌های آموزشی و تحقیقاتی در زمینه رادیولوژی پرداخته یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با پرتوشناسی را بر عهده دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- پذیرش بیماران مراجعه‌کننده به بخش رادیولوژی با معرفی پزشک معالج.
- مطالعه به منظور انتخاب روش‌های مناسب برای کار با پرتوهای یون‌ساز.
- نظارت بر نحوه نگهداشت و حفاظت از دستگاه‌های رادیوگرافی، سی.تی.اسکن و ام.آر.آی.
- کنترل و نظارت بر کنترل کیفیت دستگاه‌های رادیوگرافی و گرافی‌های انجام‌شده.
- نظارت و بازرسی مراکز پرتو پزشکی.
- آشنایی با داده‌های تخصصی و فوق تخصصی مورد استفاده در رادیولوژی و آگاهی از عوارض جانبی آن‌ها با همکاری متخصصین رادیولوژی.

- پذیرش بیماران مراجعه‌کننده به بخش رادیولوژی با معرفی پزشک معالج با اولویت بیماران اورژانسی.
- ارائه دستورات و آمادگی‌های قبلی لازم برای بیماران برحسب نوع گرافی درخواستی با هماهنگی متخصص رادیولوژی.
- انجام گرافی‌های عادی، تخصصی، ماموگرافی و همچنین اسکن‌های درخواستی.
- آماده نمودن بیمار برای عکسبرداری از عضو.
- آماده نمودن و به‌کارگیری دستگاه با توجه به مدت تشعشع لازم و سایر عوامل فنی جهت رادیوگرافی یا فلوروسکوپی.
- بررسی و کنترل دستگاه‌های رادیولوژی و رادیوگرافی و اعلام موارد نقص به مسئولین مربوطه.
- نظارت بر فعالیت کاردان‌های رادیولوژی و سایر کارکنان ذی‌ربط.
- نظارت بر نحوه نگهداری و کاربرد دستگاه‌ها و چشمه‌های مولد پرتوهای ایکس و همکاری با سازمان‌ها و مراکز ذیصلاح.
- بررسی آمار و اطلاعات بخش رادیولوژی و ارائه گزارش اقدامات انجام‌یافته.
- ظهور و ثبوت کلیشه‌های تهیه‌شده و نظارت بر فرآیند آن.
- ارائه خدمات تشخیصی جهت بیماران بستری در بخش‌ها و یا بیماران تحت پوشش مراکز مراقبت در منزل و....
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی در رشته تکنولوژی پرتوشناسی (رادیولوژی).

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد در رشته علوم داروهای پرتوزا، رادیو بیولوژی و حفاظت پرتویی، نانو تکنولوژی پزشکی، فیزیک پزشکی، فناوری تصویربرداری پزشکی (MRI)، فناوری تصویربرداری پزشکی (سی.تی.اسکن)، بیوفیزیک، آناتومی (علم تشریح) و مهندسی هسته‌ای (پرتو پزشکی)، **مشروط** به دارا بودن مدرک کارشناسی در رشته تحصیلی تکنولوژی پرتوشناسی.

ج: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترا تخصصی (Phd) در رشته علوم داروهای پرتوزا، رادیو بیولوژی و حفاظت پرتویی، نانو تکنولوژی پزشکی، فیزیک پزشکی، بیوفیزیک، مهندسی هسته‌ای (پرتو پزشکی)، علوم و فناوری‌های تصویربرداری پزشکی (گرایش تصویربرداری عصبی) **مشروط** به دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی در رشته تکنولوژی پرتوشناسی و کارشناسی ارشد در یکی از رشته‌های تحصیلی ذکر شده در بند ب.

۲- مهارت:

- مهارت برقراری ارتباط رفتار با بیمار
- مهارت تحلیل اطلاعات، مهارت به‌کارگیری ابزارهای آمار و اطلاعات

- مهارت عیب‌یابی ابزارهای رادیولوژی و رادیوگرافی
- مهارت تزریق ماده حاجب با نظارت و سرپرستی پزشک
- مهارت انجام فنون ساده و پیشرفته و تخصص رادیوگرافی
- مهارت حفاظت در برابر اشعه (برای خود، بیمار و سایر افراد در معرض)
- مهارت آماده‌سازی، نگهداری، کالیبراسیون و تمیز کردن دستگاه‌ها.

۳- دوره‌های آموزشی:

- ایمنی و سلامت شغلی و بهداشت محیط
- آشنایی با روش‌های رایج تصویربرداری
- احیای قلبی و ریوی پایه.

عنوان رشته شغلی: کاردان پرتوشناسی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، با آشنایی کامل به روش‌های بکارگیری اشعه یونیزان در علم پزشکی به انجام کلیه روش‌های مختلف رادیوگرافی‌ها به استثنای فلوروسکوپی و تزریق ماده حاجب، تحت نظر متخصص مربوطه می‌پردازند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- نظارت برای پذیرش بیماران و ثبت رادیوگرافی‌های روزانه.
- کنترل کیفیت رادیوگرافی‌های انجام‌شده و تکرار کلیشه‌های نامطلوب در صورت لزوم.
- همکاری در آموزش عملی دانشجویان رشته تکنولوژی رادیولوژی.
- تهیه و تنظیم آمار و گزارش اقدامات هفتگی و ماهیانه و ارائه لیست لوازم و داروهای موردنیاز واحد رادیولوژی به کارشناس مربوطه.
- ارائه دستورات لازم جهت بیماران قبل از انجام رادیولوژی.
- راه‌اندازی و آماده نمودن دستگاه قبل از رادیوگرافی با رعایت نکات ایمنی و اعلام موارد خرابی به مسئولین مربوطه.
- به‌کارگیری پوشش حفاظتی و روش‌های مناسب به منظور حفاظت بیمار و پرسنل در برابر پرتوهای یونیزان.
- راهنمایی بیمار جهت گرفتن حالت مناسب به نحوی که مشاهده عضو بیمار برای رادیوگرافی درخواستی امکان‌پذیر باشد.
- بکارگیری دستگاه با توجه به شرایط تابش و سایر عوامل فنی جهت رادیوگرافی.

- آماده نمودن و به‌کارگیری دستگاه با توجه به مدت تشعشع لازم و سایر عوامل فنی جهت رادیوگرافی یا فلوروسکوپی.
- مشارکت و همکاری با کارشناسان مربوطه و پزشک متخصص در انجام کلی روش‌های پرتونگاری (آنژیوگرافی، فلوروسکوپی یا سی.تی.اسکن و...) و تهیه لوازم موردنیاز.
- انجام کلیه امور مربوط به تاریکخانه از قبیل ساخت داروهای ظهور و ثبوت، تنظیم نور ایمنی، کنترل تاریخ مصرف فیلم‌ها و غیره.
- نظارت بر امر پذیرش بیماران و ثبت رادیوگرافی‌های روزانه.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کاردانی در یکی از رشته‌های تکنولوژی پرتوشناسی (رادیولوژی).

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کاردانی تکنولوژی پرتوشناسی دهان و فک و صورت صرفاً جهت رادیولوژی دهان و دندان.

۲- مهارت:

- مهارت برقراری ارتباط با بیمار
- مهارت تحلیل اطلاعات

- مهارت به‌کارگیری ابزارهای آمار و اطلاعات
- مهارت عیب‌یابی ابزارهای رادیولوژی و رادیوگرافی
- مهارت گزارش‌گیری
- مهارت تزریق ماده حاجب با نظارت و سرپرستی پزشک
- مهارت انجام تکنیک‌های ساده و پیشرفته و تخصص رادیوگرافی (به‌استثنای فلوروسکوپی)
- مهارت آماده‌سازی، نگهداری، کالیبراسیون و تمیز کردن دستگاه‌ها.

۳- دوره‌های آموزشی:

- ایمنی و سلامت شغلی
- آشنایی با روش‌های رایج تصویربرداری
- احیای قلبی و ریوی پایه.

عنوان رشته شغلی: کارشناس پرتودرمانی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، با کاربرد مواد رادیواکتیو و اشعه ایکس و حفاظت در برابر خطرات ناشی از تشعشع پرتوهای یونیزان در رادیوتراپی و استفاده از دستگاه‌های رادیوتراپی و انجام فنون مختلف پرتودرمانی و شیمی درمانی زیر نظر مستقیم پزشک متخصص پرتودرمانی به درمان بیماران سرطانی می‌پردازند.

نمونه شرح وظایف و مسئولیت‌ها:

- پیش‌بینی نیازهای بخش از قبیل تجهیزات و قطعات مصرفی و غیرمصرفی و دستگاه‌های دزیمتری جدید و ملزومات مربوطه.
- کنترل سیستم‌های درمانی، تجهیزات، نگهداشت و مراقبت از آن‌ها با در نظر گرفتن کالیبراسیون دستگاه‌ها.
- آشنایی کامل کار با تجهیزات و دستگاه‌های رادیوتراپی و دستگاه شبیه‌ساز.
- رعایت کامل اصول حفاظتی و مراقبت و حمایت جسمی و روانی از بیماران در طول روزهای درمانی.
- رعایت ظرفیت کاری دستگاه‌ها و اتخاذ تدابیر و پیش‌بینی‌های لازم برای اوقات خرابی دستگاه‌ها.
- انجام برنامه و تکنیک درمانی در بالاترین کیفیت زیر نظر متخصصین.
- کنترل کیفی و ایجاد شرایط مناسب جهت تضمین کیفیت از شروع تا پایان درمان.
- اندازه‌گیری صحیح و منظم دوز اشعه (دوزیمتری).

- کنترل کیفی عملکرد دستگاه‌های رادیوتراپی از لحاظ مکانیکی و همچنین از لحاظ پایداری اشعه در فواصل زمانی معین.
- مانیتورینگ بخش رادیوتراپی به لحاظ حفاظت پرتوی.
- نظارت بر حفاظت پرتوی کارکنان از نظر رعایت اصل ALARA و همچنین آزمایشات لازم در فواصل زمانی معین.
- کالیبراسیون دقیق دستگاه هنگام شروع درمان بیمار.
- پذیرش بیماران و نوبت‌دهی به آنان با رعایت آرامش بیماران.
- تهیه ماسک و قالب‌گیری و حفاظ سازی (شیلدینگ) و موم سازی.
- آماده‌سازی بیمار جهت درمان‌های تجویز شده (قبل و حین درمان) و رعایت موارد الزامی.
- هماهنگی با مسئولین ذی‌ربط به منظور رفع نارسایی‌های موجود در دستگاه‌ها و تجهیزات مورد استفاده.
- اطلاع‌رسانی به شرکت‌های طرف قرارداد جهت انجام سرویس‌های دوره‌ای و نگهداری دستگاه‌ها و تجهیزات.
- حالت‌دهی به بیماران طبق دستور پزشکی و مطابق با اتاق شبه‌ساز (سیمیولاتور).
- آموزش بیماران توأم با عطف و مهربانی به منظور حفظ امور بهداشتی شخصی و ارائه توصیه‌های لازم پزشکی.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی در رشته تکنولوژی پرتودرمانی (رادیوتراپی)

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد و دکترا تخصصی (Phd) در رشته‌های فیزیک پزشکی، رادیو بیولوژی و حفاظت پرتویی، علوم داروهای پرتوزا، مهندسی هسته‌ای (پرتو پزشکی) **مشروط** به دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی تکنولوژی پرتودرمانی.

۲- مهارت:

- مهارت سنجش میزان پرتوهای پزشکی
- مهارت استفاده از پرتوهای یونیزان در روش‌های مختلف درمان بیماری‌ها (غالباً توده‌های بدخیم)
- مهارت استفاده از اصول حفاظتی و مراقبت و حمایت جسمی و روانی از بیماران
- مهارت انجام تحقیق و پژوهش.

۳- دوره‌های آموزشی:

- دوره حفاظت در برابر تشعشعات پرتوهای یونیزان در رادیوتراپی
- آشنایی با روش‌های رایج پرتو درمانی
- احیای قلبی و ریوی پایه.

عنوان رشته شغلی: کاردان پرتودرمانی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، در انجام تکنیک‌های درمانی ساده، ساخت قالب‌ها و ثابت نگه‌دارنده‌های درمانی، مراقبت از بیمار و آماده‌سازی بیماران سرطانی و با انجام تکنیک‌های مختلف پرتودرمانی زیر نظر مستقیم پزشک متخصص پرتودرمانی به درمان بیماران سرطانی می‌پردازند.

نمونه شرح وظایف و مسئولیت‌ها:

- پیش‌بینی نیازهای بخش از قبیل تجهیزات و قطعات مصرفی و غیرمصرفی و دستگاه‌های دزیمتری جدید و ملزومات مربوطه.
- کنترل سیستم‌های درمانی، تجهیزات، نگهداشت و مراقبت از آن‌ها با در نظر گرفتن کالیبراسیون دستگاه‌ها.
- رعایت ظرفیت کاری دستگاه‌ها و اتخاذ تدابیر و پیش‌بینی‌های لازم برای اوقات خرابی دستگاه‌ها.
- پذیرش بیماران و نوبت‌دهی به آنان با رعایت آرامش بیماران.
- تهیه ماسک و قالب‌گیری و حفاظ‌سازی (شیلدینگ) و موم‌سازی.
- آماده‌سازی بیمار جهت درمان‌های تجویز شده (قبل و حین درمان) و رعایت موارد الزامی.
- هماهنگی با مسئولین ذی‌ربط به منظور رفع نارسایی‌های موجود در دستگاه‌ها و تجهیزات مورد استفاده.
- اطلاع‌رسانی به شرکت‌های طرف قرارداد جهت انجام سرویس‌های دوره‌ای و نگهداری دستگاه‌ها و تجهیزات.

- حالت‌دهی به بیماران طبق دستور پزشکی و مطابق با اتاق شبیه‌ساز (سیمیولاتور).
- آموزش بیماران توأم با عطفوت و مهربانی به منظور حفظ امور بهداشتی شخصی و ارائه توصیه‌های لازم پزشکی.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کاردانی در رشته تکنولوژی پرتودرمانی (رادیوتراپی).

۲- مهارت:

- مهارت سنجش میزان پرتوهای پزشکی
- مهارت استفاده از اصول حفاظتی و مراقبت و حمایت جسمی و روانی از بیماران
- مهارت برقراری ارتباط با بیمار.

۳- دوره‌های آموزشی:

- دوره حفاظت در برابر تشعشعات پرتوهای یونیزان در رادیوتراپی
- آشنایی با روش‌های رایج پرتو درمانی / احیای قلبی و ریوی پایه.

عنوان رشته شغلی: کارشناس پزشکی هسته‌ای

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، با استفاده از اشعه یونیزان و رادیو داروها در تشخیص و درمان بیماری‌ها، به انجام تکنیک‌های مختلف تشخیصی و درمانی زیر نظر مستقیم پزشک متخصص پزشکی هسته‌ای و نیز بکارگیری روش‌های مختلف حفاظت در برابر تشعشعات یون‌ساز و نیز سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط می‌پردازند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- برنامه‌ریزی و هماهنگی در جهت تهیه لوازم و داروهای موردنیاز بخش پزشکی هسته‌ای.
- دادن دستورات و آمادگی‌های لازم به بیمار جهت انجام روش‌های تشخیصی یا درمانی.
- آماده نمودن بیمار در مجاورت یا بر روی تخت جهت انجام اسکن.
- آماده نمودن و راه‌اندازی دستگاه‌ها و تجهیزات پزشکی هسته‌ای و سایر عوامل فنی لازم.
- انجام اقدامات لازم برای حفاظت در برابر پرتوها برای کارکنان و بیماران تحت نظارت مقام مسئول.
- همکاری در انجام کارهای روزانه از جمله تهیه و آماده‌سازی رادیو داروها، تجویز و یا تزریق به بیماران و انجام اسکن‌ها.

- آماده‌سازی، تمیز کردن، نگهداری و کاربرد لوازم و تجهیزات پزشکی هسته‌ای بر اساس دستورالعمل‌ها و نکات احتیاطی ضروری (دوربین گاما، کالیبراسیون دوز اشعه، دوزیمتر محیطی و...)
- مطالعه و تحقیق در مورد پیشرفت‌های علمی و تکنولوژیک در زمینه پزشکی هسته‌ای و کسب دانش روزآمد.
- طرح‌ریزی و انجام برنامه‌های آموزشی و تحقیقاتی با همکاری و نظارت متخصص پزشکی هسته‌ای.
- همکاری با کارشناسان مربوطه در طرح‌ریزی و انجام برنامه‌های آموزشی و پژوهشی با نظارت متخصص پزشکی هسته‌ای واحد مربوطه.
- عیب‌یابی و اعلام به موقع موارد نقص دستگاه‌ها به مقام مربوطه و پیگیری رفع نقص تا به کارگیری مجدد دستگاه.
- بررسی آمار و گزارش اقدامات هفتگی و ماهانه جهت ارائه به سرپرست مربوطه.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی در رشته تکنولوژی پرتودرمانی و تکنولوژی پزشکی هسته‌ای.

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد و دکترا تخصصی (PhD) در رشته های تحصیلی رادیو بیولوژی و حفاظت پرتویی، فیزیک پزشکی، علوم داروهای

پرتوزا، علوم و فناوری‌های تصویربرداری پزشکی (گرایش تصویربرداری سلولی ملکولی و تصویربرداری عصبی)، مهندسی هسته‌ای (پرتو پزشکی)، بهداشت پرتوها مشروط به دارا بودن مدرک کارشناسی در یکی از رشته‌های تحصیلی ذکرشده در بند الف.

۲- مهارت:

- مهارت عیب‌یابی ابزارهای پزشکی هسته‌ای
- مهارت اطمینان از کیفیت پرتونگاری
- مهارت سنجش میزان پرتوهای پزشکی
- مهارت استفاده از آشکارساز پرتوهای پزشکی
- مهارت کار با دستگاه‌های پزشکی هسته‌ای و تصویربرداری
- مهارت آماده‌سازی، نگهداری، کالیبراسیون و تمیز کردن دستگاه‌ها.

۳- دوره‌های آموزشی:

- بهداشت کاربردی انرژی هسته‌ای و امواج الکترومغناطیس
- امواج رادیواکتیو موجود در محیط و اصول
- حفاظت و کاهش آسیب آن‌ها
- نحوه نگهداری و کاربرد صحیح دستگاه‌ها.

عنوان رشته شغلی: کاردان پزشکی هسته‌ای

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست هایی است که متصدیان آن‌ها، با آشنایی کامل به روش‌های بکارگیری اشعه یونیزان و رادیو داروها در تشخیص و درمان به مشارکت در انجام کلیه روش‌های مختلف تشخیصی و درمانی زیر نظر مستقیم پزشک متخصص پزشکی هسته‌ای و کارشناس مربوطه و نیز بکارگیری روش‌های مختلف حفاظت در برابر تشعشعات یون‌ساز می‌پردازند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- آماده نمودن بیمار در مجاورت یا بر روی تخت جهت انجام اسکن.
- آماده نمودن و راه‌اندازی دستگاه‌ها و تجهیزات پزشکی هسته‌ای و سایر عوامل فنی لازم.
- انجام اقدامات لازم برای حفاظت در برابر پرتوها برای کارکنان و بیماران تحت نظارت مقام مسئول.
- همکاری در انجام کارهای روزانه از جمله تهیه و آماده‌سازی رادیو داروها، تجویز و یا تزریق به بیماران و انجام اسکن‌ها.
- آماده‌سازی، تمیز کردن، نگهداری و کاربرد لوازم و تجهیزات پزشکی هسته‌ای بر اساس دستورالعمل‌ها و نکات احتیاطی ضروری (دوربین گاما، کالیبراسیون دوز اشعه، دوزیمتر محیطی،...).
- مشارکت در دادن دستورات و آمادگی‌های لازم به بیمار جهت انجام روش‌های تشخیصی یا درمانی.

- عیب‌یابی و اعلام به موقع موارد نقص دستگاه‌ها به مقام مربوطه و پیگیری رفع نقص تا بکارگیری مجدد دستگاه.
- همکاری با کارشناسان مربوطه در طرح‌ریزی و انجام برنامه‌های آموزشی و تحقیقاتی با نظارت متخصص پزشکی هسته‌ای واحد مربوطه.
- همکاری و هماهنگی در جهت تهیه لوازم و داروهای موردنیاز بخش پزشکی هسته‌ای.
- بررسی آمار و گزارش اقدامات هفتگی و ماهانه جهت ارائه به سرپرست مربوطه.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کاردانی در رشته تکنولوژی پزشکی هسته‌ای.

۲- مهارت:

- مهارت برقراری ارتباط با بیمار
- مهارت عیب‌یابی ابزارهای پزشکی هسته‌ای
- مهارت سنجش میزان پرتوهای پزشکی
- مهارت استفاده از آشکارساز پرتوهای پزشکی
- مهارت کار با دستگاه‌های پزشکی هسته‌ای و تصویربرداری
- مهارت آماده‌سازی، نگهداری، کالیبراسیون و تمیز کردن دستگاه‌ها.

۳- دوره‌های آموزشی:

- ایمنی و سلامت شغلی
- بهداشت کاربردی انرژی هسته‌ای و امواج الکترومغناطیس
- امواج رادیواکتیو موجود در محیط و اصول
- حفاظت و کاهش آسیب آن‌ها
- نحوه نگهداری و کاربرد صحیح دستگاه‌ها.

بخش چهاردهم) رشته‌های شغلی اجرایی سلامت

عنوان رشته شغلی: کارشناس امور اجرایی سلامت

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، به ارائه خدمات اجرایی و اداری و تدوین ضوابط و مقررات مناسب در شبکه بهداشت و درمان و واحدهای صفی و ستادی بخش سلامت شامل بیمارستان، کلینیک، مراکز بهداشتی، مراکز تشخیصی و درمانی و ماموریت‌های آن و تنظیم و استقرار شاخص‌ها و استانداردهای عملکردی در اداره و مدیریت مؤثر و پویای این واحدها از لحاظ اقتصادی و اجرایی مشارکت گردد. و سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با فعالیت‌های این واحدها نیز از مصادیق این رشته شغلی می‌باشد.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- تهیه و تدوین برنامه‌های بلندمدت و کوتاه مدت براساس الگوی سیاست‌گذاری و برنامه‌های کلان دانشگاه و هماهنگی با ریاست مرکز یا بیمارستان.
- اجرا، پایش و نظارت بر برنامه‌های تدوین‌شده به منظور حصول اطمینان از اجرای موفق برنامه‌ها در واحدهای تحت سرپرستی.
- برنامه‌ریزی و هماهنگ نمودن امور بیمارستان به منظور پاسخ‌دهی مناسب در مواقع بحران و بلایا با هماهنگی مسئولین ذی‌ربط.
- شرکت در جلسات و کمیسیون‌های مربوط و ارائه نظرات مشورتی و تخصصی.

- برنامه‌ریزی به منظور اخذ مداوم نظرات مراجعین و بیماران به منظور حصول اطمینان از رضایت آنان.
- مطالعه مداوم روش‌های انجام کار به منظور بهبود و اصلاح مستمر روش‌های کار در حوزه تحت سرپرستی.
- مطالعه مداوم کارایی منابع بیمارستانی (منابع انسانی، منابع مالی، تجهیزات) با توجه به استانداردهای بیمارستانی و ارائه راهکارهای عملی افزایش کارایی در استفاده از منابع.
- کنترل و نظارت بر کار کارکنان واحدهای ذی‌ربط و تقسیم کار و ایجاد هماهنگی بین فعالیت‌های آنها.
- انجام بررسی، کنترل و نظارت بر عملیات و فعالیت‌های مربوط به امور مالی مرکز یا بیمارستان.
- نظارت بر چگونگی مصرف اعتبارات و فعالیت‌های مالی بیمارستان به منظور حصول اطمینان از صحت اجرای برنامه‌های تنظیمی هدف‌گذاری شده.
- تطبیق، ترویج و هماهنگی امور بیمارستان با توجه به آخرین استانداردهای تعیین‌شده برای مراکز آموزشی و درمانی و بیمارستان‌ها.
- انجام نظارت و رسیدگی به امور اداری، مالی، تغذیه، تأسیسات، انبار و سایر واحدهای غیر درمانی مرکز یا بیمارستان.
- بررسی ساعات کار کارکنان و تهیه طرح تعیین ساعات کار تمام وقت و نیمه وقت کار آنها براساس نوع و کیفیت و به منظور ایجاد هماهنگی در مرکز یا بیمارستان و نظارت بر طرح‌های تهیه‌شده.
- کنترل و نظارت بر کارهای عمرانی و تعمیراتی مرکز یا بیمارستان و ارائه پیشنهادها و راهنمایی‌های لازم جهت پیشرفت بهینه در این امور.

- جمع‌آوری اطلاعات مربوط به نیازهای کلی مرکز یا بیمارستان از نظر ساختمان، لوازم و تجهیزات، نیاز به تعمیرات اساسی و یا بازسازی و تهیه گزارش‌های لازم پیرامون این مسائل و ارائه آن به مسئولین ذی‌ربط.
- ایجاد ارتباط مستمر و سازنده با شرکت‌های دارویی معتبر کشور به منظور دریافت به موقع سهمیه‌های دارویی.
- پیش‌بینی کلیه احتیاجات مرکز یا بیمارستان اعم از نیروی انسانی و منابع دیگر با هماهنگی و همفکری رئیس یا مدیر خدمات پرستاری و در نهایت رئیس مرکز یا بیمارستان.
- همکاری مستمر با سایر واحدهای بیمارستان و کارشناسان مربوط از نظر درمانی، آموزشی و اداری، مالی و فنی بیمارستان به منظور ارتقای مستمر کیفیت خدمات بیمارستانی.
- تهیه و تنظیم طرح‌های موجود و مربوط به روند خرید، توزیع، نگهداری و استفاده بهینه از منابع موجود.
- همکاری در تنظیم قراردادهای، مناقصه‌ها، مزایده‌ها و پایش نحوه اجرای آن‌ها تحت نظر مسئولین ذی‌ربط.
- اعلام نظر به مسئولین ذی‌ربط در خصوص عملکرد و ارزشیابی کارکنان بیمارستان در صورت نیاز.
- برنامه‌ریزی و هماهنگ نمودن امور بیمارستان از نظر عملکرد در مواقع بحران تحت نظر مسئولین ذی‌ربط.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی در رشته مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی.

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد در یکی از رشته‌های اقتصاد سلامت، فناوری اطلاعات سلامت، مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی **مشروط** به دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی در رشته مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی.

ج: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترا تخصصی (Phd) در رشته‌های مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی، سیاست‌گذاری سلامت و اقتصاد سلامت، **مشروط** به دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی و کارشناسی ارشد در یکی از رشته‌های تحصیلی ذکرشده در بند الف و ب و یا دکترای حرفه‌ای پزشکی عمومی.

د: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترای حرفه‌ای پزشکی عمومی **مشروط** به دارا بودن گواهی‌نامه دوره‌های حرفه‌ای مصوب وزارت بهداشت.

ه) دارا بودن مدرک کارشناسی ارشد و بالاتر در رشته مدیریت دولتی **مشروط** به داشتن کارشناسی مدیریت خدمات بهداشتی درمانی به تشخیص کمیته اجرایی مهندسی مشاغل

۲-مهارت:

- مهارت کار با نرم‌افزارهای طبقه‌بندی و مدیریت اسناد

- مهارت کار با نرم‌افزارهای تحلیلی یا علمی
- مهارت تصمیم‌گیری
- مهارت ارزیابی اطلاعات برای تشخیص مغایرت‌ها با استانداردها
- مهارت تحلیل داده‌ها
- مهارت‌های به کارگیری اصول اقتصادی و مالی در زمینه نظام سلامت
- مهارت فنی شامل تحلیل، برنامه‌ریزی و ارزیابی حوزه‌های مرتبط و نظام‌های پرداخت و تأمین مالی تحلیل هزینه‌ها، به کارگیری استانداردهای تشکیلاتی، فیزیکی نظام‌های مدیریتی، گزارش‌نویسی
- مهارت ادراکی شامل درک مشکلات کلی سازمان فنی در زمینه اداره مؤسسات بهداشتی و درمانی
- مهارت تحقیق و پژوهش.

۳- دوره‌های آموزشی:

- برنامه‌ریزی استراتژیک و عملیاتی
- مدیریت کیفیت
- سیستم‌های اطلاعات مدیریت
- اصول گزارش‌نویسی

عنوان رشته شغلی: کار آزمای مدیریت سلامت

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، با رویکرد مدیریتی، سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و اولویت‌بندی برنامه‌های مهم و کلان نظام سلامت در سطح دانشگاهی، ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی، به توسعه و مدیریت منابع انسانی، مالی، فیزیکی، آموزشی، فرهنگی، پژوهشی، بهداشتی و درمانی در نظام سلامت می‌پردازند و با بهره‌گیری از مفاهیم دانش به‌روز مدیریت با مشارکت در طراحی و استقرار نظام نوین مدیریتی، اقتصاد نظام سلامت و انجام مطالعات میدانی، برنامه‌ریزی و سازماندهی در راستای افزایش بهره‌وری در کلیه عرصه‌ها و سطوح فعالیت سازمان به عارضه‌یابی، شناخت مشکلات و رفع موانع بهره‌وری در سازمان پرداخته یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با مدیریت سلامت را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- برنامه‌ریزی و اولویت‌گذاری برنامه‌های کلان نظام سلامت در سطح دانشگاهی، ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی.
- بررسی و تحلیل وضعیت اقتصادی، اداری، مدیریتی، مالی و زیربنایی نظام سلامت و ارائه راهکارهای بهبود و توسعه آن‌ها.
- شناسایی، تعیین، محاسبه، سطح‌بندی و اولویت‌بندی نیازهای سازمان و واحدهای تابعه و وابسته به منابع انسانی، مالی، فیزیکی، تجهیزات فنی و اداری و اطلاعاتی.
- محاسبه و اولویت‌گذاری نیازهای ساختمانی، تأسیساتی و تجهیزاتی در خصوص تأمین، نگهداشت، نوسازی و توسعه مراکز و موسسات بهداشتی، درمانی، آموزشی و پژوهشی.

- مشارکت و نظارت در تهیه و تنظیم سیاست‌ها، خط‌مشی‌ها و راهبردهای کلان در زمینه تحول، تحکیم و تقویت مدیریت و برنامه‌ریزی سازمان.
- مشارکت در تهیه و تنظیم سیاست‌ها، خط‌مشی‌ها و راهبردهای کلان سازمان در زمینه تأمین، توسعه، تخصیص و توزیع منابع انسانی، مالی، فیزیکی و دانشی.
- تحلیل اقتصادی و مالی برنامه‌های حوزه‌های سلامت.
- نظارت بر اجرای سیاست‌ها، خط‌مشی‌ها و راهبردهای کلان سازمان در زمینه تأمین، توسعه، تخصیص و توزیع منابع انسانی، مالی، فیزیکی و دانشی.
- طراحی و استقرار سامانه‌های جامع و یکپارچه سازمانی براساس سیاست‌ها و راهبردهای دولت و نظام سلامت کشور.
- تهیه و ارائه الگوها و طرح‌های مناسب معماری و عمرانی واحدهای بهداشتی، درمانی، آموزشی و پژوهشی منطبق با اصول علمی و امکانات و شرایط جغرافیایی، فرهنگی و اقلیمی کشور.
- تعیین محورهای تحقیقات توسعه‌ای - کاربردی موردنیاز و بسترسازی جهت اجرای آن‌ها در حوزه نظام اداری - مالی - اقتصادی و مدیریتی سازمان.
- مدیریت در شرایط بحران به‌کارگیری مناسب‌ترین شیوه‌های مدیریت با استفاده بهینه از امکانات موجود.
- برنامه‌ریزی و اقدام لازم به منظور رصد وضعیت امنیتی و حفاظتی دستگاهها از حیث رعایت استانداردها، دستورالعمل‌ها و اصول حفاظتی
- انجام مطالعات میدانی، برنامه‌ریزی و سازماندهی در راستای افزایش بهره‌وری در کلیه عرصه‌ها و سطوح فعالیت سازمان.
- عارضه‌یابی، شناخت مشکلات و رفع موانع بهره‌وری در سازمان، اقدام برای حفاظت از دستگاه در برابر انواع آسیب‌ها و مخاطرات.
- تهیه و تنظیم برنامه‌های اجرایی در راستای استقرار مدیریت دانش.

- به‌کارگیری روش‌های ارزیابی مانند ارزیابی متوازن و... به‌منظور ایجاد سازمان استراتژی محور.
- برنامه‌ریزی مداخلات نظام سلامت بر اساس عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت.
- ساماندهی و توسعه مشارکت بخش غیردولتی در حوزه‌های تصمیم‌گیری، برنامه‌ریزی، اجرا، نظارت و ارزیابی بخش سلامت.
- تهیه، تنظیم و ابلاغ دستورالعمل‌ها، ضوابط، رویه‌ها و مدیریت، برنامه‌ریزی، سازماندهی منابع، ارزیابی عملکرد سازمان با رویکرد مدل‌های تعالی سازمانی در بخش سلامت.
- بهره‌گیری از توان علمی و امکانات و تسهیلات فنی و اعتباری انجمن‌ها، نهادها و مجامع ملی و بین‌المللی.
- برقراری ارتباط با جامعه و برنامه‌ریزی برای جلب مشارکت مردم در مراحل مختلف برنامه‌ریزی، اجرا، پایش، ارزشیابی و تأمین خدمات در سلامت.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.
- برنامه‌ریزی و انجام اقدامات لازم به‌منظور رصد مستمر وضعیت امنیتی و حفاظتی دستگاه
- شناسایی تهدیدات آفندی و عوامل مخل امنیت و سلامت دستگاه
- ارائه مشاوره امنیتی و خدمات اطلاعاتی به بالاترین مقام دستگاه و سایر مراجع ذی صلاح.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد یا دکترا تخصصی (Phd) در رشته‌های مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی، اقتصاد بهداشت، سیاست‌گذاری سلامت، اقتصاد سلامت، آینده‌پژوهی سلامت.

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی دکتری حرفه‌ای دریکی از رشته‌های پزشکی، داروسازی، دندانپزشکی.

ج: دارا بودن دانشنامه تخصصی دریکی از رشته‌های پزشکی، داروسازی، دندانپزشکی.

۲- تجربه:

- درخصوص پرسنل دارای مدرک تحصیلی دکترای حرفه‌ای و تخصصی (Phd) و یا دانشنامه تخصصی حداقل ۶ سال سابقه فعالیت مرتبط برای تصدی پست‌های مدیریتی ستاد دانشگاه یا ادارات کل.
- درخصوص پرسنل دارای مدرک تحصیلی دکترای حرفه‌ای و تخصصی (Phd) و یا دانشنامه تخصصی حداقل ۸ سال سابقه فعالیت مرتبط برای تصدی پست‌های مدیریتی ستاد وزارت و یا سازمان‌ها.
- مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد اقتصاد سلامت، مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی. حداقل ۱۰ سال سابقه فعالیت مرتبط برای تصدی پست‌های مدیریتی ستاد دانشگاه یا ادارات کل.
- مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد اقتصاد سلامت، مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی. حداقل ۱۲ سال سابقه فعالیت مرتبط برای تصدی پست‌های مدیریتی ستاد وزارت و یا سازمان‌ها.

۳- مهارت:

- مهارت فنی شامل تحلیل سیستم سلامت
- مهارت برنامه‌ریزی و ارزیابی نظام سلامت
- مهارت نظام‌های پرداخت و تأمین مالی
- مهارت تحلیل هزینه‌ها،
- مهارت به‌کارگیری استانداردهای تشکیلاتی بالینی و فیزیکی نظام‌های مدیریتی
- مهارت ادراکی شامل درک مشکلات کلی سازمان
- مهارت انسانی شامل داوری
- مهارت کار با یا بوسیله کارکنان
- آگاهی از فنون تشویق و بکارگرفتن شیوه‌های رهبری مؤثر.

۴- دوره‌های آموزشی:

- طی ۲۵۰ ساعت دوره مدیریت اجرایی برای مدرک تحصیلی دکتری حرفه‌ای و تخصصی پزشکی، داروسازی، دندانپزشکی و کارشناسی ارشد اقتصاد بهداشت، مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی، برنامه‌ریزی و مدیریت بهداشت عمومی
- تفکر خلاق
- رویکردهای نوین مدیریت دولتی
- سیستم‌های اطلاعاتی مدیریت.

عنوان رشته شغلی: بازرسی سلامت

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، طی فرآیندی نظام‌مند با برنامه‌ریزی و به صورت هدف‌دار و با داشتن اختیار قانونی به جمع‌آوری اطلاعات دقیق به منظور بررسی انطباق یک محصول یا خدمت یا رفتار در بخش بهداشت و درمان با قوانین، آئین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مربوطه می‌پردازند و نتیجه نهایی آن که تایید یا رد انطباق می‌باشد را جهت اقدامات لازم قانونی گزارش می‌نمایند یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با بازرسی در حیطه بهداشت و درمان را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- مطالعه و بررسی تکنیک‌ها و روش‌های نوین بازرسی و ارزیابی به منظور تطابق روش اعمال شده با اهداف مدنظر به منظور افزایش کارایی کمی و ارتقاء کیفی فرآیند بازرسی و گزارش دهی.
- تحلیل کمی و کیفی شواهد و اطلاعات گردآوری‌شده در جریان بازرسی بر پایه اصول علمی.
- تنظیم نتیجه تحقیقات و تهیه گزارش و ارسال آن به مراجع ذی‌ربط جهت پیگیری و حصول نتیجه.
- ارائه پیشنهاد و راهکار اصلاحی به منظور افزایش سرعت و اثربخشی مأموریت‌های بازرسی محوله.
- بازرسی از کلیه واحدهای زیرمجموعه دستگاه در زمینه امور مرتبط با سلامت و ارائه پیشنهاد جهت اصلاح فرآیندها و رفع نواقص موجود.

- کنترل و نظارت بر ورود، تولید، توزیع تا عرضه فروش کالاهای سلامت محور (کلیه مواد و فرآورده‌های دارویی و مکمل، بیولوژیک و سنتی و گیاهی، خوراکی و آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی، ملزومات و تجهیزات پزشکی.
- رسیدگی اولیه به شکایات واصله و پاسخگویی به مراجعین در رفع مشکلات در موارد مربوطه.
- انجام بازرسی‌های لازم به منظور حصول اطمینان از انطباق عملکردها با قوانین، آئین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مرتبط.
- هماهنگی و همکاری با نهادهای نظارتی برون‌سازمانی به منظور تبادل نظر و ارتقاء سطح عملکرد با نظارت مقام مافوق.
- ارائه راهکارهای مناسب به منظور بهره‌برداری بهتر از منابع و توانایی‌های موجود در راستای اهداف و برنامه‌ها.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

- الف: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترای حرفه‌ای یا دانشنامه تخصصی .
- ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد یا دکترای تخصصی (PhD) در یکی از رشته‌های تحصیلی تخصصی دستگاه **مشروط** به دارا بودن کارشناسی مرتبط با تشخیص و تایید کمیته اجرائی مهندسی مشاغل.

۲- تجربه:

- حداقل سنوات تجربه مورد نیاز مرتبط چهار سال می باشد.

۳- مهارت:

- مهارت به کارگیری قوانین و مقررات و استانداردهای حوزه سلامت
- مهارت انجام مشاهده دقیق
- مهارت گزارش نویسی
- مهارت جمع آوری و تحلیل داده ها
- مهارت مدیریت و ارتقا فرآیند
- مهارت مستندسازی اطلاعات، مهارت انطباق مشاهدات و مستندات با استانداردها
- مهارت انجام مصاحبه.

۴- دوره های آموزشی:

- آشنایی با آیین نامه ها، بخشنامه ها و دستورالعمل ها مربوط به خدمات پزشکان پیراپزشکان و مراکز پزشکی
- آشنایی با آیین نامه ها، بخشنامه ها و دستورالعمل های اختصاصی دفتر حقوقی وزارت بهداشت و درمان
- آشنایی با تکنیک ها و روش های جدید بازرسی.

عنوان رشته شغلی: کار آزمای امور بین‌المللی سلامت

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، براساس قوانین و مقررات داخلی به ایجاد ارتباط مؤثر با کشورها و سازمان‌های بین‌المللی فعال در حیطه سلامت، همکاری علمی و فنی در تنظیم قراردادهای بین‌المللی براساس قوانین و حقوق بین‌الملل، ایجاد زمینه‌های مناسب جهت تجارت بین‌الملل و گردشگری سلامت، امکان‌سنجی زمینه‌های اشتغال گروه علوم پزشکی، صدور خدمات پزشکی و ایجاد واحدهای تشخیصی و درمانی در خارج از کشور، بررسی و امکان‌سنجی ایجاد واحدهای آموزشی بین‌الملل در داخل کشور و نظارت بر روند اجرای تفاهم‌نامه‌های آموزشی بین‌المللی یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با مسائل بین‌المللی سلامت در حیطه فعالیت‌های این رشته شغلی می‌باشد.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- مطالعه و شناخت وظایف و عملکرد سازمان‌های بین‌المللی مرتبط با بهداشت و درمان از قبیل برنامه پیشرفت و توسعه ملل متحد (UNDP)، صندوق کودکان ملل متحد (UNICEF)، سازمان جهانی بهداشت (WHO) و غیره به منظور اجرای برنامه‌های مشترک و توسعه روابط این سازمان‌ها در کشور.
- بررسی میزان اثربخشی و کارایی همکاری‌های بین‌المللی و ارائه راهکارهای مناسب جهت بهبود و ارتقاء روابط.
- مطالعه و بررسی امکانات بالقوه برای شرکت در برنامه‌های سازمان‌های بین‌المللی به منظور پیشبرد برنامه‌ها.

- مطالعه و بررسی و ارائه راهکارهای مناسب در جهت گسترش همکاری‌های فی‌مابین ایران و سازمان‌های بین‌المللی در بخش سلامت.
- تهیه و تدوین برنامه‌ها و الگوهای لازم برای تأمین منابع و اطلاعات تخصصی حوزه‌های سلامت برای کارشناسان و مدیران حوزه‌های مختلف بهداشت و درمان.
- ایجاد زمینه‌های همکاری و همفکری با کارشناسان و مدیران سایر وزارتخانه‌ها و سازمان‌های دولتی و غیردولتی و عمومی، مردم‌نهاد و خصوصی به منظور بسترسازی برای افزایش تبادل اطلاعات و همکاری در سطح سازمان‌های منطقه‌ای، فرا منطقه‌ای و بین‌المللی و همچنین با سایر کشورها تحت نظر مقام مافوق.
- تهیه اطلاعات تخصصی سلامت موردنیاز واحدهای تابعه وزارت متبوع در حیطه وظایف و جایگاه سازمان‌های بین‌المللی.
- ارائه خدمات مشورتی و فنی تخصصی در مورد سازمان‌های مذکور به مسئولین ذی‌ربط.
- مطالعه، بررسی و پیشنهادهای تخصصی سلامت جهت تدوین، تهیه و تنظیم پیش‌نویس قطعنامه‌ها، قراردادها و موافقت‌نامه‌های علمی و فنی با دانشگاه‌های علوم پزشکی، سازمان‌ها و موسسات بین‌المللی و سایر کشورهای جهان.
- مطالعه، بررسی و پیشنهاد زمینه‌های موجود برای گسترش ارائه خدمات بهداشتی و درمانی توریسم سلامت.
- بررسی و تحلیل مدارک و اسناد مربوط به اجلاس‌های سازمان‌های بین‌المللی از جمله سازمان جهانی بهداشت و کمیته‌های منطقه‌ای.
- همکاری در برنامه‌ریزی برگزاری کنفرانس‌ها، سمینارها و کارگاه‌های آموزشی علمی در حوزه سلامت در کشور.
- بررسی و تحلیل نتایج پروژه‌ها و برنامه‌های مشترک با سایر کشورها و پیشنهاد اقدامات لازم.

- هدایت و هماهنگی واحدها و نیروهای تحت پوشش در جهت برنامه مدون و مصوب.
- تهیه برنامه عملیاتی در جهت اجرای سیاست‌ها و برنامه‌های کلان حوزه امور بین‌الملل سلامت.
- تهیه گزارش عملکرد از حوزه‌های تخصصی در خصوص اقدامات انجام‌شده و نتایج آن.
- همکاری در تحلیل اطلاعات و مستندات مربوط به منظور تهیه و تنظیم بودجه اجلاس‌ها، کارگاه‌های آموزشی، کنفرانس‌ها، سمینارها و سمپوزیوم‌های علمی بین‌المللی.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی دکتری تخصصی بالینی و پایه (PhD) در یکی از رشته‌های علوم پزشکی با تشخیص و تایید کمیته اجرائی مهندسی مشاغل

۲- مهارت:

- مهارت تحلیل آماری
- مهارت استفاده از طبقه‌بندی بین‌المللی حساب‌های سلامت (ichat)

- مهارت هدایت طرح‌های پیشنهادی
- مهارت ایجاد و پایش پروتکل‌ها
- مهارت قضاوت درباره صحت پاسخ‌ها جهت اطمینان از کیفیت داده‌ها
- مهارت به‌کارگیری دانش حاصل از کار با جمعیت‌های هدف
- تسلط بر یکی از زبان‌های انگلیسی، عربی، فرانسوی، روسی، اسپانیایی در سطح پیشرفته با ارائه مدرک رسمی معتبر.

۳- دوره‌های آموزشی:

- اقتصاد و تجارت بین‌الملل
- آشنایی با سازمان‌ها و حقوق بین‌المللی
- اصول نگارش علمی به زبان خارجی و فارسی
- روش ترجمه متون تخصصی روابط بین‌الملل.

عنوان رشته شغلی: کارشناس تعالی سازمانی سلامت

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، به بررسی سیستم‌ها، فرآیندها و شیوه‌های مناسب جهت اجرای برنامه‌های مرتبط با تعالی سازمانی نظیر الگوهای ارتقای کیفیت، حاکمیت بالینی، اعتباربخشی و ... پرداخته و در پیاده‌سازی نظام ارزیابی و بهینه‌سازی عملکرد بالینی، مدیریتی، اقتصادی و اطلاعاتی مؤثر مشارکت نموده یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با ارتقا فرآیندها را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- شناسایی و ارائه راهکارهای مناسب به منظور جذب و بهره‌برداری از کلیه امکانات موجود اعم از منابع دولتی، غیردولتی، ملی و بین‌المللی برای توسعه.
- ارزیابی عملکرد کارکنان و واحدهای اداری و تخصصی بر اساس دستورالعمل‌ها و ضوابط ابلاغی.
- مشارکت در استقرار مدیریت دانش و یادگیری سازمانی در سطوح مختلف سازمان.
- مشارکت در استقرار مدیریت ریسک، مدیریت ناب، مدیریت بر مبنای هدف، توسعه و غنی‌سازی شغلی، سازمان‌های یادگیرنده، مدیریت کارآفرینی.
- اجرای برنامه‌های مرتبط با تعالی سازمانی (الگوهای ارزیابی کیفیت، حاکمیت بالینی، اعتباربخشی).
- مشارکت در اجرای روش‌های ارزیابی مانند کارت امتیازی متوازن به منظور ایجاد سازمان استراتژی محور.

- مطالعه و بررسی خدمات قابل‌واگذاری و مشارکت در تدوین دستورالعمل واگذاری و تنظیم گزارش‌های اقدامات انجام‌شده.
- اجرای رویکردها، اصول، مبانی و مفاهیم مرتبط با توسعه سازمان و مدیریت بخش سلامت.
- مطالعه، بررسی و ارائه سیستم‌ها، فرایندها، شیوه‌ها، مهارت‌ها و ابزارهای مناسب نظام سلامت و تلاش برای بسط و بهبود مستمر کیفی آن‌ها.
- مشارکت در پیاده‌سازی برنامه‌ریزی، سازماندهی، فرهنگ‌سازمانی، نظام ارزیابی عملکرد و مدیریت اطلاعات و ارائه گزارش‌های دوره‌ای و موردی در این خصوص.
- اصلاح فرایندهای سازمانی در واحدهای ارائه‌دهنده خدمات سلامت و مرتبط با مأموریت سازمان.
- تعیین اولویت‌های خدمات سلامت و برنامه‌ها و مداخلات موردنیاز نظام سلامت.
- مطالعه و بررسی واحد ذی‌ربط و پیشنهادات اصلاحی برای بهبود ساختاری.
- تهیه و تدوین و تولید اقلام آماری و شاخص‌های سازمانی موردنیاز برنامه‌ریزی راهبردی.
- تهیه و تنظیم و تدوین برنامه‌های توانمندسازی کارکنان نظام.
- مشارکت در تدوین استانداردها، ارزیابی عملکرد اقتصادی واحد و استقرار سیستم هزینه‌یابی و تعیین قیمت تمام‌شده خدمات.
- تحلیل آمار و اطلاعات مرتبط جهت تصمیم‌سازی‌های اقتصادی.
- تهیه تحلیل‌ها و شاخص‌های ارزیابی عملکرد واحدها نظیر تحلیل‌های هزینه-منفعت، هزینه-کارآیی، هزینه-اثربخشی، هزینه-مطلوبیت، هزینه-فرصت‌های از دست رفته، با تأکید بر عملکرد مالی.
- همکاری با واحدهای مختلف سازمان برای تهیه و تدوین برنامه‌های عملیاتی
سالانه

- همکاری و نظارت در تعریف ساختار شکست کارها و فعالیتهای برنامه های عملیاتی
- کنترل، پیگیری و نظارت بر پیشرفت فیزیکی و زمانی فعالیتهای واحدهای عملکردی و گروه های کاری
- پایش و نظارت بر برنامه های تدوین شده به منظور حصول اطمینان از اجرای موفق برنامه ها
- مطالعه و ارائه راهکارهای افزایش منابع مالی از جمله درآمد اختصاصی.
- مطالعه و ارائه راهکارهای مناسب برای ممانعت از نشت منابع از جمله کسورات.
- ارائه مشاوره در خصوص نحوه وصول و مصرف منابع اختصاصی.
- شرکت فعال در دوره های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی های شغلی و به کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی.

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی، فناوری اطلاعات سلامت، ارزیابی فناوری سلامت، اپیدمیولوژی **مشروط** به دارا بودن مدرک کارشناسی مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی.

ج: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترا تخصصی (Phd) مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی، مدیریت تحقیقات و فناوری در نظام سلامت، مدیریت اطلاعات سلامت، اپیدمیولوژی، اقتصاد سلامت، سیاست‌گذاری سلامت مشروط به دارا بودن مدرک کارشناسی مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی و کارشناسی ارشد در یکی از رشته های تحصیلی ذکرشده در بند ب.

۲- مهارت:

- مهارت برنامه‌ریزی
- مهارت تحلیل داده ها
- مهارت تصمیم‌گیری مبتنی بر شواهد
- مهارت ارزیابی اقتصادی مداخلات مدیریتی
- مهارت ممیزی نظام‌های مدیریتی
- مهارت ارزیابی عملکرد سازمانی.

۳- دوره‌های آموزشی:

- طراحی سازمان (ساختار - سیستم - فرآیند)
- الگوهای اعتباربخشی
- مدیریت تحول سازمانی
- برنامه‌ریزی استراتژیک و عملیاتی.

بخش پانزدهم (رشته‌های شغلی دامپزشکی

عنوان رشته شغلی: دامپزشک

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، فعالیت‌های پیشگیری، تشخیص و درمان بیماری‌های دام و تشخیص، کنترل و ریشه‌کنی بیماری‌های دامی مشترک بین انسان و دام و بررسی اپیدمیولوژیک بیماری‌های دامی و شرکت در عملیات اجرایی خدمات بهداشتی درمانی دامپزشکی و بررسی شیوع بیماری‌های ناشناخته و پیشگیری و مقابله با بحران‌ها و حوادث غیرمترقبه، خدمات مشاوره، تحقیق، آموزش، ترویج و ارزیابی عملکرد، برنامه‌ریزی و نظارت بر واحدها و مراکز تشخیص و درمان و تنظیم و ارائه گزارش‌های در حوزه دامپزشکی و مطالعه، برنامه‌ریزی، سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی را برعهده دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- اقدامات لازم جهت تشخیص، درمان و جراحی دام‌های بیمار در بیمارستان یا درمانگاه.
- صدور دستورالعمل‌های لازم درباره امور مربوط به معاینات و معالجات و بستری نمودن دام‌های بیمار و تجویز دارو.
- تجهیز و اعزام اکیپ‌های سیار به مراکز دامداری و دام‌پروری به منظور اجرای برنامه‌های دامپزشکی.
- اعزام اکیپ‌های سیار به مراکز دامداری و دام‌پروری به منظور نمونه‌برداری.

- تأمین نیازهای فنی از قبیل نوع و مقدار واکسن، تجهیزات و غیره.
- اظهار نظر درباره تغییر با اصلاح روش‌های مبارزه و ریشه‌کنی بیماری‌ها.
- تلقیح دام‌ها در برابر بیماری‌های ویروسی مانند هاری و غیره.
- پیگیری عملیات اجرایی بهداشتی و درمانی دام‌ها در حوزه عملکرد.
- تهیه برنامه انجام خدمات بهداشتی و درمانی در حوزه عملکرد.
- انجام مطالعات لازم به منظور آگاهی از وضع بهداشتی، درمانی دام‌ها در مناطق مختلف کشور و جمع‌آوری اطلاعات موردنیاز جهت برنامه‌ریزی در حوزه عملکرد.
- تجزیه و تحلیل فعالیت‌های بهداشتی و درمانی دام‌ها در حوزه عملکرد.
- رسیدگی و نظارت بر عملیات اجرایی بهداشتی و درمانی افراد تحت نظر.
- نظارت و راهنمایی کلیه موسسات دامپروری و دامداری و دارویی دام و فرآورده‌های دامی در حوزه عملکرد.
- مطالعه و تحقیق درباره مسائل و روش‌های اجرایی بهداشتی و درمانی نظیر ریشه‌کنی بیماری‌های مشترک انسان و دام، بیماری‌های دامی.
- کسب اطلاع از چگونگی شیوع بیماری‌های ناشناخته و انجام عملیات تشخیص و اعلام نتیجه تشخیص به واحدهای اعزامی همراه با توصیه فنی لازم.
- اظهار نظر درباره نحوه استفاده از دارو، واکسن و سایر مواد بیولوژیک و نتایج حاصله از مصرف آن‌ها.
- مطالعه، سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، تدوین ضوابط، مقررات و دستورالعمل‌های فنی، بهداشتی مرتبط شغل.
- بازرسی، نظارت و کنترل و صدور مجوز بهداشتی تولید، واردات، صادرات، نگهداری، پخش و فروش دارو و مواد بیولوژیک، مکمل‌ها، مواد افزودنی، لوزام و تجهیزات و مواد مصرفی دامپزشکی.
- مطالعه و ارزیابی خطر و ثبت داروها و فرآورده‌های بیولوژیک، مکمل‌ها و مواد افزودنی و لوزام و مواد مصرفی دامپزشکی.

- مطالعه، برنامه‌ریزی و تعیین شاخص‌های تخصصی و ارزیابی طرح‌ها، پروژه‌ها و عملکرد دامپزشکی.
- مدیریت، برنامه‌ریزی، نظارت و همکاری در انجام تحقیقات، آموزش و ترویج دامپزشکی.
- مدیریت، هماهنگی و نظارت بر امور مرتبط با پیشگیری و مقابله با بحران و حوادث پیش‌بینی نشده و پدافند غیرعامل دامپزشکی.
- تنظیم ارتباطات و تدوین و اجرای تفاهم‌نامه‌ها و اسناد همکاری عمومی و بین‌المللی و سازمان‌های تخصصی از جمله دفتر بین‌المللی آموزش (OIE) و همچنین تهیه و ارائه گزارش‌های لازم.
- همکاری در اجرای پروژه‌های آموزشی، تحقیقاتی و ترویجی مرتبط با شغل.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترای حرفه‌ای و تخصصی در رشته دامپزشکی.

۲- تجربه:

- احراز پست‌های مرتبط این شغل در ستاد ادارات کل مستلزم حداقل ۲ سال تجربه و در ستاد سازمان حداقل ۷ سال تجربه است.

۳- مهارت:

- مهارت کار با دستگاه‌های اشعه ایکس (ثابت و پرتابل)
- مهارت کار با ابزارهای جراحی دامپزشکی
- مهارت کار با دستگاه‌های ساکشن و تزریق
- مهارت کار با نرم‌افزارهای پزشکی
- مهارت آموزش بهداشت دام به دامداران و دام‌پروران
- مهارت بازرسی و نظارت علمی
- مهارت گزارش‌نویسی و ارائه گزارش
- مهارت مهارت به‌کارگیری ابزارهای آمار و تحلیل اطلاعات
- مهارت استفاده از دارو، واکسن و سایر مواد بیولوژیک
- مهارت آموزش روش‌های جدید نمونه‌گیری و آزمایش‌ها
- مهارت تحلیل فعالیت‌های بهداشتی و درمانی دام‌ها
- مهارت مطالعه و تحقیق.

۴- دوره‌های آموزشی:

- آشنایی با بیماری‌های نوپدید و بازپدید دامی
- ارزیابی طرح‌ها و شاخص‌های تخصصی دامپزشکی
- بازدید فنی و کارشناسی
- نمونه‌برداری واحدهای تولید
- برنامه‌ریزی آموزشی
- تحقیقات و ترویج دامپزشکی
- اقتصاد دامپزشکی.

عنوان رشته شغلی: کاردان دامپزشکی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، فعالیت‌هایی شامل همکاری در زمینه ارائه خدمات دامپزشکی تحت نظارت دامپزشکان و انجام اموری از قبیل واکسیناسیون، تزریقات، پانسمان، مراقبت‌های بهداشتی، بازدید، نمونه‌برداری، قرنطینه، پاک‌سازی و ضدعفونی، سمپاشی، معدوم‌سازی دام، خوراک و نهاده‌های دامی آلوده و یا مشکوک و سایر عملیات فنی دامپزشکی و اجرای مقررات بهداشتی در کانون‌های آلوده یا سایر واحدهای تحت نظارت بهداشتی دامپزشکی و خدمات آزمایشگاهی دامپزشکی را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- مطالعه جمع‌آوری داده و تهیه گزارش‌های.
- همکاری و نظارت بر اجرای خدمات بهداشتی و درمانی دام.
- انجام اموری از قبیل واکسیناسیون، تزریقات، پانسمان و مراقبت بهداشتی.
- انجام خدمات بهداشتی و درمانی مانند قطع شاخ، اصلاح سم، تلقیح مصنوعی تحت نظارت دامپزشکان.
- بازدید، نمونه‌برداری و اعلام بروز بیماری‌های دامی و موارد تخلف از ضوابط و مقررات دامپزشکی و تهیه و ارائه گزارش‌های لازم.
- انجام عملیات آزمایشگاهی مانند دریافت و آماده‌سازی نمونه، ساخت محیط کشت، استریلیزاسیون لوازم و تجهیزات.
- همکاری با دامپزشکان و سایر کارشناسان ذی‌ربط در انجام وظایف و فعالیت‌های مختلف مربوطه.

- اعمال ضوابط بهداشتی و قرنطینه، پاک‌سازی، ضدعفونی، سم‌پاشی، معدوم‌سازی دام و خوراک و نهاده‌ها و فرآورده‌های دامی آلوده و یا مزنون.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در رشته شغلی مربوطه.

شرایط احراز

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کاردانی در رشته‌های دامپزشکی، بهداشتیاری دامپزشکی.

۲- تجربه:

- برای احراز پست‌های مرتبط در ستاد سازمان دامپزشکی کشور حداقل ۵ سال تجربه لازم است.

۳- مهارت:

- مهارت نمونه‌برداری
- مهارت استفاده از مواد مصرفی و تجهیزات آزمایشگاه
- داروها و مواد بیولوژیک
- مهارت انجام تزریقات و مایه‌کوبی
- مهارت گزارش‌نویسی.

۴- دوره‌های آموزشی:

- استریلیزاسیون و ضدعفونی مواد و تجهیزات آزمایشگاه
- اصول ساخت محیط کشت
- استفاده از فناوری اطلاعات
- اصول ایمنی‌شناسی دامپزشکی.

عنوان رشته شغلی: کارشناس بهداشت دام و فرآورده‌های دامی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، فعالیت‌هایی شامل مطالعه، برنامه‌ریزی، تدوین ضوابط و مقررات بازرسی و نظارت بر اجرای ضوابط و مقررات بهداشتی تولید دام و فرآورده‌های خام دامی و تضمین کیفیت و مدیریت پسماندها براساس سامانه‌های بین‌المللی از جمله GMP، HACCP، GLP و همچنین اعمال مقررات بهداشتی و قرنطینه‌ای، نظارت و کنترل واردات، صادرات، ترانزیت، حمل، نگهداری و عرضه دام و فرآورده‌های دامی یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط بهداشت دام و فرآورده‌های دامی را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- مطالعه، برنامه‌ریزی، تدوین ضوابط، مقررات و دستورالعمل‌های فنی و بهداشتی مرتبط شغل.
- مطالعه، گردآوری، طبقه‌بندی، تجزیه و تحلیل داده‌ها و مطالعات اپیدمیولوژیک داده‌ها و تدوین و ارائه گزارش‌های مرتبط با شغل.
- بازرسی، نظارت، کنترل و صدور مجوز بهداشتی واردات، صادرات، ترانزیت دام، فرآورده‌های دامی، خوراک دام، مواد اولیه و نهاده‌های خوراک دام، اسپرم، جنین، فرآورده‌های دامی تراریخته و دارو، مواد بیولوژیک، مکمل‌ها و افزودنی‌های خوراکی و تجهیزات و لوازم دامپزشکی.
- بازدید، نظارت و اعمال ضوابط بهداشتی و قرنطینه‌ای، کنترل تردد دام و فرآورده‌های دامی و لوازم و تجهیزات مرتبط آلوده یا مظنون به آلودگی در کانون‌های بیماری‌های دامی.

- بازدید، نظارت، کنترل و اعمال ضوابط بهداشتی در زیستگاه‌ها و اماکن دامی، واحدها و مراکز مرتبط با شغل در تمام مراحل تولید، استحصال، فرآوری، حمل‌ونقل، نگهداری و عرضه دام زنده و فرآورده‌های دامی.
- بازدید، نظارت و اعمال ضوابط بهداشتی و قرنطینه‌ای و اقدامات لازم برای تضمین بهداشت و سلامت مواد اولیه خوراک و خوراک آماده دام، مکمل‌ها و افزودنی‌های مربوط.
- بازدید، نظارت و اعمال ضوابط بهداشتی و قرنطینه‌ای و اقدامات لازم برای تضمین کیفیت و سلامت دام و فرآورده‌های دامی در تمام مراحل تولید، حمل، نگهداری، توزیع و فروش.
- نظارت و اعمال ضوابط بهداشتی و قرنطینه‌ای به منظور کاهش مخاطرات ناشی از پسماندهای دامپزشکی.
- بازدید، نظارت و اعمال ضوابط بهداشتی و قرنطینه‌ای در تمام مراحل تولید، واردات، صادرات، نگهداری، حمل، توزیع و عرضه فرآورده‌های ترا ریخته دامی.
- همکاری در اجرای پروژه‌های آموزشی، تحقیقاتی و ترویجی مرتبط با شغل.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی، کارشناسی ارشد یا دکتری در رشته‌های تحصیلی بهداشت مواد غذایی، بهداشت گوشت، فرآورده‌های دامی.

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی دکتری حرفه‌ای و تخصصی در رشته دامپزشکی.

*** احراز پست‌های مرتبط در ستاد اداره کل دامپزشکی استان و سازمان دامپزشکی کشور مستلزم داشتن مدرک دکترای حرفه‌ای یا تخصصی است.

۲- تجربه:

- احراز عنوان پست‌های مرتبط این شغل در ستاد سازمان دامپزشکی کشور مستلزم حداقل ۵ سال تجربه است.

۳- مهارت:

- مهارت برنامه‌ریزی
- مهارت انجام ممیزی
- مهارت تصمیم‌گیری
- مهارت بازرسی و نظارت بر اجرای ضوابط بهداشتی و قرنطینه‌ای
- مهارت جمع‌بندی و تحلیل داده‌ها و ارائه گزارش
- مهارت تحلیل مطالعات اپیدمیولوژیک.

۴- دوره‌های آموزشی:

- بازرسی بهداشتی گوشت در صنایع تولید خوراک دام، واحدهای استحصال، نگهداری، فرآوری، بسته‌بندی، حمل، توزیع و عرضه فرآورده‌های دامی
- بازرسی و نمونه‌برداری دام، خوراک دام و فرآورده‌های دامی و بهداشت گوشت، شیر، عسل، تخم‌مرغ و... و تقلبات مطرح در آنها

- بهداشت فرآورده‌های خام دامی و آشنایی با تقلبات مطرح در آن‌ها.

نسخه الکترونیکی ویدئویش ۹۸/۲/۱۵

عنوان رشته شغلی: کارشناس پیشگیری و مبارزه با بیماری‌های دامی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، فعالیت‌هایی شامل مطالعه، سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی، سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، تدوین ضوابط و مقررات بازرسی، نظارت بر فعالیت‌های واحدهای دامپزشکی بخش دولتی و غیردولتی، شناسایی، تشخیص، پایش، مراقبت فعال و غیرفعال، پیشگیری، کنترل و ریشه‌کنی بیماری‌های دام و بیماری‌های مشترک بین انسان و حیوان را در انواع دام شامل حیوانات اهلی، طیور، آبزیان، زنبور عسل، کرم ابریشم، حیوانات آزمایشگاهی و باغ وحش را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- مطالعه، سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، تدوین ضوابط، مقررات و دستورالعمل‌های مرتبط با شغل.
- مطالعه، بررسی و تحقیق برای دستیابی به آخرین یافته‌های علمی و اطلاع از وضعیت بیماری‌های دام و بیماری‌های قابل انتقال بین انسان و حیوانات در جهان، منطقه و داخل کشور و آموزش و انتقال آن به فراگیران مرتبط.
- مطالعه، گردآوری، طبقه‌بندی، تجزیه و تحلیل و مطالعات آماری و اپیدمیولوژی داده‌ها در حوزه فعالیت‌های مرتبط با شغل و تدوین ارائه گزارش‌های لازم.
- همکاری در اجرای پروژه‌های آموزشی، تحقیقاتی و ترویجی مرتبط با شغل.
- مطالعه، بررسی، پایش و مراقبت فعال و غیرفعال از بیماری‌های دام و بیماری‌های قابل انتقال بین انسان و دام.

- مطالعه، برنامه‌ریزی و اقدامات اجرایی برای کنترل، پیشگیری و ریشه‌کنی بیماری‌های دام و بیماری‌های مشترک بین انسان و حیوانات
- بازدید، شناسایی، نمونه‌برداری، تشخیص، اتخاذ تصمیم در خصوص روش مبارزه و گزارش رخدادهای بیماری‌های دام و بیماری‌های قابل انتقال بین انسان و حیوان.
- بازرسی، نظارت بر فعالیتهای واحدهای دامپزشکی بخش دولتی و غیردولتی در حوزه فعالیتهای مرتبط با شغل.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی دکتری حرفه‌ای و دکترای تخصصی در رشته دامپزشکی.

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی دکتری تخصصی (PhD) در رشته اپیدمیولوژی.

۲- تجربه:

- برای احراز پست‌های مرتبط در ستاد سازمان دامپزشکی کشور ۵ سال تجربه مرتبط لازم است.

۳- مهارت:

- مهارت معاینه کردن دام و حیوانات وحشی
- مهارت انجام کالبدگشایی دام و حیوانات وحشی
- مهارت انجام نمونه برداری
- مهارت انجام آزمایش‌ها
- مهارت تشخیص بیماری‌ها
- مهارت گزارش نویسی.

۴- دوره‌های آموزشی:

- بهداشت و بیماری‌های دام، طیور، آبزیان، زنبور عسل و کرم ابریشم و سایر دام‌ها
- اپیدمیولوژی کاربردی
- ارزیابی خطر در بیماری‌های دام و ایمنی‌شناسی عمومی و اختصاصی دام
- کاربرد فناوری و ارتباطات در گردآوری و تحلیل داده‌ها
- آشنایی با بیماری‌های نوپدید و بازپدید.

بخش شانزدهم (رشته‌های شغلی انتقال خون

عنوان رشته شغلی: کاردان انتقال خون

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، در فرآیندهای اهدای خون و انتقال ایمن آن با رعایت شرایط استاندارد در جمع‌آوری، نگهداری خون و فرآورده‌های خونی و وسایل مورد مصرف و همچنین بررسی شرایط پزشکی مجاز برای اهدای خون و صدور کارت اهدای خون می‌پردازند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- اجرای شرایط استاندارد برای جمع‌آوری، نگهداری خون و محصولات خونی، وسایل مورد مصرف، صدور کارت و شرایط پزشکی مجاز برای اهدای خون.
- ثبت‌نام داوطلبین جهت اهدای خون.
- تکمیل فرم سوابق پزشکی اهداکننده تحت نظر پزشک.
- ارزیابی و معاینه فیزیکی اهداکنندگان خون برحسب آموزش‌های داده‌شده زیر نظر پزشک.
- کمک‌های فنی در رابطه با امور خون‌گیری به پرسنل تحت پوشش.
- مراقبت دقیق از اهداکنندگان خون در طول مدت خونگیری تا زمان ترک محل خون‌گیری و پذیرایی بعد از اهدای خون.
- گزارش وضعیت اهداکننده خون به مسئول مربوطه یا پزشک مسئول.
- انجام عمل خون‌گیری بر اساس ضوابط و استانداردها.

- تهیه و تنظیم آمار روزانه خون دهندگان و گزارش‌های لازم.
- انجام آزمایش‌های اولیه مانند هموگلوبین و هماتوکریت بر اساس استانداردها.
- پذیرش فرم‌های توزیع خون و انجام اقدامات لازم.
- تحویل خون تایید شده از آزمایش‌های و تفکیک آن‌ها به گروه‌های مختلف.
- تهیه آمار روزانه از روی فرم‌های تحویل گرفته‌شده از بیمارستان‌ها.
- تهیه و ارسال آمار ضایعات خون به قسمت آمار.
- ارسال خون اورژانس توسط مامورین به بیمارستان و دریافت برگ درخواست آن.
- تشویق و ترغیب مردم جهت اهدا خون و انجام جمع‌آوری در سطح استانی به طور ثابت و سیار.
- اداره خدمات ثابت و سیار جهت جمع‌آوری خون‌ها.
- نظارت بر تأمین لوازم و داروها.
- تزریق دارو تحت نظر پزشک به اهداکنندگانی که دچار واکنش‌های اهدای خون می‌شوند.
- چک نمودن کیسه‌های خون قبل از خون‌گیری به صورت نمونه‌برداری.
- رسیدگی و کنترل شرایط بهداشتی محیط کار.
- تشکیل پرونده بهداشتی برای کلیه کارکنان.
- جمع‌آوری و نظرسنجی از اهداکنندگان خون راجع به خدماتی که ارائه می‌گردد و انجام تغییرات لازم.
- تشویق و ترغیب داوطلبان اهدای خون و اجرای برنامه‌های آموزشی جهت آگاهی مردم به امر اهدای خون.
- انجام آزمایش تعیین گروه خونی و بررسی دقیق سلامتی خون از نظر بیماری‌های عفونی منتقله از راه خون.
- توزیع خون و فرآورده‌های خونی به مراکز بهداشتی درمانی، بیمارستان‌ها و نظارت مصرف بهینه آن‌ها.

- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کاردانی علوم آزمایشگاهی.

۲- مهارت:

- مهارت خون‌گیری،
- مهارت ارتباط مؤثر با اهداکنندگان،
- مهارت تحلیل شیمیایی مایعات بدن (خون، ادرار،...)،
- مهارت ورود داده‌ها به رایانه،
- مهارت انجام تست‌های لازم برای انتقال خون،
- مهارت شمارش سلول‌های خونی،
- مهارت آزمایش سلول‌های رنگ‌آمیزی شده برای مشخص نمودن اختلالات،
- مهارت انجام کار با تجهیزات آزمایشگاهی (شامل آماده‌سازی، نگهداری، تطبیق با اندازه‌های استاندارد (کالیبراسیون) و تمیز کردن دستگاه)،
- مهارت کار با نرم‌افزارهای پزشکی (نرم‌افزارهای آزمایشگاهی و اداری).

۳- دوره‌های آموزشی:

- مراقبت از خون،
- ذخیره ایمن خون و فرآورده‌های خونی،

- آشنایی با شیوه‌های حمل‌ونقل صحیح خون و فرآورده‌های خونی،
- ضوابط و استانداردهای انتخاب اهداکنندگان.

نسخه الکترونیکی ویدئویش ۹۸/۲/۱۵

عنوان رشته شغلی: کارشناس انتقال خون

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها در فرآیندهای اهدای خون، انتقال ایمن آن با رعایت شرایط استاندارد در مرحله جمع‌آوری، نگهداری خون و فرآورده‌های خونی و وسایل مورد مصرف و همچنین انجام آزمایشات اولیه، پلاسما فرزیس، پلاکت فرزیس و توزیع فرآورده‌ها براساس نیاز بیمارستان‌ها و برنامه‌ریزی و نظارت بر حفظ جذب و آموزش اهداکنندگان و یا سرپرستی فعالیت‌های فوق می‌پردازد.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- انجام عمل خون‌گیری براساس ضوابط و استانداردهای آموزش داده‌شده.
- نظارت و کنترل قسمت‌های پذیرش و ثبت‌نام و سالن خونگیری.
- مراقبت از اهداکننده‌ای که دچار شوک شده و اعلام وضعیت وی به پزشک واحد و کمک‌های فنی به سایر همکاران حسب مورد و درج عوارض پیش‌آمده در پرسشنامه خون‌گیری.
- مدیریت و راهبری تیم‌های خونگیری براساس دستورالعمل‌های صادره.
- ارائه گزارش و آمارهای مورد لزوم حسب مورد.
- انجام فرآیند ارسال کیسه و پیلوت به بخش فرآورده‌ها مطابق دستورالعمل‌های مدون.
- جداسازی کیسه‌های خون CUE و Failed جهت ارسال به بخش کنترل کیفی.
- انجام آزمایش‌های اولیه مانند هموگلوبین و هماتوکریت برابر استانداردها.
- همکاری در انجام ریلیز فرآورده‌ها (انجام ریلیز مرحله دوم خون کامل و PCR).

- تهیه فرآورده‌های سلولی و پلاسمایی مطابق دستورالعمل‌های سازمان.
- تهیه فرآورده‌های سلولی و پلاسمایی به روش آفرزیس.
- ریلیز کلیه محصولات سلولی و پلاسمایی مطابق دستورالعمل‌های سازمان.
- انهدام و ثبت ضایعات فرآورده‌های سلولی و پلاسمایی مطابق دستورالعمل‌های سازمان.
- انجام آزمایش‌های سرولوژی و ایمونولوژی مطابق دستورالعمل‌های سازمان.
- انجام آزمایش‌های شاخص‌های مربوط به کیفیت محصولات.
- نظارت بر پایگاه‌های اقماری.
- توزیع فرآورده‌های سلولی و پلاسمایی براساس نیاز بیمارستان‌ها.
- اشعه دادن فرآورده‌های سلولی و پلاسمایی براساس نیاز بیمارستان‌ها.
- برنامه‌ریزی و نظارت بر حفظ جذب و آموزش اهداکنندگان.
- ایجاد زمینه جلب اهداکنندگان برای مراجعات بعدی.
- آماده‌سازی محصولات پلاسمایی جهت ارسال به منظور پالایش قراردادی.
- انجام عملیات look back جهت محصولات سلولی و پلاسمایی.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی یا کارشناسی ارشد یا دکترا تخصصی (Phd) در یکی از رشته‌های علوم آزمایشگاهی، میکروبیولوژی، هماتولوژی، پرستاری، مامایی، زیست‌شناسی با همه گرایش‌ها با تشخیص کمیته اجرایی مهندسی مشاغل.

۲- مهارت:

- قدرت تشخیص
- تجزیه و تحلیل
- قدرت استدلال و اتخاذ تصمیم
- قدرت بیان
- گزارش نویسی
- تسلط به زبان خارجی
- تسلط به رایانه

۳- دوره‌های آموزشی:

- اصول ایمنی و بهداشت خون‌گیری،
- ذخیره ایمن خون،
- آزمایشگاه ریلیز،
- آشنایی با نظام مراقبت از خون و آزمایشات استاندارد در بانک خون مراکز درمانی،
- آشنایی با آزمایشات نوین در سازمان انتقال خون
- آموزش مهارتی برحسب بخش فعالیت مربوطه.
- ارتقای و حفظ کرامت مردم در نظام اداری،
- برقراری ارتباط مؤثر با محیط و دیگران،
- آشنایی با کمک‌های اولیه،

بخش هفدهم (رشته‌های شغلی پزشکی قانونی

عنوان رشته شغلی: کارآزمای کالبدشناسی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، تحت نظارت اعضای هیئت علمی به ارائه خدمات آموزشی و پژوهشی به دانشجویان رشته‌های گروه پزشکی و پیراپزشکی پرداخته و یا در مراکز لقاح مصنوعی به جنین‌شناسی، بافت‌شناسی و کالبدشناسی می‌پردازند یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با کالبدشناسی را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- به کارگیری اصول علمی کالبدشناسی، بافت‌شناسی و جنین‌شناسی در انجام وظایف
- تنظیم برنامه‌های عملی مربوط به سالن تشریح.
- آماده‌سازی تشریح برای کلاس‌های عملی.
- تهیه مدل‌های تشریحی و موزه علوم تشریحی.
- سرپرستی آزمایشگاه‌های بافت‌شناسی و جنین‌شناسی.
- فیکس کردن جسد و نگهداری از اجساد و اعضاء فیکس شده.
- تشریح جسد و شناخت تغییرات طبیعی (وارپاسیون) کالبد انسان.
- تهیه لام‌های میکروسکوپی (بافت‌شناسی-جنین‌شناسی).
- نگهداری و نظارت بر تشریح جسد و جلوگیری از خراب شدن آن.

- تهیه نمونه‌های انسانی از پزشکی قانونی.
- پیگیری مستمر جهت تهیه جسد.
- نمونه‌برداری، فیکس نمونه و تهیه لام آموزشی و پژوهشی برای آزمایشگاه بافت‌شناسی.
- تهیه مقاطع بافتی برای میکروسکوپ الکترونی.
- تهیه جنینهای انسانی از بیمارستان‌ها و همچنین تهیه مقاطع بافتی جنین‌شناسی.
- کشت جنین و سلول.
- اشتغال به عنوان کارشناس جنین‌شناسی در مرکز لقاح مصنوعی.
- تهیه فیلم‌های آموزشی از طریق وسایل کمک‌آموزشی.
- مشاوره و راهنمایی دانشجویان رشته‌های پزشکی و پیراپزشکی.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد یا دکتری در رشته‌های تحصیلی علوم تشریح و بافت‌شناسی.

۲- مهارت:

- مهارت جمع‌آوری داده‌ها برای تحلیل
- مهارت مستندسازی دقیق

- مهارت استفاده از ابزارهای اتوپسی (مانند تیغ، پنس، قیچی و ابزارهای کالبدگشایی)
- مهارت نمره دهی نمونه‌ها
- مهارت استفاده از نرم‌افزارهای پرسشنامه‌ای و پایگاه داده‌ها (سم‌شناسی)
- مهارت استفاده از نرم‌افزارهای گرافیک ۳ بعدی.

۳- دوره‌های آموزشی:

- آشنایی با آیین‌نامه‌های اجرایی سازمان پزشکی قانونی
- اورژانس‌های پزشکی قانونی
- تفسیر آزمایش‌های پس از مرگ
- روان پزشکی قانونی.

عنوان رشته شغلی: کارشناس آزمایشگاه پزشکی قانونی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها در آزمایشگاه‌های تخصصی پزشکی قانونی و زیر نظر مستقیم مسئول فنی به انجام آزمایش‌های تخصصی سم‌شناسی قانونی، آسیب‌شناسی قانونی، سرم‌شناسی قانونی و ژنتیک قانونی باهدف تشخیص علت فوت، علت مسمومیت، سوء مصرف و اعتیاد به مواد، تعیین هویت و تطابق نمونه‌های زیستی و غیر زیستی و آثار مکشوفه از صحنه‌های فوت و یا جرم با افراد و یا نمونه‌های مظنون، و سایر اقدامات فنون اختصاصی مرتبط با فعالیت‌های آزمایشگاهی پزشکی قانونی می‌پردازند و یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با آزمایش‌های تخصصی موردنیاز پزشکی قانونی را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- نظارت مستمر بر فعالیت کلیه فرآیندهای آزمایشگاهی با رعایت زنجیره حفاظت و کنترل و رعایت الزامات قانونی، اخلاقی و حرفه‌ای
- نظارت و انجام تطابق نمونه‌های ارسالی به آزمایشگاه با درخواست‌های ارسال شده.
- نظارت و انجام آزمایش‌های اختصاصی سم‌شناسی قانونی، آسیب‌شناسی قانونی، سرم‌شناسی قانونی و ژنتیک قانونی متناسب با رشته شغلی مربوطه مانند: آماده‌سازی نمونه‌های زیستی قبل و بعد از مرگ و انجام استخراج‌های اختصاصی برای گروه‌های مختلف دارویی و سموم، انجام آزمون‌های غربالی و تاییدی بر روی نمونه‌ها، آنالیز دستگامی و غیر دستگامی داروها و سموم در انواع نمونه‌های زیستی در افراد زنده و نمونه‌های پس از مرگ، انجام آزمایش‌های بررسی سوء مصرف مواد در نمونه‌های زیستی، آنالیز کیفی و کمی داروها و سموم در انواع

نمونه‌های غیر زیستی به دست آمده از صحنه جرم، انجام آزمایش‌های تخصصی آسیب‌شناسی قانونی بر روی بافت‌های پس از مرگ از جمله بررسی‌های گراس پاتولوژی و انجام آزمایش‌های میکرو پاتولوژی با استفاده از روش‌های اختصاصی رنگ‌آمیزی سلولی و بافتی (سیتوشیمی، هیستوشیمی و ایمنوهیستوشیمی) و سایر تکنیک‌های مولکولی و الکترون میکروسکوپی با هدف تشخیص نوع و زمان بروز آسیب‌های بافتی و عضوی و ارتباط آن با علت و زمان حدوث مرگ و یا بروز آسیب و بیماری، انجام آزمایش‌های بررسی گروه‌های خونی اصلی و فرعی، تجسس اسپرم، تطابق مو، انجام آزمایش‌های بررسی بارداری در افراد زنده، DNATyping، استخراج DNA (کروموزمی و میتوکندریال) از انواع نمونه‌های زیستی مانند: خون، بزاق، بافت کبد، استخوان، عضله، مو، اسپرم و یا نمونه‌های غیر زیستی به دست آمده از صحنه جرم (مانند: سیگارت، سوآب)، تعیین ابوت، بنوت و نسبیت با استفاده از شناساگرهای مولکولی ماده وراثتی، تعیین هویت در افراد زنده، اجساد و تعیین هویت بقایای انسانی به دست آمده از صحنه‌های جرم و یا فجایع جمعی.

- بررسی دقیق نمونه‌های غیر زیستی مکشوفه از صحنه فوت و یا جرم از نظر خصوصیات ارگانولپتیکی، فیزیکی و شیمیایی و انجام آزمایش‌های لازم در این مورد.
- بهینه‌سازی و توسعه روش‌های آزمایشگاهی و به‌کارگیری فن‌آوری‌های نوین متناسب با اهداف و وظایف آزمایشگاه‌های پزشکی قانونی.
- روزآمد نمودن اطلاعات علمی و فنی در مورد تجهیزات آزمایشگاهی موردنیاز در آزمایشگاه‌های پزشکی قانونی.
- بررسی نتایج آزمایش‌ها و ارائه تفسیر و نظریه تخصصی.
- آموزش علمی و عملی کارکنان و رفع مشکلات علمی و فنی آن‌ها.
- ارائه روش‌های نوین آزمایشگاهی منطبق با اطلاعات جدید علمی.

- تهیه دستورالعمل‌های استاندارد عملیاتی (SOP) موردنیاز در آزمایشگاه تخصصی.
- انجام فرآیند کنترل کیفی در آزمایشگاه.
- نظارت و کنترل کیفیت و چگونگی مصرف کیت‌ها و مواد و تجهیزات موردنیاز و اقدام لازم جهت درخواست به موقع مواد مصرفی و تجهیزات موردنیاز آزمایشگاه.
- اجرای مشارکت در طرح‌های تحقیقات کاربردی در شغل مرتبط.
- مشارکت در برنامه‌ریزی‌های علمی و فنی آزمایشگاه‌های قانونی وفق مقررات.
- انجام آموزش‌های عملی لازم به دانشجویان، کارآموزان و بازآموزان معرفی‌شده در آزمایشگاه مربوطه.
- تهیه گزارش‌های لازم در خصوص وظایف و ارسال آن به مسئولین ذی‌ربط
- شرکت فعال در سمینارها، کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی علمی و فنی مرتبط جهت ارتقاء سطح دانش
- تهیه و ارائه مقالات علمی و تخصصی مرتبط با فعالیت‌های آزمایشگاه‌های تخصصی
- تهیه و تنظیم نمودارهای آماری مرتبط با حوزه کاری و ارائه آن به مراجع ذی‌ربط.
- نظارت بر عملکرد کارشناسان، کاردان‌ها و سایر کارکنان تحت سرپرستی و ارائه راهنمایی به ایشان در جهت انجام امور محوله.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی دریکی از رشته‌های علوم آزمایشگاهی، شیمی (محض و کاربردی)، زیست‌شناسی (عمومی، علوم جانوری)، زیست‌شناسی سلولی - مولکولی

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد دریکی از رشته‌های: سم‌شناسی، بیوشیمی (بالینی، پزشکی، مولکولی، انسانی)، میکروبی‌شناسی پزشکی، باکتری‌شناسی پزشکی، ویروس‌شناسی پزشکی، قارچ‌شناسی پزشکی، انگل‌شناسی پزشکی، ایمنی‌شناسی، فارماکولوژی، ژنتیک (انسانی، پزشکی، مولکولی)، خون‌شناسی آزمایشگاهی و بانک خون (هماتولوژی)، پاتوبیولوژی، علوم آزمایشگاهی، بیوتکنولوژی (پزشکی، دارویی، مولکولی)، بافت‌شناسی (پزشکی، انسانی)، علوم تشریحی، فیزیولوژی (انسانی، پزشکی)، زیست‌شناسی (گرایش علوم سلولی-مولکولی، بیوشیمی، علوم جانوری، زیست‌فناوری)، شیمی (تجزیه، آلی، معدنی، شیمی فیزیک).

ج: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترای عمومی داروسازی و دکترای علوم آزمایشگاهی.

د: دارا بودن مدرک دکترای تخصصی (Ph.D.) دریکی از رشته‌های: سم‌شناسی، بیوشیمی (بالینی، پزشکی، مولکولی، انسانی)، میکروبی‌شناسی پزشکی، باکتری‌شناسی پزشکی، ویروس‌شناسی پزشکی، قارچ‌شناسی پزشکی، انگل‌شناسی پزشکی، ایمنی‌شناسی، فارماکولوژی، ژنتیک (انسانی، پزشکی، مولکولی)، خون‌شناسی آزمایشگاهی و بانک خون (هماتولوژی)، پاتوبیولوژی، بیوتکنولوژی (پزشکی، دارویی، مولکولی)، بافت‌شناسی (پزشکی، انسانی)، علوم تشریحی، فیزیولوژی (انسانی، پزشکی)، زیست‌شناسی (گرایش علوم سلولی - مولکولی، بیوشیمی، علوم جانوری، زیست‌فناوری)، شیمی (تجزیه، آلی، معدنی، شیمی فیزیک)، توکسین‌های میکروبی، پزشکی مولکولی، شیمی دارویی، فارماکونوزی، کنترل دارو، فارماسیوتیکس.

و: دارا بودن مدرک دکترای تخصصی آسیب‌شناسی تشریحی و بالینی.

۲- مهارت:

- مهارت نمونه‌برداری و آماده‌سازی نمونه‌ها
- مهارت کار با انواع نمونه‌های زیستی قبل و بعد از مرگ
- مهارت حفظ و آماده‌سازی نمونه‌های به دست آمده از صحنه جرم
- مهارت حفظ زنجیره حفاظت، کالیبراسیون و به‌کارگیری تجهیزات آزمایشگاهی
- مهارت اعمال کنترل کیفی در آزمایشگاه‌های پزشکی قانونی
- مهارت انجام فرآیندهای استاندارد کاری در حوزه آزمایشگاه‌های قانونی
- گزارش‌نویسی و گزارش دهی نتایج آزمون‌ها و تفسیر آن‌ها.

۳- دوره‌های آموزشی:

- تضمین کیفیت در آزمایشگاه‌های علوم قانونی
- اصول حفاظت و ایمنی در آزمایشگاه
- الزامات آزمایشگاه‌های علوم قانونی
- روش‌های صحیح نمونه‌برداری و نگهداری نمونه‌ها.

عنوان رشته شغلی: کاردان پزشکی قانونی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، تحت نظارت پزشک متخصص آسیب‌شناسی و پزشکی قانونی به اموری از قبیل آماده نمودن اجساد برای معاینات، کالبدشکافی، نمونه‌برداری از احشا و خون و قسمت‌های مختلف بدن و تهیه گزارش فنی از مراحل کار جهت ارائه به مقامات ذی‌ربط می‌پردازند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- آماده کردن اجساد برای معاینات پزشکی قانونی.
- بررسی قسمت‌های مهم و مشکوک اجساد یا بدن، لباس و آزمایش و ارائه نمونه‌ها به مقامات انتظامی یا قضایی یا اداره تشخیص هویت.
- نمونه‌برداری از افراد زنده (برداشت ادرار، خون، محتویات دستگاه تناسلی و غیره و ارسال آن به آزمایشگاه).
- بسته‌بندی نمونه‌ها به طریق علمی جهت ارسال به آزمایشگاه و سایر قسمت‌های پزشکی قانونی.
- کمک به پزشک مربوطه و نظارت بر وظایف تکنسین پزشکی قانونی در اجرای برنامه‌های مربوطه.
- مومیایی و ضدعفونی اجساد.
- بررسی سطح بدن از لحاظ لکه‌های مشکوک، مواد حیوانی، مواد نفتی.
- نظارت بر کار تکنسین پزشکی قانونی و راهنمایی آنان.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.

- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کاردانی در رشته زیست‌شناسی، علوم آزمایشگاهی، اتاق عمل.

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی در یکی از رشته های تحصیلی پیراپزشکی صرفاً در شرایطی که امکان جذب نیروی کاردانی نباشد.

۲- مهارت:

- مهارت جمع‌آوری داده‌ها برای تحلیل
- مهارت مستندسازی دقیق
- مهارت استفاده از ابزارهای اتوپسی (مانند تیغ، پنس، قیچی و ابزارهای کالبدگشایی)
- مهارت نمره دهی نمونه‌ها
- مهارت استفاده از نرم‌افزارهای پرسشنامه‌ای و پایگاه داده‌ها (سم‌شناسی).

۳- دوره‌های آموزشی:

- اصول گزارش‌نویسی
- اورژانس‌های پزشکی قانونی
- تفسیر آزمایش‌های پس از مرگ

عنوان رشته شغلی: تکنسین پزشکی قانونی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، تحت نظارت پزشک قانونی و متخصص آسیب‌شناسی اقدام به آماده نمودن جسد و انجام کالبدشکافی نموده و نمونه‌برداری از احشا، خون و قسمت‌های مختلف بدن طبق روش‌های تعیین‌شده صرفاً به دستور پزشک از مصادیق این رشته شغلی می‌باشد.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- کمک به پزشک جهت انجام کالبدشکافی.
- نظارت بر کار ماموران سالن تشریح و راهنمایی آن.
- انجام نمونه‌برداری از جسد طبق دستور پزشک هنگام کالبدشکافی و بسته‌بندی آن جهت ارسال به آزمایشگاه و سایر قسمت‌های مربوطه.
- آماده کردن اجساد برای معاینات پزشکی قانونی.
- مومیایی و ضدعفونی اجساد زیر نظر پزشک.
- جمع‌آوری و نگهداری البسه و صحنه فوت برای نمونه‌برداری و ارائه نمونه‌ها و مدارک، به مقامات انتظامی و قضایی یا اداره تشخیص هویت تحت نظر پزشک.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی دیپلم متوسطه.

۲- مهارت:

- مهارت جمع‌آوری داده‌ها برای تحلیل
- مهارت مستندسازی دقیق
- مهارت استفاده از ابزارهای اتوپسی (مانند تیغ، پنس، قیچی و ابزارهای کالبدگشایی)
- مهارت استفاده از نرم‌افزارهای پرسشنامه‌ای و پایگاه داده‌ها (سم‌شناسی).

۳- دوره‌های آموزشی:

- احتیاطات استاندارد (اتوپسی و خطر سرایت بیماری‌های عفونی)
- آشنایی با محلول‌ها روش‌های ضدعفونی
- آشنایی با نرم‌افزارهای آماری.

عنوان رشته شغلی: مامور سالن تشریح

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، فعالیت‌هایی شامل آماده‌سازی وسایل تشریح نظیر شستشو، تنظیف و حفاظت وسایل و لوازم و ظروف و ابزار سالن تشریح یا کمک به انجام مومیایی اجساد طبق دستور پزشک را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- همکاری در مومیایی نمودن اجساد و بسته‌بندی اجساد جهت اعزام به خارج طبق دستور پزشک و زیر نظر تکنیسین پزشکی قانونی.
- همکاری در کالبدشکافی قسمت‌های مختلف اجساد و تنظیف محل کالبدشکافی طبق دستور پزشک.
- حمل و نقل اجساد با برانکارد از آمبولانس به سالن تشریح و بر عکس و جابجایی آن در محل تشریح و سردخانه‌ها.
- ضدعفونی و شستشوی سالن تشریح و اجساد طبق دستور.
- شستن و آماده نمودن اجساد جهت تحویل به صاحبانشان پس از صدور جواز دفن.
- شستشو و تنظیف و حفاظت تجهیزات، وسایل و لوازم، ظروف و ابزار سالن تشریح.
- حضور در صحنه فوت به همراه راننده آمبولانس جهت انتقال جسد به واحد پزشکی قانونی.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی دیپلم متوسطه.

۲- مهارت:

- مهارت انجام ضدعفونی
- مهارت به کارگیری و حفاظت از ابزار سالن تشریح.

۳- دوره‌های آموزشی:

- آشنایی با احکام دینی
- مراقبت از جسد
- آشنایی با محلول‌ها و روش‌های ضدعفونی.

بخش هجدهم) رشته‌های شغلی پژوهش در سلامت

عنوان رشته شغلی: پژوهشگر سلامت

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، فعالیت‌هایی شامل بررسی، تحلیل و اجرای طرح‌های تحقیقاتی مرتبط با حیطه‌های بهداشت، درمان، غذا و دارو نظیر دانش‌های نوین، مدیریت، اقتصاد و سیاست‌گذاری، ارتباط با صنعت، برنامه‌های سلامت، توسعه آموزش و پژوهش در پزشکی و پیراپزشکی و ارائه گزارش‌های علمی مرتبط با سلامت در محیط‌های مجازی و مجلات علمی، تخصصی یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با پژوهش در حیطه سلامت را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- سازماندهی برنامه‌های کمیته سیاست‌گذاری پژوهش در زمینه تحقیقات و پژوهشی.
- انجام مطالعات مستمر و بررسی‌های علمی در زمینه تخصصی مربوط و ارائه نظرات درباره برنامه‌های تحقیقاتی.
- تحلیل موضوع موردبررسی و تشریح و توجیه نتایج حاصله از تحقیقات.
- تهیه و تالیف و ارائه کتب، گزارش‌های و نشریات و مقالات مستند علمی در زمینه‌های تخصصی مربوط.
- همکاری و تهیه گزارش از نتایج حاصله ناشی از تحقیقات ابداعی، علمی و فنی در زمینه بهداشتی و درمانی.

- نظارت بر کار گروه تحت سرپرستی و هماهنگ نمودن فعالیت‌های آن‌ها و ارائه نظرات و آموزش‌های تخصصی در زمینه فعالیت‌های علمی مربوط.
- شرکت در کمیته‌ها، جلسات، مجامع علمی و سمینارهای داخلی و خارجی.
- همکاری با کلیه واحدهای آموزشی مرتبط در زمینه آموزش‌های علمی و تخصصی به دانشجویان و سایر کاربران.
- بررسی روش‌های نوین آموزش و پژوهش با استفاده از دستاوردهای بین‌المللی و توسعه و انتشار آن در سطح کشور.
- مشارکت در بررسی و تدوین محتوای دوره‌های بازآموزی محققین.
- مشارکت در شناخت نیازهای آموزشی مهارت‌های پژوهشی محققین علوم پزشکی کشور.
- مشارکت بر ایجاد بانک اطلاعات از طرح‌های پژوهشی به منظور انتقال نتایج به واحدها.
- مشارکت در تعیین منابع علمی و تحقیقاتی معتبر داخلی و بین‌المللی به منظور تهیه و توزیع بین مراکز تحقیقاتی. دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور.
- ترجمه، تالیف و تدوین مقاله پیرامون پژوهش‌های مرتبط.
- پژوهش و تحقیق پیرامون مسایل فقهی، حقوقی، اجتماعی، حرفه‌ای و فلسفه و مبانی اخلاق پزشکی.
- مشارکت در تدوین برنامه‌های آموزشی موردنیاز جامعه پزشکی در زمینه اخلاق پزشکی.
- برنامه‌ریزی و هماهنگی در زمینه شناخت نیازهای آموزشی به منظور افزایش مهارت‌های پژوهش‌های محققین علوم پزشکی کشور در علوم بالینی.
- نظارت و ارزشیابی عملکرد مراکز تحقیقات علوم بالینی کشور و ارائه گزارش مربوطه به سازمان‌های مرتبط.

- ایجاد هماهنگی در زمینه برگزاری کارگاه‌های مختلف روش تحقیق در دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد یا دکترا در یکی از رشته‌های بالینی و پایه گروه علوم پزشکی **مشروط** به داشتن حداقل دو مقاله مورد قبول در نشریات تخصصی معتبر دنیا.

۲- تجربه:

- برای نخبگان و پژوهشگران برتر، برگزیدگان جشنواره‌های تخصصی و معتبر داخلی و خارجی تجربه لازم نمی‌باشد.
- برای سایر افراد حداقل چهار سال سابقه پژوهشی مورد تایید معاونت پژوهشی وزارت متبوع لازم می‌باشد.

۳- مهارت:

- مهارت گردآوری و تحلیل داده‌ها
- مهارت کار با نرم‌افزارهای تحلیل داده
- مهارت ارزیابی خدمات واحدهای بهداشتی در سطوح مختلف

- مهارت مدیریت داده‌های بهداشتی و سلامتی
- مهارت تصمیم‌سازی و ارائه الگوهای مناسب بهداشت
- مهارت مشاوره در مراحل مختلف تحقیق از طراحی تا استنباط
- مهارت طراحی و اجرای طرح‌های تحقیقاتی پایه، بالینی و جامعه نگر،
- مهارت طراحی پروژه‌های تحقیقاتی در سطح آزمایشگاهی
- مهارت طراحی روش‌های تشخیص بیماری
- مهارت گفتاری و نوشتاری به وسیله یکی از زبان‌های عربی، انگلیسی، فرانسه، آلمانی، روسی و اسپانیایی.

۴- دوره‌های آموزشی:

- مدیریت دانش
- مقاله‌نویسی
- برنامه‌ریزی استراتژیک و عملیاتی
- تدوین، طراحی و تحلیل پرسشنامه‌ها با نرم‌افزاری آمار
- مدیریت استراتژیک
- مدیریت دانش
- مدیریت زمان
- مدیریت کیفیت
- برنامه‌ریزی بر پایه نتیجه
- تدوین، طراحی و تحلیل داده‌ها.

عنوان رشته شغلی: کار آزمای سلامت و رسانه

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، فعالیت‌هایی شامل نگارش و انتشار شاخص‌ها، عملکرد و وضعیت سلامت در بعد محلی، ملی، منطقه‌ای و جهانی، تدوین و تحلیل مستندات تحقیقاتی و گزارش‌های علمی مرتبط با کلیه حیطه‌های سلامت شامل آموزش، پژوهش، درمان، تکنولوژی‌های درمان، توسعه، تکنولوژی‌های نوین، غذا و دارو، قوانین و دستورالعمل‌ها و شاخص‌های انسانی، اقتصادی و اجتماعی در رسانه‌های رسمی جهت آگاه‌سازی و گسترش دانش اختصاصی تصمیم‌گیران، قانون‌گذاران، مدیران، کارشناسان و دانش عمومی مردم یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور رسانه‌ای سلامت را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- برنامه‌ریزی در جهت ارائه شیوه‌های مناسب انتشار نتایج تحقیقات علمی و پژوهشی در رسانه‌های جمعی رسمی.
- تدوین و تحلیل مستندات تحقیقاتی و گزارش‌های علمی مرتبط با کلیه حیطه‌ها شامل (آموزش، پژوهش، درمان، تکنولوژی‌های درمان، توسعه، تکنولوژی‌های نوین، غذا و دارو).
- بررسی مطالب مختلف مرتبط با حوزه سلامت انتشار یافته در رسانه‌ها جهت آرایه نظرات، رفع ابهامات و پاسخگویی مناسب.
- اطلاع‌رسانی پیشرفت‌ها، چالش‌ها، مشکلات و برنامه‌های بخش سلامت به منظور آگاهی بخشی و ایجاد همگرایی و همسویی میان مدیران بخش‌های مرتبط با سلامت.

- کمک به ارتقاء سطح سلامت جامعه و دانش پزشکی از طریق انتشار بهینه و به موقع اطلاعات مرتبط با سلامت.
- انتشار نتایج تحقیقات علمی و پژوهشی در زمینه‌های علوم پزشکی با به‌کارگیری اصول مدرن روزنامه‌نگاری و فناوری‌های نوین مرتبط.
- ارتباط فعال و مؤثر با دفاتر نشریات علوم پزشکی و ایجاد هماهنگی در انتشار محتویات نشریات.
- انتشار عملکرد و وضعیت سلامت براساس شاخص‌ها در بعد محلی، ملی، منطقه‌ای و جهانی با هماهنگی حوزه‌های مرتبط.
- انتشار قوانین و دستورالعمل‌ها و شاخص‌های سلامت در رسانه‌های رسمی جهت آگاه‌سازی و گسترش دانش اختصاصی تصمیم‌گیران، قانون‌گذاران، مدیران، کارشناسان و دانش عمومی مردم.
- بررسی مطالب مختلف مرتبط با حوزه سلامت انتشاریافته در رسانه‌ها و تهیه گزارش‌های تخصصی برای دست‌اندرکاران و مدیران وزارت متبوع و پیگیری اقدامات انجام‌شده.
- حضور مؤثر در سمینارها، کنفرانسها، جلسات بین‌المللی و داخلی، تهیه گزارش‌های خبری و تخصصی جهت انتشار در رسانه‌های تخصصی و جمعی.
- خبرنگاری و روزنامه‌نگاری در حیطه‌های مرتبط با سلامت و جامعه با اخذ مجوزهای مربوط.
- همکاری با سایر واحدهای درون‌بخشی و برون‌بخشی از تولیدکنندگان، مصرف‌کنندگان نتایج پژوهش‌های مرتبط با سلامت.
- ارائه برنامه‌های عملی و قابل‌پیگیری برای تقویت زیرساخت‌های ارتباطی مراکز اطلاع‌رسانی سلامت و رسانه.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.

- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد سلامت و رسانه.

اصلاحیه (۹۸/۸/۱) افزودن بند ب:

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد یا دکتری در یکی از رشته های بالینی و پایه گروه علوم پزشکی

۲- مهارت:

- مهارت تحقیق و پژوهش
- مهارت های روزنامه نگاری و خبرنگاری در حیطه علوم و پژوهش های مرتبط با سلامت
- مهارت تحلیل، نقد و بررسی مستندات تهیه شده در رابطه با نتایج پژوهش ها
- مهارت نگارش انواع مقالات مرتبط با سلامت
- مهارت برقراری ارتباط بین تولیدکننده و مصرف کننده نتایج پژوهش های سلامت.

۳- دوره های آموزشی:

- مقاله نویسی و خبرنگاری

- اصول روابط عمومی الکترونیک
- حقوق رسانه
- آیین نگارش پیشرفته.

نسخه الکترونیکی ویدئویش ۹۸/۲/۱۵

عنوان رشته شغلی: کار آزمای اقتصاد سلامت

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، فعالیت‌هایی شامل مطالعه و به‌کارگیری اصول و روش‌های اقتصادی در برنامه‌های بهداشتی و درمانی، ارائه راهکارهای مناسب اقتصادی در مدیریت، تخصیص و مصرف منابع، تعرفه‌گذاری خدمات سلامت، تخصیص بودجه، توجیه اقتصادی طرح‌های توسعه‌ای، تجهیز مراکز بهداشتی و درمانی، انجام ارزیابی عملکرد اقتصادی واحدهای بهداشتی و درمانی، برنامه‌ها و اقدامات اقتصادی جهت تصمیم‌سازی مناسب برای مدیران ارشد یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با اقتصاد سلامت را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- مطالعه و ارائه راهکارهای افزایش منابع مالی از جمله درآمد اختصاصی.
- مطالعه و ارائه راهکارهای مناسب برای ممانعت از نشت منابع از جمله کسورات.
- امکان‌سنجی اقتصادی در اجرای برنامه‌های جدید حوزه سلامت.
- انجام مطالعات اقتصادی پیرامون طرح‌ها، پیشنهادات و تغییرات برنامه‌ریزی‌شده در حوزه سلامت.
- ارزیابی عملکرد و بازدهی اقتصادی مراکز ارائه‌دهنده خدمات سلامت.
- تحلیل‌های اقتصادی درمان و بازار بیمه سلامت با تاکید بر عدالت در سلامت.
- مشارکت در تدوین بسته خدمات بیمه پایه با تاکید بر هزینه اثربخشی خدمات.
- مشارکت در برآورد حساب‌های سلامت استانی، منطقه‌ای و ملی.
- تدوین و ارائه راهکارهای کاهش سهم مردم از هزینه‌های سلامت در راستای سیاست‌های کلان.

- مشارکت در ساماندهی و هماهنگ‌سازی بیمه‌های درمانی پایه و تکمیلی.
- مشارکت در تعرفه‌گذاری خدمات سلامت در سطح ملی.
- تحلیل آمار و اطلاعات مرتبط جهت تصمیم‌سازی‌های اقتصادی.
- تهیه تحلیل‌ها و شاخص‌های ارزیابی عملکرد واحدها نظیر تحلیل‌های هزینه-منفعت، هزینه-کارآیی، هزینه-اثربخشی، هزینه-مطلوبیت، هزینه-فرصت‌های از دست رفته، با تاکید بر عملکرد مالی.
- تعیین شاخص‌های بهره‌وری هر یک از واحدهای ارائه‌کننده خدمات سلامت و همچنین بهره‌وری کلی در هر یک از حوزه‌های تخصصی آموزش، بهداشت، پژوهش و درمان.
- انجام ارزیابی‌های اقتصادی (تحلیل هزینه-منفعت، هزینه-اثربخشی، هزینه-مطلوبیت، حداقل‌سازی هزینه) کلیه برنامه‌ها و اقدامات اعم از خرید تجهیزات، اقدامات بهداشتی درمانی (روش‌های درمان، داروها و...)، عمرانی و غیره با اولویت برنامه‌های پرهزینه.
- ارائه مشاوره در خصوص نحوه وصول و مصرف منابع اختصاصی.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

۱. الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد یا دکترا تخصصی (Phd) در یکی از رشته‌های تحصیلی اقتصاد بهداشت، اقتصاد سلامت، اقتصاد و مدیریت دارو و مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی، مشروط به دارا بودن

کارشناسی در یکی از رشته های مرتبط با تشخیص کمیته اجرایی مهندسی
مشاغل.

۲- مهارت:

- مهارت برنامه ریزی مالی
- مهارت تخصیص اعتبارات بهداشتی و درمانی
- مهارت محاسبه هزینه ها
- مهارت تحلیل هزینه و فایده
- مهارت تحلیل کارایی و اثربخشی خدمات بهداشتی و درمانی کشور
- مهارت تشریح هزینه ها و نیازهای بازار برای مدیران
- مهارت کار در شرایط ریسک و عدم اطمینان
- مهارت حل مسائل ناشی از عدم تقارن اطلاعات
- مهارت حل مسائل بیمه با توجه به بیماران، بیمه گران و ارائه کنندگان خدمت
- مهارت تبدیل مسائل شیوع بیماری ها و اثربخشی درمان به موضوعات اقتصاد و احتمال.

۳- دوره های آموزشی:

- برنامه ریزی و مدیریت هزینه ها
- ابعاد حقوقی و قانونی قراردادها
- اصول تهیه و تدوین قراردادها
- ارزیابی اقتصادی پروژه ها
- محاسبه قیمت تمام شده خدمات در مراکز بهداشتی و درمانی.

عنوان رشته شغلی: کار آزمای کارآفرینی سلامت

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، وظایف حرفه‌ای شناسایی زمینه‌های اشتغال، مهارت‌آموزی و توانمندسازی و رسیدن به مرحله پایدار و استقلال مولد را در غالب فعالیت‌هایی همچون فرصت‌جویی و استفاده از فرصت‌ها، ابتکار و خلاقیت، مخاطره‌پذیری، تعهد به کار و تقویت فرهنگ کار، تحقیق، آموزش، مشاوره، آمار، ایجاد و توسعه فرصت‌های شغلی جدید با تأکید بر استفاده از فن‌آوری‌های نوین در زمینه کارآفرینی را با توجه به اولویت‌های استانی، ملی و منطقه‌ای انجام می‌دهند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- ایجاد و توسعه فرصت‌های شغلی جدید با تأکید بر استفاده از فن‌آوری‌های نوین در دستگاه.
- هم‌افزایی و مشارکت حداکثری کارآفرینان در تصمیم‌سازی مدیران ارشد در زمینه توسعه کارآفرینی.
- ایجاد زمینه‌های همکاری درون و برون‌سازمانی جهت افزایش بهره‌مندی از منابع موجود (دولتی و غیردولتی) و استفاده از مشارکت‌های مردمی در قالب اتحادیه‌ها، تعاونی‌ها، شرکت‌ها.
- تدوین و اعلام اولویت‌های پژوهشی در بعد کارآفرینی و اشتغال با همکاری دانشگاه‌ها و نظارت مستمر بر حسن اجرای طرح‌های مطالعاتی.

- انجام مطالعات و تحقیقات مرتبط با کارآفرینی و ارائه خدمات آموزشی و مشاوره‌ای مرتبط با سلامت در کل کشور به منظور افزایش بهره‌وری و کیفیت و استقرار مدیریت مبتنی بر شواهد در امر اشتغال.
- ارتقاء توانمندی‌های حرفه‌ای دانش‌آموختگان با رویکرد ساماندهی بازار کار.
- شناسایی، سنجش، آموزش و توسعه مهارت‌های مرتبط با کارآفرینی نیروی انسانی در بخش دولتی و غیردولتی نظام سلامت.
- ارائه راهکارهای مناسب برای آموزش و کسب مهارت‌های لازم در دانش‌آموختگان، منطبق بر نیازهای جامعه (به‌عنوان بازار گروه پزشکی).
- آسیب‌شناسی پدیده بیکاری و شناسایی راهکارهای اشتغال‌زا با توجه به نیاز مردم.
- تعیین نرخ بیکاری و اشتغال گروه پزشکی و تحلیل آخرین وضعیت کارآفرینی و اشتغال در دستگاه.
- برگزاری فراخوان‌ها و همایش‌های علمی ویژه کارآفرینی و طرح‌های کارآفرین.
- مطالعه، تحقیق و معرفی ابعاد فرهنگی امر کارآفرینی در متون اسلامی.
- ارائه نتایج تحقیقات در قالب مقالات (قابل درج در نشریات داخلی یا خارجی)، جزوه و کتاب با ارائه آن بر روی پایگاه اطلاع‌رسانی حوزه کارآفرینی.
- انجام نیازسنجی و نظرسنجی در زمینه نیازهای بازار کار منطقه.
- انجام نیازسنجی و برگزاری دوره‌های آموزشی موردنیاز کارآفرینی و اشتغال در سطح کشور.
- تهیه و تدوین سرفصل‌های آموزشی به منظور مشاوره در زمینه کسب‌وکار و کارآفرینی.
- برگزاری سمینارها، کنگره‌ها و جشنواره‌های مربوط به کارآفرینی.
- برگزاری دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی متناسب با نیازهای دانشجویان و کارفرمایان شامل: تدوین طرح کسب‌وکار، شبکه‌سازی، تیپ‌سازی، افزایش مهارت‌های شغلی، الگوهای تصمیم‌گیری، فرآیند توسعه محصول جدید، کسب‌وکار در اسلام،

- کارآفرینی در فناوری‌های نوین، فرآیندهای کسب‌وکار در فناوری اطلاعات، بازاریابی الکترونیک و...
- ارائه راهکارهای مناسب به منظور بسترسازی برای توسعه زیرساخت‌های نوآوری، فناوری و تکنولوژی‌های مدرن
  - مطالعه و بررسی طرح‌ها و ایده‌های کارآفرینی و ارائه به شرکت‌های دانش بنیان.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد در یکی از رشته‌های تحصیلی مدیریت کارآفرینی، کارآفرینی در نظام سلامت **مشروط** به دارا بودن کارشناسی در یکی از رشته‌های تحصیلی علوم پزشکی.

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترا تخصصی (Phd) در رشته تحصیلی مدیریت کارآفرینی **مشروط** به دارا بودن کارشناسی ارشد در یکی از رشته های تحصیلی ذکرشده در بند الف.

۲- مهارت:

- مهارت طراحی و تدوین طرح کسب‌وکار (BP)
- مهارت تحلیل و بررسی توجیه فنی و اقتصادی طرح کسب‌وکار
- مهارت تصمیم‌گیری در شرایط مخاطره
- مهارت تحلیل هزینه و فایده
- توانایی تحلیل ماتریس SWOT

- تحلیل نیروهای رقابتی در شرایط تهدید و فرصت
- توانایی استفاده از فناوری‌های نوین در بازار کار
- تصمیم‌گیری شهودی
- روش تحقیق، بازاریابی و تحقیقات بازار
- مدیریت مالی
- مقاله‌نویسی.

۳- دوره‌های آموزشی:

- برنامه‌ریزی استراتژیک و عملیاتی
- تدوین و طراحی طرح کسب‌وکار
- تحلیل محیط کسب‌وکار
- الگوهای تصمیم‌گیری، مدیریت تیم‌های کارآفرینی کسب‌وکار در اسلام
- کارآفرینی در فناوری‌های نوین
- اصول و مبانی مدیریت و اقتصاد خرد و کلان
- مدیریت مالی
- فنون بازاریابی
- تجارت الکترونیک
- مدیریت کسب‌وکار
- فرآیندهای کارآفرینی
- مبانی خلاقیت و فنون و روش‌های خلاق
- کسب مهارت‌های کارآفرینی.

بخش نوزدهم (رشته‌های شغلی ارزشیابی اسناد و مدارک پزشکی

عنوان رشته شغلی: کارشناس فناوری اطلاعات سلامت

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، در قسمت‌های پذیرش، مدارک پزشکی، آمار و کدگذاری بیماری‌ها در بیمارستان‌ها اشتغال داشته، و پذیرش بیماران، تنظیم مدارک پزشکی و بایگانی آن‌ها، تهیه آمار از کلیه فعالیت‌های مراکز بهداشتی، درمانی و آموزشی، استفاده از طبقه‌بندی بین‌المللی بیماری‌ها با استفاده از استانداردهای I.C.D، ایجاد ارتباط با قسمت‌های مختلف بیمارستان مانند پرستاری و تهیه گزارش از فعالیت‌های مختلف بیمارستان یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با مدارک پزشکی از فعالیت‌های جاری این رشته شغلی می‌باشد.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- تحقیق در زمینه کاربرد روش‌های نوین ذخیره و بازیابی داده‌های پزشکی جهت بهینه‌سازی نظام‌های تصمیم‌گیری در حوزه بهداشت و درمان
- بومی‌سازی استانداردها و پروتکل‌های فناوری اطلاعات در جهت ارتقای نظام‌های بهداشت و درمان
- ارائه روش‌های بهینه جهت آموزش و انتقال مفاهیم کاربردی انفورماتیک در پزشکی
- طراحی روش‌های اجرایی حفاظت از اطلاعات خصوصی بیماران.
- فراهم‌سازی زمینه برقراری و تداوم ارتباط و همکاری بین مراکز ارائه‌دهنده خدمات بهداشتی و درمانی

- بررسی و پیشنهاد ساختار بهینه پایگاه داده‌های پزشکی.
- استفاده از کدگذاری در پزشکی و روش‌های نوین ذخیره‌سازی و بازیابی داده‌های پزشکی
- سازماندهی، ذخیره‌سازی و بازیابی اطلاعات سلامت براساس استانداردهای مورد عمل.
- نظارت بر گردآوری، پردازش و توزیع داده‌ها و اطلاعات بهداشتی و درمانی.
- کنترل و نظارت بر اسناد و مدارک پزشکی مراکز آموزشی و درمانی و بیمارستان‌ها.
- نظارت بر ارزیابی واحدهای مدارک پزشکی از جهت ساختار، ترکیب و تعداد پرسنل، تجهیزات، فضای فیزیکی و فرآیند مستندسازی.
- فراهم کردن اطلاعات صحیح جمعیتی (دموگرافیک) بیماران، الصاق مدارک و ارسال پرونده بیمار/ همراه با بیمار به بخش‌های مرتبط.
- مشارکت در تقویت زیرساخت‌های ارتباطی و اینترنتی به منظور دستیابی آسان مراجعین به منابع اطلاعاتی پزشکی.
- مشاوره و راهنمایی کاربران کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی پزشکی برای بازیابی اطلاعات و هدایت آنان در ترسیم استراتژی فردی آن‌ها.
- آموزش فردی-گروهی و رسمی-غیررسمی برای استفاده از منابع اطلاعاتی و کتابخانه.
- شماره‌گذاری و ثبت و مهر کردن کتب و مجلات و تنظیم آن در قفسه‌ها مطابق سیستم جاری و نوین کتابخانه‌ها.
- طبقه‌بندی کتب و مجلات و کاتالوگ‌نویسی.
- مشارکت در آموزش دروس عملی دانشجویان رشته مدارک پزشکی.
- کدگذاری بیماری‌ها، اعمال جراحی و اقدامات درمانی و تهیه ایندکس مربوطه براساس استانداردهای جهانی.

- بررسی برگ گزارش عمل جراحی (برای بیماران که اقدام جراحی در مورد آن‌ها صورت گرفته است).
- انجام امور مربوط به پذیرش بیماران.
- اخذ رضایت‌نامه و اجازه‌نامه‌ها و تأمین پذیرش موارد فوریت پزشکی.
- آشنایی به سیستم‌های کامپیوتری تخصصی در زمینه مربوطه و توانایی در رفع ایرادات و تهیه آمار روزانه پذیرش.
- زمان‌بندی و نوبت‌دهی برای پذیرش بیماران - اعمال جراحی و بستری.
- تهیه و تنظیم آمار روزانه، ماهانه و سالانه از بیماران بستری و مرخص شده و آمار مرگ‌ومیر مراجعین به کلینیک‌ها و پاراکلینیک‌ها به منظور تجزیه و تحلیل خدمات درمانی ارائه‌شده.
- بررسی‌های لازم جهت بهبود روش‌های کار، فرم‌های مدارک پزشکی وسایل و امکانات مربوط به مدارک پزشکی.
- ارزشیابی واحدهای مدارک پزشکی مراکز آموزشی و درمانی و بیمارستان‌ها.
- همکاری در استقرار و کاربرد سیستم مدیریت سلامت (HIS).
- تنظیم کارت شناسایی و ثبت مشخصات و شماره بایگانی جهت ارائه به بیمار.
- تنظیم اوراق پرونده براساس استانداردهای موجود و پوشه‌گذاری و شماره‌زنی پرونده‌ها.
- انجام امور بایگانی پرونده‌ها براساس روش تعیین شده
- پاسخ به مکاتبات مربوط به پزشکی قانونی و ارگان‌های دیگر با استفاده از پرونده بیماران
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی در رشته مدارک پزشکی ، فناوری اطلاعات سلامت، کتابداری در شاخه پزشکی .

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد در یکی از رشته‌های مدیریت فناوری اطلاعات پزشکی ، فناوری اطلاعات سلامت، انفورماتیک پزشکی ، کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی ، مدارک پزشکی و مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی **مشروط** به دارا بودن مدرک کارشناسی در یکی از رشته های تحصیلی ذکر شده در بند الف.

ج: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترا تخصصی (Phd) در یکی از رشته‌های مدارک پزشکی، مدیریت اطلاعات سلامت (مدیریت اطلاعات بهداشتی و درمانی)، انفورماتیک پزشکی، مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی، کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی **مشروط** به دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی و کارشناسی ارشد در یکی از رشته های تحصیلی ذکر شده در بند الف و ب.

۲- مهارت:

- مهارت مدیریت اسناد
- مهارت مستندسازی و پردازش اطلاعات
- مهارت استفاده از آمار و کدگذاری بیماری‌ها
- مهارت تحلیل نتایج

- مهارت گزارش دهی کلی از فعالیت‌های مختلف بیمارستان
- مهارت انجام تحقیق و پژوهش.

۳- دوره‌های آموزشی:

- جنبه‌های قانونی مدارک پزشکی
- نحوه تدوین خط‌نویسی مدارک پزشکی
- آشنایی با آخرین سیستم‌های نام‌گذاری و طبقه‌بندی بیماری‌ها.

عنوان رشته شغلی: کاردان فناوری اطلاعات سلامت

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، در قسمت‌های پذیرش، مدارک پزشکی، آمار و کدگذاری بیماری‌ها در بیمارستان‌ها اشتغال داشته، پذیرش بیماران، تنظیم مدارک پزشکی و بایگانی آن‌ها، تهیه آمار فعالیت‌های مرکز بهداشتی، درمانی و آموزشی، کدگذاری بیماری‌ها و تهیه گزارش کلی از فعالیت‌های مختلف بیمارستان و هماهنگی امور مرتبط با مدارک پزشکی از فعالیت‌های جاری این رشته شغلی می‌باشد.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- آموزش بیمار و همراهان وی در مورد منشور حقوق بیمار و چگونگی دسترسی به خدمات بهداشتی درمانی.
- اخذ برآئت نامه و رضایت‌نامه‌های مربوطه.
- اخذ رضایت‌نامه و اجازه‌نامه‌ها و تأمین پذیرش موارد فوریت پزشکی.
- آشنایی به سیستم‌های کامپیوتری تخصصی در زمینه مربوطه و توانایی در رفع ایرادات و تهیه آمار روزانه پذیرش.
- زمان‌بندی و نوبت‌دهی برای پذیرش بیماران - اعمال جراحی و بستری.
- تهیه و تنظیم آمار روزانه، ماهانه و سالانه از بیماران بستری و مرخص شده و آمار مرگ‌ومیر مراجعین به کلینیک‌ها و پاراکلینیک‌ها به منظور تجزیه و تحلیل خدمات درمانی ارائه شده.
- تکمیل مرتب و منظم دفاتر خاص پذیرش و ترخیص بیماران در بخش.
- راهنمایی بیماران به اتاق و تخت مربوطه در بدو ورود بیمار به بخش.

- مرتب نمودن اوراق پرونده، ثبت در دفتر ترخیص و تحویل دقیق، کامل و روزانه آن‌ها به واحد حسابداری یا واحد مدارک پزشکی.
- پیگیری پرونده بیمار تا پایان کامل مراحل ترخیص و تسویه حساب پرونده.
- کنترل و دریافت برگ خروج بیمار از بخش (نسخه دوم برگ ترخیص) و خروج بیمار از بخش.
- تحویل کلیشه‌های رادیولوژی و کپی برگ خلاصه پرونده به بیمار در زمان ترخیص.
- تهیه و تنظیم و ارائه آمار روزانه بیماران شامل تعداد بیمار بستری، پذیرش‌شده، ترخیص‌شده، فوتی، اعزازی یا انتقالی (به بخش‌های دیگر یا بیمارستان دیگر) و ارائه آن‌ها در ابتدای شیفت هر روز
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- همکاری و هماهنگی با پرستار یا سرپرستار جهت انجام برنامه کارهای روزانه.
- انجام امور پذیرش، بستری و ترخیص بیماران در بخش.
- آماده نمودن پرونده بیماران (اضافه نمودن اوراق لازم، قرار دادن پرونده در پوشه مخصوص بخش، درج کامل و دقیق اطلاعات هویتی بیمار در روی تمامی اوراق پرونده وی).
- تکمیل مرتب و منظم دفاتر خاص پذیرش و ترخیص بیماران در بخش.
- راهنمایی بیماران به اتاق و تخت مربوطه در بدو ورود بیمار به بخش.
- راهنمایی و کمک جهت تعویض لباس و تحویل البسه و اشیاء قیمتی بیمار به همراهان وی (طبق ضوابط) و یا ارسال آن‌ها به واحد البسه بیمارستان (کمد مخصوص بیمار).
- تکمیل و اضافه نمودن روزانه کلیه فرم‌ها و اوراق موردنیاز پرونده بیمار تا زمان ترخیص.

- کنترل روزانه پرونده بیمار و الصاق برگ های رسیده از واحدهای آزمایشگاه، رادیولوژی، پاتولوژی و... در پرونده بیمار.
- تهیه روزانه آمار بیماران و ارائه آن جهت امور تغذیه، البسه و... به واحدهای مربوطه.
- انجام هماهنگی و گرفتن نوبت برای بیماران بستری جهت انجام آزمایش‌های رادیوگرافی‌ها و... در داخل مراکز درمانی.
- بررسی کامل پرونده و تنظیم صورت ریز لوازم مصرفی، داروها، آزمایش‌های انجام‌شده و یا رادیولوژی‌های تهیه‌شده در طول مدت درمان.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کاردانی در رشته مدارک پزشکی.

۲- مهارت:

- مهارت مستندسازی و پردازش اطلاعات
- مهارت استفاده از آمار و کدگذاری بیماری‌ها
- مهارت گزارش دهی کلی از فعالیت‌های مختلف بیمارستان
- مهارت ورود اطلاعات و نسخ دارویی به کامپیوتر
- مهارت برقراری ارتباط با بیمار
- مهارت برنامه‌ریزی برای ملاقات‌ها/ جراحی‌ها یا مشاوره‌های پزشکی
- مهارت کار با فرم‌های بیمه
- مهارت مصاحبه با بیماران برای تکمیل مدارک کار با نرم‌افزارهای پزشکی

- مهارت انجام مستندسازی اطلاعات.

۳- دوره‌های آموزشی:

- آشنایی با آخرین سیستم‌های نامگذاری و طبقه‌بندی بیماری‌ها
- آشنایی با منشور حقوق بیمار
- آشنایی با سیستم‌های اطلاعات بیمارستانی
- نظام اطلاعات بیمار.